SUBREDACȚIILE NE SCRIU

Am primit recent din partea subredacției «Pionierii» din județul Iași, cu rugămintea de a o publica în paginile revistei, o scrisoare a pionierilor din detașamentul clasei a III-a de la Școala generală nr. 25 din Iași, în care aceștia ne vorbesc despre fapta deosebită a doi colegi de-ai lor. V-o prezentăm mai jos, însoțită de fotografia celor doi.

● Pe data de 19 februarie 1976, pe cînd pionierii **David Constantin** și **Banfi Ludovic** se duceau la școală, au observat că ieșea fum dintr-un apartament de la etajul al IV-lea al unui bloc (J 7). Ei s-au dus imediat la telefon și au anunțat pompierii, apoi au dat alarma printre vecini.

Pînă să sosească pompierii, cei doi pionieri, ajutați de cîțiva locatari, au scos din apartamentul respectiv doi copii, salvîndu-i de la pericolul asfixierii. După ce i-au salvat pe cei doi copii, ei i-au ajutat și pe pompieri la scoaterea parchetului ars și a altor obiecte din locuință.

În urma acestei fapte, un tovarăș pompier a venit la școală și i-a felicitat pe cei doi cu multă căldură și, totodată, le-a făcut invitația, pentru întreg detașamentul, de a vizita unitatea de pompieri, cînd noii recruți vor depune jurămîntul».

●

De curînd, cîțiva membri ai **subredacției «Cutezătorii» de la Casa pionierilor din Ploiești** au fost «în documentare» la Școala generală nr. 6 din municipiu. Iată ce ne relatează ei, cu acest prilej: «Am fost plăcut impresionați de activitatea pionierilor din această unitate, mai ales de promptitudinea redacției Semafor, care prezintă la stația de amplificare interesante știri privind evenimente politice din țară și scurte reportaje din detașamente. Astfel, pot fi evidențiate activitățile pionierești din detașamente, de asemenea, nu sînt trecute cu vederea lipsurile, necazurile la învățătură și disciplină.

Lîngă Semafor, la loc vizibil, a fost instalată și o căsuță poștală în care elevii școlii pun scrisori cu diferite întrebări, cu propuneri urgente pe adresa detașamentelor cu rezultate mai slabe la învățătură și disciplină, pentru ajutorarea acestora ca pînă la sfîrșitul anului școlar să nu existe nici un corigent, nici un repetent».

ANTENA

29 martie — 4 aprilie 1976

RADIO

Începînd cu orele 18,30, pe programul II:

■ **«Turnul gemenilor»** — scenariu de Victoria Pieptan — îl puteți urmări luni, 29 martie, în cadrul emisiunii «100 de legende românești»

■ **«Trimestrul II la ora bilanțului»** vi-l prezintă «Microfonul pionierilor», marți, 30 martie. (În reluare pe programul I, miercuri, 31 martie, orele 11,30).

■ **«O victorie a tehnicii românești împotriva poluării»** este titlul noii emisiuni din cadrul «Radioenciclopediei pentru tineretul școlar», pe care o puteți asculta miercuri, 31 martie.

■ **«Imaginea unei vacanțe deocamdată în... imaginație»**, captată de «Studioul-Radar», joi, 1 aprilie.

■ **«Forța celor trei I»** — emisiune pe care o puteți asculta joi, 2 aprilie, în cadrul ciclului «Vreau să știu».

■ **«Dulce-i viersul românesc»** — spectacol radiofonic pe care-l puteți urmări sîmbătă, 3 aprilie.

■ **«Frăția haiducilor»** — iată titlul scenariului radiofonic transmis duminică, 4 aprilie, la orele 8. Autori: Eugen Dumitru și Adrian Botta.

■ Dacă vă amuză, ascultați împreună cu frații voștri mai mici și emisiunile realizate sub genericul **«Radio-Voinicel»**. Luni, 29 martie, orele 10,15, urmăriți «Întîmplări cu Ha-Ha-Ha», iar joi, 1 aprilie, «Păcăleli, păcăleli».

TELEVIZIUNE

■ Emisiunea **«Tot înainte»** din 28 martie prezintă o nouă ediție a concursului pentru pionieri «Oameni și fapte de seamă din istoria patriei». Cele două echipaje pionierești din Pitești și Cîmpulung Muscel vor avea de răspuns la întrebări avînd ca temă: «Mircea cel Bătrîn», «Răscoala din 1907», «I.L. Caragiale». Actorul Iurie Darie prezintă pentru voi concursul găzduit de Casa de cultură din Cîmpulung Muscel.

■ **«Micul ecran pentru cei mici»** vă oferă duminică, 28 martie, orele 19,00, prima emisiune din ciclul «Povestirile abecedarului», Emisiunea debutează cu o poveste de Vasile Mănuceanu — «În împărăția primăverii».

■ Sîmbătă, 3 aprilie, orele 12,25, emisiunea **«O viață pentru o idee»** vă oferă un nou episod din documentarul dedicat cunoscutului om de știință român Spiru Haret, de la a cărui naștere se împlinesc 125 ani.

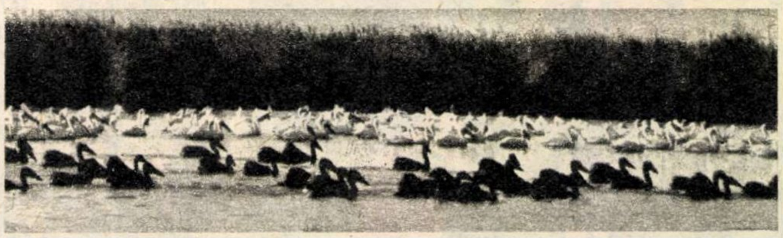

PENTRU PARTICIPANȚII LA CONCURSUL DE FOTOGRAFII „STUDIO 77"

DESPRE PEISAJ

Prezintă prof. Blitz

Se pare că genul în care se realizează cele mai multe imagini este peisajul, fotografia în aer liber, care prezintă frumusețea, poezia, specificul unui loc, al unei regiuni. După locul în care se realizează, peisajul poate fi citadin, industrial, montan, marin etc. El poate să cuprindă o vedere generală sau chiar o vedere panoramică, dar poate să se limiteze și la un anumit colț din natură sau de oraș.

S-ar putea crede că peisajul este cel mai ușor gen de fotografie. Se fotografiază ceea ce se vede, lumină există din plin, obiectele nu se mișcă, așa că se poate lucra pe îndelete. În parte chiar așa și este. Recomandările tehnice nu sînt prea numeroase: se va prefera un **aparat de format mediu** (6×9 sau 6×6 cm), numeroasele detalii mărunte trebuind redate cu maximă claritate. Dacă se lucrează cu un aparat de format mic (24×36 mm), se vor utiliza filme cu granulație cît mai fină (18—20°DIN), care vor fi developate numai în revelator pentru granulația respectivă. Se va uza cît mai puțin de accesorii mai ales atunci cînd imaginile se iau în timpul excursiilor. Sînt totuși necesare: **parasolarul, un filtru galben mediu, un trepied** și **un declanșator automat**. Toate acestea vor fi purtate într-o geantă impermeabilă, ferite de praf, umezeală și lovituri.

O deosebită importanță în peisaj prezintă **lumina**. Există fotografii de acest fel care trăiesc numai prin lumină, care creează singură atmosfera specifică unei ore, unui anotimp sau unei regiuni. Peisajul «clasic» se realizează cu soarele în spate sau puțin lateral. Acest procedeu se utilizează mai ales în excursii, unde nu se poate aștepta pînă cînd soarele se va deplasa pe cer în poziția dorită.

Folosindu-se o lumină din față (contralumină), se vor obține imagini cu mult relief, umbrele îndreptîndu-se spre privitor, iar obiectele căpătînd un contur ferm pe fundalul deschis. Aerul însuși devine luminos, creîndu-se un mai puternic efect de perspectivă aeriană și de atmosferă.

Locul de fotografiere se stabilește numai după ce s-a găsit **un prim-plan potrivit**. În fotografia de peisaj, prim-planul este aproape indispensabil. El produce iluzia de adîncime, jocul de tonalități și forme, acoperă unele elemente nedorite etc.

Un alt element important în peisagistică este **cerul**. Linia orizontului nu va împărți imaginea în două părți egale (jumătate cer, jumătate pămînt), una din ele trebuind să predomine. Cînd pe cer sînt nori, li se va acorda importanța cuvenită, fără a se folosi filtre prea închise, care provoacă exagerări nedorite.

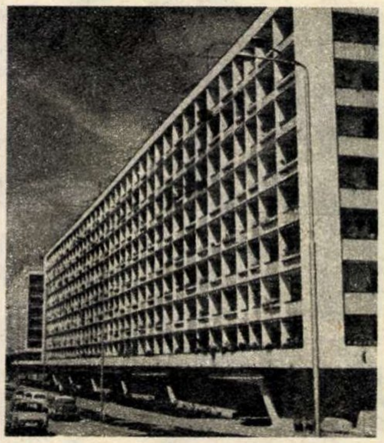

Pentru peisajul citadin sau industrial nu trebuie neglijate forfota marilor orașe, fumul fabricilor, stîlpii de înaltă tensiune, macaralele înalte etc. Cînd se fotografiază un monument de arhitectură, nu vor fi evitate detaliile: ornamentații, ferestre, uși, scări etc.

Un ultim sfat: nu neglijați vederile de sus, care dau cîteodată peisajului o geometrie însorită.

SEMAFOR CUTEZĂTORII

Camelia NU trebuie să mai lipsească de la școală!

Corespondența săptămînii mi-a rezervat o surpriză. De fapt, o triplă surpriză conținută într-o singură scrisoare: 1 — este semnată de... un băiat! 2 — care îmi trimite un mărțișor (îi mulțumesc lui și, totodată, prietenelor mele care mi-au oferit «acest mic simbol al primăverii»), iar 3 — (pînă acum totul a fost bine și frumos) subiectul scrisorii, emoționant, îl constituie o fată, colega sa de clasă, Camelia Marin, aflată și în acest trimestru sub amenințarea corigenței. Faptele relatate de el sînt în măsură să stîrnească, într-adevăr, neliniștea, nemulțumirea unui întreg detașament al cărui titlu de fruntaș pe unitate este acum serios pus sub semnul întrebării. «Dar — scrie Dan P. (corespondentul meu e elev în clasa a V-a la o școală din Capitală) — să nu credeți, că din orgoliu nu vrem să abdicăm de la acest titlu sau că toate procedeele folosite de noi țînteau să nu dezicem vechiul dicton «Titlul obligă». Noi am acționat și continuăm să acționăm conform principiului nostru pionieresc «Toți pentru unul, unul pentru toți». Acum însă, cazul Cameliei devine tot mai greu de soluționat nu din pricină că n-ar vrea sau nu poate să învețe și că noi n-am ajutat-o suficient la obiectele unde întîmpină dificultăți. Numărul mare de absențe (40!) pe acest trimestru se răsfrînge asupra situației slabe la învățătură. De ce lipsește Camelia? ne-am întrebat noi și, bineînțeles, am întrebat-o în repetate rînduri și pe ea. La început găsea scuze mai mult sau mai puțin convingătoare, însă în ultima vreme tăcea, se întrista, lăsa capul în jos și începea să plîngă. Am înțeles atunci că trebuie să vorbim cu părinții ei. Împreună cu tovarășa dirigintă ne-am dus acasă la ea. Părinții ei însă ne-au răspuns că fiica lor «are alte treburi mai importante decît să învețe și să vină la școală», adică să aibă grijă de cei doi frați mai mici (deși mama și sora mai mare sînt casnice), să îndeplinească o mulțime de treburi gospodărești, care îi răpesc timpul destinat pregătirii lecțiilor. Toate încercările noastre de a-i convinge de ce Camelia **trebuie să vină la școală și să învețe** s-au soldat cu un eșec.»

Evident, dragă prietene, este o problemă dificilă pe care nu o puteți rezolva decît făcînd apel la conducerea școlii care va ști să aplice măsurile necesare respectării de către toți părinții elevilor a legii învățămîntului general obligatoriu din țara noastră.

Olguța

COLEGUL MINITEHNICUS

Desene de Nic. Nicolaescu

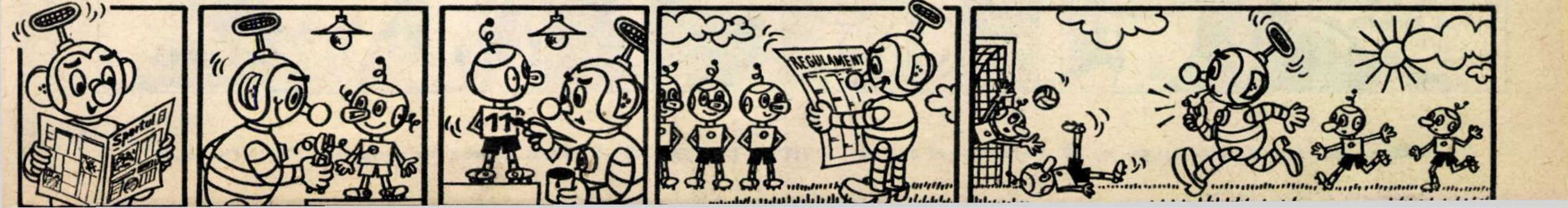

66

Litovoi VOIEVOD

8

FILE DIN EPOPEEA NAȚIONALĂ

În tăcerea nopții și a pădurii se aude semnalul de luptă al lui Litovoi. Luați prin surprindere, Ioaniții se apără, ba, trec și la atac. Ei pornesc pe urmele lui Bărbat și ai oștenilor săi. Pătrund în umbra codrului. Aici îi așteaptă, cățărați în arbori, oștenii lui Gorunmare și ai părintelui Aghiazmă, care le cad în circă. Lupta e scurtă și oștirea lui Litovoi iese biruitoare.

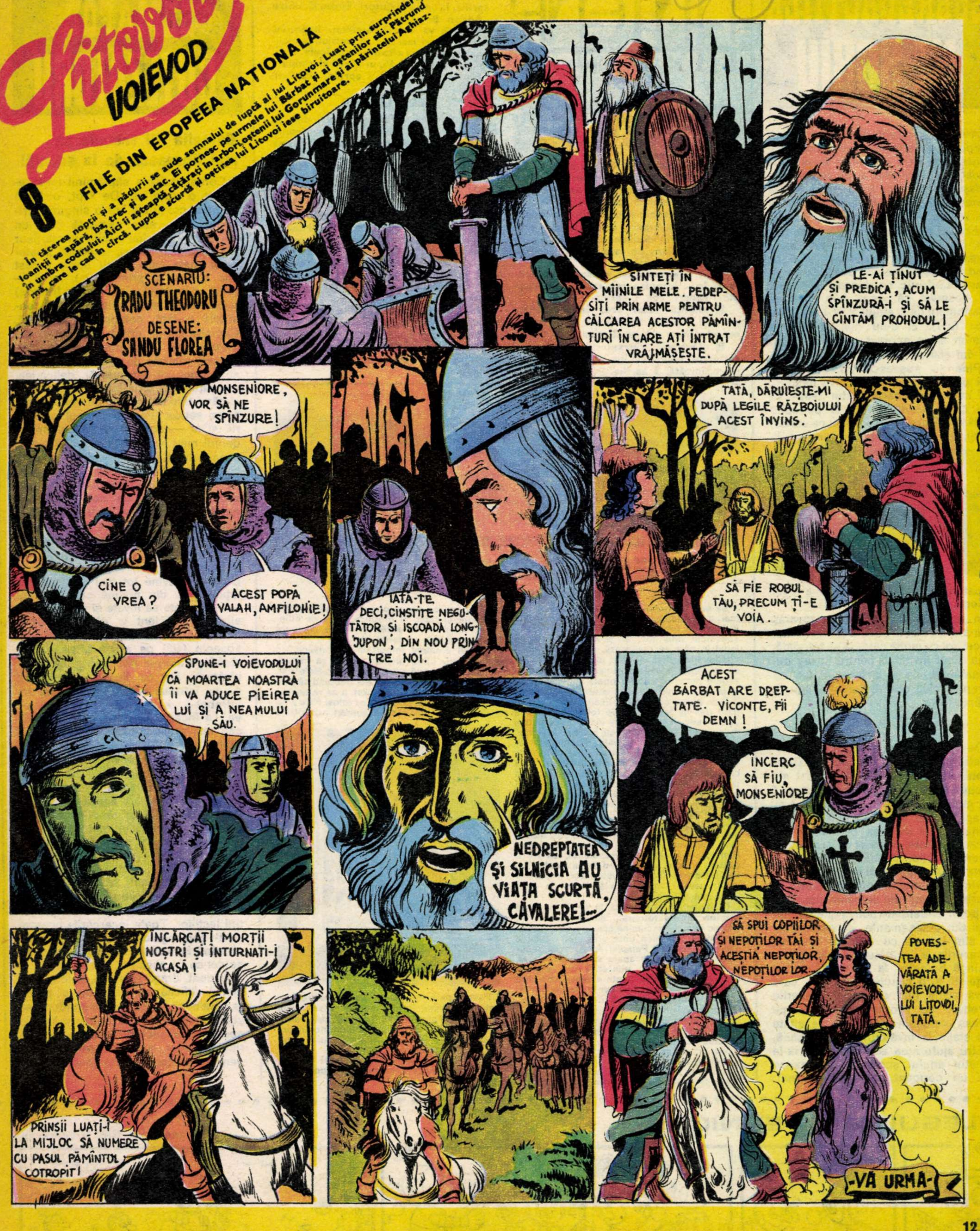
SCENARIU: RADU THEODORU
DESENE: SANDU FLOREA
SINTEȚI ÎN MIINILE MELE. PEDEPSIȚI PRIN ARME PENTRU CĂLCAREA ACESTOR PĂMÎNTURI ÎN CARE AȚI INTRAT VRĂJMĂȘEȘTE.
LE-AI ȚINUT ȘI PREDICA, ACUM SPÎNZURĂ-I ȘI SĂ LE CÎNTĂM PROHODUL!
MONSENIORE, VOR SĂ NE SPÎNZURE!
CINE O VREA?
ACEST POPĂ VALAH, AMFILOHIE!
IATĂ-TE DECI, CINSTITE NEGUTĂTOR ȘI ISCOADĂ LONG-JUPON, DIN NOU PRINTRE NOI.
TATĂ, DĂRUIEȘTE-MI DUPĂ LEGILE RĂZBOIULUI ACEST ÎNVINS.
SĂ FIE ROBUL TĂU, PRECUM ȚI-E VOIA.
SPUNE-I VOIEVODULUI CĂ MOARTEA NOASTRĂ ÎI VA ADUCE PIEIREA LUI ȘI A NEAMULUI SĂU.
NEDREPTATEA ȘI SILNICIA AU VIAȚA SCURTĂ, CAVALERE!...
ACEST BĂRBAT ARE DREPTATE. VICONTE, FII DEMN!
ÎNCERC SĂ FIU, MONSENIORE.
ÎNCĂRCAȚI MORȚII NOȘTRI ȘI ÎNTURNAȚI-I ACASĂ!
PRINȘII LUAȚI-I LA MIJLOC SĂ NUMERE CU PASUL PĂMÎNTUL COTROPIT!
SĂ SPUI COPIILOR ȘI NEPOȚILOR TĂI ȘI ACEȘTIA NEPOȚILOR, NEPOȚILOR LOR...
POVESTEA ADEVĂRATĂ A VOIEVODULUI LITOVOI, TATĂ.
-VA URMA-

ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul export-import presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

index 41022

REDACȚIA: Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon: 17.60.10
ADMINISTRAȚIA: Editura «Scînteia» ● TIPARUL: C.P.C.S.

Prezentarea artistică: ALBIN STĂNESCU
Tehnoredactor: NIC. NICOLAESCU

12 PAGINI
1 LEU

● Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU ● Redactor-șef adjunct: OVIDIU ZOTTA ● Secretar general de redacție: IOAN DONCA

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

1

JOI, 1 APRILIE 1976
ANUL X (NR. 445)

Vineri, 26 martie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu au plecat într-o vizită oficială în Grecia, la invitația președintelui Republicii Elene, Constantin Tsatsos, și în Kuweit, la invitația emirului statului, șeicul Sabah Al-Salem Al-Sabah, și a doamnei Norryyah Al-Sabah.

Această importantă acțiune internațională a României se înscrie pe linia politicii consecvente a statului nostru de dezvoltare multilaterală a relațiilor cu toate țările lumii, pe baza egalității, respectului independenței și suveranității naționale, avantajului reciproc.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Grecia și Kuweit dă o nouă expresie relațiilor de stimă și prietenie statornicite între România și aceste țări, dorinței comune de a dezvolta colaborarea dintre ele spre binele popoarelor noastre, în interesul cauzei păcii, cooperării și înțelegerii internaționale.

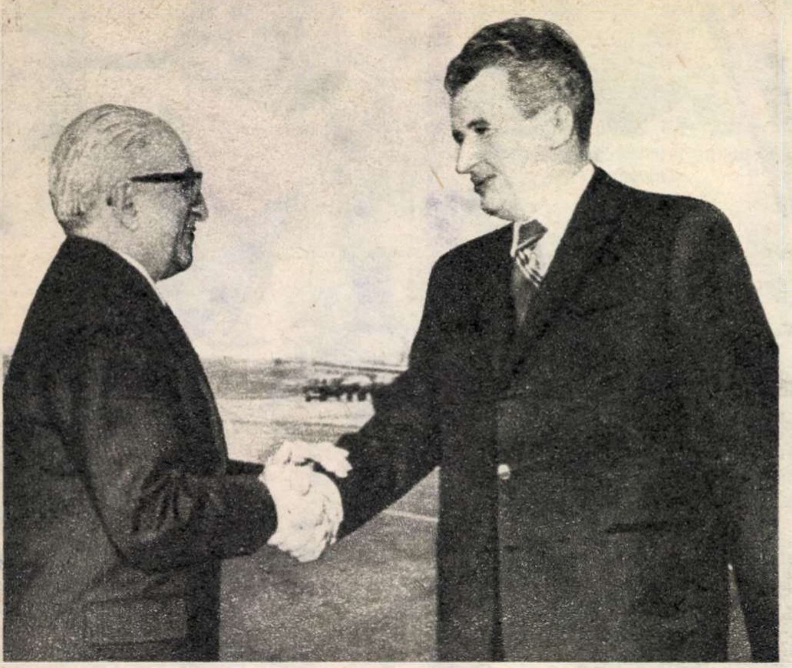
Sosirea în capitala Greciei.

Clădirea parlamentului din capitala Kuweitului.

Constelația PIONIERII

- **În plină pregătire a spectacolelor ce vor fi prezentate de către membrii tarafului Casei pionierilor din Galați, în vacanța de primăvară (foto 1).**
- **«Nimeni nu poate fi mai exigent decît însuși autorul». Foto: membrii cercului foto, Casa pionierilor, Rădăuți (foto 2).**
- **Prietenul nostru mai vîrstnic, tovarășul învățător pensionar Mihai Stoian, are multe să ne povestească fiind unul dintre veteranii celui de-al doilea război mondial. Școala generală Negrești, județul Iași (foto 3).**
- **Avanpremieră la vacanță: pionierii, membri ai cercurilor Casei pionierilor din Zalău, județul Sălaj, în excursie la cabana de pe Meseș (foto 4).**

AU CUVÎNTUL PIONIERII LOCȚIITORI AI PREȘEDINTELUI CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

VACANȚĂ VESELĂ, HARNICĂ, O VACANȚĂ A MANIFESTĂRILOR CULTURAL-EDUCATIVE

La noi vacanțele de primăvară sînt mai reci decît în alte județe ale țării — dar acest fapt nu constituie un dezavantaj deoarece putem desfășura toate activitățile obișnuite acestui sezon — mai mult chiar, putem păstra o parte din activitățile de iarnă: patinaj, hochei etc.

În această vacanță ne vom întîlni cu primăvara, cu natura — prin jocuri, drumeții, excursii — dar, mai ales, vom avea prilejul ca atît prin aceste manifestări cît și prin altele, să cunoaștem oameni, locuri și fapte de nădejde.

«Județul Harghita la zorile unui nou cincinal» — concurs de amploare, ce-și propune să cunoască realizările oamenilor muncii, dezvoltarea economico-socială a județului în perioada 1971—1975, și perspectivele sale în cincinalul 1976—1980 își va desfășura tot în vacanța de primăvară, faza finală, pe județ.

Printre excursiile, drumețiile care vor avea loc, unele dintre ele vor avea drept scop întărirea legăturilor de prietenie dintre pionierii români și maghiari — așa cum se va întîmpla în comuna Sîndominic, unde pionierii gazdă îi vor întîmpina pe prietenii lor din Bălan veniți în ospeție.

Manifestările cultural-artistice: întîlniri cu personalități ale vieții politice culturale, simpozioane, programe artistice etc. vor avea loc în strînsă legătură cu activități desfășurate în colaborare cu muzee, case memoriale, cu vizite la monumente istorice, cu acțiuni practice de îngrijire și înfrumusețare a acestora.

Județul nostru, asemeni întregii țări, are bogate tradiții istorice ale luptei pentru libertate și dreptate socială dusă de clasa muncitoare sub conducerea partidului — aceste valori vor sta în centrul manifestărilor noastre cultural-educative, în această vacanță ce se anunță bogată în activități pionierești.

HILBERT LADISLAU

CĂLDURA FAMILIEI

Am stat și am privit un timp prin harpa firelor de urzeală siluetele fetelor-țesătoare. Am privit cum crește «cîmpul» covorului, cum încet urcă și se împletesc cununi de flori. Ochii ce știu acum să aleagă nuanțele subtile sînt concentrați asupra mîinilor, iscusitelor mîini sub care izvorăște o întreagă lume de culori, fantezie și frumusețe.

Fetele-țesătoare, asemeni tuturor copiilor (peste patru sute) de-aici, de la Casa de copii-școlari din Prundu Bîrgăului, trăiesc, învață și se bucură în atmosfera plină de căldură a marii familii pionierești, ocrotiți cu părintească grijă de către învățătorii, profesorii, educatorii lor. Aici, unde **casa** le e și școală, și familie, și cămin, trăiesc din plin candorile copilăriei, încep a descifra «alfabetul» cititului și socotitului, explorează cu fiecare nou an ținuturile cunoașterii, învățăturii. Tot aici deprind virtuțile etice și morale ale pionierului și se pregătesc temeinic pentru muncă și viață, asemeni tuturor copiilor țării.

Estera Muntean, mărunțică și cu ochii atotștiutori, mereu în stare de «veghe» (e comandanta unității), avea să-mi fie ghidul

(Continuare în pag. 4)

ILEANA PIȚA

PCR 55

STEJARUL CU 55 DE CERCURI

de **ILIE TĂNĂSACHE**

Pasăre de era, în cele 220 de anotimpuri ar fi îndrăznit pînă dincolo de miracolele constelațiilor. Pînă la marginea gîndirii umane, niciodată săturată de adevăr, totdeauna stăruind spre flacăra vie a purității și perfecțiunii.

Izvor de era, în cele aproximativ 20 000 de zile de existență, ar fi lăsat în urmă o uriașă operă: munți străpunși de tenacitatea picăturii. Obstacole învinse cu energia mereu proaspătă țîșnită din adîncurile pămîntului-mumă. Cîmpii de holde răcorite de înțelepciunea limpede și în perpetuă mișcare, după legile de bază ale materiei. Ar fi lăsat în urmă drumul lung și greu, cu suișuri și coborîșuri, în care s-au topit atîtea drumuri — destine. De care s-au legat atîtea drumuri-destine.

Stejar de era...

Dar **este** și pasăre, cu zborul cel mai înalt, mînat de gîndul omului și înălțînd necontenit aspirația omului.

Dar **este** și izvor strălimpede și românesc, șuvoi puternic de putere primenitoare între marile șuvoaie ale omenirii muncitoare.

Și **este,** mai ales, stejar. Stejar în inimă și în hotar de țară. Cu ramurile demne și neînfrînte de nici unul din **vînturile pustiitoare care au bătut pe aici. Cu trunchiul tînăr și fără moarte. Pentru că, douăzecișiunu de milioane de rădăcini pornite din pămîntul țării îi aduc seva, apa, miracolul demnității și al înțelepciunii, farmecul frumuseții și al neînduplecării, curajul și puterea, generozitatea și omenia...**

Stejarul acesta — care este deopotrivă și pasăre, și izvor, și bucurie, și vis, și neînfricare, și jertfă, și istorie și prezent și viitor — se numește Partidul Comunist Român. Copacul-simbol cel mai înalt în vîrful căruia flutură flamura roșie cu secera și ciocanul și tricolorul idealurilor noastre de luptă comunistă. Copacul-simbol care încheie, în acest început de florar, al 55-lea cerc al existenței sale. Doar trei cercuri în plus, la această vîrstă unică, sînt adăugate de vîrsta celui mai vrednic bărbat al României contemporane, pentru care partidul a însemnat dintotdeauna viață și vis, existență de revoluționar și de patriot, neobosită lucrare pentru binele patriei și poporului acestui pămînt.

...Partidul Comunist Român împlinește 55 de ani de viață și de luptă pentru fericirea poporului. Pasăre mistuită de dorul înălțimilor, izvor de apă vie, strălimpede, de înțelepciune și energii. Stejar cu 55 de cercuri, în inima și în hotarul României socialiste. Stejar cu 21 de milioane de rădăcini în pămîntul cu istorie multimilenară, în inima unui popor cu vocație nedezmințită de ctitor al prezentului și viitorului comunist.

Și din stejar, stejar răsare!

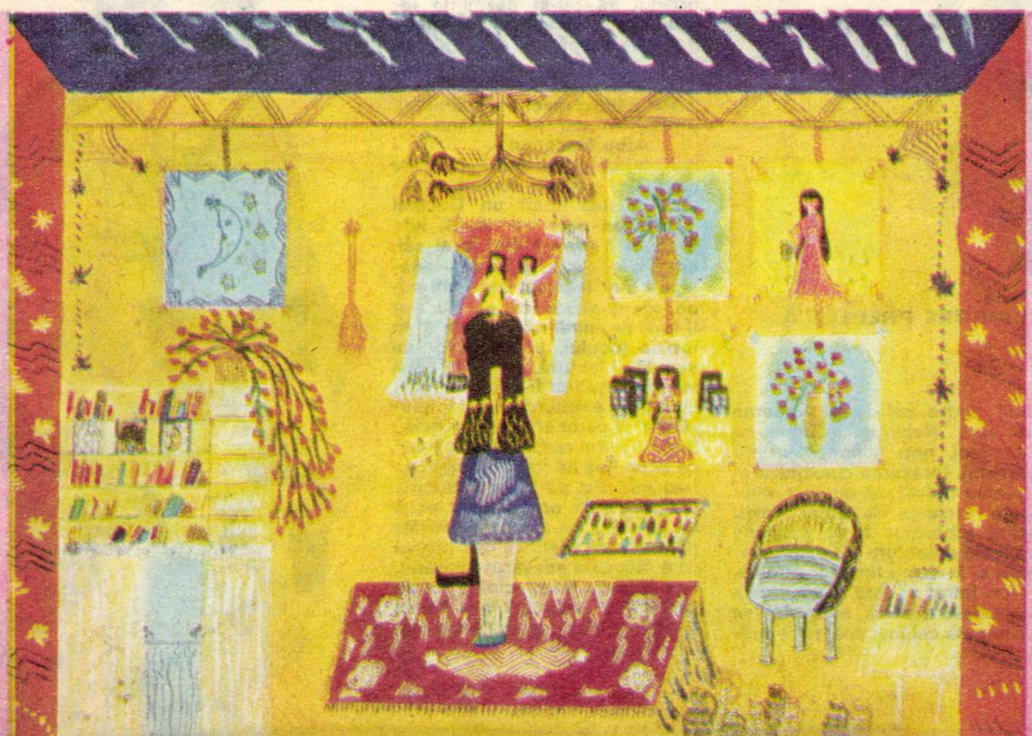

Desen de **DOINA PĂVĂLOIU**, cercul de artă plastică «I. Diaconescu», Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Tata și cu mine

Pe pridvorul mării, luînd pe aripi cerul,
Au crescut în grabă pescăruși gigantici:
Se-ntîlni mistria, omul și echerul
Lîngă nemurirea meșterilor antici.

Vin din larg uimite valuri călătoare
Pîn'la brîu săltate, lîngă mal să vadă
Cum se conturează între țărm și soare
O marmoreană, suplă acoladă.

Rătăcește briza prin porticuri zvelte,
Dezmierdînd mirată lespezile zării.
Ce miraculoase, tainice unelte
Tipăriră-n piatră cîntecele mării?

Iar un ghid de-o șchioapă, plin de importanță
Clipei, comentează, adîncit în sine:
— Pe tot litoralul, chiar și la Constanța,
Am muncit pe cinste — tata și cu mine!

ION PETRACHE

CĂLDURA FAMILIEI

(Urmare din pag. 3)

perfect, îndeplinind simultan şi oficiile de primă-gazdă. Mă invită cu gestul obişnuit al oricărei fete, aflată la ea acasă, să nu mă sfiesc, să văd mai deaproape «cum se lucrează persanul»! Cu migală adică — «şi să nu credeţi că l-am putea dovedi numai noi, cele care sîntem acum, aici» — mă avertizează ea. Aflu că, de fapt, toate elevele sînt ucenicele celei ce, între fetele-ţesătoare, o asemuiam mamelor care, păstrătoare ale unor meşteşuguri tradiţionale, împărtăşesc fiicelor, la timpul potrivit, ştiinţa şi iscusinţa lor. Fiindcă, aşa cum e datina oricărei familii, de copile încă trebuie să înveţe, pentru acum şi pentru mai tîrziu, a-şi împodobi, cu rodul propriilor mîini, casa în care locuiesc, în care vor locui. «Unele dintre ele îndrăgesc cu osebire ţesutul covoarelor şi vor face din asta meserie pentru totdeauna» — îmi spune profesoara Palagica Albu.

La cercul de artizanat şi croitorie, alţi ochi atenţi, ai profesoarei Olimpia Sîrbu Trif, supraveghează «punctul» acului şi drumul firului de arnici — aşternut pe pînza imaculată, a ştergarelor, şervetelor, feţelor de masă — precum şi brodatul lenjeriei, al garniturilor de sufragerie şi bucătărie. Tot ea le cultivă fetelor şi gustul pentru croitul bluzei, fustei sau al rochiei.

Graţie Esterei descindem în sălaşul unuia dintre cele mai vechi meşteşuguri ivite pe pămînt, transmis pînă azi prin clepsidra atîtor secole, prin care lutul originar se preschimbă în ol şi ulcior, în talger şi amforă.

Despre meşterul Ştefan Gănău, ale cărui plămădiri din argilă arsă îi poartă faima în susul şi în josul Bîrgăului, şi dincolo de ţinutul Bistriţei-Năsăudului, nu se ştie dacă va fi fost adoptat de familia aceasta mare ori dacă el îi va fi adoptat pe învăţăceii săi. Se ştie însă că el s-a strămutat aici, din Mijlocenii Bîrgăului, că o adevărată «dinastie» de olari s-a întemeiat de la venirea sa şi că cei mai pricepuţi «moştenitori-direcţi» ai olăritului sînt Augustin Raţiu, Nicolae Iaşcu, Vasile Andreş, Marian Lăcătuş şi... Şi e prea lung şirul urmaşilor întru meserie, însă o cifră — de 30 000 lei venit anual, rezultat din comenzile solicitate de şcoli, case ale pionierilor, întreprinderi, magazine de artizanat — poate spune foarte mult. Ca şi expoziţiile cu vînzare organizate în fiecare an. Sumele, fireşte, intră toate în «gospodăria» numeroasei familii.

*

O nouă cunoştinţă, Măriuţa Scuturici (elevă în clasa a VII-a), preia ştafeta unei gazde «dinamice», plonjîndu-mă direct în lumea tehnicii. Mai bine-zis în vacarmul atelierului de lăcătuşărie, al răpăitului motoarelor «miniautomobilelor», pentru ca apoi să intrăm în «hăţişurile» circuitelor integrate, ale semnalelor Morse. Cît p-aci era să mi se «verifice» vocea prin interfon, să fiu «prinsă» de releul pentru reproduceri fotografice, iar în final, iată-mă întrebîndu-mă «ce poate fi acela un Betametru adaptor?!» Noroc că mă lămuresc foarte docţii lui realizatori — Mariana Chiş, Teodor Georgiu, Marius Văran.

Părăsind atelierul febrililor minitehnicieni, pătrundem într-o adevărată «lume a tăcerii». Parcă s-ar fi instalat aici un dispozitiv fonic, absorbant al tuturor zgomotelor. Nimic nu tulbură liniştea acestui cabinet şcolar de învăţare a limbilor străine, unul dintre cele mai moderne din ţară. Realizat în urmă cu cinci ani, prin mijloace proprii (săpatul, terasarea cimentului şi izolarea hidrofugă au fost efectuate exclusiv de către elevi), acest laborator fonic dispune de toată aparatura necesară predării şi învăţării limbilor străine.

Foto:
GRIGORE PREPELIŢĂ

Am intrat de fapt în adevărata atmosferă a şcolii, aici unde se manifestă cel mai pregnant multiplele valenţe ale calităţii de pionier, începînd cu principala îndatorire — învăţătura. Aflu despre o întreagă suită de acţiuni, organizate în unitate sau pe detaşamente, menite să contribuie la creşterea calităţii învăţăturii. De pildă, concursul săptămînal «Cei mai buni — în frunte» (au şi o gazetă cu acelaşi titlu) care stîrneşte ambiţia şi mobilizează eforturile tuturor detaşamentelor pentru cucerirea primelor locuri. Printre deţinătorii performanţei **«nici un pionier corigent»** se numără clasele a III-a (A şi B), a IV-a (A şi B), a V-a B. În competiţia organizată pe grupe de meditaţie (fiecare detaşament constituie o grupă de pregătire în comun a lecţiilor, sub îndrumarea pedagogilor), se pare că cea condusă de Gheorghe Lucaci, detaşamentul clasei a VII-a, deţine recordul iniţiativelor şi al succeselor. Unitatea îşi trimite emisarii la toate acţiunile organizate la nivel de comună, la competiţiile de amploare judeţeană. În curînd, Estera Muntean şi Andrei Varga, consacraţi «ucenici ai lui Pitagora», vor avea prilejul să nu-şi dezmintă renumele la apropiata olimpiadă de matematică.

*

Pe băiatul oacheş, mărunţel, purtînd nume de împărat... — Albu Macedon — nu-l mai mînă «caii dorului» spre casă. Dar pînă nu demult, amarnic i-a mai lipsit un Ducipal năzdrăvan care să-l ducă, iute precum îi era gîndul, la ai săi. Lacrimile — cîte lacrimi! — anevoie i s-ar fi uscat dacă alţi copii, de-o vîrstă cu el, nu l-ar fi luat de mînă să-l poarte şi în lumea jocului, şi a cărţilor de şcoală şi lectură, dacă alţi copii mai mari nu i-ar fi istorisit fapte, întîmplări extraordinare dar adevărate, ai căror eroi sînt ei înşişi. Şi pe băiatul acesta de zece ani, ca şi pe noii lui fraţi, cei vîrstnici l-au mîngîiat părinteşte, tandru. De-acum, sub ocrotirea lor, ochii lui înnoraţi, de copil, vor învăţa să vadă clar, distinct, ce e bine şi ce e rău, ce e adevărul-adevărat, ce e frumos, drept, cinstit, demn să facă el acum şi mai tîrziu. Astăzi la numele de Albu Macedon, răspunde un băiat cu privirea limpede, încrezătoare în el, în cei din jur, un băiat care şi-a regăsit aici o nouă familie.

*

La hotarul dintre timpul destinat orelor de curs sau pregătirii lecţiilor şi timpul liber, întrebaţi-mă de ce-am zăbovit atît de mult pe tărîmul feluritelor preocupări şi pasiuni ale acestor copii, care ştiu să-şi drămuiască şi ceasurile de studiu şi de muncă în ateliere, de joacă sau de odihnă. Fiindcă aceşti copii trăiesc în ambianţa unei adevărate familii, — ce-i drept, foarte numeroasă — că acei oameni generoşi, devotaţi copiilor, care sînt educatorii lor, le sînt deopotrivă şi părinţi, înconjurîndu-i cu dragoste şi căldură, împărtăşindu-le din experienţa şi înţelepciunea lor.

AGENDA PIONIERULUI COMANDANT

vacanța de primăvară

Peste două zile, inaugurăm mult așteptata vacanță de primăvară!

Soarele, mai darnic în lumină și căldură, vă va însoți iar în excursii și drumeții, în grădini și livezi, pe terenurile de sport, la joacă.

Știind că, așa cum sînt întotdeauna vacanțele, și aceasta va fi cu zile pline de cîntece și voioșie, cu foarte multe și interesante activități pionierești, ne-am gîndit ca astăzi, în cadrul rubricii noastre, să venim în sprijinul pionierilor comandanți prezentîndu-le cîteva dintre cele mai importante acțiuni,care trebuie să fie înscrise în agenda lor.

DIN CARTEA DE AUR A ISTORIEI

Poporul nostru întîmpină cu noi fapte de muncă tradiționala sărbătoare a lui 1 Mai, înscriind strălucite succese în realizarea cincinalului revoluției tehnico-științifice. Pionierii, la rîndul lor, se pregătesc pentru sărbătoarea primăverii cu un bogat și frumos program de activități, din care nu lipsesc serbările și montajele literare dedicate zilei de 1 Mai. Tot cu acest prilej, detașamentele organizează excursii și plimbări la iarbă verde, cînd vor cînta cîntece revoluționare, reconstituind tradiții ale acestei vechi sărbători muncitorești.

La numai o săptămînă, în ziua de 8 Mai, se împlinesc 55 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. Zi de însemnătate istorică pentru poporul nostru, ea este cinstită de pionieri cu solemnitate, cu adîncă înțelegere a semnificației evenimentului. Cu acest prilej veți putea organiza întîlniri cu vechi militanți ai mișcării muncitorești, veți face vizite în uzine, vă veți întîlni cu fruntași în producție și eroi ai muncii socialiste. Din programul vostru de activități nu pot lipsi vizite la muzee, unde vă veți opri mai ales în sălile în care se află documente, fotografii legate de evenimentul istoric sărbătorit. Folosind materialele apărute în «Cutezătorii» nr. 11, 12 și 13, veți putea organiza interesante adunări de cunoaștere a trecutului revoluționar de luptă al poporului nostru. Multe dintre acțiunile prevăzute în programele voastre de activități sînt dedicate centenarului independenței de stat a României. În zilele vacanței de primăvară se pot desfășura noi manifestări de cinstire a lui. Nobilul vostru sentiment de recunoștință față de cei care s-au jertfit pentru gloria neamului românesc își va găsi expresie și în modul în care vă veți îngriji de monumentele ri cate în amintirea eroilor. Aveți p bilitatea să planta jați spațiul încon totul să

1

2

PRIMĂVARA-ANOTIMP AL HĂRNICIEI

În aceste zile voi, pionierii, veți fi alături de colegii voștri mai mari, uteciștii, alături de părinți în acțiunile de bună gospodărire și înfrumusețare a locurilor natale. Veți participa la plantarea puieților, la sădirea florilor, la înfrumusețarea grădinilor și livezilor.

Pionierii comandanți însă trebuie să mai aibă în vedere că în întreaga țară se desfășoară ample acțiuni de împăduriri, acțiuni de îngrijire a pășunilor, se efectuează lucrări de irigații, se desfășoară o muncă intensă în solarii. Toate acestea reprezentînd și pentru voi viitoare obiective ale muncii patriotice, este bine

turor

navale și carturile, controlînd cu minuțiozitate fiecare legătură, fiecare angrenaj. Din atenția pionierului comandant nu trebuie să scape buna organizare a participării la aceste frumoase acțiuni. Se-nțelege, nu sîntem cu toții aero și navomodeliști, nici conducători de carturi, dar putem fi cu toții — noi, membrii detașamentului — alături de colegii care iau parte la întreceri. Încurajările, aprecierile voastre, mai ales în cazul unor mici eșecuri, vor fi binevenite. Acolo, unde manifestări de acest fel au loc și în școli, ele trebuie organizate cu grijă, respectîndu-se ora stabilită și programul de desfășurare. O dimineață dedicată unor întreceri cu caracter tehnic-aplicativ și sportiv poate continua cu o plimbare în grup, cu o vizită la un muzeu, cu vizionarea unui film, realizînd profilul unei bogate zile de vacanță.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

ATENȚIE LA „SEMAFOR-CUTEZĂTORII"

Iată-vă împreună, reporteri, epigramiști, caricaturiști — într-un cuvînt — **redactorii gazetelor «Semafor-Cutezătorii» din unități.** Fiecare ați dori să vă spuneți părerea, să împărtășiți din experiența dobîndită în această activitate. Foarte bine! Numai că, pentru reușita consfătuirilor voastre, a schimburilor de păreri, trebuie să reflectați din vreme, să vă gîndiți la acel caracter critic și autocritic specific gazetei, la rolul ei de tribună a democrației pionierești. Cum sînt încurajați acei elevi care dovedesc stăruință, chiar dacă întîmpină unele greutăți la învățătură? Cum este promovată inițiativa? «Semaforul» ia atitudine împotriva acelor comandanți care se mîndresc doar cu titlul? Dar, mai ales, este urmărit efectul materialelor publi ?

IDEI PROPRII, REALIZĂRI ORIGINALE

La început a fost dorința de a continua și în timpul iernii activitatea cercului de carting de la Casa pionierilor din Gherla. A urmat ideea: construirea unui cart transformabil în... motosanie! Cîteva luni de zile a durat punerea la punct a proiectului și construirea pieselor noi. Greutăți? Numeroase. Dar nu de neînvins.

Și iată, cartul de concepție originală al minitehnicienilor din Gherla este gata.

Caracteristici: funcționează pe orice teren acoperit cu zăpadă, fie și în pantă, fie și accidentat, la fel de bine ca pe pista de carting. E lesne de condus, iar transformarea cartului în sanie și invers durează numai zece minute.

Detalii tehnice: vehiculul este înzestrat cu motor «Mobra» 50 amplasat lateral. Schimbătorul de viteze cu manetă e adus la volan. Tracțiunea se face pe ambele roți, cu ax rigid. Pe acesta s-a montat și un pinion de tracțiune, care acționează prin lanț roata propulsoare a saniei. Pentru menținerea roții propulsoare în contact cu solul și pentru a se obține o aderență perfectă, precum și amortizarea șocurilor la denivelări ale terenului, roata se montează pe o furcă oscilantă, susținută de un telescop hidraulic cu arc. Sînt folosite frîne cu disc. Direcția motosaniei se realizează cu un tălpig metalic cuplat la sistemul direcțional original al cartului, fără nici o modificare la organele direcției.

Piesele necesare pentru transformarea cartului în motosanie sînt: o talpă basculantă tip patină; două tălpi tip sanie; o furcă basculantă oscilantă; un telescop hidraulic cu arc; o roată propulsoare, prevăzută cu crampoane metalice.

Viteza maximă: cart — 75 km/h, sanie — 65 km/h.

Dintre principalii realizatori îi amintim pe Florin Coste, Dana Iepan, V. Racz, Valentin Farcaș, Eva Tamasy.

OCHII ȘI URECHILE PILOTULUI DE AVION

În ultimii 30 de ani, industria constructoare de avioane a cunoscut o dezvoltare impetuoasă. Aparatele de zbor actuale au o capacitate de transport mult sporită, o ridicată siguranță în funcționare, performanțe deosebite în ceea ce privește viteza și lungimea zborului fără escală. Ca exponente ale celor afirmate mai sus se pot menționa supersonicul de pasageri CONCORDE, trisonicul american SR-71 (supranumit «Pasărea Neagră» datorită culorii aliajului de titan utilizat la construcția fuzelajului și aripilor) sau Boeing-747 Jumbo-Jet (un aparat de acest tip a efectuat de curînd un zbor pe distanța New York — Belgrad, fără escală). Este sigur că toate aceste performanțe nu ar fi fost obținute fără posibilitatea unui control permanent asupra modului în care funcționează fiecare agregat, fiecare sistem aflat în componența aparatului de zbor. Acest rol de supraveghere și de reglare a diverșilor parametri funcționali revine sistemelor automate de care dispune aparatul.

Aceste rînduri încearcă să răspundă — pe
biri cu tovarășul

zborului de croazieră), la ora actuală problema automatizării este complet rezolvată. Adică, întregul zbor (începînd în momentul atingerii înălțimii de croazieră și pînă în momentul apropierii de zona aeroportului) poate decurge fără intervenția pilotului, acesta avînd rolul de a supraveghea indicațiile aparaturii de bord. În ceea ce privește aterizarea cu sau fără vizibilitate, aceasta este asigurată la majoritatea aparatelor aflate la ora actuală în funcțiune de un sistem semiautomat,numit pe scurt I.L.S.

Întrebare: Cred că sînt în asentimentul cititorilor noștri dacă vă rog să dați cîteva explicații în legătură cu modul de funcționare al acestui sistem.

Răspuns: Sistemul este semiautomat deoarece în prima etapă a intrării în funcțiune necesită intervenția pilotului. Să vedem cum funcționează: pe aeroport există o antenă care emite unde radio de o anumită lungime și formă. La bordul avionului funcționează un receptor prevăzut cu un cadran cu ac indicator. Cînd acesta se află într-o zonă marcată precis pe scala aparatului, înseamnă că avionul se află «pe» curba radio emisă
sol. Pilotului îi revine
a «prinde» această
ea. Ur-

avionului. Un exemplu: aparatul Boeing-747. Din momentul pornirii motoarelor și pînă la aterizare, piloții acestui tip de avion au numai rolul de a supraveghea aparatura. Practic, indiferent de condițiile de zbor, pilotul poate să nici să nu se atingă de manșă, ci doar, din cînd în cînd, să arunce o privire pe indicatoarele aparaturii de bord. Dar nici acest lucru nu este absolut necesar, căci în cabina de pilotaj se găsesc camere T.V. prin intermediul cărora, de la sol, indicațiile aparaturii pot fi supravegheate direct, vizual. În cazul unei funcționări defectuoase, pilotul este anunțat de la centrul de control că este necesară intervenția sa.

Întrebare: Dar dacă s-a ajuns la astfel de performanțe, înseamnă că prezența pilotului a devenit inutilă?

Răspuns: Nu, încă nu se poate risca în aviația civilă un zbor fără pilot la bord. Și asta deoarece se pot ivi situații neprevăzute, ca o rafală puternică de vînt, defectarea unuia sau a mai multor motoare, necesitatea unei aterizări forțate etc. Aceste situații nu pot fi rezolvate decît prin intervenția directă a pilotului.

O direcție actuală de cercetare este rezolvarea automată a situațiilor imprevizibile. Să presupunem că aparatul este izbit de o rafală. Pe corpul său se găsesc senzori care dau indicații aparaturii de bord cu privire la valoarea solicitărilor și direcțiile de acționare. Un sistem cibernetic care are înmagazinate în memorie cîteva rezolvări posibile alege manevra ce răspunde cel mai bine situației reale. Vor urma noi răspunsuri din partea senzorilor plasați în și pe corpul avionului, iar aceste informații noi vor fi iarăși folosite de calculatorul de bord. Acesta va avea capacitatea de a se autoprograma în funcție de noua situație, comandînd manevra sau manevrele corespunzătoare. Problema este delicată și necesită în primul rînd o rezolvare teoretică bine pusă la punct.

SORIN ȘTEFĂNESCU,

Soarele NECUNOSCUT

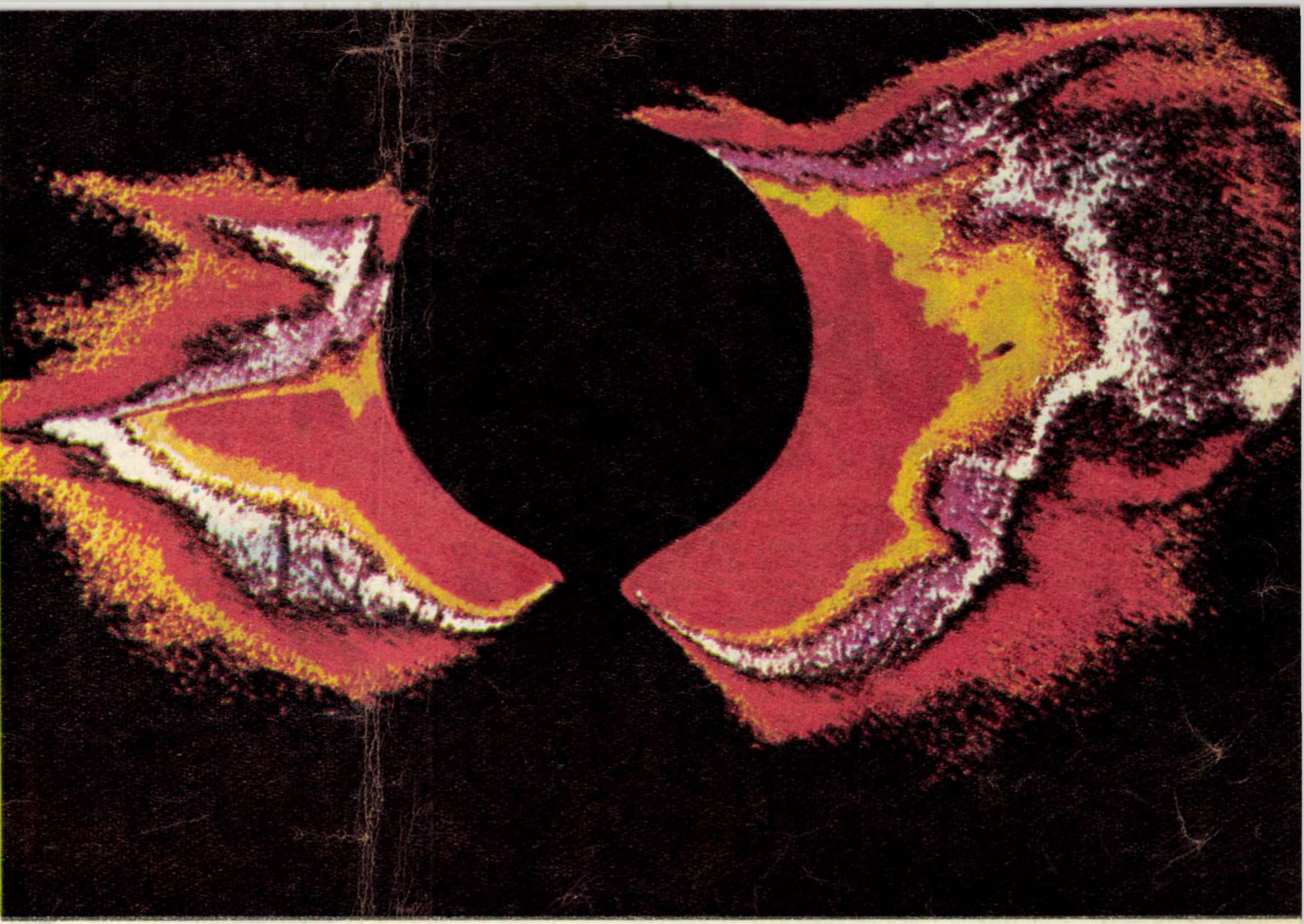

Îl recunoașteți? E Soarele, intr-o imagine prelucrată în vederea studierii coroanei, a eruptiilor solare etc. Discul astrului a fost acoperit, iar imaginea coroanei sale prelucrată astfel încît diferitelor niveluri de intensitate a luminii să-i corespundă o diversitate de culori. Erupțiile solare sînt revărsări de gaze incandescente la milioane de kilometri în spațiu. Studiul emisiunilor solare servește cercetărilor privind producerea de energie pe calea fuziunii nucleare, evoluția climei, comunicațiile radio, furtunile magnetice, aurorele polare etc. Importante contribuții la aceste studii au adus lucrările științifice desfășurate la bordul stației spațiale americane «Skylab». În prezent, observațiile sînt continuate cu ajutorul automatelor.

OAMENI PENTRU SECOLUL XXI

Maistrul Matei Rueg

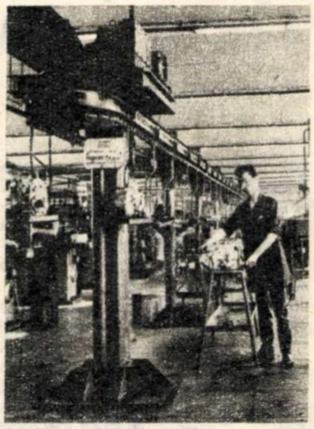

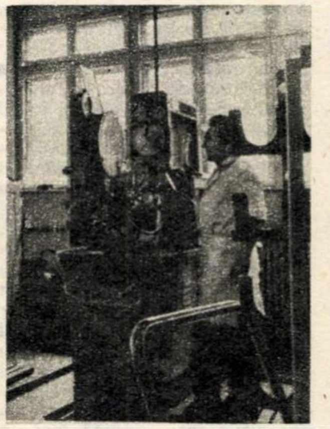

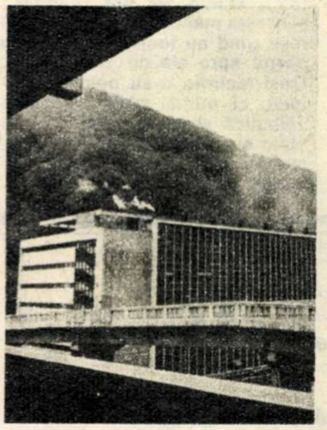

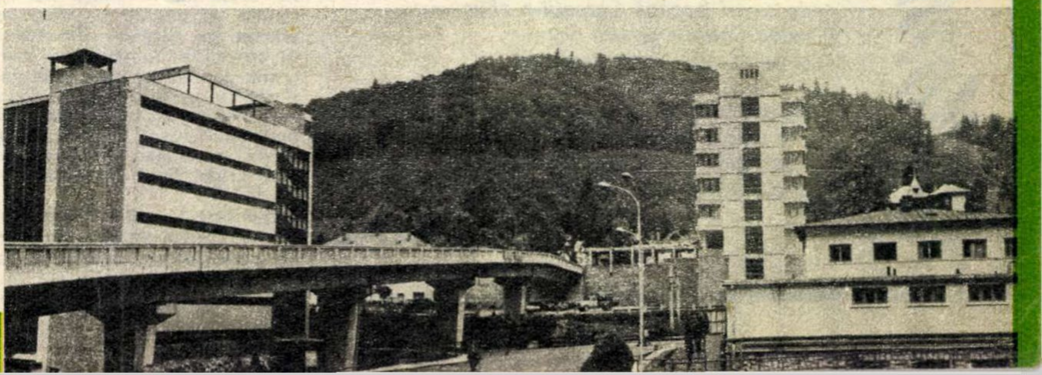

— Cît valorează o uzină?

— Păi, clădirile, mașinile, producția...

— Sigur, toate acestea își au importanța lor. Dar valoarea unei uzine este dată în primul rînd de valoarea oamenilor ei.

Ne aflăm în sala de festivități a Casei de cultură din Sinaia. Asistam la înmînarea, într-un cadru festiv, a Diplomei de onoare «veteranilor» Uzinei de mecanică fină din acest oraș.

— Vezi — îmi spune mai departe tovarășul Mihai Velișcu, secretar al uneia dintre organizațiile de partid ale uzinei, atrăgîndu-mi atenția asupra unui bărbat nu prea înalt, cu chipul aspru și privirea plină de căutări — acesta este maistrul Matei Rueg. El valorează pentru uzina noastră mai mult decît se poate calcula! În ceea ce mă privește, îl consider al doilea părinte al meu. Vrei să știi, probabil, de ce? În primul rînd pentru că viața lui se confundă cu însăși existența uzinei noastre, cu marea ei transformare, dintr-o obscură fabrică de cuie în actuala întreprindere modernă de pompe. Maistrul Matei Rueg, împreună cu un colectiv de zece muncitori, au produs primele pompe de injecție ale noilor autocamioane ce începuseră să se fabrice la Uzinele «Steagul Roșu» din Brașov. La ora aceea nimeni nu prea știa cum trebuie lucrate aceste pompe. Au fost zile și nopți de încercări, luni și luni de stăruință pînă cînd primele bucăți au ieșit din atelierul de prototipuri. Erau departe de a fi perfecte și poate nimeni nu era mai conștient de acest lucru decît maistrul nostru. Dar le aveam. A urmat perfecționarea lor și a celor care le-au realizat. Nici unul dintre cele peste 25 prototipuri de pompe asimilate la Uzina de mecanică fină din Sinaia n-a căpătat «act de naștere» fără participarea maistrului Matei Rueg.

Pe mine m-a îndrumat în meserie pe cînd mai purtam cravata de pionier! Cum? Sprijinind crearea cercului nostru pionieresc de mecanică fină. În ce mă privește, mă consider opera lui atît ca formație profesională, ca om, cît și ca membru de partid. Tuturor ne-a dăruit din priceperea, din talentul lui și ne-a dat încredere în forțele noastre. Ne-a învățat să ne «vedem» și să ne «gîndim» profesia, transmițîndu-ne pasiunea lui pentru tot ce e nou, pentru tot ce reprezintă viitorul — al țării, al uzinei, al fiecăruia dintre noi.

...Aici discuția noastră s-a întrerupt. Am reluat-o a doua zi, la uzină. Tovarășul Mihai Velișcu mi l-a prezentat pe eroul discuției noastre din ajun.

— Spune-mi, tovarășe Matei, am întrebat, cam cîți tineri ai calificat, aici, în uzină?

— N-am stat să-i număr, nu pentru că asta ar fi o treabă contabilicească, ci pentru că eu socotesc că ai mei sînt toți tinerii din uzină, întrucît au crescut sub ochii mei, iar noi, «veteranii», am pus în ei ceva din sufletul nostru.

— Cum se cresc tinerii, tovarășe Matei?

— Uitîndu-te în ochii lor și încercînd să le descoperi sufletul. Sînt unii pricepuți, harnici, n-ai de loc bătaie de cap cu ei și știi de la început că vor deveni muncitori destoinici. Alții sînt neastîmpărați, mai puțin ascultători, neatenți, dar vezi cum «le merge mintea», mereu le scapără cîte o idee din care se poate naște o inovație. Drept să-ți spun, eu pe aceștia îi iubesc mai mult. Încerc să-i fac și pe cei cuminți mai puțin «așezați» în idei. Pentru că am intrat în cincinalul revoluției tehnico-științifice, iar mîine-poimîine o să descoperim că secolul al XX-lea a devenit istorie. Pentru secolul al XXI-lea e nevoie de minți scăpărătoare, inteligență și mobilitate altoite pe o gîndire sănătoasă, responsabilă, devotată idealurilor poporului nostru.

F. LEREA

Cu fundă albastră...

SCHIȚA DE *Călin Gruia*

E greu să faci fapte mari. Adică n-ar fi greu dacă ți s-ar ivi ocazia. Am citit în ziar că un băiat, așa ca mine, și-a salvat tatăl din foc. Și băiat și tată erau ciobani, iar stîna era acoperită cu paie. I-au dat în ziar și fotografia eroului și numele cel mare și numele cel mic și mediile din catalog. Nu era premiant și mi-am dat seama că faptele eroice nu sînt numai ale premianților. Ba, poate că nu-i nici o legătură între una și alta. Venind pe la școala noastră un reporter de la radio ne-a întrebat pe cîțiva ce fapte mai deosebite s-au petrecut în ultima săptămînă... Mirică s-a ridicat și s-a lăudat că el a luat numai zece la toate materiile. Reporterul i-a răspuns că acesta nu-i un lucru deosebit, că învățătura și notele intră în calitatea de școlar, în datoria lui. Mie mi-a părut bine de spusele reporterului. Mirică s-a înroșit și s-a așezat pe scaunul băncii și s-a uitat în pămînt. Nu că l-aș invidia pe Mirică. Dacă aș vrea l-aș întrece la învățătură... Și poate că am s-o fac! Am timp. Nu-mi place însă să fiu «șeful» clasei... Într-o zi m-am gîndit la ce s-ar întîmpla dacă toți din clasă ar avea numai zece, la toate obiectele și la purtare. Dirigintele, comandantul ar fi puși în încurcătură. La multe mă gîndesc eu. Și cînd dorm mă gîndesc la cîte ceva și de aceea visele mele sînt limpezi și le țin minte dimineața și încerc să i le povestesc mamei. Mama, cu o mulțime de treburi pe cap n-are timp să le asculte și mă îndeamnă să le trec într-un caiet că ea o să le citească mai tîrziu. Tata pleacă de-acasă cu noaptea în cap, bunicul pe la șapte, fratele cel mare și surorile gemene pe la șapte jumătate. Unii vor ceai, alții cafea, bunicul nu mănîncă ouă prăjite, fetele nu vor brînză și biata mama caută să-i facă fiecăruia pe plac... Eu nu fac mofturi. Mănînc ce-mi dă și nu mă grăbesc. Plec ultimul. Școala e la primul colț. Nici nu pot spune că am «drum» pînă la școală. Nu văd decît cofetăria și o vitrină cu încălțăminte. N-am nici un stop de circulație și pe bucățica aceea de trotuar nu se întîmplă niciodată nimic. În privința punctualității sînt dat de exemplu pînă cînd noii profesori, din fiecare toamnă, află unde locuiesc... În recreația mare, cînd mama face plăcinte, dau cîte-o fugă pînă acasă.

N-aș putea să spun precis cum mi-a venit ideea să pornesc în căutarea unei fapte «eroice», ieri, duminică dimineața. Cred că nu din cărțile citite și nici din gazetele școlărești, că dacă ar fi fost ele cauza aș fi pornit mai de mult. După ce m-am îmbrăcat în haine de sărbătoare, mama văzîndu-mă gătit ca de Anul Nou m-a întrebat: «Încotro, băiete?» «În căutarea unei fapte mari», i-am răspuns eu. «La fotbal?» «Nu, mamă». «La cinema?» «Nici atîta... Ai să auzi despre mine, poate ai să citești în ziare și o să-ți pară bine că mezinul aduce cinste întregii familii...». Mama a rîs, mi-a potrivit mai bine cravata și mi-a amintit: «Masa se servește la ora trei, și vor fi și colțunași!... Dacă întîrzii, eu nu răspund. Și bagă de seamă cum treci străzile...». Din dialogul meu cu mama ar reieși că sînt un mîncău, că sînt ademenit acasă cu farfuria plină... Ei, bine, nu-i adevărat. Colțunașii sînt doar o preferință de-a mea... Cine n-are preferințe?... Dimineața era frumoasă și orașul mai calm un pic. Primul meu gînd au fost lacurile și am pornit spre ele cu un autobuz. Deși lacurile n-au pește ca lumea, ci numai niște albișoară sălbatică și mică, mulți copii și chiar și oameni în vîrstă stau pe maluri cu undițele în mînă, nemișcați, pe cioate, ori pe bolovani, cu nasul la fața apei, de parcă s-ar ruga. Cu haina descheiată, cu mîinile la spate m-am plimbat prin preajma pescarilor amatori mai bine de-o jumătate de ceas, dar nu s-a ivit nici un prilej în care să fie nevoie de persoana mea. Nici nu doream să adoarmă vreunul și să cadă în apă, dar parcă începusem să-mi dau seama că răspund de viețile lor. Un sentiment nou, deși nu eu îi trimisesem la pescuit. Pe o plăcuță stătea scris: «Pescuitul și scăldatul strict interzise», dar nici unul nu se uita la plăcuță... La un moment dat, un bătrîn cu fața uscată și neagră, împodobită cu mustăți mari, albe, se ridică de pe cioată și uitîndu-se urît la mine, îmi arătă cu mîna poteca... «Din pricina ta nu pot prinde nimic, tot bocănești într-una pe pietre și sperii peștele... Ori ia o undiță și pescuiește, ori cară-te de unde ai venit!...». Și după aceea bătrînul a coborît în lac. Avea cizme de cauciuc. Apa nu-i trecea de genunchi... A scos niște hîrtii, niște ierburi care-i încurcau undița și apoi s-a așezat din nou pe bolovan... Mi-am mai rotit o dată ochii pe malurile lacurilor și liniștit am urcat spre parcul copiilor... Acolo, cei mici erau duși de mînă de către cineva mai mare. La tobogan: coadă. Caruselele, vesele de atîtea culori. Pe aleile mai dosnice nici un rătăcit de părinții lui. Nici un plînset pe nicăieri. Vînzătorul de covrigi își număra banii mulțumit. Am trecut pe-o alee singuratică; nici o pungă pe jos... Am început să-mi imaginez un portofel îndesat cu bani de o sută și eu în văzul lumii mergînd spre prima circă de miliție să-l predau.

Din parcul copiilor m-am oprit în cîteva stații de autobuz. Toți cei care coborau puteau merge foarte bine pe picioarele lor. Nimeni nu avea nevoie de ajutorul meu. Am mai umblat prin cîteva locuri și uitîndu-mă la ceas, mi-am spus în gînd de mai multe ori că e greu să faci fapte mari și chiar am rîs de încăpățînarea mea de-a căuta un prilej potrivit. Pe urmă mi-am adus aminte de debarcader... Am găsit o barcă liberă, am plătit și am așteptat să găsesc pe cineva care voia să se plimbe. Și cum bărcile s-au închiriat repede, o fată de vîrsta mea, cu doi frățiori de-o șchioapă, au fost invitații mei. Și i-am plimbat pe sub sălciile uriașe, pe sub podul arcuit, pe lîngă chioșcul cu dulciuri și apoi prin mijlocul lacului. La sfîrșit fata a vrut să plătească trei pătrimi din prețul închirierii, dar eu m-am opus categoric. Pe urmă ne-am dat mîna și eu am pornit spre casă. Torturat de același gînd, că e greu să faci o faptă mare, mi-am dat seama că prilejul se ivește cînd nu te aștepți și că nu-l poți căuta, nici programa cum vrei tu. Se ivește poate o dată în viață, iar altora nu li se arată niciodată. Nu știu dacă aveam sau nu dreptate. Și cum treceam lipsit de inspirație de pe o stradă pe alta zăresc pe trotuar o cheie cu fundă albastră. O cheie nouă, nichelată. O cheie de ușă. Și cum nu-mi spune nimic, o lovesc cu piciorul. Cheia sună ca un clopoțel și se rostogolește pe asfalt. Altădată aș fi fost în stare să fac dintr-o cheie o poveste plină de întîmplări și mistere, dar ieri i-am dat cu piciorul... Am lovit-o pînă cînd nu i-am mai auzit glasul metalic și nu i-am mai văzut funda. După aceea n-am făcut decît cîțiva pași spre stație, cînd am văzut o fetiță mică, ca cele din clasa întîi, alergînd pe trotuar și plîngînd cu sughițuri. Gata, s-a întîmplat ceva, mi-am spus. E nevoie de mine si i-am iesit fetiței înainte...

«Casa, casa», atît putea spune prin plînsul acela disperat și plin de lacrimi. Ca un fulger mi-a trecut prin minte o casă în flăcări, în casă un leagăn și în leagăn... «Unde-i casa? Ce-i cu casa, arde?...». «Nu!» mi-a răspuns fetița... «Atunci, de ce plîngi? am întrebat eu... N-are rost. Ești cu mine! Te ajut eu. Despre ce-i vorba?». Cînd s-a mai potolit din plîns, fetița mi-a spus că a pierdut cheia de la ușă. O cheie nouă, cu fundă albastră. Că mama ei nu-i acasă, dar trebuie să vină... Că tatăl ei se află pe un șantier în munți... Că ea cînd e singură acasă pictează cu culori... — Dacă-i vorba de cheia cu fundă albastră, o găsim noi, n-ai nici o grijă... Și am început s-o caut pe sub garduri, prin tufele de trandafiri, prin golurile lăsate de pietrele scoase de greutatea camioanelor, prin curțile învecinate cu strada... M-am întors pe locul unde am zărit-o prima oară și am încercat să reconstitui loviturile cu piciorul, și parcă-i auzeam zăngănitul... Am făcut rost și de un băț să scotocesc cu el prin locurile mai inaccesibile. Începu să tune. Mă treceau sudorile. Îmi părea rău de ce făcusem... «Iat-o», strigă fetița și apucînd-o cu tot cu iarbă, de lîngă o ulucă, o zbughi. Am rămas descumpănit. Oare din toată această zi lungă nici găsirea cheii cu fundă albastră nu mi se cuvenea?

Ilustrație de STELA CREȚU

Montană

Chiar smulse rădăcinile se-ntind
din nou să se împlînte în pămînt,
albastra Dunăre cînd ține flori
și rîuri și seninul culmilor.

Eu sînt o cetină, eu sînt un bucium
pe care-l leagănă Carpații-n zbucium,
avînd fîntînile privirii clare
și pe obraji oricare depărtare.

Dureri de brazi dacă-mi învie-n coarde
urc dintre prea multe jertfite spade,
nostalgici munții mei sînt meterez,
și el învinge, eu mă-ntemeiez...

ION RAHOVEANU

FESTIVALUL
DE PRIMAVAR
AL FILMULUI

UN FESTIVAL AL FILMULUI PENTRU PIONIERI

În agenda vacanței de primăvară a fost înscris un **festival al filmului destinat pionierilor.** În toată țara, în orașe, în sate, vor putea fi vizionate spectacole cinematografice de-o largă și variată factură.

Din filmele cu teme din istoria patriei veți putea vedea: **«Cantemir», «Mihai Viteazul», «Neamul Șoimăreștilor»** ș.a. Foarte multe spectacole ecranizate pe care le veți vedea au ca subiect contribuția României la victoria împotriva fascismului: **«Porțile albastre ale orașului», «Castelul condamnaților», «Secretul cifrului»** ș.a. În program mai sînt prevăzute numeroase comedii și ecranizări după cunoscute opere literare ale lui Jules Verne și Mark Twain.

În Capitală s-au mai prevăzut filme grupate în medalioane dedicate actorilor Toma Caragiu, Draga Olteanu, George Dinică ș.a.

Zilele bogate destinate filmului pentru pionieri și școlari vor cuprinde și întîlniri cu actori, regizori, scenariști.

AUTOBUZUL CU... ÎNȚELEPCIUNE!

Cînd pentru prima dată și-a făcut apariția în cartierul Balta Albă un autobuz neobișnuit de mare de culoare portocalie, cei dintîi l-au reperat copiii. Ei au aflat de îndată că autobuzul este o bibliotecă mobilă cu 15 000 de volume de la care toți locuitorii cartierului pot împrumuta cărți. Distribuirea se face în nouă puncte ale cartierului, timp de patru ore pe zi. De atunci a trecut peste un an. Bibliobuzul face astăzi parte din peisajul modern al cartierului Titan și numără mii de prieteni, dintre care cei mai mulți sînt cei de vîrsta cutezătorilor. Costel Niță (clasa a V-a) este cititorul nr. 1. El a intrat primul în biblioteca pe roate, împrumutînd primele cărți. De aceea, poate, se socotește de-ai casei și este gata să recomande colegilor o carte care i-a plăcut.

Dacă se întîmplă cumva să întîrzie în vreun punct, îngrijorat, el dă telefoane, se interesează ce a survenit.

— Care sînt cărțile cele mai solicitate de copii? îl întrebăm pe tînărul bibliotecar Constantin Crăciun.

— Cărțile de știință popularizată din domeniul electronicii, astronomiei și biologiei. Pe aceste teme avem și diafilme pe care le împrumutăm celor ce au acasă diascoape. Sînt foarte mult cerute cărțile care vin în completarea lecțiilor de limbă română: «Moromeții» de Marin Preda, «Să nu uiți, Darie» de Zaharia Stancu și altele. Se cer mult operele lui Alecsandri, Slavici, Delavrancea. Gusturile sînt foarte diverse. Unii copii cer «Cireșarii» lui Constantin Chiriță, alții povestirile cu teme istorice de Alexandru Mitru, lucrările eseistice aparținînd lui Zoe Dumitrescu Bușulenga ș.a.

— Dacă am aduce «Semaforul» în bibliobuz, ce trăsături negative ale cititorilor pionieri ar semnala?

— În primul rînd i-ar sancționa pe cei care rup coperțile, îndoaie foile cărților, într-un cuvînt se poartă urît cu ele. Apoi, sînt cei care țin prea mult o carte împrumutată, uitînd că și alți colegi le așteaptă. Și, fără îndoială, nu i-ar ocoli pe copiii care uită să restituie ceea ce au luat. Ce-i drept, aceștia din urmă sînt puțini la număr.

Îl ascult cu plăcere pe tînărul meu interlocutor, care ne împărtășește planurile de viitor ale bibliotecii mobile.

— Este aproape gata un al doilea bibliobuz, ne spune el, destinat cartierului Berceni și în curs de pregătire al treilea. Exemplul nostru este urmat acum la Galați, Pitești, Tg. Mureș.

Frumoasa inițiativă a bibliotecii municipale «Mihail Sadoveanu» merită toată lauda, după cum trebuie subliniată dăruirea și tactul pedagogic al celor care lucrează la răspîndirea cărții. Tocmai de aceea le formulăm cîteva întrebări-sugestii.

— Ce-ar fi să se organizeze, cu participarea pionierilor din cartier, evident cu sprijinul școlii, un cerc de legătorie și reparații de cărți?

— Nu s-ar putea ca dintre pionierii care sînt cititori de bază să se recruteze ajutoare ale bibliotecarului?

Pe rînd, doi sau trei pionieri l-ar putea ajuta la completarea fișei, la primirea și distribuirea cărții sau la aranjarea vitrinei de noutăți.

Dar pionierii, prietenii cărții, ar putea veni și cu alte propuneri.

Le așteptăm!

O REVISTĂ DE SUCCES

Revista literara vorbită și văzută, pentru pionieri și școlari, editată de Muzeul literaturii române din București, a ajuns la al 11-lea număr. Ea și-a cîștigat un public care participă de fiecare dată cu un interes sporit. Rînd pe rînd, manifestarea a fost dedicată unor străluciți reprezentanți ai literaturii noastre — Eminescu, Slavici, Arghezi și alții. Ultimul număr a fost consacrat marelui povestitor Ion Creangă și s-a bucurat de un deosebit succes. În editorialul «semnat» de conf. univ. Ion Rotaru a fost relevat farmecul de povestitor al autorului «Amintirilor din copilărie». Din cuprins mai semnalăm rubrica «Salonul artelor frumoase», prezentată de pionieri. În cadrul ei s-au prezentat lucrări de artă plastică înfățișîndu-l pe Ion Creangă in viziunea celor mai tineri cititori. Ca și la celelalte numere, cititorii au fost invitați în acele săli ale muzeului unde sînt expuse documente, fotografii, ediții ilustrînd viața și opera lui Ion Creangă. În prezent se pregătește nr. 12, care va fi dedicat lui I.L. Caragiale și se va bucura de prezența Cellei Delavrancea și a academicianului Șerban Cioculescu.

Iată o publicație lunară cu totul originală, care prin conținutul ei îi apropie pe cei tineri de marile valori ale literaturii noastre, cultivă dragostea pentru frumusețea limbii românești, pentru expresia ei bogată și nuanțată. În perspectivă, revista speră să poată prezenta o selecție a paginilor sale vorbite și în alte orașe ale țării.

DESPRE O STAGIUNE TEATRALĂ

Pe programul doi al posturilor noastre de radio, duminică dimineața, la ora 8, este prevăzută o emisiune așteptată cu nerăbdare de pionieri: **Teatrul radiofonic pentru copii.** Tinerii ascultători urmăresc această emisiune pentru că adeseori se regăsesc în conflictul unei piese, într-un personaj, într-o confruntare de idei. «Excursia», piesă recent transmisă, surprinde un grup de prieteni într-o expediție pionierească, iar «Atelierul albastru» reliefează cîteva caractere de copii, fete și băieți, pasionați de tehnică. Adeseori scenariul radiofonic are drept temă viața unui scriitor sau pictor clasic român. Atunci, dintr-o dată, te simți transportat în altă epocă, înțelegi mai bine cadrul în care a fost creată o operă de artă. Așa au putut fi urmărite momente din viața lui Eminescu (« A răsărit un luceafăr»), a pictorului Ștefan Luchian («Un zugrav al vieții»), iar mai recent («Măiastra lumii») a evocat viața și creația lui Brâncuși. În luna ianuarie a acestui an a fost inaugurat un ciclu de scenarii dedicate unor importante momente din istoria țării noastre, adevărate file de epopee națională. Au fost transmise pînă în prezent piesele: «Așa va fi început țara», din epoca lui Burebista, și «Voievodul Posadei» care, așa cum ați înțeles, este Basarab I.

Deși iarna încă nu ne-a părăsit definitiv, preparativele pentru vacanța de vară au început. Sînt prevăzute cîteva comedii și o operetă pentru copii: «Vagonul de clasa a VII-a», de Aurel Giroveanu pe un libret de Eduard Jurist.

Ce dă farmec unei piese transmise pe calea undelor, ce te face să urmărești cu interes o acțiune pe care nu o poți vedea? Mai întîi actualitatea și valoarea ideilor în discuție. Apoi faptul că interpreții Teatrului radiofonic pentru copii sînt actori prestigioși ca Ion Marinescu, Mircea Albulescu, Virgil Ogășanu ș.a. Și poate nu știați că vocea unei fetițe, care se numără adesea printre personajele scenariilor acestui teatru, este a foarte îndrăgitei actrițe, Stela Popescu.

La acestea se adaugă arta regizorilor de sunet, care știu atît de bine «să aducă în scenă» ploaia, furtuna, viscolul etc., ilustrația muzicală, care punctează cu finețe anumite momente. Aceste mijloace te fac să și vezi, nu numai să auzi.

Emisiunea Teatrul la microfon pentru copii este una dintre emisiunile cele mai îndrăgite de pionieri. De aceea, ar fi necesară lărgirea continuă a cercului de creatori ai scenariilor, atragerea unor condeie tinere și talentate. Dat fiind că există atît de puține teatre cu repertoriu destinat anume copiilor, ar merita ca și timpul de programare să fie mai bine ales. Tot duminică, dar nu la ora 8, pentru a se evita întîlnirea cu emisiunea TV «Tot înainte!», și nu pe programul doi, ci pe unu, care are o mai largă arie de difuzare.

Pagină realizată
de BITI CARAGIALE

PIONIERII CUBEI

În această primăvară, la 4 aprilie, pionierii Republicii Cuba sărbătoresc cea de a XV-a aniversare a organizației lor.

Organizația revoluționară a celei mai tinere generații din Cuba, al cărei obiectiv este educația comunistă a copiilor, numără astăzi 1 900 000 de membri.

Între activitățile pionierilor din Cuba, învățătura și munca practică ocupă un loc important. Printre nenumăratele acțiuni cu caracter educativ, la care participă pionierii cubanezi, se numără și cele desfășurate în așa-numitele «escullas an el campo» — școlile de cîmp — în care copiii se familiarizează cu muncile practice încă din primele clase. Aici ei se pot ocupa fie de îngrijirea unor plantații tinere de cafea și citrice, fie de cultura legumelor și zarzavaturilor, care odată recoltate iau drumul cantinelor școlare.

La «sărbătoarea livezilor și grădinilor», care are loc anual, pionierii din întreaga Cubă participă cu produsele lor la organizarea unor tîrguri special organizate pentru ei.

În provincia Las Villas, nu departe de localitatea Menesses, unde Camilo Cienfuegos, erou național al Cubei a repurtat o victorie decisivă asupra trupelor dictatorului Batista, s-a ridicat una dintre cele mai moderne școli din Cuba și prima în care studiul este îmbinat cu munca practică.

Pe lîngă spațioasele săli de clasă și terenurile de sport, școala este dotată cu 150 ha teren agricol, pe care îl au în grijă pionierii. Iată în fotografia nr. 1, un grup de pionieri ai școlii.

O frumoasă acțiune urmărită cu interes de toți pionierii din Cuba este «Întîlnirea națională a școlilor de balet», care are loc la Havana și la care participă cei mai talentați copii din toate provinciile țării.

În timpul vacanțelor, copiii petrec împreună în taberele amenajate la țărmul mării sau în munți. Cu prilejul excursiilor pe care le efectuează în acest timp ei caută să cunoască locurile legate de noua istorie a Cubei. Această casă — «Granya Siboney» — unde conducătorii revoluției din Cuba au pregătit asaltul Moncadei este vizitată zilnic de pionierii aflați în tabăra din apropiere (foto 2 și 3).

PAQUITO-
COPILUL
EROU

Paquito Gonzáles Cueto este unul dintre copiii eroi a căror viață este luată ca exemplu de mii și mii de pionieri din Cuba.

S-a născut la Havana, la 19 octombrie 1919. A fost întotdeauna un copil sincer și cu un fel de a fi foarte plăcut. Era foarte studios și, în plus, îi plăcea să fie întotdeauna curat și îmbrăcat cu grijă. Intrarea lui în Liga pionierilor, creată de Partidul Comunist din Cuba, în acea perioadă, a fost bucuria sa cea mai de preț.

La 29 septembrie 1933, la mai puțin de o lună de ziua în care urma să împlinească 14 ani, Paquito participa la o manifestație revoluționară care însoțea cortegiul mortuar al marelui luptător pentru libertate — Julio Antonio Mella. Poliția i-a atacat pe manifestanți și Paquito a căzut sub ploaia de gloanțe.

Astăzi pionierii Cubei participă cu dragoste la construirea patriei pe care a iubit-o și și-a dorit-o Paquito.

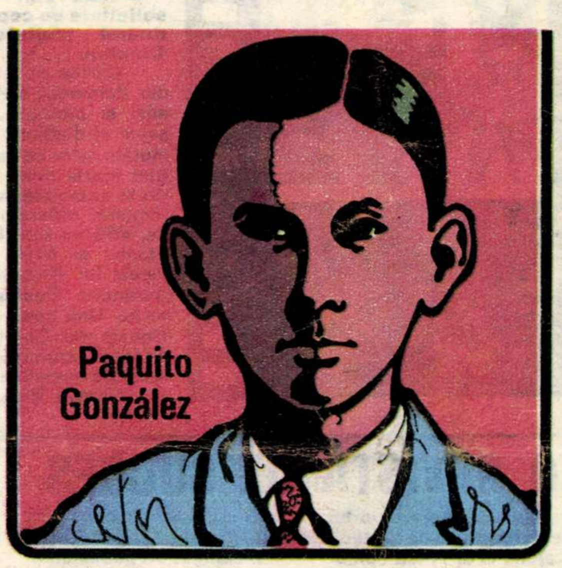

1

2

3

ELMOLO-PESCARII LACULUI RUDOLF

În nordul Kenyei, aproape de granița cu Etiopia, se întind apele unuia dintre marile lacuri africane — Lacul Rudolf. De jur-împrejurul acestui uriaș ochi de apă sălcie (8 600 km p) se întinde un desert de natură vulcanică pe care, practic, nu crește nici un fel de vegetație. Din cauza altitudinii scăzute (375 m deasupra nivelului mării) cît și din cauza climei continentale, în cursul zilei, lacul pare un adevărat cuptor în văpaie. Numai vîntul, care uneori suflă cu o violență neașteptată poate răcori puțin aerul și apa.

Cu toate acestea, cei ce trăiesc în această parte a Kenyei sînt... crescători de vite. Rarele lor așezări sînt răspîndite de-a lungul țărmurilor, în apropierea puținelor oaze cu apă dulce și palmieri.

În timpul zilei ei își conduc cirezile de vite spre malul lacului. In lipsa vegetației, crescătorii de vite «țurcanas» smulg din adîncurile lacului algele suculente care, aduse la suprafață, sînt oferite ca hrană vitelor. Apele sînt pline cu pești și permit practicarea unui pescuit rodnic. Se pare că în urmă cu milioane de ani, lacul a făcut parte din bazinul Nilului căci specia de bibani care trăiesc aici sînt foarte asemănători cu cei din apele fluviului.

În timpul zilei, întinderile de ape sînt străbătute de pescarii «elmolo» — oamenii care trăiesc retrași pe insulele lacului. Ei capturează și astăzi pești, cu ajutorul harpoanelor. Insulele pe care trăiesc pescarii «elmolo» sînt lipsite de copaci, iar lipsa lemnului nu a permis acestor oameni să-și construiască bărci sau pirogi. Pentru a supravețui, ei au apelat la trunchiurile palmierilor din care și-au făcut plute și la alge cu ajutorul cărora și-au acoperit locuința de formă emisferică. Cu ajutorul plutelor și harpoanelor pescarii «elmolo» reușesc să pescuiască bibanii aurii, a căror greutate poate atinge uneori 80—90 kg.

Astăzi, pentru a pune capăt izolării în care s-au aflat sute de ani, mulți dintre pescarii «elmolo» au plecat pe țărmul lacului, unde au fost primiți de crescătorii de vite turcanas, care vorbesc o limbă apropiată.

În imagine: În largul lacului Rudolf, la pescuit.

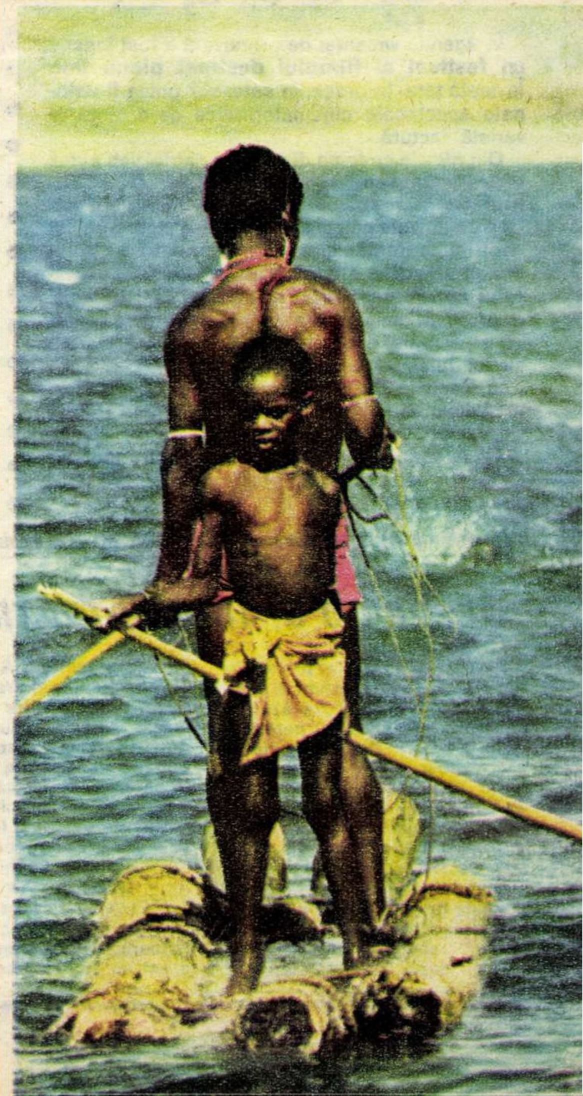

UN MILION DE PRIETENI

● Puțină Semantică ● O poetă — ziaristă — elevă exemplară, sportivă — gospodină ● Cititorii au cuvîntul!

● BĂRBĂȚIE ȘI FEMINITATE. Dragă **Doina Ralu** din Iași, în numărul 12 din acest an al revistei noastre i-am invitat, așadar, pe niște băieți să renunțe la violențele de limbaj și să-și manifeste **bărbăția** altfel — prin înțelepciune, echilibru, voință, generozitate. Din pasajul respectiv tragi — întemeindu-te pe prezența cuvîntului «bărbăție» — concluzia surprinzătoare că aș atribui aceste calități numai... băieților și, pornind de la vechea expresie «sex opus», presupui că despre fete aș crede că... se află la celălalt pol — adică ar fi sărace cu duhul, nestatornice etc. Dacă aș fi discutat despre fete — și sînt destule care se comportă exact ca «eroii» în discuție — le-aș fi sugerat să-și însușească exact calitățile recomandate acestora. Pot însă adăuga că folosirea în diferite texte sau în vorbire a cuvîntului «bărbăție» pentru a sublinia caracterul unor acte de curaj, tenacitate, energie, forță etc. este expresia lexicală a unor vechi realități istorice. Secole de-a rîndul, societatea, obiceiurile, legile au fost nedrepte cu femeia. Participînd aproape **numai ei** la viața socială și politică, bărbații au avut posibilitatea să manifeste însușiri de care nici femeile **nu duceau lipsă** dar pe care nu aveau cum să și le dovedească. Probabil că, peste o vreme, dată fiind condiția femeii în epoca noastră, sensurile cuvîntului «bărbăție» se vor restrînge, rămînînd să semnifice numai calitatea de a fi bărbat. Închid această paranteză semantică spunîndu-ți că mi-a plăcut tonul alert și polemic al scrisorii ● Dar **CUM ARATĂ O FATĂ** din zilele noastre? Iată portretul pe care i-l face **Lavinia Tronea** din clasa a șaptea, **Vînători-Mehedinți,** prietenei sale **Georgeta Anchescu** din clasa a opta: **«Cînd aud vorbindu-se despre energie, hotărîre și consecvență mă gîndesc întotdeauna la Georgeta. Învață excelent, dar nu uită să-și ajute și părinții în gospodărie; este un foarte bun redactor la «Semaforul» unității, are un spirit lucid, ferm, critic dar scrie și poezii foarte frumoase; e printre cele dintîi în activitățile patriotice, dar găsește timp și pentru a nu lipsi de la antrenamentele de volei.»** ● MUZICA. **Matei Pop** din clasa a cincea, **Brașov,** mă întreabă: **«Cum pot face ca să înțeleg muzica simfonică? Mie îmi place muzica ușoară. Se zice însă că muzica simfonică e mai importantă.»** Muzica «importantă» nu e nici muzica «grea», nici muzica «ușoară», ci muzica pur și simplu bună, compusă și interpretată cu talent. Dacă vrei să te familiarizezi și cu muzica simfonică, trebuie **s-o asculți** cît mai des — la picup, la radio, la televiziune, în sala de concert. ● **VĂ CEREM PĂREREA. Viorel Chindriș, București,** clasa a șaptea: **«Cînd mă întorc de la școală, aproape întotdeauna îmi ies în cale trei băieți care îmi spun cuvinte urîte și zic că să mă bat cu ei. Mă fac că nu aud și trec mai departe, dar mi-e foarte rușine.»** Te înțeleg. Ar fi umilitor să-i rogi să te lase în pace și periculos să le răspunzi pe limba lor. Nu știu ce sfat să-ți dau! **ÎI ROG PE CITITORI SĂ-MI SCRIE CE CRED EI CĂ AI PUTEA FACE.**

OVIDIU ZOTTA

Scrisorile adresate acestei rubrici vor fi mai repede citite dacă veți specifica pe plic **«Un milion de prieteni».**

TRIBUNA SPORTULUI

DOI TINERI CARE SE AFIRMĂ

«Un excelent alergător», «o mare speranță a atletismului nostru», «un talent de talia Nadiei Comăneci» — așa îl caracterizează cronicarii sportivi și specialiștii pe tînărul **Constantin Ivan,** elev la Școala sportivă din Mediaș. La vîrsta de 17 ani (neîmpliniți încă), el a realizat cîteva performanțe deosebite, care justifică pe deplin entuziasmul pe care l-a stîrnit în lumea atletismului nostru: în actualul sezon, Constantin Ivan a reușit să egaleze de trei ori recordul republican de juniori la 50 m plat la sală, (5,8 secunde) apoi, nu de mult, într-o întrecere desfășurată la Cluj-Napoca, a realizat 5,7 secunde pe 50 m plat, nou record al R.S.R. la juniori I și II, cucerind totodată și titlul de campion republican la această probă.

Al doilea exemplu ni-l oferă tînărul hocheist **Traian Cazacu.** După cum se știe, recent s-a desfășurat la București, pe patinoarul artificial «23 August», întrecerile grupei B a campionatului european de hochei pe gheață încheiat cu succesul deosebit înregistrat de echipa de juniori a României care, situîndu-se pe primul loc, a promovat în grupa A a acestei competiții pentru anul 1977. Unul dintre cei mai viguroși și mai tehnici jucători ai acestei echipe care a contribuit în mod substanțial la obținerea acestui succes de prestigiu a fost Traian Cazacu, un băiat în vîrstă de 17 ani și cîteva luni, component al echipei clubului sportiv «Steaua». Autor a două din cele șase goluri ale formației noastre în meciul final, realizatorul celor două șuturi de penalitate din meciul cu Norvegia, care ne-au asigurat calificarea în finală, el a dovedit toate calitățile necesare unui hocheist de mare valoare: combativitate, dribling scurt și eficace, forță în angajamentul corporal, șut puternic, spirit de echipă.

Doi băieți, doi adolescenți care, folosindu-și din plin aptitudinile, antrenîndu-se cu seriozitate și tenacitate, au reușit, încă de la această vîrstă, să se afirme pregnant în disciplina sportivă preferată. Ceea ce nu-i puțin Și... ceea ce poate realiza oricare dintre voi.

C. DIACONU

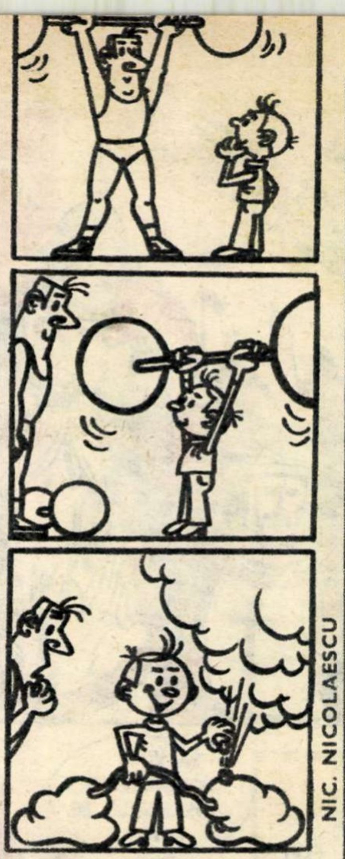

NIC. NICOLAESCU

ANTENA

RADIO

● **«Scuzați, noi am luat vacanță!»** este genericul sub care se va transmite **«Microfonul pionierilor»,** marți, 7 aprilie, orele 18,30, pe programul II. Emisiunea este realizată în colaborare cu redactorii gazetelor «Semafor-Cutezătorii» de la casele pionierilor, cu membrii unor brigăzi artistice și minitehnicieni. (Emisiunea se reia miercuri, orele 11,00, pe programul I).

● Binecunoscuta emisiune **«Vreau să știu»** vă oferă, în cadrul ciclului «Momente din istoria științei», evocarea radiofonică «Hipocrat din Kos — părintele medicinii» — de Costin David.

● Școlarii din Buzău vă vor dovedi că știu istorie contemporană de nota... 10! Ca să vă convingeți, ascultați emisiunea **«Chipul țării mele»,** sîmbătă, 11 aprilie, orele 18,30. Sumarul emisiunii mai include rubricile «5 minute la dispoziția micilor geografi», «Prietena noastră natura» și microconcursul «2 întrebări — 2 milioane de răspunsuri».

De asemenea, urmăriți emisiunile artistice dedicate vouă, care vă vor oferi programe speciale de vacanță!

TELEVIZIUNE

● Emisiunea **«Tot înainte»,** din 4 aprilie 1976, prezintă spectacolul pentru pionieri și școlari «Colegul meu de bancă», de Dan Tărchilă, în regia Tatianei Sireteanu.

● **«Micul ecran pentru cei mici»** vă oferă duminică, 4 aprilie, orele 19,00, în interpretarea colectivului Teatrului de păpuși din Timișoara, «Rochița cu figuri», de Viorica Filipoiu.

● În cadrul emisiunii **«O viață pentru o idee»** veți putea urmări sîmbătă, 10 aprilie 1976, orele 12,00, evocarea personalității celebrului naturalist și geograf Alexandru Humboldt.

SEMAFOR CUTEZĂTORII

ACUM E BINE E FOARTE BINE!

În nr. 6/1976 al revistei, sub titlul **«La ora de atelier nu lucrăm doar cu mîinile»** ne exprimam dorința ca atelierele din școli, unde se lucrează obiecte de artizanat și croitorie, să fie mai plăcut organizate, dar și mai eficace din punct de vedere educativ. Scriam despre «ambianța neconcludentă pentru caracterul de obiect de învățămînt al activității» dintr-un astfel de atelier: al Școlii generale nr. 173 din București.

De-atunci, sensibili la sugestiile revistei, cititorii noștri din această școală — mari și mici — s-au pus pe treabă și, în colaborare cu «Muzeul satului», au inițiat o serie de activități menite să apropie copiilor valorile folclorice ale poporului nostru. Atelierul și-a împrospătat înfățișarea — dar și documentarea. Pe culoar, o frumoasă expoziție «Arhitectura populară românească» ține treaz interesul copiilor în acest sens. Se pregătesc și alte activități — înregistrări, simpozioane etc. în colaborare tot cu «Muzeul satului.»

...La doi pași de eroica citadelă a Griviței Roșii înflorește o preocupare generoasă în intențiile sale artistice, patriotice.

Îi urăm succes!

PE LUCIUL GHEȚII, ÎNGHEȚAȚI DE... FRICĂ!

Deși sîntem la începutul primăverii, patinoarul Floreasca din Capitală este în continuare unul dintre punctele de atracție, de veselie și bucurie a mișcării, pentru zeci și sute de copii. Mai mari sau mai mici. Fiindcă deși avînd o porțiune de patinoar special destinată lor, cei mici — majoritatea începători, care abia se țin pe patine — sînt într-un permanent pericol din partea celor mari, care, dezlănțuiți de hîrjoană, apar cînd nu te aștepți în viteză imprudentă și scrîșnet de patine, dînd iama printre bieții novici care, ca să scape de cucuie, se lipesc speriați, cu părinți cu tot, de mantinelă. Și atunci unde mai sînt bucuriile gheții dacă oricînd prichindeii, începătorii și înșiși «dezlănțuiții» pot risca o accidentare?

Direcțiunea patinoarului care, fără îndoială, vede mai des decît noi asemenea scene, nu crede totuși că ele pot fi evitate?

Copiii, mici sau mari, atît cît mai permite vremea — vor asalta și mai aprig patinoarul astfel încît se impun măsuri grabnice de natură să le asigure securitatea bucuriilor pe care le așteaptă de la «luciul gheții».

DRAGI CITITORI!

Pentru toți cei care îmbrățișează deviza Semaforului: DE LA DEFECTE LA CALITĂȚI, DE LA BINE LA MAI BINE! — o invitație: scrieți-ne!

Semnalați-ne fapte și întîmplări care răspund spiritului devizei noastre — deviză definitorie pentru orice pionier, pentru orice purtător al legitimației «ACȚIUNEA SEMAFOR!»

Ochi ager, interes larg, spirit de dreptate, dorință de mai bine: iată calificativele cu care vom aviza orice corespondență sosită pe adresa «Semafor-Cutezătorii» și care poate cuprinde realități negative din viața detașamentului, unității, a satului și orașului în care trăiți, propuneri de îmbunătățire a acestor situații.

Totul în spiritul adevărului, cu date precise și iscălitură scrisă citeț.

Așteptăm.

ILIE TRAIAN

Litovoi
VOIEVOD

9 FILE DIN EPOPEEA NAȚIONALĂ

Atrași în umbra codrului, cavalerii Ioaniți au fost înfrînți de oștirea lui Litovoi. Printre prinși se află o veche cunoștință: negutătorul și iscoada Longjupon. Anca, fiica lui Litovoi, cere îndurare pentru fiul căpeteniei Ioaniților. După ce sînt strînși morții și prinșii de război, Litovoi spune mai-marelui Ioaniților: — Nedreptatea și silnicia au viață scurtă, cavalere!

Scenariu:
RADU THEODORU
Desene:
SANDU FLOREA

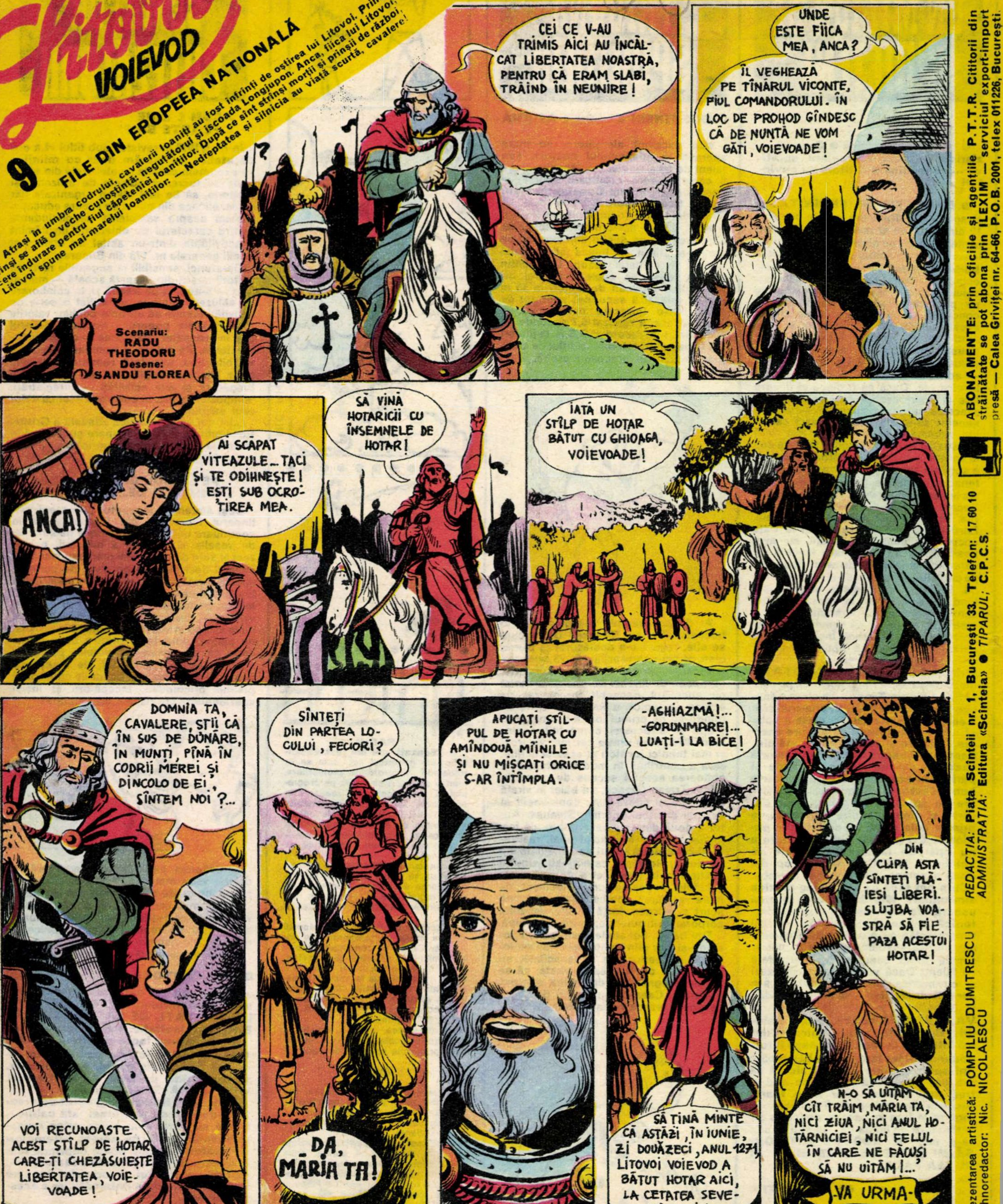
CEI CE V-AU TRIMIS AICI AU ÎNCĂLCAT LIBERTATEA NOASTRĂ, PENTRU CĂ ERAM SLABI, TRĂIND ÎN NEUNIRE!
UNDE ESTE FIICA MEA, ANCA?
ÎL VEGHEAZĂ PE TÎNĂRUL VICONTE, FIUL COMANDORULUI. ÎN LOC DE PROHOD GÎNDESC CĂ DE NUNTĂ NE VOM GĂTI, VOIEVOADE!
ANCA!
AI SCĂPAT VITEAZULE... TACI ȘI TE ODIHNEȘTE! EȘTI SUB OCROTIREA MEA.
SĂ VINĂ HOTARICII CU ÎNSEMNELE DE HOTAR!
IATĂ UN STÎLP DE HOTAR BĂTUT CU GHIOAGA, VOIEVOADE!
DOMNIA TA, CAVALERE, ȘTII CĂ ÎN SUS DE DUNĂRE, ÎN MUNȚI, PÎNĂ ÎN CODRII MEREI ȘI DINCOLO DE EI, SÎNTEM NOI?...
VOI RECUNOASTE ACEST STÎLP DE HOTAR CARE-ȚI CHEZĂȘUIEȘTE LIBERTATEA, VOIEVOADE!
SÎNTEȚI DIN PARTEA LOCULUI, FECIORI?
DA, MĂRIA TA!
APUCAȚI STÎLPUL DE HOTAR CU AMÎNDOUĂ MÎINILE ȘI NU MIȘCAȚI ORICE S-AR ÎNTÎMPLA.
-AGHIAZMĂ!... -GORUNMARE!... LUAȚI-I LA BICE!
SĂ ȚINĂ MINTE CĂ ASTĂZI, ÎN IUNIE, ZI DOUĂZECI, ANUL 1271, LITOVOI VOIEVOD A BĂTUT HOTAR AICI, LA CETATEA SEVERINULUI!...
DIN CLIPA ASTA SÎNTEȚI PLĂIEȘI LIBERI. SLUJBA VOASTRĂ SĂ FIE PAZA ACESTUI HOTAR!
N-O SĂ UITĂM CÎT TRĂIM, MĂRIA TA, NICI ZIUA, NICI ANUL HOTĂRNICIEI, NICI FELUL ÎN CARE NE FĂCUȘI SĂ NU UITĂM!...
-VA URMA-

ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile **P.T.T.R.** Cititorii din străinătate se pot abona prin **ILEXIM** — serviciul export-import presă — Calea Griviței nr. 64-66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

REDACȚIA: Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon: 17 60 10
ADMINISTRAȚIA: Editura «Scînteia» ● *TIPARUL;* C.P.C.S.

Prezentarea artistică: POMPILIU DUMITRESCU
Tehnoredactor: Nic. NICOLAESCU

● Redactor-șef: **MIHAI NEGULESCU** ● Redactor-șef adjunct: **OVIDIU ZOTTA** ● Secretar general de redacție: **IOAN DONCA**

12 PAGI
1 LE

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

15

JOI, 8 APRILIE 1976,
ANUL X (NR. 446)

În acest număr:

- *„FAPTE DE GLORIE DIN ISTORIA NEAMULUI“*
- **CLUB 2000 :** Invitatul nostru: **Acad. ȘTEFAN MILCU**
- *„MICROENCICLOPEDIE“*

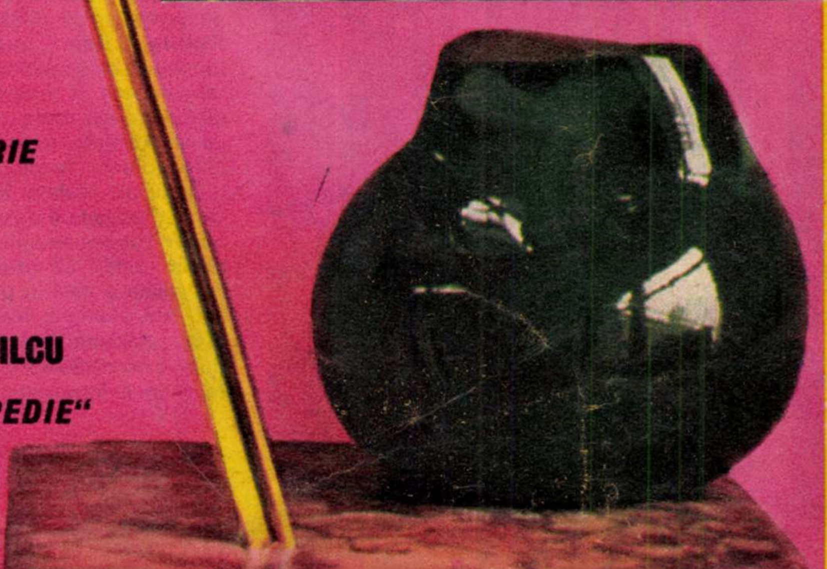

Concursul-serial
CE ȘTIȚI DESPRE „MINITEHNICUS“?
Etapa a VI-a

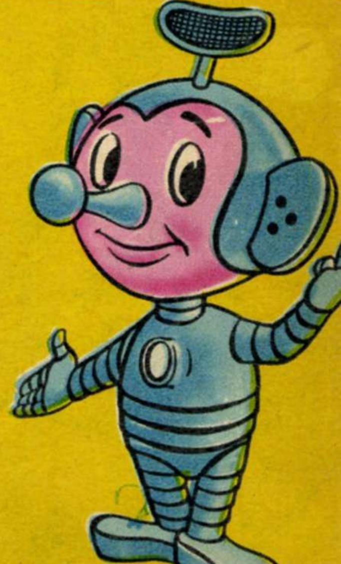

«NE CHEAMĂ CĂLDURA GLASULUI TĂU, ȚARĂ»

În aceste zile — premergătoare Congresului educației politice și culturii socialiste —, în municipiul Baia-Mare, pionierii desfășoară numeroase acțiuni cu caracter politico-educativ, ne informează membrii subredacției «Cutezătorii». Vizite în întreprinderi, pe șantiere, întîlniri cu activiști de partid și de stat, concursuri pe teme izvorîte din Codul etic al pionierului, prezentarea unor montaje literar-muzicale sînt doar cîteva dintre manifestările care reflectă angajarea mișcării pionierești băimărene în ansamblul preocupărilor pentru educarea revoluționară a școlarilor. În acest context, cenaclul și cercul de muzică de la Casa pionierilor din Baia-Mare au organizat șezătoarea literar-muzicală «Ne cheamă căldura glasului tău, țară» în cadrul căreia cei mai tineri poeți — pionierii au adus, în creații proprii, un cald omagiu patriei, partidului.

EXPEDIȚIA-OMAGIU «PE URMELE DOROBANȚILOR»

CĂLUGĂRENI. În dimineața zilei de 3 aprilie a.c., 154 de pionieri și uteciști, însoțiți de un grup de profesori și ziariști, au pornit de aici, de pe aceste locuri, vibrînd de amintirea unor glorioase fapte ale străbunilor, în expediția-omagiu **«PE URMELE DOROBANȚILOR»**. Organizată de către C.N.O.P. și revista «Cutezătorii», acțiunea este închinată cinstirii apropiatei sărbătoriri a Centenarului cuceririi independenței de stat a României.

Participanții la această expediție — acordată ca premiu de către revista «Cutezătorii» pionierilor și școlarilor care s-au distins în mod deosebit în cadrul concursului Expedițiile «Cutezătorii», obținînd trofeele celei de a VI-a ediții — au parcurs, timp de cîteva zile, un emotionant si instructiv itinerar: Călugăreni-Giurgiu, apoi, în R.P. Bulgaria, Ruse - Grivița - Plevna - Sofia-Tîrnova - Ruse și din nou în țară, la Călugăreni, itinerar de-a lungul căruia au desfășurat numeroase activități specifice de cunoaștere, de cinstire a faptelor ostașilor români care s-au acoperit de glorie în luptele din 1877-1878, aducînd memoriei acestora un fierbinte și emoționant omagiu.

ÎNTÎLNIRE PESTE ANI

Marelui maestru internațional de șah, Florin Gheorghiu, Casa pionierilor din Ploiești îi este familiară. Aici, pe cînd era pionier, a petrecut multe ore în mijlocul iubitorilor de șah, remarcîndu-se, încă de pe atunci, ca un autentic talent. Poate și așa se explică promptitudinea răspunsului la invitația tinerilor șahiști ploieșteni, membrii ai Casei pionierilor.

«De la primele ore ale dimineții, ne scriu reporteri ai subredacției «Cutezătorii», Casa pionierilor devenise neîncăpătoare. Prima impresie, la intrarea în sală a marelui campion, ne-a pus în cumpănă: în locul unui om distant, semeț, cum îl bănuiam după atîtea victorii, ne-a apărut un tînăr obișnuit, cu privirea blîndă care ne-a «încălzit» și ne-a «dat aripi» vorbelor. Cîte n-aveam de întrebat și cîte nu erau de spus despre o carieră sportivă atît de strălucită? Ne bucurăm că ea a început aici, în sala unde veniserăm acum să-l înconjurăm cu admirația noastră, să ne manifestăm dorința de a-i semăna cînd vom fi și noi mari».

VACANȚA-PRESS TRANSMITE:

● De curînd, la Casa de cultură din **Hunedoara** s-a desfășurat un frumos Festival municipal cu montaje literar-muzicale, dansuri tematice și poezii patriotice, festival înscris în ansamblul acțiunilor dedicate sărbătoririi a 55 de ani de la crearea Partidului Comunist Român (foto 1).

● «La cercul de radiotelegrafie — primii pași în descifrarea tainelor eterului». Foto: cercul foto, Casa pionierilor, **Băneasa,** județul **Constanța** (foto 2).

● În livezi, pe coline, în grădinile școlilor, ale caselor au apărut, în această primăvară, sute și sute de puieți, pomișori, ce vor prinde în curînd puteri. Se impune o precizare: mulți dintre ei își vor datora rodul hărniciei pionierilor (foto 3)

● Membrii noului cerc — al amatorilor fotografi — înființat la Școala generală **Oșorhel — Bobîlna** din județul **Cluj,** au avut mult de lucru la sfîrșitul acestui trimestru întrucît la panoul de onoare al unității trebuie să apară numeroase chipuri de copii fruntași. În această imagine, membrii detașamentului clasei a VI-a, cîțiva dintre cei mai inimoși, harnici și veseli pionieri din comună (foto 4).

● «Doi prieteni». Foto; membrii cercului foto, Casa pionierilor, **Rădăuți** (foto 5).

AU CUVÎNTUL PIONIERII LOCȚIITORI
AI PREȘEDINTELUI CONSILIULUI NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

ȘTAFETA NEÎNTRERUPTĂ

În aceste zile premergătoare aniversării a 55 de ani de la crearea P.C.R., cînd în toată țara pionierii își dedică inițiativele, faptele, glorioului eveniment, vreau să vă vorbesc despre acțiunea noastră, a pionierilor hunedoreni, intitulată **«Ștafeta cravatelor roșii cu tricolor»**.

Mai întîi, am lăsat etapei I — între detașamente — un mare cîmp de inițiativă. Ne-am gîndit mult cum să facem ca această etapă să fie bogată, interesantă, fără aspecte formale. De aceea, am inclus aici activități politico-ideologice desfășurate în forme adecvate detașamentului respectiv, activități cultural-sportive, vizite, drumeții, acțiuni de muncă patriotică, de învățare a cîntecelor patriotice, revoluționare, pionierești.

Împreună cu colegii mei din **Vulcan** — cei mai mulți copii de mineri — ne-am preocupat în mod deosebit ca această etapă să fie trăită adînc de fiecare pionier fiindcă pe ea se clădește succesul celorlalte, care se vor desfășura pe comună, oraș, pe județ. În cadrul chemării-ștafetă, comandamentele locale au făcut de asemenea să rodească propriile inițiative așa cum au procedat de pildă pionierii din **Petroșani, Petrila, Călan, Simeria.** Multe dintre tradițiile muncitorești specifice acestor localități au fost rememorate în întîlnirile cu mineri, metalurgiști, ceferiști, toate constituind rodnice izvoare de învățăminte, de creștere a noastră în spirit muncitoresc, revoluționar.

Dedicînd ștafeta noastră evenimentului pe care întreaga țară îl sărbătorește, căruia întregul popor îi aduce omagiul său de inimă și de faptă, ne-am gîndit că prin această amplă acțiune înnobilăm o dată în plus dorințele, faptele prin care noi, pionierii, învățăm, zi de zi, de la comuniști cutezanța. Iată de ce cred că această acțiune a noastră este de fapt un moment al ștafetei mari neîntrerupte, a cutezanței pionierești.

DANIEL CHICEANU
Hunedoara

PCR
55

SÎNTEM FÎI AI FIILOR LOR

Calendarele spuneau de primăvară atunci, dar nu era primăvară. Partidul se năştea sub un cer încercănat cu nor. Cu teroare şi nor. Ochii deschişi ai acelor bărbaţi care s-au numit comunişti atunci sînt vii, neasemuit de vii. Idealul lor s-a constituit sub steaua unei primăveri din viitor. Gîndurile şi bătăile de inimi ale acelor oameni s-au îndreptat mult către noi. Către noi, cei care aveam să ne naştem şi să creştem în lumina unui anotimp adevărat. Copii ai lor. Copii ai copiilor lor... Noi înşine, cuprinşi de la început de flacăra acestui crez comunist. De bucuria acestui dor în a cărei rază citim o patrie a noastră suverană şi trează, ca izvorul cel veşnic la cumpenele toate. Ca lacrima privighetorii după o îndelungă aşteptare. Ce alt vis mai frumos poate cuprinde existenţa noastră decît acela de a ne ridica noi înşine la fapta şi forţa de cugetare a comuniştilor români? Mărturii ale unei istorii destoinice vin către noi. Vin şi ne spun că aroma livezilor noastre, la Putna şi la Soveja, în Muscel şi în oricare loc al pămîntului românesc, rămîne neîntinată. Aerul poartă în sine şuierul vijeliilor trecute. Al marilor izbînzi contemporane. Eroii clasei noastre muncitoare au înfruntat frigul temniţelor, foamea şi ameninţarea. Şi au rămas drepţi. Visul lor s-a rotunjit în insurecţie şi în clocotul istoriei pe care o trăim. Visul lor — visul nostru. Ani de luptă, de speranţe şi de glorie. Ani în care s-au plămădit prin foc şi sînge temeliile lumii de azi, ale vieţii noastre de azi. Lecţia acestei istorii se cere s-o avem mereu vie în memorie. În paginile ei, chipul nostru se arată drept şi tînăr, ca brazii pe culmi carpatine. Grădina limbii române s-a îmbogăţit statornic în aceşti cincizeci şi cinci de ani de viaţă şi de cutezanţe ai Partidului Comunist Român, cu tăria cuvintelor **libertate, încredere, omenie.** Ţara s-a îmbogăţit în această peste o jumătate de secol cu un vast înţeles al desăvîrşirii de sine. Cu un nobil ideal al apropierii între oameni. Cu o dorinţă efervescentă de muncă şi de creaţie paşnică. Întru aceasta, rolul dintîi l-au avut şi-l au luptătorii robuşti, demni şi mereu tineri, aceşti oameni minunaţi — comuniştii români. Sîntem fii ai lor. Fii ai fiilor lor şi le urmăm pilda. Şi le urmăm gestul. Şi le continuăm cutezanţa.

GEORGE CHIRILĂ

ACŢIUNEA SEMAFOR- LA COTE TOT MAI ÎNALTE

Ne preocupă permanent îmbunătăţirea eficacităţii «Semafoarelor Cutezătorii»; vă preocupă de asemenea pe voi, pionierii — dovadă îmbucurătoare că efectul semafor este din ce în ce mai prezent în viaţa detaşamentelor, a unităţilor.

Numeroase schimburi de experienţă, consfătuiri de lucru, desfăşurate de către pionierii redactori la semafor, au adus foloase eforturilor îndreptate spre perfecţionarea acestor gazete, unelte de nădejde ale opiniei pionereşti.

De curînd, gazetele Semator-Cutezătorii din unităţile Capitalei şi-au trimis cei mai buni reprezentanţi la o expoziţie-concurs — un schimb de experienţă în acelaşi timp — găzduită într-una din sălile Muzeului de Istorie a R.S.R. Un juriu competent, care a cuprins în rîndurile lui şi pionieri redactori, a făcut observaţii judicioase, a atribuit premii şi menţiuni. Semafoare cu un conţinut remarcabil, cu o formă de prezentare originală, atrăgătoare — pentru clasele I-IV sau V-VIII — ca cele ale Şcolilor generale nr. 204, nr. 25, nr. 151, nr. 141, nr. 179, nr. 28, nr. 50, nr. 56, nr. 75 şi nr. 166 — au întrunit în cea mai mare măsură aprecierile juriului şi ale vizitatorilor.

Expoziţia este deschisă pe toată perioada vacanţei de primăvară. Un prilej, deci, pentru ca ea să fie vizitată de cît mai mulţi pionieri; un prilej ca schimbul de experienţă să continue, să se lărgească.

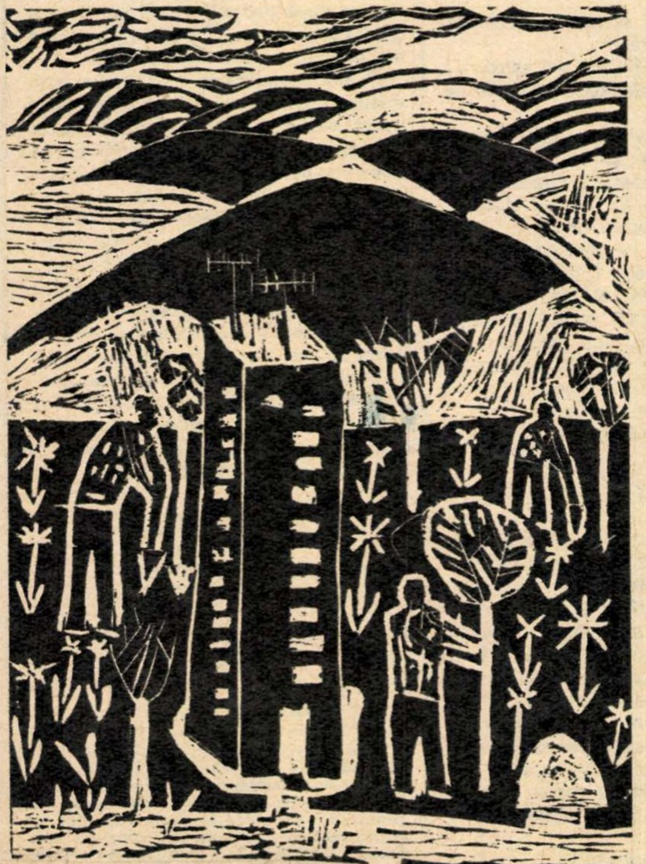

Desen de TRAIAN MOGA,
Casa pionierilor Petrila, jud. Hunedoara.

DEBUT „CUTEZĂTORII"

AM FOST, VOM FI...

Sînt pionier cu tot ce am în mine
Curat şi bun ca sarea-n pîine,
Îmi iubesc pămîntul după o străbună lege
Şi roade noi, prin veacuri voi culege.

Rodesc şi voi rodi în spic de holde
Ca să răsar în lanuri blonde,
Cît sînt român prin legea ţării dreaptă
Din fiecare zi, eu voi face-o treaptă.

URCĂM ÎN ZBOR

Spre cer de primăvară urcăm în mare zbor
Cu aripi însetate de lumină
Şi pomul ce-a rodit e rodul tuturor
Ce l-am sădit în pajişte română.

Urcăm precum luceafărul cel blînd
Drumuri deschizînd cu steagul cel ales,
În fruntea noastră-i omul ce oricînd
Pe drumul drept va merge cum a mers.

NOAPTE

O linişte profundă-i peste sat
Numai pădurea cîntă speriată,
Din ape fuge luna pe cîmpul înstelat
Şi ninge o lumină argintată.

ROMÂNIE

Născutu-s-a demult în mine
Din oameni bravi de omenie,
Credinţa pentru lut şi pîine
Şi dragostea de tine, Românie.

Spre cerul azuriu, stropit cu stele
Purtăm cu drag a inimii făclie
Oricît de luminoase ar fi ele
Pe tine nu te-ntrec, iubită Românie.

IRINA HONTĂU,
cl. a VII-a B,
Şc. gen. Petrova,
Jud. Maramureş

FULGUȘOR IV în competiție

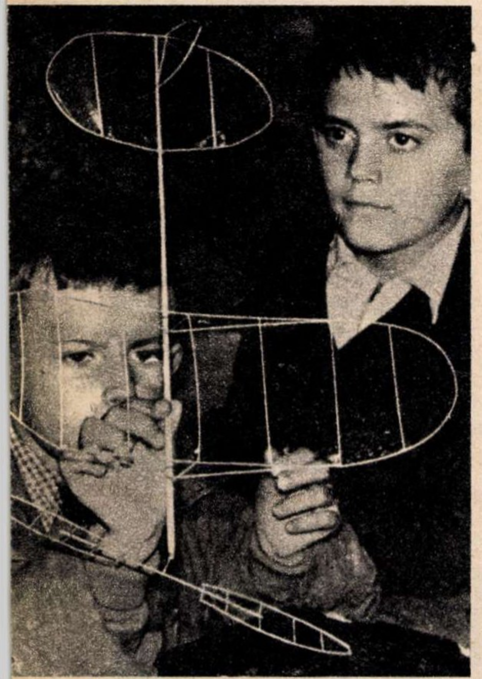

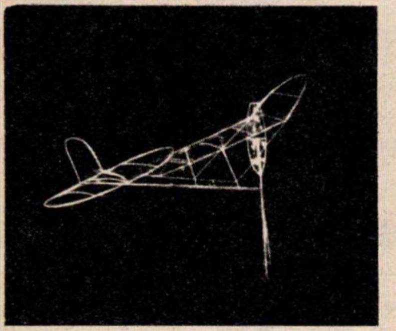

În ziua aceea, primăvara mai dansa cu cîțiva fulgi de nea, cînd prietenii săi, copiii de la Casa pionierilor din Dej, ieșiseră s-o întîmpine. Pregătiseră în cinstea ei aproape douăzeci de micuțe aeronave, cu aripioare străvezii, gata de zbor, să ia cu asalt înălțimile, să se rotească lin și mult, planînd grațioase.

Nerăbdători să-și vadă aparatele în competiție, aeromodeliștii, însoțiți de numeroși prieteni, colegi, au pornit la... întrecere. Pe drum toți priveau cu nostalgie jocul domol, în cercuri, al fulgilor de nea și, în gînd, mulți l-ar fi dorit pentru creațiile lor zburătoare.

Jos, în adîncuri, la peste optzeci de metri sub pămînt, într-o galerie imensă a palatului de cleștar de la Salinele Ocna Dej, totul e lumină, strălucire, liniște, nici pic de boare de vînt. Competiția «Fulgușor», la a patra ediție a sa, poate începe.

Tăcere deplină. Primul micromodel își ia zborul. Urcă, urcă, apoi, un fir nevăzut îl trage parcă în vîrtejuri largi și calme, înalte, coborîte... Altă lansare, alt zbor, alte linii grațioase de mișcare. Rînd pe rînd, toți cei șaptesprezece pionieri concurenți au participat cu cîte trei lansări contra cronometru la concursul care în final i-a desemnat cîștigători în secunde de plutire pe Radu Pădureanu, Școala generală nr. 1 — 287 secunde, Călin Mureșan, Școala generală nr. 4 — 262 secunde și Nicolae Bujor, Școala generală nr. 2 — 175 secunde.

Cînd au ieșit afară, copiii nu s-au mai întîlnit cu fulgii de nea. Se topiseră. Doar Fulgușor IV și colegii săi planau voioși sub soare.

LIDIA NOVAC

• •

Amînarea

Scrisoarea era gata. Mulțumiți cu toții că reușiseră în rînduri puține să adune ca într-un buchet cele mai frumoase acțiuni ale detașamentului, conveniseră că s-ar putea realiza acum și fotografia care să-i înfățișeze laolaltă.

Hainele, de curînd călcate, păreau noi, părul, prins în cozi sau tuns scurt, ședea «cuminte», razele soarelui se arătau prietenoase prin fereastră. Rămăsese de ales locul, de găsit lumina potrivită și gata: «Zîmbiți, vă rog!»

— Să-l chemăm pe Sandu dintr-a VII-a să ne ajute, altfel, unul dintre noi, cel care trebuie să facă poza va lipsi, le atrase atenția Doina.

— Oricum, nu sîntem toți. Ați uitat de Octavian și de Marcel, care sînt bolnavi? De abia peste vreo trei săptămîni vor putea ieși din casă, le aminti Costel.

Vorbele băiatului îi puseră pe gînduri. Într-adevăr, așa era. Doi colegi, doi prieteni lipseau pentru un timp dintre ei. Oare era cazul să se fotografieze fără colegii lor? Dacă imaginea va apărea în revistă?

— N-ar fi drept! Putem să-i lipsim de bucuria de a se vedea și ei evidențiați alături de noi? spuse cu voce tare gîndurile tuturor, Viorel.

Nu-i nimic, vom amîna totul cu cîtva timp, a hotărît Săftica Tărbuc, comandanta detașamentului clasei a V-a B (comuna Braniștea, județul Galați). Și-acum, haideți să refacem scrisoarea....

«Poate nu vă veți supăra și nici nu va fi prea tîrziu dacă vom amîna trimiterea fotografiei cerute de redacție. Sîntem siguri, ne veți înțelege...»

ELENA MĂNESCU

VACANȚA cu Ninel

Schiță

de **MIRCEA POPESCU**

El, clasa întîi, eu, a VII-a A.

Eram la pasajul cînd mușchetarii încrucișau spadele cu oamenii cardinalului Richelieu. Acu e acu! Cînd, deodată, aud un strigăt: «Gigele!» Care Gigel, că aici sînt doar Athos, Porthos... Tocmai se întorsese Athos către Aramis să-i spună ceva important, cînd iar aud strigătul. Și uite așa, de trei-patru ori.

A, da: dumnealui! Am lăsat cartea de-o parte.

— Ce tot vrei?

— Mi-ai promis că în vacanță îmi arăți la aritmetică.

— În vacanță!? Măi, dar tu te-ntreci cu gluma. (Ninel mă privește necruțător). Bine, fie. Dar pe răspunderea ta. Hai, spune repede ce vrei să știi.

— Douăzeci și nouă — fără 15 fac 13?

— Sigur că da, i-am răspuns eu, cu gîndul la mușchetari.

— Fac 13?! Ești sigur?

— Foarte sigur! Sînt patru mușchetari contra treisprezece oameni ai cardinalului.

— Nu se poate!

— De ce? Scrie și în carte...

— Fiindcă eu cred că 29 fără 15 fac 14...

— Păi, dacă știi, de ce mă mai întrebi?

— Eu nu eram atît de sigur ca tine.

— Amice! Ești prea tînăr pentru ironii. Ia vezi!

*
* *

— Gigele! Hai, scoală-te, scoală-te repede. Te așteaptă!

— De ce? Cine? Cine mă așteaptă? — bîigui eu, cu pleoapele afumate de somn.

— Băieții. Toți băieții: au adus mingea de la vulcanizare și sînt strînși pe teren. Numai tu lipsești. Îmbracă-te. Hai mai repede. Lasă, nu te mai duce la balcon, le-am spus eu că vii.

M-am îmbrăcat — fără să mă mai spăl. Așa; bascheți, trening, fes. Și fac și cîteva flotări, că jos nu mai e vreme de încălzire. Uf, ce greu e: cinci, șase... Nu mai pot. Acu gata. O zbughesc pe scări — nu mei e timp de lift. 4, 3, 2, 1 — în sfîrșit, la parter. Ieșirea... Ce-i asta? Cine m-a stropit?

...Afară ploua cu găleata!

*
* *

Deși e primăvară, noaptea e răcoare. Mă visam la Polul nord — pesemne — și nu-mi era bine. Mă trezesc cu spatele congelat. Ah, tot tu!? Ninel se înfășurase cu toată plapuma și-mi luase și perna mea ca s-o țină în brațe. Dau să-mi recuperez bunurile, dar el mîrîie în somn cu îndărătnicie. Pas de i le ia.

Mă dau mai spre el. Ia uite-l cum doarme! Sforăie încet pe-o nară, parcă toarce o pisică. Ce obraji bucălați are! Și ce nas! Parcă rîde în somn.

La urma urmei e foarte simpatic acest Ninel.

Da, da, foarte simpatic!

În fiecare copil există, în sîmbure, omul matur de mîine. Dar omul matur în care n-a dispărut copilul e un artist! De unde, plăcerea de a întîlni în holul Teatrului Național din București (sala mică), acuarele, picturi pe sticlă, tapiserii, obiecte de ceramică, sculpturi, coliere, ai căror autori sînt membrii cercurilor pionierești de artă plastică din cadrul caselor pionierilor din Capitală. Expoziția a fost dedicată centenarului Brâncuși, și în programul vernisajului au intrat poeme evocatoare, citite de membrii studioului de creație pionierească «Freamăt». Ea confirmă un adevăr multimilenar: sămînța talentelor multiple, harul artistic cu care a fost dăruit din belșug poporul român. În copii izbucnește acest har în toată inocența și prospețimea sa. Pe pereții Teatrului din inima orașului își

VIS ȘI CREAȚIE

VERONICA PORUMBACU

proiectează ei țara, lumea lor, florile, străzile, prietenii, visele de toate zilele, așa cum îi văd ochii lor, cu perpetuă uimire, cu delicate trăsături de artă naivă. Dar aceeași expoziție mai mărturisește privitorilor un adevăr: copiii sînt grupați pe școli, pe sectoare, și în cîte un colț de perete se menționează și numele profesorului de desen în cercul căruia activează micii artiști. Discret scris e numele, așa cum sînt de obicei omagiile aduse dascălilor, care stimulează frumosul ajutîndu-i pe copii să se dezvolte fiecare după propriile înclinații și propriul temperament. De aceea și seamănă atît de puțin un desen cu celălalt.

O altă semnificație a expoziției este dedicarea ei, marelui Brâncuși, de a cărui operă s-au apropiat pionierii în muzee și în cadrul natural de pe malul Jiului, pe unde i-au purtat nu odată pașii drumețiilor. Același studio «Freamăt» a organizat și simpozioane literare, avînd în centrul lor figura sculptorului a cărui coloană infinită a împărțit în două, s-a spus, istoria artelor lumii. De altfel, în timp ce citeau copiii propriile versuri, la vernisajul expoziției «Vis și creație», eu mă gîndeam că, acel cap de copil brâncușian e nu numai o piesă de artă, ci și un omagiu, de dincolo de vreme al artistului centenar, pentru vîrsta copiilor...

• • • • • • • • • • • • • •

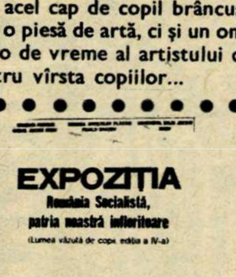

EXPOZIȚIA
România Socialistă,
patria noastră înfloritoare
(Lumea văzută de copii ediția a IV-a)

25 martie–13 aprilie 1976
GALERIILE VICTORIA
Bulevardul Victoriei nr. 10, bl. 43

Lumea văzută de copii — fie că se intitulează «Vis și creație» (București), sau «România Socialistă, patria noastră înfloritoare» (Brașov), expozițiile de desen ale pionierilor deschise în zilele vacanței de primăvară în foarte multe orașe ale țării încîntă prin tematică, fantezie și culoare.

Vă invităm să le vizitați!

PRESS TRANSMITE •

SERGENT
ȚURCANU CONSTANTIN
VETERAN 1877-78

FAPTE DE GLORIE DIN ISTORIA NEAMULUI

— file de jurnal —

> **«...să fim mîndri că ne-am născut pe pămîntul în care fiecare brazdă amintește de numele eroilor ce și-au vărsat sîngele pentru libertate».**
>
> (CODUL ETIC AL PIONIERULUI)

BOTOȘANI. Dornici să cunoască noi fapte din istoria glorioasă a poporului nostru, un grup de pionieri ai Școlii generale nr. 1 din Botoșani, conduși de profesor Elena Ițcou, au pornit într-o zi spre locuri depărtate, care aveau să le evoce fapte de vitejie săvîrșite de ostași români în războiul pentru dobîndirea independenței de stat în anul 1877...

REPUBLICA POPULARĂ BULGARIA.

Grivița, Plevna... La Mausoleul eroilor români, înscrise cu litere de aur sînt numele eroilor. Copiii rețin: căpitan Mihail Romano, locotenent Dimitrie Lemnea, locotenent Ion Frunzeti, sublocotenent Elefterescu, soldat Tucaliuc — toți botoșăneni...

Cu adîncă emoție presară pe mormintele eroilor pămînt adus din țară, de pe meleagurile natale. Sădesc flori, flori dragi de-acasă. Rostesc versuri — omagiu celor ce s-au jertfit; înalță imn de slavă eroilor români căzuți la Grivița, la Plevna....

Peste cîteva zile doar, iată-i întorși acasă, hotărîți să pornească, de data aceasta prin țară, pe urmele eroilor, să poposească pe locurile în care aceștia au trăit. Mai întîi însă s-au oprit la Arhivele statului din orașul lor:

— ...Am venit în documentare, vrem să aflăm cît mai multe despre viața căpitanului Romano, erou al războiului de la 1877, cel pe care poetul Vasile Alecsandri l-a numit «dintre toți cel mai viteaz»!

File îngălbenite între coperți groase, cărți vechi, colecții din ziarele vremii — «Românul», «Curierul», — documente descopereau, unele după altele, în fața copiilor, noi și noi amănunte despre căpitanul erou. Iată, în Mitrica anului 1843 scria: «...s-a născut la 3 nov. 1843 din legiuitori părinți, sardar Enache Romano și soția sa Safta, fiica paharnicului Herescu, un fiu care s-a numit Mihail». Alte dosare vechi, albume, fotografii. Documentele trimise de Ministerul de Resbel cuprind și scrisoarea care anunță că s-au expediat două cufere sigilate cu bagajul căpitanului care a decedat la 30 august 1877 rugînd ca obiectele: «4 manșete, o perie straie (haine), un pieptene, o calamară, două condeie..., multe cărți și scrisori personale» să fie date familiei.

Dintr-un ziar copiii află că, în 1877, din orașul lor a plecat la luptă regimentul 16 dorobanți. Într-un album îl văd reprezentat într-o mare pictură a vremii sub titlul «Un batalion de dorobanți din Botoșani pătrunde în reduta Grivița I».

IAȘI. Pionierii continuă documentarea. La Arhivele statului găsesc scrisoarea ofițerului Cazimir Cugler către sora sa Matilda, soția savantului Petre Poni. Sînt redate aspecte din ziua asaltului decisiv de la 30 august 1877, asalt în urma căruia ofițerul a fost unul dintre puținii supraviețuitori. «Pe unde călcam, pămînt nu se mai vedea... movile de cadavre, sînge... Cînd voi veni îți voi povesti multe, multe, îți voi povesti despre Șonțu — vai, vai săracu!»

În sălile Muzeului militar, fost sediu al regimentului 13 Dorobanți, pionierii Camelia Marcu, Doina Ichim, Ovidiu Cernei, Margareta Atudoroaie, Silviu Lungu, Marica Cobilici, Dorin Gheorghiu, Carmen Grunzac și toți ceilalți copii din grupul lor privesc picturi acoperite de vreme, fotografii îngălbenite, uniforme de dorobanți, puști, baionete și deodată... o goarnă. Inimile tresar. Este una dintre goarnele care au sunat începerea asaltului la Grivița!

VASLUI. Pionierii aduc omagiul lor celor zece intrați în legendă. «Plecat-au nouă din Vaslui, /Și cu sergentul, zece, /Și nu-i era, zău, nimănui /În piept inima rece»....

Pe drumul de costișă, copiii înaintează intonînd Imnul eroilor. Se opresc lîngă morminte. Citesc soldații: Chiriac Gheorghe Stamate, Ciobanu Ion, Andrei Alfinușă, Deleanu Lăzărescu, Vasile Zaharia Ion; caporalii: Popa Vasile, Negreț Ilie, Ciuraru Petrache; gornistul Păciucă Petre. În mijloc, mormîntul sergentului lor, Constantin Țurcanu — Peneș Curcanul din poezia lui Vasile Alecsandri.

Copiii depun flori, cîntă cu toții. Acolo, la mormintele eroilor gestul lor venea să consfințească dragostea, recunoștința adîncă pentru cei care au înscris pagini de glorie în istoria neamului. Atunci, inimile lor aveau să lege un tainic jurămînt de credință, de dragoste de țară.

CU POETUL TIBERIU UTAN, DIRECTORUL EDITURII „ION CREANGĂ"

despre cartea EXPEDIȚIILE „ CUTEZĂTORII"

EXPEDIȚIILE
CUTEZĂTORII

VÎRSTELE
PRIMĂVERII

— În editura pe care o conduceți, au apărut cîteva titluri de cărți, ai căror autori sînt copiii. Ce v-a determinat, ca editor, să faceți această alegere?

— Hotărîrea noastră de a publica cele două culegeri de poezii apărute în editura noastră, «Copiii poeți» și «Vîrstele primăverii», precum și cele două volume de proză scrisă de școlari a izvorît din încrederea pe care o avem în fantezia, creativitatea, inteligența copiilor. Volumele reprezintă o selecție atentă, plină de exigență, din sute și sute de creații ale pionierilor și școlarilor. Am fost adesea, împreună cu colegii mei, în cercuri literare pionierești, am urmărit lucrările prezentate și ne-am străduit să nu ne scape nimic din ceea ce se numește speranță artistică.

— Totuși, este vorba de creația celor de vîrsta cutezătorilor. Să înțelegem că ați fost... îngăduitor cu micii autori?

— Tocmai asta n-am vrut! Ingăduința și blînda paternalitate față de creația celor foarte tineri nu face decît să-i deservească. Nimic mai greșit decît să implantezi o speranță fără perspective. Nu cred că aduc vreun folos foarte tinerilor autori, publicarea unor creații care stau sub semnul mediocrității. Pentru ce să dăm iluzia că poezia este o îndeletnicire lesnicioasă, care nu cere prea mult efort din partea autorului? În realitate, poezia este efort, concentrare, travaliu artistic, mai direct spus: muncă.

— După dumneavoastră, care ar fi rolul cercurilor literare?

— Să ajute, alături de școală, la formarea gustului pentru lectură, pentru frumos, la formarea unui consumator de artă avizat. Fiindcă, să nu uităm, un om care iubește arta este un om fericit. Cercurile trebuie să discute creațiile literare ale copiilor cu toată exigența, să ajute la cultivarea limbii românești, pentru că, se știe, creșterea și cinstirea limbii noastre trebuie să înceapă încă din copilărie. Și cei dintîi trebuie să fie viitorii meșteri ai cuvîntului, ucenicii poeți și prozatori.

— Ce v-a determinat să publicati volumul EXPEDIȚIILE «CUTEZĂTORII»?

— După cum știți, cartea cuprinde fragmente din jurnalele pionierilor porniți în Expedițiile «Cutezătorii», această acțiune de mare răsunet a revistei dumneavoastră. Socotesc apariția ei un act de cultură, cartea constituind o adevărată geografie a patriei, rezultat al unor observații pline de prospețime, vădind puternica sete de cunoaștere a autorilor. Expresia vie, colorată, metafora inedită utilizată cu dezinvoltură de autorii-copii dau acestui material aspectul unei literaturi de bună calitate. Autenticității lui se adaugă materialul ilustrativ, fotografiile, documentele. Cartea reprezintă totodată un omagiu pe care editura a ținut să-l aducă profesorilor care-i întovărășesc pe pionieri în expediții și care au tactul și priceperea să le lase toată independența de acțiune.

— Ce ați admirat îndeosebi în această carte?

— Greu de spus în cîteva cuvinte. Las cititorilor plăcerea să descopere toate frumusețile ei. Dar, ca poet, nu-mi pot opri încîntarea în fața acestor versuri populare culese de copii:

«Pleacă Iancu de la stînă,
Cu pușca plină pe mînă.
Ori îi plină, ori îi goală,
Domnii fug de se omoară.
Pușcă Iancu prin butuci,
Domnii fug fără papuci.
Pe dealul Feleacului,
Merg carele Iancului.
Boii-s cu coarnele verzi,
Om ca Iancu nu mai vezi.
Boii-s cu coarne de ceară,
Nu-i ca Iancu om în țară!»

Mulțumesc echipajului «Getica», datorită căruia le-am putut cunoaște.

— Culegerea EXPEDIȚIILE «CUTEZĂTORII» se adresează numai pionierilor?

— Părerea mea este că deosebitele ei calități fac din ea o lectură plăcută și utilă pentru toate vîrstele.

REPORTER

O CARTE SCRISĂ DE PIONIERI ȘI ȘCOLARI PENTRU... PIONIERI ȘI ȘCOLARI!

Cînd, cu patru ani în urmă, editura «Ion Creangă» mi-a propus să mă ocup de alcătuirea unui volum care să cuprindă cele mai interesante jurnale de bord scrise pînă atunci în cele trei ediții ale Expediției «Cutezătorii», m-am bucurat mult, deoarece mi se oferea posibilitatea de-a scoate la lumină și a pune la dispoziția cititorilor de vîrstă școlară o parte dintre palpitantele aventuri trăite de unii dintre expediționari de-a lungul traseelor. Din cele aproape o mie de jurnale, pînă la urmă au fost alese doar treisprezece care, adunate unul lîngă altul, se constituie într-o imagine veridică și completă a marii acțiuni republicane Expedițiile «Cutezătorii». Și astfel, peripețiile de tot felul, trăite fie în munți, fie în Delta Dunării, fie pe apa unor rîuri și lacuri de către membrii echipajelor au prins viață într-o carte care a văzut lumina tiparului sub titlul **EXPEDIȚIILE «CUTEZĂTORII»**. *Cartea oferă o lectură agreabilă și instructivă tuturor cititorilor de vîrstă școlară precum și numeroase sugestii pentru cei care se pregătesc să participe în prezent la alte expediții «Cutezătorii».*

Cu regret se constată că numeroasele cereri ale acestei cărți de către unele consilii județene ale Organizației pionierilor nu sînt satisfăcute, în timp ce aflăm cu surprindere că în stoc se află încă un număr mare de exemplare!

În momentul de față, cînd numărul expediționarilor depășește cifra de 40 000, reapariția în standuri a acestei cărți, care continuă să rămînă actuală se va bucura — sîntem convinși — de multă atenție din partea cititorilor de vîrstă școlară. Și nu numai a lor.

CONSTANTIN DIACONU

CLUB

2000

DIALOG ÎNTRE GENERAȚII

Casa, cu ferestre ogivale, cu uși grele de stejar, are în înfățișarea ei ceva neobișnuit. O privim o clipă, apoi intrăm în curte și urcăm, nu fără emoție, o scară largă. Ne oprim în fața unei inscripții: «Camera memorială C.I. Parhon». Intrăm. O încăpere largă, cu tavanul traversat de bîrne grele. Ferestrele, cu frumoasele grilaje în fier forjat cern lumina crudă de primăvară. O masă largă de lucru, rafturi cu cărți alcătuiesc mobilierul de o frumusețe sobră, care ne intimidează. Din penumbră se desprinde îndreptîndu-se către noi o siluetă înaltă. Un om cu o frunte netedă, nobilă, cu o privire cercetătoare, cu un zîmbet abia schițat. Se bucură cînd ne vede. Recunoaște în noi prieteni de la «Cutezătorii». La rîndul lor, pionierii se bucură că-l revăd. Este cunoscutul om de știință, acad. **Ștefan Milcu,** doctor în științe medicale, director al Institutului de endocrinologie, loc în care ne și aflăm. Întîmpinîndu-ne, prestigiosul profesor ne spune că ne aflăm în încăperea în care odinioară a lucrat C.I. Parhon și care a fost martoră a multor dezbateri științifice de o mare importanță. Apoi, sîntem invitați să vizităm laboratoarele, dotate cu aparataj modern, folosit în tratamentul unor boli glandulare, extrem de dificile, cu cauze adeseori ascunse. Copiii urmăresc cu interes explicațiile profesorului și apoi, adunați în jurul unei mese sînt gata să-i pună numeroase întrebări.

Pioniera Adriana Grigoriu (Liceul nr. 10): **Ne aflăm la începutul cincinalului tehnico-științific. Cum se va dezvolta știința pînă în anul 2000?**

Acad. Ștefan Milcu: Înțeleg interesul pe care îl purtați voi, pionierii, pentru mileniul al III-lea. Activitatea voastră se va desfășura atunci din plin. Dar formația pentru acea perioadă începe din prezent. În toată lumea, ritmurile extraordinare de dezvoltare în știință, tehnică, economie sînt impresionante. Asistăm cu toții la o mare dezvoltare economică a țării noastre. Important este să fim sensibili în fața celor mai noi cuceriri ale științei, să fim capabili să ni le însușim. Aceste ritmuri ale societății noastre contemporane, de pildă, m-au făcut pe mine să-mi schimb metoda de lucru, să mă adaptez condițiilor rapide de informare.

Pionierul Șerban Moldoveanu (Liceul nr. 10): **Pornind de la ideea că știința are o dezvoltare foarte rapidă, trebuie să înțelegem oare că ceea ce învățăm noi acum, în școală, este valabil numai pentru cîțiva ani, nu și pentru anul 2000?**

Acad. Ștefan Milcu: Eu cred că se exagerează reconsiderarea faptelor în știință. Este adevărat că, la fiecare zece ani, în societatea modernă, conținutul științei se schimbă în parte. De aici însă și pînă la ideea că un om care a absolvit o facultate acum zece ani ar fi depășit integral este o mare distanță. Există un fond permanent al științei; adevărurile lui Arhimede și Newton constituie și astăzi puncte de plecare pentru cercetători. Școala oferă o bază solidă de cunoștințe. A ști să rezolvi o ecuație de gradul II este și va rămîne valabil în orice epocă. Cînd spun toate acestea, mă gîndesc și la mine. Acum cîteva decenii am fost un student sîrguincios, ceea ce mi-a dat o bază de cunoștințe foarte solidă. Tot ce a venit ulterior s-a așezat peste această bază. Nu m-am lăsat cuprins de inerție. Sînt mereu interesat să fiu la curent cu ceea ce este nou în știință. Vă recomand și vouă să vă cultivați capacitatea de deschidere spre nou, să vă creați o asemenea mobilitate a gîndirii încît să fiți capabili să vă adaptați la schimbările care vor surveni în profesiunea voastră. Mai ales că așa cum bine știți, uneori aceste schimbări sînt nu numai spectaculoase, dar și rapide. Este foarte bine să vă exersați memoria, să aveți o capacitate mare de concentrare ca să puteți asimila tot ce știința timpului oferă și are viitor.

Purtătorii cravatelor roșii cu tricolor au dăruit academicianului Ștefan Milcu medalia creată de ei pentru distinșii prieteni ai pionieriei.

Pioniera Rovana Dinicu (Școala generală nr. 94): **Se discută mult dacă omul contemporan va putea face față fluxului informațional modern, dacă va putea să asimileze mereu alte și alte tehnologii, să reziste ritmului rapid al înnoirilor. Ce credeți dumneavoastră despre toate acestea?**

Acad. Ștefan Milcu: După cum știți, antropologia este știința care se ocupă de originea omului, și de evoluția lui. Pe baza cercetărilor antropologice, putem spune cu siguranță că omul mileniului III va putea răspunde exigențelor epocii sale așa cum răspundem noi epocii noastre și așa cum, din neolitic și pînă azi, omul a reușit să-și rezolve întotdeauna problemele. Omul a știut să se apere împotriva vitregiilor naturii, să ducă mai departe ceea ce a primit de la generațiile precedente și să pună bazele a noi elemente de civilizație. Dacă n-ar fi fost în stare să rezolve problemele corespunzătoare fiecărei epoci, ar fi pierit. Cît privește solicitările intelectuale la care va trebui să răspundă în viitor, e bine să știți că noi lucrăm mai ales cu emisferul stîng al creierului și că folosim o mică parte din rezervele sale. Nu numai creierul, dar toate organele noastre, dispun de asemenea rezerve. Să vă dau un exemplu: dacă stați liniștiți, pulsul are 70 de bătăi pe minut, dacă alergați se ridică la 120-140. De unde a găsit inima forța de adaptare? Fără îndoială, din rezerve. În creier există încă multe posibilități nefolosite. Omul viitorului va găsi, fără îndoială, mijloace pentru a folosi eficient rezervele creierului și a se adapta noilor solicitări ale existenței. Va găsi neîndoios metode mai rapide de scris — poate stenografia generalizată — iar calculatorul îi va deveni un auxiliar prețios. Volumul mare de cunoștințe științifice va fi prezentat în lucrări concentrate și numai specialiștii vor merge la amănunt.

Pionierul Andrei Eftimovici (Liceul nr. 10): **Se vorbește mult despre anul 2000. Dar eu cred că el trebuie luat ca un simbol și nu ca un element de povestire fantastico-științifică, așa cum este interpretat cîteodată. În țara noastră există o planificare de stat cu prevederi pînă în anul 1980 și mai departe. Mileniul III devine o dată din ce în ce mai apropiată nouă pentru care ne pregătim de pe acum. În școli, cunoștințele sînt tot mai legate de practică. De mici, noi, pionierii, avem posibilitatea să lucrăm în cercuri de specialitate, să facem chiar și unele invenții. Așadar, pentru noi, mileniul III este o realitate spre care înaintăm bine înarmați, visători, dar nu cu capul în nori.**

Pioniera Carmen Batalu (Școala generală nr. 30): **Aș adăuga la cele spuse de colegul meu că, de pildă, la noi în școală, lecțiile la multe materii sînt de pe acum foarte condensate. Se renunță la o memorizare mecanică și se merge spre reținerea esențialului. Noi, elevii, sîntem mereu puși să gîndim asupra cunoștințelor predate, să tragem singuri concluzii, să facem deducții. Aș vrea să vă întreb, tovarășe profesor, ce părere aveți despre participarea pionierilor la cercurile de specialitate? Este ea utilă pentru formarea noastră?**

Acad. Ștefan Milcu: Participarea la cercuri este foarte utilă pentru că te învață să lucrezi independent. Chiar și pentru specialiști sînt bine venite, pentru că discuțiile din cadrul cercurilor lămuresc numeroase probleme. Eu, personal, conduc două cercuri științifice de specialitate în cadrul Academiei. În școală am fost printre întemeietorii unui cerc de literatură. Important este, la vîrsta voastră, să activați în cadrul unui cerc, să fi deschis spre cele mai noi cunoștințe, să-ți formezi și prin activitatea de cerc un orizont larg. Să nu aștepți numai de la alții să te formeze. Să nu uiți nici o clipă că în tine stă capacitatea de autoperfecționare. Specializarea vine mai tîrziu, dar ea trebuie să găsească un fond bogat de cultură generală. De aceea, nu trebuie să ne supărăm dacă unii pionieri frecventează mai multe cercuri, căutîndu-se și uneori găsindu-se astfel pe sine. În România socialistă sînt create condiții pentru dezvoltarea multilaterală a personalității.

Pioniera Dana Iordăchescu (Liceul nr. 10): **Chiar din copilărie avem asemenea condiții. Aș îndrăzni să spun că însuși faptul că avem prilejul să purtăm cu dumneavoastră un asemenea dialog este foarte grăitor!**

Acad. Ștefan Milcu: Modelarea personalității omului nou face parte din umanismul socialist, constituie o problemă de politică de stat și de partid.

Pionierul Șerban Moldoveanu (Liceul nr. 10): **Care este aportul medicinii românești la valorile științei mondiale?**

Acad. Ștefan Milcu: Țara noastră, așa cum știți, are contribuții pe plan internațional în diverse domenii ale științei. Cercetătorii, savanții români sînt citați astăzi în multe lucrări de știință de nivel mondial. Medicina românească are vechi tradiții și a avut priorități încă în trecut. Doctorul Gheorghe Marinescu a publicat la începutul secolului nostru primele lucrări din lume despre glanda hipofiză. Prima lucrare de endocrinologie a fost scrisă de C.I. Parhon. Această lucrare, apărută în 1909, este și acum cerută în toate bibliotecile lumii. Doctorului Nicolae Paulescu i se datorează descoperirea insulinei. Institutul nostru se numără, ca prestigiu, printre primele din lume. Lucrările cercetătorilor noștri sînt urmărite cu interes pe toate meridianele. Toate acestea constituie pentru noi un prilej de profundă mîndrie patriotică. Țara noastră a avut numeroși savanți profund legați de popor, direct angajați, care și-au dedicat viața și opera propășirii patriei, care au purtat în inimă un fierbinte patriotism. Savanții noștri de azi duc mai departe această nobilă ștafetă în condițiile României socialiste.

*

Dialogul a continuat încă mult timp. Nimeni nu obosise. Urmăream mișcarea ușoară a mîinilor profesorului, cu degete lungi, nervoase, avînd parcă o viață a lor. Cutezătorii aveau încă multe întrebări, iar ilustrul om de știință, plin de răbdare, le-a povestit că în ceasurile sale libere face lungi plimbări, că-i plac excursiile la munte, că este un pasionat fotograf amator, că iubește muzica și e adeseori prezent la concerte. Nimeni nu aștepta să sune clopoțelul, să se termine discuția, dar noi știam că nu ne putem permite să mai răpim din timpul prețios al savantului. Plecînd, pionierii au dus cu ei numeroase teme de meditație, păstrînd încă mult timp ecoul acestei întîlniri bogate în sensuri, în semnificații.

BIȚI CARAGIALE

Concursul-serial

CE ȘTIȚI DESPRE „MINITEHNICUS"?

Etapa a VI-a

ÎNTREBARE: La etapa națională din anul 1972, alături de premiile puse la dispoziția juriului de redacția «Cutezătorii», un substanțial premiu a fost oferit de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist. Premiul a fost atribuit pionierului Adrian Ocneanu din București. Pentru ce lucrare a primit această distincție minitehnicianul amintit?

RĂSPUNS:

A: Numărător de persoane cu fotocelulă;

B: Computer «Nimus»;

C: Nava pe pernă de aer 020E.

Etapele precedente au apărut în numerele 1, 4, 6, 9, 14/1976.

Cupoanele, avînd bifate răspunsurile corecte vor fi expediate la redacție toate odată, după apariția celei de-a zecea etape.

A ☐ B ☐ C ☐

Ce știți despre «Minitehnicus»?

Cupon nr. 6

GARA SPAȚIALĂ

Strălucitele izbînzi obținute pînă în prezent în explorarea Cosmosului nu reprezintă decît un început. Pașii viitori — apropierea omului de celelalte planete ale Sistemului solar, mai ales de cele periferice — presupun, între alte schimbări fundamentale, înlocuirea actualelor mijloace de propulsie cu altele, superioare. Motoarelor chimice, afirmă specialiștii, le vor urma cele nucleare, singure în stare să reducă durata imensă a zborurilor spre aștrii mai îndepărtați.

Probleme de mare dificultate ridică nu numai construirea acestor motoare, ci și exploatarea lor. Lansarea și aterizarea unor nave cu propulsie nucleară ar contamina radioactiv atît atmosfera cît și solul planetei noastre. Iată un motiv serios pentru căutarea de noi soluții, care să nu aducă prejudicii omului și naturii terestre.

Una dintre căile de urmat ar fi înființarea, în apropierea Pămîntului, a unor stații orbitale profilate anume pentru lansarea și revenirea din Cosmos a navelor nucleare. Legătura între Terra și aceste gări spațiale ar fi asigurată de vehicule cosmice, cu combustibil chimic. Odată ajuns pe stație, echipajul destinat marilor croaziere cosmice ar trece la bordul navei nucleare, luînd startul definitiv, spre ținta propusă.

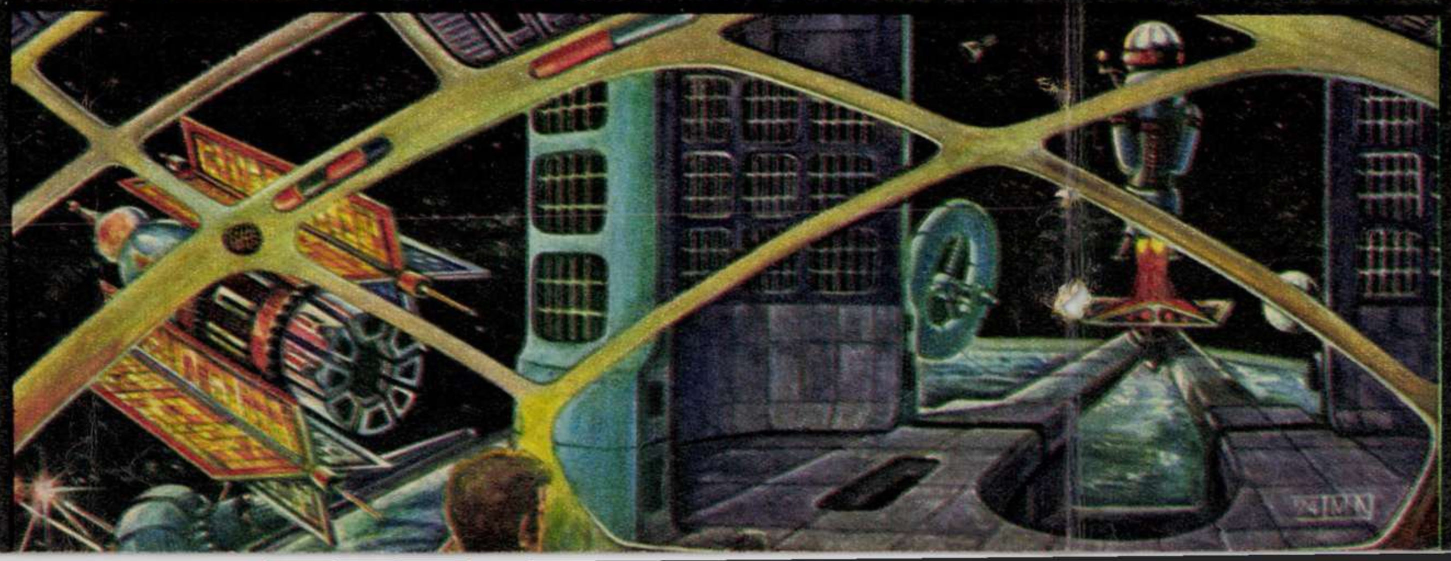

Desenul alăturat reprezintă o asemenea stație cosmică. Ne aflăm în sala de comandă și control al traficului și privim spre un hangar uriaș în incinta căruia se fac reviziile curente navelor aflate între două curse. Carcasa hangarului s-a desfăcut în două, brațe telescopice puternice au ridicat rampa de lansare pe care se află o cosmonavă nucleară. În cîteva momente se va da startul spre aștrii îndepărtați ai Sistemului Solar.

Desen: asist. univ. ing.
DAN. N. MIHĂILESCU

ENERGIA VÎNTULUI

Cunoscut încă din preistorie ca izvor de energie, vîntul a cunoscut o lungă epocă de glorie, care se confundă cu istoria navigației cu pînze. Multe sute de ani, un alt vast domeniu al activității umane s-a bazat pe forța vîntului: industria morăritului. (În imagine: o veche moară de vînt românească din Muzeul tehnicii populare de la Sibiu).

Inaugurată cu multe decenii în urmă, obținerea curentului electric prin centrale eoliene constituie astăzi una dintre soluțiile avute în vedere pentru asigurarea energiei necesare planetei noastre.

În numeroase țări se află în curs de elaborare proiecte de plantare a unor baterii de centrale eoliene în locuri înalte, fixate cu grijă. Numai în Anglia au fost alese în acest scop 1 500 de puncte, care corespund în cea mai mare măsură cerințelor. Turbinele de vînt proiectate de specialiștii englezi în vederea valorificării energiei eoliene au un diametru al aripilor de 60 metri. Ele ar urma să funcționeze numai în condiții meteorologice favorabile, cînd producția lor ar completa-o pe cea obținută pe alte căi.

CONCURSUL NOSTRU LITERAR
Galeria CUTEZĂTORILOR

CUIBUL

Schiță de **LILIANA IVAN**

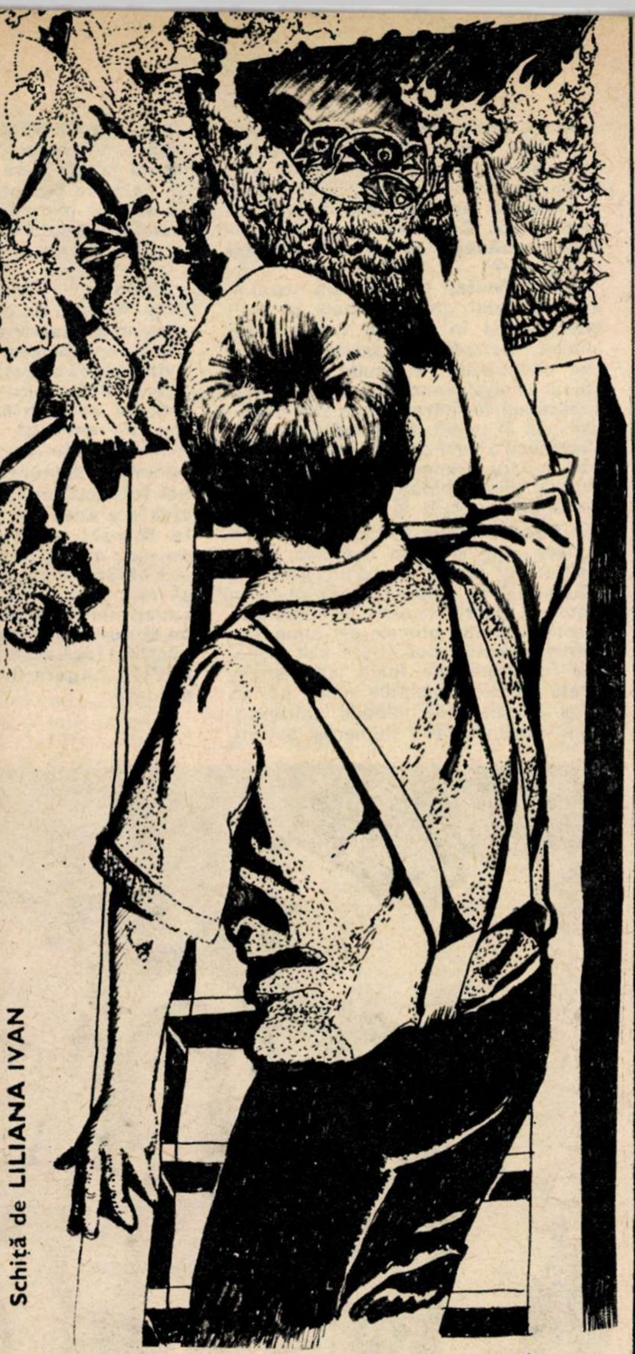

Desen de **ION MIHĂESCU**

Lui Ricu îi plăceau foarte mult păsările.

În fiecare recreație urmărea prin fereastra clasei berzele care își făcuseră cuib în dudul bătrîn din curtea vecinilor sau zborul săgetător al rîndunelelor care se aciuaseră sub streașina școlii. Ciripitul lor, dar mai ales răbdarea cu care-și hrăneau puii, îl umpleau de curiozitate.

«Ce-ar fi să mă joc și eu cu un pui de rîndunică?» se gîndi Ricu într-o zi. Cînd puii or să fie singuri, o să pun scara și o să urc pînă la cuib. O să-l fur pe cel mai guraliv și mai mîncăcios dintre ei».

A pîndit Ricu o dimineață întreagă plecarea rîndunicii-mame după mîncare. Dar ea a rămas în cuib privind neliniștită împrejurimile. Puii deveniseră din ce în ce mai gălăgioși. A doua zi, rîndunica nu s-a mai văzut în cuib. Ricu a luat scara pe care o pregătise din timp, a sprijinit-o de zidul alb și s-a urcat repede, ca o pisică. În cuib, se auzeau piuituri slabe. Apropiindu-se, inima începu să-i bată de emoție. «Sînt singuri», își spuse el și se uită în cuib. Rîndunica stătea nemișcată, cu aripile întinse peste pui, cu o privire sticloasă și tristă.

În prima clipă, Ricu a crezut că rîndunica doarme.

A întins mîna. Puii flămînzi se repeziră cu ciocurile deschise, gălăgioși. Cît de mult așteptase Ricu plecarea rîndunicii din cuib și-acum...

Vru s-o dea la o parte, dar o simți țeapănă și rece. Ricu luă rîndunica în căușul palmei și coborî repede scara.

Abia jos, văzu sîngele închegat ca o bobiță lîngă cioc și pe ceafă.

O duse acasă si o îngropă lîngă tufa unui trandafir. Și abia după ce văzu movilița mică de pămînt îl fulgeră un gînd: «Dar puii? Cu ei ce-o să se întîmple!»

A luat din casă pîine și a fugit spre școală. A urcat iar pe scară și a dat fiecărui pui firimituri mici, mici. Apoi zilnic, după terminarea orelor de clasă, cînd nu mai era nimeni în curtea școlii, punea scara și se urca la cuib.

Ducea mîncare pregătită cu grijă: pîine, cireșe, gîze. Intr-o zi a găsit puii, pe toți patru, așteptîndu-l pe marginea cuibului. Ce bucuros a fost!

Așa au început grijile pentru Ricu. «E frumos și greu să fii părinte. De aceea spunea tata că părinții au o mare răspundere».

FRATELE MEU MAI MIC

Schiță de **CORNELIA ICHIM**

Îl știam pe Lulu lipsit de fantezie. Mă obișnuisem cu el așa, gata să rezolve o ecuație de gradul doi cît ai bate din palme și tăcut, cînd era vorba de găsit vreo metaforă.

Erau însă lucruri pe care voiam să-l fac să le înțeleagă așa cum le înțelegeam eu.

— Lulu, tu știi că cineva te ține de mînă?

Speriat, Lulu sărise într-o parte, scuturîndu-și mîinile de parcă erau pline de furnici.

— Cine? întrebă.

Îmi venea să rîd de naivitatea cu care privea în jurul lui, ridicînd și coborînd mecanic mîinile...

— E poate o zînă... am hotărît, cu ochii pe jumătate închiși.

— O zînă? se mirase Lulu, apoi începu să rîdă. Vezi, poate-i un zmeu...

— Uite ce-i, am hotărît, dacă o faci mereu pe neîncrezătorul te spun mamei că tu ai spart geamul de la cămară ca să pictezi...

Ca prin minune, Lulu încetă să mai rîdă:

— Și zici că-i o zînă și că mă ține de mînă... Dacă mă ține de mînă, nu s-ar putea să mi-o și poarte atunci cînd îmi fac compunerile la română?

— Ești leneș, Lulu...

Zînele nu se ocupă de lucruri școlărești. S-ar putea, ca din greșeală, să se murdărească de cerneală pe degete și atunci...

Lulu cioplea un lemn cu briceagul. Rîdea din nou:

— Ei, și acum mă ține oare de mînă?

— Și acum! — am hotărît, fără să-l privesc...

— Lulu, am continuat într-o zi. Zîna asta va pleca. Pentru totdeauna. Nu știu exact cînd, dar precis într-o toamnă. Odată cu păsările... Atunci vei înțelege că am avut dreptate. Vei înțelege și vei simți că nu-ți mai conduce nimeni pașii prin crînguri, că nu te mai ajută nimeni să găsești cuiburi de păsări, că nu-ți mai șoptește nimeni povești despre îndepărtate tărîmuri. Că nu te mai ajută nimeni să găsești brotaci printre frunzele de vie...

Clipeam des. Lulu scăpase briceagul din mînă:

— De unde știi tu?

— Știu! L-ai văzut pe Sid?

Sid era un băiat care locuia pe aceeași stradă cu noi. Fuseserăm prieteni buni de joacă. Numai că într-o zi, Sid nu mai venise ca de obicei. Și nu numai în ziua aceea.

În nici una din zilele următoare nu mai venise. Îl zăream plimbîndu-se absent, sau citind...

Imaginea lui păru că deșteaptă în mintea lui Lulu, altele...

— Sid acum e mare, a spus el. L-ai văzut?

Am dat afirmativ din cap.

Se însera și am intrat în casă.

De la fereastră. mi s-a părut că-l văd pe Lulu plimbîndu-se prin curte. Ținea mîna întinsă, cu degetele îndoite, ca și cum i-ar fi fost prinsă în strînsoarea unei alte mîini.

Am scos din dulap, pe furiș, borcanul cu dulceață și am început să-l aștept.

O ZI DE NEUITAT

Fragment de roman
de VINTILĂ ORNARU

La șase ani, cînd Petrică a intrat pentru prima oară într-o herghelie știa foarte multe despre cai din cele ce văzuse el la televizor ori în filme. Dar știa și mai multe din povestirile bunicului său, care se lăuda că are vreo 600 de cai, «unul mai grozav decît altul», pe care îi ținea ascunși într-un loc de taină, cu iarbă multă și înaltă, aproape de Mare și că n-o să-i arate la lume decît atunci cînd o să aibă el chef. Mult timp Petrică a crezut că bunicul lui se laudă cînd spune că are 600 de cai! Cum să aibă 600 de cai cînd el, Petrică, nu știa să numere decît pînă la 50?!

Pînă la 50 puteau să existe pe lume tot felul de minunății: 50 de pitici... 50 de portocale... 50 de gume de mestecat... 50 de cai chiar... Dar 600?! «600» era un cuvînt pe care Petrică nu-l cunoștea, un cuvînt arab, ca și mulți din caii bunicului, că așa zicea bunicul: «Cei 600 de arabi ai mei!...» Dar cînd băiețelul a văzut că se poate să numeri și mai departe de 50 a început să creadă că într-adevăr bunicul său nu se laudă și că ce spune el trebuie să fie și adevărat! Și ăsta era adevărul adevărat!

— Care adevăr?! Îl tot întreba pe Petrică, prietenul său Gicuță! Nici un adevăr! Tovarășul Murgoci n-are nici un cal... E director și directorii n-au cai! Poate au mașini! Ce, ai văzut tu vreodată directori umblînd cu trăsura?! Ăsta e adevărul.

Petrică nu s-a dat însă bătut! Avea un argument puternic: bunicul trebuie să aibă cai și are chiar 600, cum susține el, pentru că dacă nu i-ar avea, nu ar sta toată vremea pe malul Mării, ci ar sta aici, în București, la bloc, «la un loc cu mine, cu mămica și cu tăticul meu! Că are unde să doarmă! Ce, n-are canapeaua lui?! De cîte ori vine la București doarme pe canapeaua din sufragerie!» Dar el, bunicul, stă tot timpul la mare că are treburi multe acolo, cu caii lui; le dă de mîncare, îi duce la apă, le piaptănă cozile și coamele și le face cu cremă copitele!

Gicuță nu se lăsa însă impresionat de argumentele lui Petrică.

— Daaaa?! Dacă-i așa, i-a ripostat el într-o bună zi închizînd un ochi, spune-i lu' bunicul tău să-ți trimită și ție un cal!

— Viu? a întrebat Petrică.

— Viu, a conchis Gicuță.

Din ziua aceea Petrică n-a mai avut liniște. Dar cum bunicul nu se mai arăta de fel prin București — zicea că e «în mare reformare» și n-are timp — Petrică și-a pierdut cu totul răbdarea și i-a dat un telefon, la Mare, în locul acela de taină, unde își ține el caii, că acolo are și telefon, dar «nu-l ține ca noi pe comoda din salon, îl ține ascuns în iarbă, în iarba înaltă!». Bunicul i-a răspuns imediat, cu glasul lui gros și i-a promis că la prima ocazie o să-i aducă un cal! Și s-a ținut de promisiune! Cînd Petrică a împlinit cinci ani i-a adus un cal superb de... lemn, cu arcuri!

— Vezi?! i-a zis jubilînd Gicuță. Vezi că am avut dreptate? Calul ăsta l-a luat de la Romarta!...

Petrică gata-gata să izbucnească în plîns, a făcut-o pe viteazul:

— S-o crezi tu! Calul acesta a fost făcut după calul adevărat, care n-a încăput în tren la portbagaj... Lasă, lasă, o să vezi tu... Am să mă duc eu la Mare si o să stau de vorbă cu calul adevărat... Că așa mi-a spus bunicul!

Și chiar în vara aceea Petrică s-a dus la mare la bunicul... S-a dus cu trenul însoțit de un om pe care îl trimisese bunicul și pe care îl chema Ciulu! Nu avea decît o singură ureche și tot timpul, pe drum, cînd vorbea de bunicul, zicea «Tovarășul director!» Și de cîte ori zicea așa, Petrică înghițea în sec pentru că îi răsunau în urechi cuvintele lui Gicuță: «Directorii n-au cai, au mașini!»...

În sfîrșit, au ajuns într-o gară mică, cu ronduri multe de flori și au coborît din tren. La coborîre a venit să-l întîmpine chiar bunicul. L-a înșfăcat de pe scara vagonului ca pe o valiză și, după ce l-a sărutat pe amîndoi obrajii, au pornit-o amîndoi spre spatele gării, unde îi aștepta... o mașină deschisă, un I.M.S. Bunicul a urcat la volan, iar Petrică, în față, pe canapeaua de lîngă el... Ciulu a rămas în gară să rezolve o «problemă cu morcovi»!...

Bunicul, care nu-și mai încăpea în piele de bucuria revederii nepotului apăsa de mama focului pe acceleratorul mașinii, în timp ce Petrică își mușca încontinuu buzele ca să nu plîngă, împuns mereu din față, din spate, din dreapta și din stînga, din toate direcțiile, de vorbele batjocoritoare ale lui Gicuță: «Vezi? Ce ți-am spus eu? Bunicul tău e director și directorii n-au cai, au mașini!» La un moment dat lui Petrică i s-a părut că toți copacii și stîlpii de telegraf, și pietrele de kilometraj din marginea șoselei se multiplicau în o mie de Gicuță și scoteau limba la el, strigîndu-i: «bunicul tău e director și directorii...»

Deodată, mașina stopă brusc, cu scrîșnet ascuțit de frîne neunse.

Bunicul sări zvelt de la volan și alergă repede să-i deschidă portiera și lui Petrică.

Băiețelul coborî, și în fața lui nu mai văzu nimic altceva decît o oglindă imensă în apele căreia fierbeau milioane de peștișori de argint și pretutindeni o liniște neclătinată de nici o suflare de vînt! Lui Petrică i se păru că visează... Bunicul îl trezi din visarea lui, întinzîndu-i o centură de cow-boy, cu coburi și pistoale și o pălărie cu boruri largi, mexicană.

— Sînt ale domniei tale!

Petrică, la vederea centurii și a pălăriei se mai înveseli, uită deodată de toate chinurile de pînă atunci... Își strînse centura, își puse pălăria pe cap, apoi scoase pistoalele din ascunzătoarele lor și începu să le cerceteze cu atenție. Erau două pistoale minunate, cu plăsele albe de os, cu butoiașe rotunde. Petrică își înălță ochii spre bunicul său plin de o bucurie fără margini și tîrziu, foarte tîrziu, îndrăzni să întrebe:

— Dar calul?! Unde e calul meu?!

— Trage cu pistolul și o să vie, îi răspunse bunicul rîzînd, în același fel ca și atunci cînd se aflau în mașină.

Petrică ridică brațul deasupra capului și încleștă degetul pe cocoșul pistolului. Deodată, cuprinsul acela stăpînit de liniște se cutremură. De undeva, din înalt, se auziră țipetele speriate ale unor pescăruși și un nechezat sălbatic de cal, apoi lîngă acel nechezat se alipiră, ca la o poruncă și altele și toate la un loc deveniră goană, goană năprasnică de cai și Petrică nu mai avu cum să se ferească din calea acestei goane. Se prăbuși la pămînt și goana se nărui peste el. Închise ochii înspăimîntat și nu mai auzi decît tropote de copite și nechezături de cai, ca-n filmele pe care nu o dată le văzuse la televizor ori la cinematograf și rîsul vesel, sonor, ca de sticlă, al bunicului său!

Și apoi se făcu liniște din nou, o liniște ca și la început impusă ici-colo de strigătul ascuțit al cîte unui pescăruș și Petrică simți cum peste obrajii lui se răspîndește o răsuflare caldă și tremurătoare care mirosea ciudat a iarbă și a mare!

Deschise ochii și se înfioră.

Răsuflarea aceea caldă, cu miros de iarbă și mare se făcu deodată, ca-n revistele ilustrate de acasă, capul superb al unui cal vînăt și calul își plimbă botul umed și roz peste el, măsurîndu-l și scoase un nechezat subțire, ca un fior și, arcuindu-se pe picioarele lui suple și lungi sări peste băiețel și se mistui în zări.

— Ăsta-i Vătaful... Te place... zise bunicul. Te-a simțit că ești de-ai lui! L-ai auzit cum ți-a urat «Bun venit!!» Într-o zi, o să deveniți prieteni buni! Și, scotocindu-se în buzunare, scoase un fluier și i-l dărui. Cu fluierul ăsta îi mai zise bunicul, de mîine ai să le poruncești cum să se poarte!

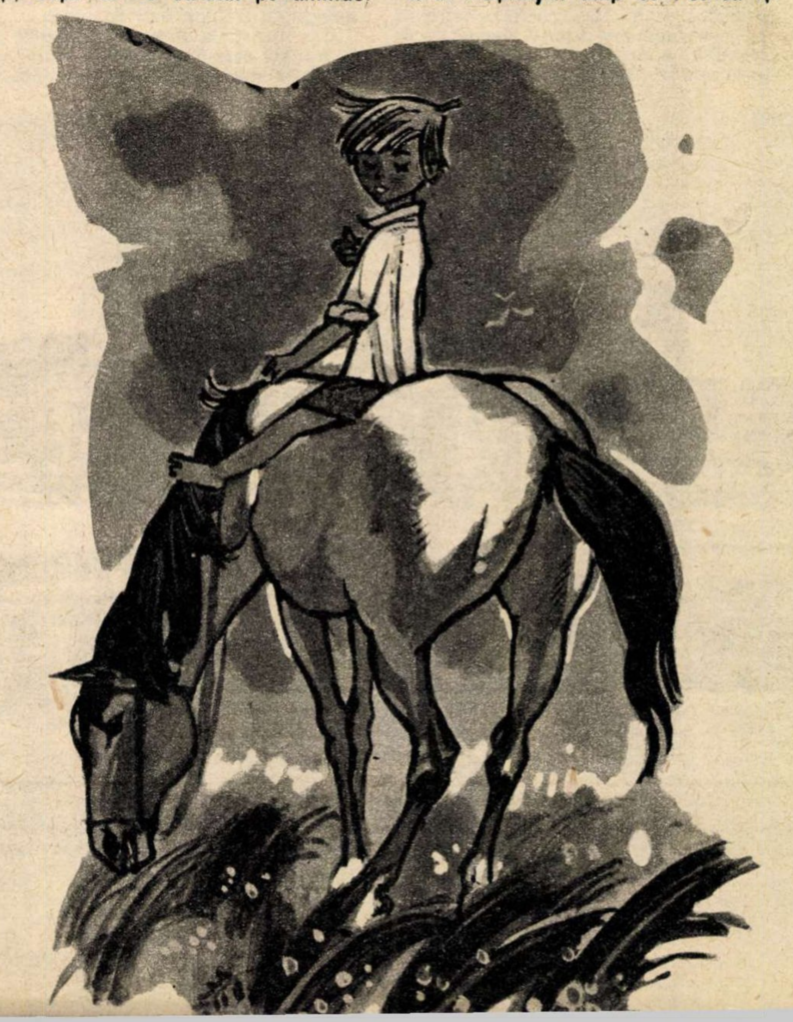

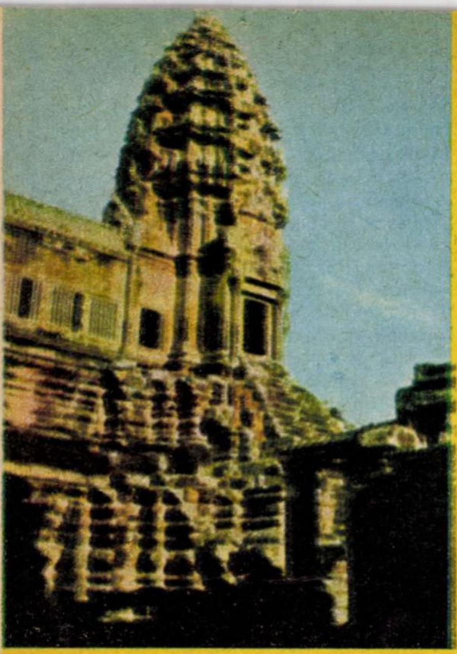

MICROENCICLOPEDIE

O CAPODOPERĂ A PATRIMONIULUI KHMER-
ANGKOR

În partea de sud-est a continentului asiatic, pe teritoriul Cambodgiei de astăzi, se înaltă unul dintre cele mai vaste ansambluri arhitecturale, care vorbesc despre prodigioasa civilizație, care a înflorit pe această veche vatră a umanității, timp de peste patru secole: Angkorul. Multă vreme pierdut în mijlocul vegetației junglei care-l acoperise, Angkorul a fost scos la lumină de arheologi pentru a străluci apoi printre marile capodopere ale patrimoniului khmer și universal.

Fostă capitală a imperiului khmer din secolul al IX-lea pînă în secolul al XIII-lea, orașul, care se întinde pe o suprafață de 600 kmp și cuprinde peste 600 de temple și palate este opera mai multor generații de artiști și arhitecți, care ne-au lăsat mărturiile pactului nescris pe care omul, într-o permanentă luptă cu natura, l-a încheiat cu pămîntul și apa. Dacă astăzi Angkorul este celebru pentru arta sa, odinioară aici s-a dezvoltat o societate agrară, în care omul a reușit să transforme natura și să se adapteze noului peisaj pe care l-a creat. Atît prosperitatea cît și înflorirea artistică de care s-a bucurat acest oraș, ridicat în vecinătatea junglei, se datorează înainte de toate unui vast sistem hidrologic, compus din uriașe lacuri artificiale în care agricultorii khmeri au reușit să înmagazineze apa adusă de muson pentru a o restitui apoi ogoarelor în perioadele anotimpului secetos. Cu apa adunată în marile lacuri artificiale construite cu ajutorul digurilor, în așa fel încît acesta să se afle deasupra nivelului cîmpiei (și care puteau cuprinde pînă la 6 milioane mc) și cu ajutorul unor rețele de canale khmerii acelor timpuri irigau pînă la 1 000 kmp. Prin realizarea unor culturi intensive de orez (3 recolte pe an) ei puteau asigura hrana unei populații care se apropia de un milion de locuitori, efectuînd în același timp un rodnic comerț cu țările învecinate. În aceste condiții de prosperitate, arhitectura și arta au înflorit cu o amploare inegalată.

De-a lungul a peste 400 de ani, fosta capitală khmeră a cunoscut mai multe perioade de înflorire, fiecare dintre ele contribuind la îmbogățirea acestui vast ansamblu arhitectonic, cu noi construcții, cu noi monumente de artă. Fiecare loc de reședință a suveranului — în care templele-munte construite în succesiuni de cinci terase în trepte și turnuri, ca și palatele ocupau locurile centrale — se afla situat într-o mare incintă înconjurată de largi șanțuri cu apă. La realizarea construcțiilor bogat ornamentate, cu basoreliefuri și sculpturi în gresie roz participau cei mai pricepuți artiști și arhitecți ai timpului. Din întreg complexul de monumente construite din cărămidă și piatră, care s-au păstrat pînă astăzi — și din care amintim pe cele de la Roluos, Angkor Tom, Bantei Srey, Ta Prohm, Bayon etc — Angkor-Vat-ul ocupă un loc esențial, atît ca mărime cît și ca realizare. Angkor-Vat a fost construit în timpul celui mai glorios dintre regii angkorieni — Suryavarman II — care a lăsat posterității cel mai mare și cel mai frumos monument din toată peninsula indochineză. Aici artiștii khmeri au transpus în piatră tehnicele artei populare pe care au împletit-o cu arhitectura indiană și tot aici este întîlnită pentru prima oară galeria circulară care leagă între ele etajele construcției și care, de acum înainte, va fi prezentă în toate monumentele ce se vor mai construi aici.

Pe pereții acestei galerii se derulează un fantastic ansamblu de basoreliefuri, care se întinde pe o lungime de peste 500 de metri. Aici, ca și pe pereții altor monumente, artiștii khmeri au săpat cu măiestrie adevărate cronici în piatră din care aflăm, prin intermediul imaginilor, importante date privind anumite momente din istoria statului, precum și diferite momente din procesul de transformare a naturii de către om.

După desăvîrșirea Angkor-Vat-ului, spre anul 1200, începe construcția Angkor-Tom-ului, care va marca o nouă orientare în arhitectură: pe cinci diguri care traversează șanțurile cu apă ce înconjoară incinta așezării s-a realizat celebra șosea a giganților, drum de acces mărginit de ambele părți de balustrade constituite din 54 de uriași ce poartă pe brațele lor puternice corpul unui uriaș «naga» (șarpe). Cele două părți ale unei impunătoare scări de acces spre palat sînt împodobite cu frize pe care se disting animale reprezentative în scene de vînătoare, elefanți care se apleacă în oglinda lacului artificial din preajma palatului pentru a culege cu trompa flori de lotus.

Cea mai tîrzie dintre construcțiile de la Angkor este Boyonul, care reprezintă un ultim mesaj patetic și grandios al civilizației, care a înflorit aici timp de peste patru secole. Pe pereții exteriori de la Bayon se află gravată în piatră o adevărată epopee populară, cu scene din viața cotidiană a celor care au contribuit la prosperitatea și măreția capitalei. Printre extraordinarele aglomerări de oameni, animale și plante, care par să dea viață pietrei (pe o suprafață de 1 300 mp), numeroase imagini povestesc în detaliu, ca într-o bandă desenată, despre munca, odihna și obiceiurile populației khmere. Aflăm, așadar, că viața populației era ritmată de cele două mari anotimpuri ale anului: anotimpul uscat — al serbărilor și odihnei, și cel ploios — al muncilor pe cîmp și în orezării. Pe străzile orașului, artizani și vînzători își văd de treburi de la răsăritul soarelui pînă la prînz. Tot în acest timp piețele se animă, umplîndu-se de legume, cereale, orz, plante aromate, spice și pește, mătăsuri și porțelanuri de China, plante medicinale. Artistul khmer redă în piatră un amplu repertoriu asupra a tot ce este legat de viața oamenilor din acea epocă. Printre aceste crochiuri pline de realism și vervă se recunosc artizani și vînzători de tot felul, zidari, oameni care servesc băuturi răcoritoare, pescari... Artistul a descris totodată și scene din viața militară sau princiară, scene de vînătoare în care recunoaștem arcul, sarbacana sau arbaleta, peisaje și scene anecdotice, animale de casă etc. Artiștii khmeri au putut da curs liber vervei lor de povestitori numai pe pereții exteriori ai construcției, interioarele fiind rezervate sculpturilor mitologice. Din această măreață epopee aflăm că numai omul poate fi creatorul acelui mediu ambiant în care să se poată realiza în voie. Nicăieri mai bine ca la Angkor, termenul de mediu ambiant nu-și găsește deplina semnificație. Acest loc oferă exemplul perfect al procesului prin care o civilizație și-a creat acel mijloc de producție fără de care înflorirea acestei importante culturi nu ar fi fost niciodată posibilă în cadrul ostil al junglei.

ECATERINA ROȘCA

UN MILION DE PRIETENI

UNDE A PLECAT SHERLOCK HOLMES?

Lămîița Radu din clasa a șasea A, **str. Aleea Serii nr. 1, Urlați-Prahova**, a citit un roman — e vorba de «Singur pe lume» al scriitorului francez Hector Malot — despre care îmi scrie: **«Mi-a plăcut foarte mult, m-a emoționat. Aș vrea să știu dacă tot ce se scrie în această carte e adevărat».**

Iată o întrebare pe care și-o pune orice cititor, puternic impresionat de un roman, de o nuvelă sau de o povestire. Personajele ne devin atît de apropiate, destinul lor ajunge să ne preocupe atît de mult încît vrem neapărat să aflăm dacă totul s-a petrecut în realitate, chiar **dorim** ca totul să se fi petrecut aievea! Nimeni n-ar putea însă deosebi într-o scriere beletristică elementele reale de cele imaginate de autor. Știm, de exemplu, că eroul monumentalului roman **«Ion»** de Liviu Rebreanu, mai precis drama acestui erou, pornește de la întîmplări și situații reale, cunoscute în copilărie. Despre **«Ana Karenina»** se spune că marele scriitor rus Lev Tolstoi și-a imaginat-o citind în ziar relatarea sinuciderii unei necunoscute. Romancierul francez Gustave Flaubert, fiind întrebat dacă eroina cărții sale **«Doamna Bovary»** a existat în realitate și cine era ea, a dat un răspuns celebru: «Doamna Bovary sînt eu!» Dar neînduplecata **Vitoria Lipan** din **«Baltagul»** de Sadoveanu, dar neistovitul întru aventuri cavalerești **Don Quijote**, eroul marelui scriitor spaniol Miguel de Cervantes Saavedra, dar prototipul detectivilor, **Sherlock Holmes**, creat de autorul englez Conan Doyle —, au existat, într-un fel sau altul, în realitate? **Ce este real și ce este ficțiune, adică închipuire, invenție în proza beletristică? Reale** sînt mai ales **problemele observate de autor, ideile, sentimentele, trăsăturile de caracter pe care le apreciază sau le osîndește, epocile istorice și împrejurările sociale în care are loc acțiunea.** Personajele însă, subiectul cărții beletristice sînt — vorbind, din păcate, foarte pe scurt — rezultatul **contopirii experienței de viață a autorului cu imaginația lui, proces guvernat de convingerile și ideile sale politice, sociale și estetice. CUM** are loc această fuziune creatoare. Cum se naște imaginea artistică? Aici există un singur răspuns: prin **talentul** autorului! Adevărată, în cazul lui «Ion», este drama pămîntului, a tragediei și dezumanizării la care duce setea de a fi stăpîn. Adevărată, în cazul lui Don Quijote, este neobosita aspirație a lui Cervantes către umanism. Adevărată, în cazul Vitoriei Lipan, este în primul rînd dorința neînfrîntă de a face dreptate. Adevărată, în cazul lui Sherlock Holmes, este inepuizabila inteligență a omului! Chiar și azi, la multe decenii după publicarea primelor ediții, sosesc la Londra, pe adresa lui... Sherlock Holmes, scrisori în care cititorii, crezînd — sau plăcîndu-le să creadă! — că el există, îi pun diferite întrebări! O funcționară harnică le răspunde, cu zîmbetul pe buze: «Actualmente, mister Holmes este plecat din Londra». Dar mister Holmes, ca și personajele din cartea lui Hector Malot, ca toate personajele literare, nu pleacă niciodată: ele locuiesc în cărți, și cărțile fac parte din **realitate,** din viața noastră.

Sherlock Holmes

VIOREL ȘI CEI TREI BĂTĂUȘI

Vă amintiți că, în numărul trecut, v-am relatat necazurile unui cititor din București, **Viorel Chindriș** care, în drumul dinspre școală spre casă e așteptat de trei băieți dornici de gîlceavă. Cerînd părerea voastră despre cum să iasă el din încurcătură, am și primit un număr de scrisori din care spicuiesc:

● **Francisc Blendea,** clasa a opta, Cluj-Napoca: **«Cred că Viorel ar trebui să roage doi colegi, sau pe unul mai voinic, să-l însoțească timp de cîteva zile acasă.»**

● **Marilena Vigu,** clasa a cincea, Arad: **«Lucrul cel mai bun ar fi următorul: colegul vostru Chindriș Viorel să se adreseze miliției».**

● **Daniela** (clasa a cincea) și **Florina Băcescu** (clasa a șaptea), București: **«Problema e foarte complicată. Ce-ar fi dacă Viorel Chindriș s-ar duce acasă schimbînd în fiecare zi drumul?»**

● **Radu Tudor Ionescu,** clasa a opta, Constanța: **«Mi-e greu să-i dau vreun sfat lui Viorel deoarece nu cred eu că băieții aceia îi poartă pică fără nici un motiv! Aș vrea ca Viorel să ne spună: Chiar nu-i cunoaște, chiar nu s-a întîmplat mai înainte nimic între el și ei?»**

Discuția, stimați cititori, rămîne deschisă! Viorel așteaptă în continuare sfaturile voastre. Vă puteți, de asemenea, referi și la răspunsurile deja publicate!

OVIDIU ZOTTA

Scrisorile adresate acestei rubrici vor purta specificarea «Un milion de prieteni».

TRIBUNA SPORTULUI

DIN NOU DESPRE NADIA ȘI DESPRE... HOCHEI

Abia întoarsă din lungul și strălucitul «zbor» de-o lună de zile peste mări și țări, spre sfîrșitul lui martie Nadia a pornit din nou la drum. De data aceasta direct spre New York pentru a participa la prima ediție a «Cupei Americii» la gimnastică, întrecere organizată în cinstea bicentenarului proclamării independenței S.U.A. Evoluînd în renumita sală Madison Square Garden în fața a peste 12 000 de spectatori, Nadia și-a etalat din nou întreaga măsură a excepționalului său talent, obținînd la toate aparatele cele mai ridicate note din concurs (de peste 9,80), situîndu-se astfel pe primul loc și cucerind detașat «Cupa Americii». Așadar, încă un răsunător succes cu care atît de tînăra și talentata noastră gimnastă își îmbogățește impresionantul ei palmares iar pentru noi încă un prilej de bucurie și justificată mîndrie. Și pentru că tot sîntem la capitolul succese, să consemnăm și cîștigarea grupei B a Campionatului mondial de către reprezentativa noastră de hochei și — în consecință — trecerea acesteia în grupa A, adică în rîndul celor mai bune formații din lume.

CROSUL — DIN NOU LA... ORDINEA ZILEI

Ca de obicei, odată cu sosirea primăverii, crosul — această probă atletică la îndemîna oricui — a revenit din nou în actualitate. Și îndeosebi în atenția pionierilor și școlarilor care, după cum confirmă veștile sosite din întreaga țară, participă în număr mare la întrecerile de cros organizate în localitățile lor. Într-o singură zi, de pildă, la Crosul primăverii organizat la Sibiu au participat 530 de elevi din școlile generale, la Galați peste 300 iar la Mediaș mai mult de 700. Și tot așa mai departe. Sperăm însă că participarea pionierilor și școlarilor la aceste întreceri nu se va evidenția doar prin... numărul lor, ci și prin performanțele obținute. Se caută și se așteaptă de mult printre voi un asemenea talent care să ofere, de pildă, speranța egalării recordului mondial la 100 m plat (care, după cum știți, la bărbați e de 9,9 iar la femei de 10,8 secunde).

«CIREȘARII» ȘI ALȚI FOTBALIȘTI NERĂBDĂTORI

Afară din cale de nerăbdători să participe la Cupa «Cutezătorii» la fotbal (cît mai devreme și cu «mult succes»), băieții din clasa a VI-a A de la Școala generală din Valea Stanciului, comuna Bîrza, județul Dolj s-au și constituit în echipa «Cireșarii» și-au început antrenamentele. Totodată însă ne «bombardează» la redacție cu una și aceeași întrebare: «Cînd începem competiția?» Felicitîndu-i pentru operativitatea cu care s-au organizat și admirîndu-le pasiunea pentru fotbal și dorința de-a se afirma în acest sport, lor și altora la fel de grăbiți le spunem că... fiecare lucru la timpul lui. Mai precis, Cupa «Cutezătorii» la fotbal va începe odată cu prima zi a celui de al... patrulea trimestru (vacanța de vară!), celelalte trei trimestre fiind rezervate în special Cupei... la învățătură.

C. PĂLTINEANU

SEMAFOR CUTEZĂTORII

CÎND IEI STILOUL ÎN MÎNĂ...

Într-un detașament, într-o școală, sînt fel de fel de copii: vioi, zburdalnici, liniștiți, apatici; sociabili, prietenoși, singuratici, taciturni etc.

Să ne oprim însă la cei zburdalnici, dinamici. Nu puțini dintre voi îi considerați nedisciplinați și, de multe ori așa e. Primim însă dese scrisori în care aceștia sînt numiți «copii răi». În scrisori întîlnim mărturisiri de acest fel: «I-am criticat, dar nu se liniștesc. Nu mai știm ce să facem» **(Sorin Lungu** din Galați):. **Aurica Mălăucă** — tot din Galați — ne aduce la cunoștință că datorită unor astfel de copii «n-am mai putut răbda și vă cer ajutorul», iar detașamentul clasei a VI-a B, Școala generală Ostrov, Constanța, declară că «Am încercat și imposibilul»!

În scrisorile cu un astfel de conținut întîlnim, mai la început sau mai la sfîrșit și astfel de precizări: «Noi, cei cinci pionieri fruntași la învățătură, vă rugăm să-i dați în revistă **(Ion Dogaru**, comuna Cislău, județul Bihor) sau «au îndrăznit să-i facă mincinoși pe șapte pionieri fruntași la învățătură» **(Lia Moraru**, Cluj-Napoca)

Este adevărat: problema e o problemă și nu e ușor de rezolvat, dar curios e faptul că aproape în toate corespondențele nu aflăm mai nimic concret despre modul cum s-a acționat spre remedierea unor astfel de situații. Poate nu s-a făcut mare lucru sau — și mai rău — poate s-a acționat greșit.

Nu aflăm conform căror criterii un școlar zburdalnic, mai puțin disciplinat, e taxat drept un copil rău, cine și cum a acționat, prietenii lui pe de-o parte, cei indiferenți sau cei... mai puțini prieteni — pe de altă parte, cum s-a colaborat cu dirigintele, cu familia respectivului elev etc....

Altminteri cum putem, dragi prieteni, să vă dăm un sfat dacă nu cunoaștem bine situația, dacă chiar voi — cum se pare — n-ați făcut suficiente eforturi ca s-o cunoașteți?

«VINE CIRCUL!», MARE BUCURIE, DAR «BINE CĂ PLEACĂ!»

Șade el școlarul cu coatele pe bancă și caută înfrigurat o soluție: dacă xy = cu... și deodată aude o voce gîlgîind de bună voie: «Dragi spectatori! Maestrul Ionel... vă oferă acum, în premieră absolută, o dresură de urși carpatini». Nu credeți că se poate? Ba da — chiar și altele mai minunate: cu muzică de fanfară, cu bice, cu «Ei hap!» și altele,— fiindcă circul București a amenajat o arenă exact lîngă o școală: Școala generală nr. 166 din Capitală.

Desigur, vine circul în cartier, — o idee frumoasă, veselie mare pentru toată lumea, dar «bine că pleacă peste cîteva zile», cum se exprima un profesor — fiindcă spectacolele de la ora 16 «ne tulbură lecțiile — ca să nu mai vorbim de tentația pe care o au unii elevi de a lipsi de la ore».

Circul **este** o minunăție, despre el mari oameni de suflet au scris cuvinte nobile; noi îl vrem cît mai aproape de casă — dar e păcat ca bucuria să se bată cu... teorema lui Pitagora!

ILIE TRAIAN

COLEGUL MINITEHNICUS

Desene de Nic. Nicolaescu

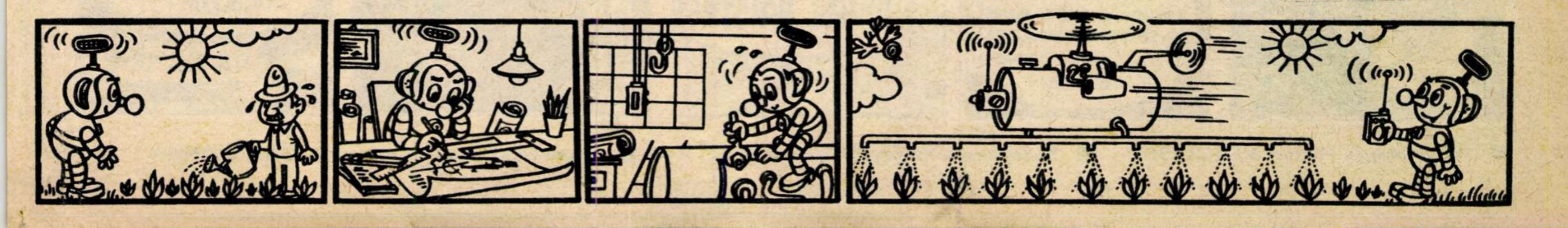

06

Litovoi VOIEVOD

10 FILE DIN EPOPEEA NAȚIONALĂ

După înfrîngerea cavalerilor Ioaniți, Litovoi cere să vina hotarnicii. Stîlpul de hotar bătut lîngă cetatea Severinului, capătă valoare de simbol. Învinșii își pleacă fruntea și recunosc nu numai acest stîlp de hotar, ci și dreptul de libertate al celor ce locuiesc pe pămînturile din sus de Dunăre, care se întind spre munți, pînă în codrii merei și dincolo de ei...

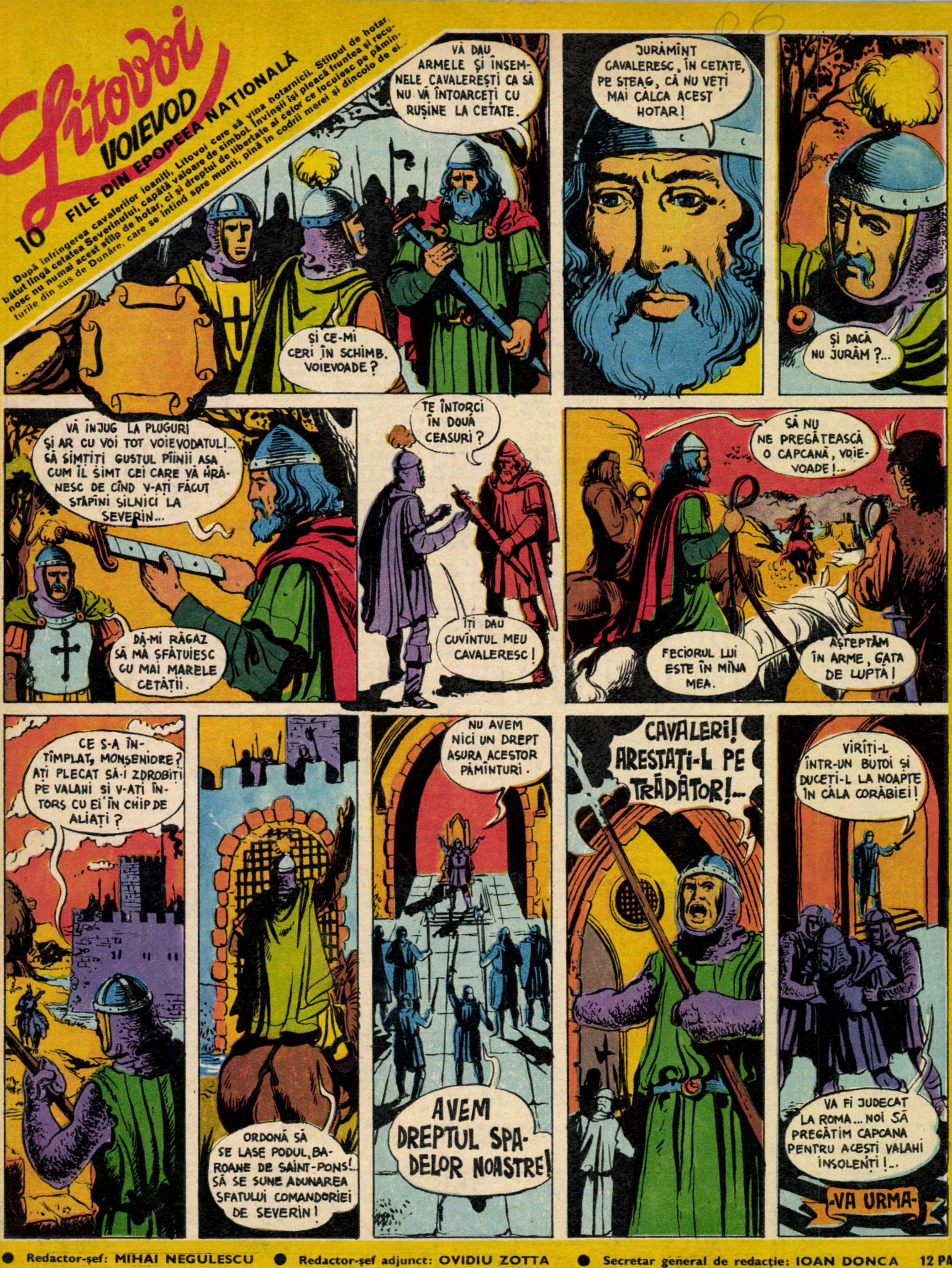
VĂ DAU ARMELE ȘI ÎNSEMNELE CAVALEREȘTI CA SĂ NU VĂ ÎNTOARCEȚI CU RUȘINE LA CETATE.
ȘI CE-MI CERI ÎN SCHIMB. VOIEVOADE ?
JURĂMÎNT CAVALERESC, ÎN CETATE, PE STEAG, CĂ NU VEȚI MAI CĂLCA ACEST HOTAR !
ȘI DACĂ NU JURĂM ?...
VĂ ÎNJUG LA PLUGURI ȘI AR CU VOI TOT VOIEVODATUL !... SĂ SIMȚIȚI GUSTUL PÎINII AȘA CUM ÎL SIMT CEI CARE VĂ HRĂNESC DE CÎND V-AȚI FĂCUT STĂPÎNI SILNICI LA SEVERIN...
DĂ-MI RĂGAZ SĂ MĂ SFĂTUIESC CU MAI MARELE CETĂȚII.
TE ÎNTORCI ÎN DOUĂ CEASURI ?
ÎȚI DAU CUVÎNTUL MEU CAVALERESC !
SĂ NU NE PREGĂTEASCĂ O CAPCANĂ, VOIEVOADE !...
FECIORUL LUI ESTE ÎN MÎNA MEA.
AȘTEPTĂM ÎN ARME, GATA DE LUPTĂ !
CE S-A ÎNTÎMPLAT, MONSENIORE ? AȚI PLECAT SĂ-I ZDROBIȚI PE VALAHI ȘI V-AȚI ÎNTORS CU EI ÎN CHIP DE ALIAȚI ?
ORDONĂ SĂ SE LASE PODUL, BAROANE DE SAINT-PONS !... SĂ SE SUNE ADUNAREA SFATULUI COMANDORIEI DE SEVERIN !
NU AVEM NICI UN DREPT ASURA ACESTOR PĂMÎNTURI.
AVEM DREPTUL SPADELOR NOASTRE !
CAVALERI ! ARESTAȚI-L PE TRĂDĂTOR !...
VÎRÎȚI-L ÎNTR-UN BUTOI ȘI DUCEȚI-L LA NOAPTE ÎN CALA CORĂBIEI !
VA FI JUDECAT LA ROMA... NOI SĂ PREGĂTIM CAPCANA PENTRU ACEȘTI VALAHI INSOLENȚI !...
-VA URMA-

ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin **ILEXIM** — serviciul export-import presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

REDACȚIA: Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon: 17 60 10
ADMINISTRAȚIA: Editura «Scînteia» ● *TIPARUL:* C.P.C.S.

Prezentarea artistică: ALBIN STĂNESCU
Prezentarea tehnică: Nic. NICOLAESCU

● Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU ● Redactor-șef adjunct: OVIDIU ZOTTA ● Secretar general de redacție: IOAN DONCA

12 PAGINI
1 LEU

Foto: Constantin Popescu

UNITATE FRUNTAŞĂ-1975
Republica Socialistă

Moment solemn: înmînarea carnetului roşu de utecist — semn al tinereţii comuniste.

Cutezătorii 16

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

JOI, 15 APRILIE 1976,
ANUL X (NR.447)

În acest număr:

AGENDA PIONIERULUI COMANDANT (pag. 4)

BUCURII PREZENTE ÎN PRIMĂVARĂ (pag. 5)

CTITOR DE ŞCOALĂ ROMÂNEASCĂ: SPIRU HARET

ÎNTREBĂRILE VOASTRE

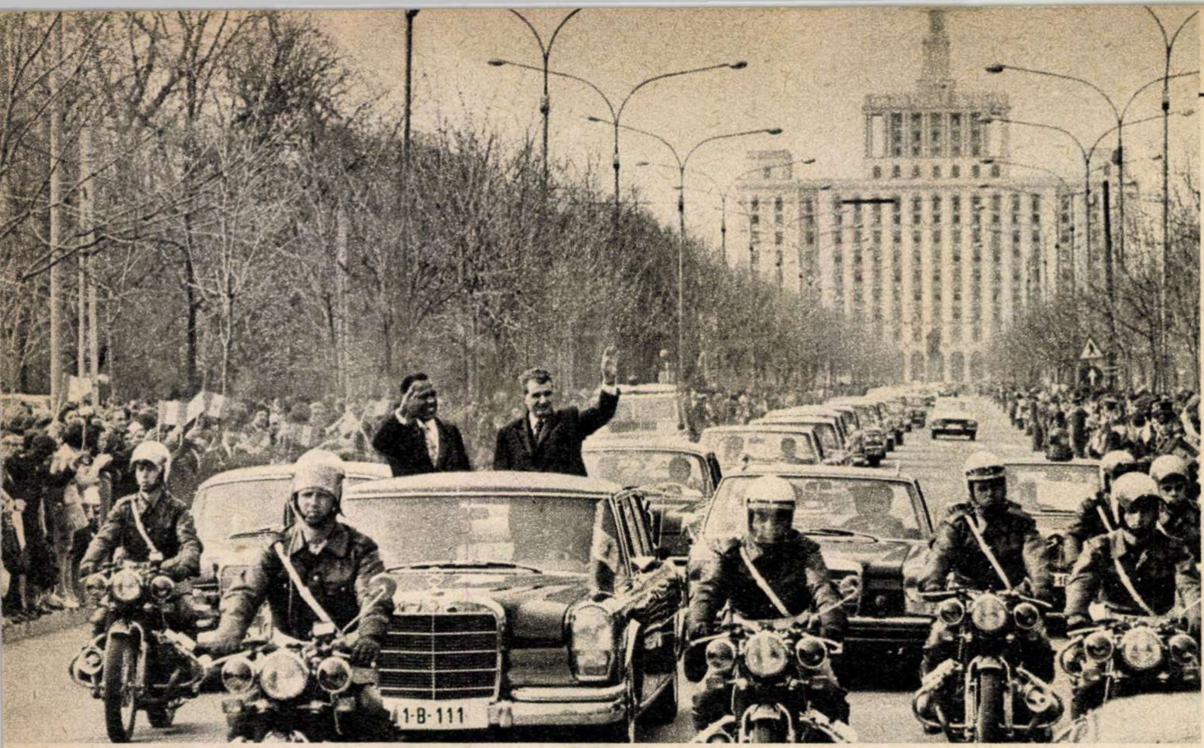

ACTUALITĂȚI

La invitația președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a sosit într-o vizită oficială în țara noastră președintele Consiliului de Stat al Republicii Guineea Bissau, tovarășul Luis Cabral.

Evoluția rodnică și mereu ascendentă a relațiilor dintre România socialistă și Republica Guineea Bissau relevă una din trăsăturile constante a politicii externe a partidului și statului nostru — solidaritatea militantă, prietenia și colaborarea cu tinerele state care au pășit pe calea dezvoltării independente, afirmării de sine stătătoare, făuririi unei vieți noi, a unui viitor prosper.

În imagine: Cei doi președinți răspund cu cordialitate aplauzelor îndelungi, călduroaselor manifestări de stimă din partea a mii și mii de locuitori ai Capitalei.

* DIN ALBUMUL VACANȚEI DE PRIMĂVARĂ *

1

2

Călugăreni — prilej de evocare a vitejiei străbune (foto 1), Plevna și Grivița (R. P. Bulgaria), momente solemne și emoționante de cinstire a memoriei ostașilor români căzuți pe cîmpul de luptă, în urmă cu un secol, pentru consfințirea independenței de stat a României (foto 2 și 3). Trei secvențe din filmul expediției-omagiu «Pe urmele dorobanților» organizată de către C.N.O.P. și revista «Cutezătorii» în vacanța de primăvară, expediție pe care o vom prezenta pe larg într-un număr viitor.

FOTO: Grigore PREPELIȚĂ

3

În cadrul concursului pentru tineret «Drum de glorii», pionierii mehedințeni au prezentat recent la Monumentul eroilor din Drobeta-Turnu Severin un emoționant montaj literar-muzical intitulat «Pui de lei».

*

FOTO: Alexandru PUFAN

AU CUVÎNTUL PIONIERII LOCȚIITORI AI PREȘEDINTELUI CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

AVANPREMIERĂ LA TRIMESTRUL AL III-LEA

Peste cîteva zile, ne vom afla din nou în bănci. Ultimul trimestru al unui an de învățătură are întotdeauna caracteristicile lui: de bilanț, de finalizare, de încununare a unei întregi perioade de muncă. Noi, ca elevi, știm bine că în acest trimestru preocuparea pentru a încheia anul școlar cu o situație tot mai bună la învățătură trezește o mare animație printre școlari.

În întîlnirile cu comandamentele pionierești — recent, la lucrările plenarei consiliului județean Ialomița al Organizației pionierilor — ne-a preocupat găsirea celor mai eficace mijloace de ridicare a calității învățăturii.

La noi în județ am avut, la sfîrșitul celorlalte trimestre, rezultate îmbucurătoare: **multe unități și peste 700 de detașamente integral promovate!** Ne-au folosit adunările de detașament pe teme de învățătură, adevărate dezbateri de lucru în care ne-am ocupat atît de aspectele care privesc atitudinea pionierilor față de învățătură, cît și de cele care se referă la modul de-a învăța. De pildă, la școala noastră, ca și la Școala generală din comuna Unirea, în dezbaterile din ultima vreme copiii au vorbit și despre îndrumările, sfaturile, apărute în revista «Cutezătorii» la rubrica intitulată «Cabinet metodic»; s-a urmărit chiar eficacitatea acestora, succesele obținute. La **Slobozia, Călărași,** comuna **Deja** și în alte localități, formele de evidențiere a celor care fac eforturi încununate de succes pe linia învățăturii, ca: **«Ziua fruntașilor», «Panoul onoarei și sîrguinței pionierești», «Portretul săptămînii»** au fost folosite cu succes.

«Semafoarele» își vor spori și ele preocupările privind învățătura. Din cîte am constatat la întîlnirile noastre, aici, nu întotdeauna sînt reperați prompt și apreciați pionierii care înregistrează progrese la învățătură. Cred că, gazetele noastre pionierești trebuie să fie mai atente la astfel de fenomene — așa cum trebuie să fie și brigăzile artistice. Spun acest lucru, bazîndu-mă pe succesele brigăzii din unitatea noastră, care și-a adus o importantă contribuție în acest sens, în primele două trimestre.

Cred că acest ultim trimestru trebuie să fie pentru toți pionierii și școlarii un prilej de intensificare a eforturilor pentru a încheia un an de învățătură cu bucuria datoriei împlinite.

Matei Ilie

CEI MAI TINERI UTECIȘTI

Într-una din secțiile întreprinderii «Neptun» din Cîmpina este o atmosferă sărbătorească. Aici, unde majoritatea muncitorilor sînt tineri — media de vîrstă fiind sub 22 de ani — are loc un moment solemn: înmînarea carnetului de utecist unor elevi ai Școlii generale nr. 2 din oraș. Tineri utecişti, Adrian Miclea, Isabela Oprea și alții ca, de altfel, toți pionierii unității se simt aici printre prieteni apropiați. De cîte ori, în acțiuni comune cu tineri muncitori nu l-au avut alături chiar pe inginerul șef al uzinei, tovarășul Radu Frățilă, pionier de onoare al unității din școala lor, de cîte ori în cadrul activităților desfășurate sub titlul «De la comuniști învățăm cutezanța» nu s-au întîlnit cu muncitori fruntași din întreprindere, de cîte ori nu au discutat împreună despre ceea ce înseamnă pasiune, dăruire în muncă, despre cinstea de a fi muncitor în această uzină a cărei faimă a trecut hotarele țării în numeroase și depărtate țări ale lumii.

Iată, tovarășul Ștefan Zecheru, membru al Comitetului orășenesc Cîmpina al U.T.C. le înmînează carnetul roșu de utecist!

Cuvinte frumoase, de felicitare, spuse din inimă de muncitori, de secretarul U.T.C. — Romică Crețu, îi înflăcărează, îi emoționează pe tinerii utecişti. Invitației de a vizita secția în care se află de a vedea în activitate modernele mașini, pionierii, utecîștii îi răspund cu bucurie, mai ales pentru faptul că mulți dintre ei își doresc în viitor să muncească aici.

Constantin Popescu

PCR 55

ÎN PRAG DE SĂRBĂTOARE

Peste puțină vreme vom trăi emoția unei mari sărbători: la 8 Mai, partidul clasei noastre muncitoare, partidul comuniștilor, împlinește 55 de ani. Ani de luptă, de năzuință spre lumina unui adevăr, care îi înnobilează pe oameni de speranță în împlinirea unui ideal: desființarea exploatării omului de către om și înălțarea patriei pe culmile socialismului și demnității. Jertfe au fost multe. Anii opresiunii au însemnat închisoare pentru unii dintre cei mai buni fii ai poporului, gloanțe ce au luat vieți de luptători, sacrificii supreme, toate în slujba unei cauze mărețe, nobile, cauza poporului, ce visa libertatea, viața demnă, lipsită de exploatare, respectul pentru cei ce făuresc bunurile materiale și spirituale ale societății. Anii de după 23 August 1944 au însemnat descătușare și lumină, victorie și pași viguroși înainte pe drumul nădejdilor ce și-au aflat întruchiparea plenară numai prin lupta și conducerea comuniștilor, dînd o nouă înfățișare țării și așezînd-o la loc de frunte între națiuni. Așa cum au visat înaintașii, cum i-au prefigurat viitorul poeții: « Viitor de aur țara noastră are/ Și prevăd prin secoli a ei înălțare». Așa cum au gîndit comuniștii, gîndul lor devenind adevăr și acest adevăr fiind România, țară a socialismului angajată într-o multilaterală dezvoltare, țară a păcii, progresului și civilizației.

Sărbătoarea partidului este sărbătoarea noastră, a tuturor. Pentru că viața poporului se hrănește cu seva marilor lui învățături, a marilor lui idealuri. De aceea-l cinstim și-l prețuim ca pe un adevărat părinte. Inimile noastre bat cu mîndrie și deplină încredere sub gloriosul drapel al Partidului Comunist Român.

Ion Grecea

■ Cel mai mic fotoreporter al primăverii: Răducu Pavel

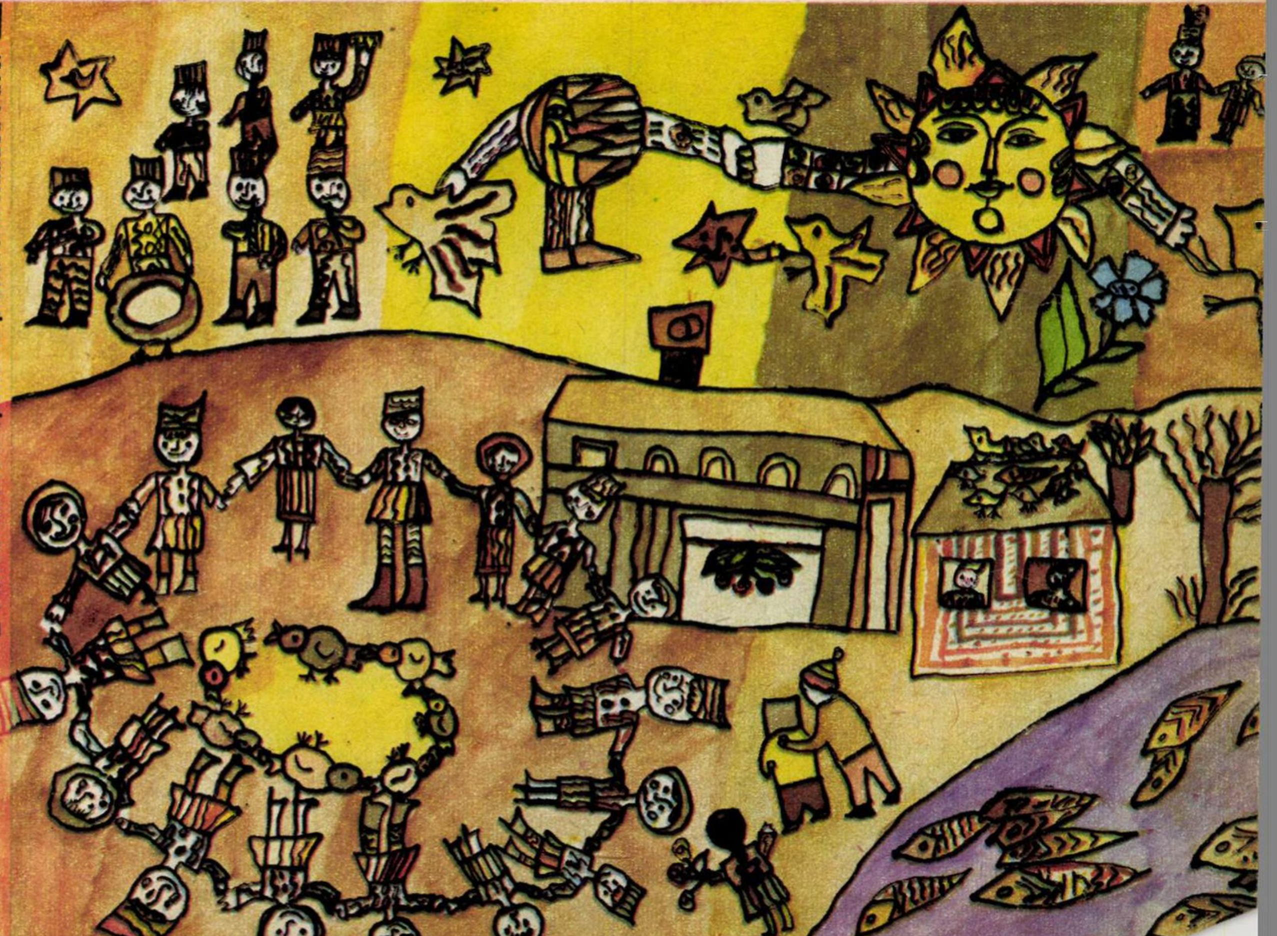

DESENUL SĂPTĂMÎNII
Maria Iacoban, Satu Mare, Suceava.

Agenda
PIONIERULUI COMANDANT

De data aceasta, la rubrica noastră, prezentăm pionierilor comandanți cîteva obiective principale extrase din Programul de activități al Biroului C.N.O.P. pe trimestrul al II-lea, obiective care trebuie să constituie baza programelor activităților voastre; pionierești pentru perioada următoare.

Pe baza măsurilor stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. privind **întîmpinarea și sărbătorirea zilei de 1 Mai** — ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc — **și aniversarea,** la 8 mai 1976, **a 55 de ani de la crearea P.C.R.,** vor fi organizate la nivelul școlilor, comunelor, orașelor și municipiilor manifestări care să evidențieze bilanțul realizărilor economico-sociale obținute de oamenii muncii în toate domeniile, să stimuleze participarea pionierilor, după puterile lor, la înfăptuirea unor obiective social-utile.

Cu prilejul acestor manifestări, urmărindu-se intensificarea educării patriotice a pionierilor și școlarilor, vor fi evocate, de asemenea, marile bătălii purtate de clasa muncitoare din România sub conducerea Partidului Comunist Român pentru transformarea revoluționară a societății, glorioasele tradiții internaționaliste ale clasei muncitoare, ale partidului.

În cadrul manifestărilor premergătoare **Congresului educației politice și culturii socialiste,** organizațiile și unitățile de pionieri vor acorda o atenție deosebită inițierii, în continuare, a unor ample acțiuni politico-ideologice și cultural-educative, cu deosebire la nivelul școlilor și localităților.

Se va acționa pentru cunoașterea de către pionieri a documentelor Congresului educației politice și culturii socialiste ce vor fi adoptate de Plenara Consiliului Național al Organizației pionierilor cu privire la îmbunătățirea activității politico-ideologice și cultural-educative corespunzător sarcinilor stabilite de Congresul al XI-lea al P.C.R.; de asemenea, se va milita pentru aplicarea măsurilor adoptate de plenarele proprii.

Consiliile și comandamentele pionierești vor avea permanent în atenție aplicarea de către pionieri, în activitatea de zi cu zi, a prevederilor **Codului etic al pionierului.**

O grijă deosebită se va acorda activităților de cunoaștere a **legilor țării, înțelegerii de către pionieri** a necesității **respectării lor; cu sprijinul asociațiilor juriștilor, se vor organiza activități de prezentare a legilor, de dezbatere a prevederilor acestora etc.**

Se vor intensifica activitățile dedicate aniversării a 100 de ani de la **cucerirea independenței de stat a României,** sub genericul **«Centenar glorios»,** organizate în primul rînd în școli, la nivelul comunelor, orașelor și municipiilor.

Împreună cu organele locale, consiliile județene ale Organizației pionierilor vor participa nemijlocit la pregătirea și desfășurarea activităților politico-educative dedicate **zilei de 1 iunie** — Ziua internațională a copilului — organizînd spectacole cultural-distractive, întreceri sportive etc.

Pe baza măsurilor adoptate de către Ministerul Sănătății în «Programul privind liniile de orientare și principalele obiective ale ocrotirii sănătății în perioada 1976-1980» și a acțiunilor de sărbătorire a Centenarului Crucii Roșii, se vor intensifica **activitățile de educație sanitară** a pionierilor și școlarilor.

Consiliile și comandamentele pionierești vor urmări dezvoltarea răspunderii pionierilor și școlarilor în vederea formării **unei atitudini înaintate față de învățătură și muncă, ridicării nivelului calitativ al pregătirii școlare, dezvoltarea creativității, a interesului și pasiunii copiilor pentru știință și tehnică.**

La începutul trimestrului al III-lea al anului școlar 1975—1976, în detașamentele cu rezultate slabe la învățătură, se vor organiza **analize cu privire la activitatea desfășurată pe parcursul trimestrului al II-lea,** stabilindu-se, cu acest prilej, măsuri eficiente în spiritul Hotărîrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la ridicarea nivelului de pregătire al elevilor, pentru încheierea cu rezultate deosebite a anului școlar.

Consiliile și comandamentele pionierești vor sprijini școlile în organizarea consultațiilor și meditațiilor și vor asigura participarea la acestea a pionierilor și școlarilor cu rezultate slabe la învățătură.

Consiliile și comandamentele pionierești vor impulsiona, în continuare, preocupările pentru creșterea **eficienței educative a activităților ce se desfășoară în atelierele școlare, în cercurile tehnico-aplicative, microîntreprinderile și microcooperativele agricole de producție; vor sprijini pregătirea și realizarea expozițiilor cu lucrările realizate de pionieri în cadrul practicii productive și al cercurilor tehnico-aplicative.**

În lunile iunie-iulie a.c. se vor organiza expozițiile județene și republicană «Minitehnicus», în cadrul cărora se vor prezenta cele mai valoroase lucrări realizate în anii 1974-1976.

De asemenea, se vor organiza și desfășura etapele județene ale concursurilor tehnico-aplicative la modelism, radioamatorism și karting; se vor pregăti etapele republicane care vor avea loc în vacanța de vară.

Consiliile și comandamentele pionierești, cu sprijinul și sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, în colaborare cu școala și organizațiile U.T.C., vor antrena, în mod organizat, pe echipe și brigăzi, pionierii și școlarii la ample acțiuni de muncă patriotică: la muncile agricole, la întreținerea și înfrumusețarea parcurilor și străzilor, la activitățile de ocrotire a naturii etc.

O atenție deosebită se va acorda organizării și desfășurării acțiunilor din Calendarul competițiilor sportive de masă pe anul 1976, programate în lunile aprilie-mai-iunie.

Astfel, se vor desfășura finalele republicane din cadrul **«Cupei tineretului»** la șah, tenis de masă, atletism, fotbal, gimnastică.

În cadrul «Cupei tineretului», se va declanșa, în rîndul pionierilor, o largă mișcare de masă, avînd ca scop evidențierea și stimularea talentelor, din perspectiva pregătirii pentru a participa la Olimpiada din 1984.

Pînă la sfîrșitul lunii mai a.c., se va realiza finalizarea republicană a ediției 1975 Expedițiile «Cutezătorii».

De asemenea, se va acționa pentru aplicarea planului de măsuri privind organizarea vacanțelor preșcolarilor și elevilor în anul 1975-1976, acordînd o atenție deosebită pregătirii taberelor de instruire și odihnă ce se vor organiza în perioada vacanței de vară.

Se va realiza trimiterea unor expoziții de desene și fotografii în Cehoslovacia, Ungaria și Venezuela.

Vor continua acțiunile de pregătire și desfășurare a forumurilor județene.

Consiliile și comandamentele pionierești vor acorda o atenție deosebită organizării **«Zilei pionierilor»,** urmărindu-se realizarea unor ample programe de participare la activități productive, de muncă patriotică și desfășurare a unor spectacole și manifestații cultural-educative și sportive.

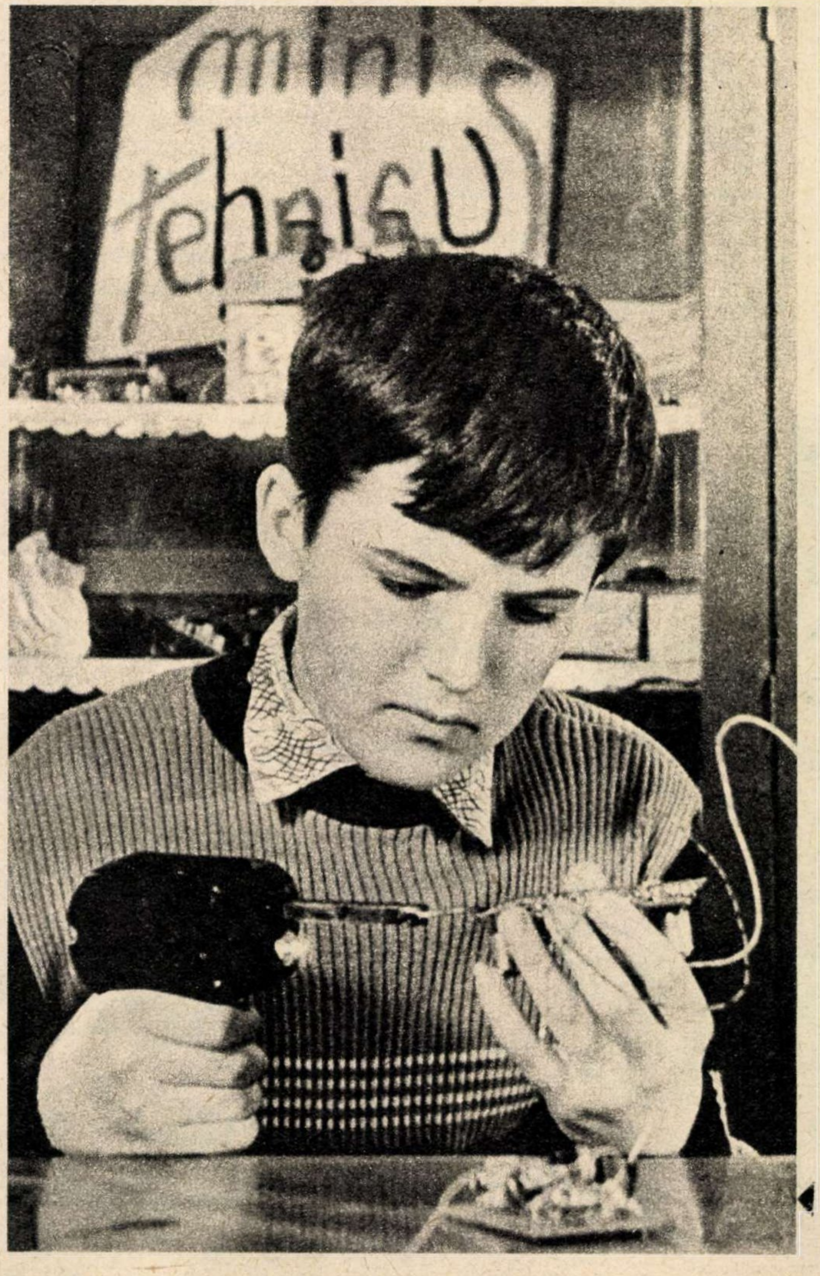

◀ *Minitehnician*

Foto: Ervin Roth, clasa a VIII-a, Casa pionierilor, Oradea.

UCENICI LA ȘCOALA MUNCII

BUCURII PREZENTE ÎN PRIMĂVARĂ

Sus, pe coama Drăganului, pe vîrful Zăvoiului, pe Saca, iarna a mai lăsat fîșii de zăpadă, semn că n-a plecat încă de pe aceste locuri. În vale însă, în grădinile satului se pare că primăvara a venit de-adevărat. Și, dacă recunoaștem, acest lucru se vede cel mai bine pe colina din spatele școlii generale, acolo unde se întind via, ogorul, livada, straturile de legume ale microcooperativei școlare — grădina cu cei mai mulți grădinari.

ÎN VIE

Pe creasta colinei, elevii clasei a VIII-a fac tăieri de rodire. Treaba nu este de loc ușoară,de aceea le este încredințată doar lor, celor mai mari. Ei sînt recunoscuți printre școlari, ca cei mai pricepuți în materie și totuși... în rîndul trei, de sus, lîngă butucii de coarnă românească, s-a încins o dispută între «specialiști»:

—De aici tăiem și renunțăm la corzile astea, spunea Gheorghe Isac.

—...mai bine renunțăm la celelalte și tăiem dincoace, își dădea cu părerea Emil Creangă.

—Nu! Să tăiem cum a zis Gheorghiță!

—Ba nu! Emil are dreptate! Virginica Croitoru n-a mai stat pe gînduri. Sprintenă de fel a și pornit în goană spre răsadnițe.

—Îl chem pe tovarășul profesor! le strigă ea în urmă.

Peste puțin timp, profesorul sosi și lecția practică începu.

—Păi, cum spuneam noi? Mai întîi vedem care ar fi puterea butucului de viță. Asigurăm apoi, rodirea viitoare... De aici, de la bază lăsăm doi muguri, coarda rămîne lungă de vreun metru, restul, tăiem. Nu grăbiți, socotiți-vă bine,apoi tăiați. De modul în care faceți astăzi tăierea depinde recolta noastră de struguri!

Într-adevăr, așa era, știau cu toții cît de importantă este munca făcută bine, cu temei. Își aminteau că în ultimii ani, microcooperativa lor obținuse mii de lei pe recolta de struguri. Aceasta, fără să mai adauge veniturile realizate prin munca și priceperea lor, în cultura mare, la porumb, cu legumele, fructele și florile cultivate, care s-au materializat la sfîrșitul anului trecut în 32 000 lei.

Gheorghe Matei, Vasilică Doru, Victorița Coman, Grigore Doru și ceilalți dintr-a VIII-a au rămas la lucru în vie. Aveau destulă treabă. Fiecare butuc de viță trebuia tăiat cu grijă pentru că la ei, fiecare a doua viță reprezintă alt soi,deci, alte particularități. În via lor, în cei peste paisprezece ari cresc toate soiurile de viță de vie cultivate în țară! În apropiere...

LIVADA FREAMĂTĂ DE ZOR, DE MUNCĂ

Școlarii dintr-a VII-a, urcați pe scărițe ori pe scăunele, tăiau pomii pentru rodire. Cîțiva caiși erau gata. Ramurile tunse scurt îi întinereau parcă în comparație cu cei mai stufoși, le rotunjea coroana care, curînd, curînd avea să se umple de frunzulițe verzi, dar mai ales de flori micuțe,albe.

—Așa sînt caișii cînd înfloresc,au floare lîngă floare, frunzele nici nu se văd, spunea cu aer de cunoscător Ionel Dumbravă.

Fetele erau adunate aproape toate în jurul cireșilor. Anișoara Coatu, Geta Costache, Mariana Șoitu, Profira Năstase și Carmen Damian se întreceau în hărnicie să termine lucrul repede și bine. Cireșii de iunie erau doar mîndria lor. Merii, perii, prunii curățați de crengi uscate, întregeau aspectul ordonat al livezii care în urma școlarilor rămînea greblată, curată. Coborînd cărarea dintre vie și livadă am întîlnit...

CĂPȘUNII ȘI RESPONSABILII LOR

...adică școlarii din clasa a VI-a. Cei aproape două sute de metri pătrați de cultură erau «atacați» din toate colțurile. Înaintași erau cei cu greblele,apoi urmau fetele, care, mai atente, cu mai multă răbdare, ridicau pămîntul bătătorit cu săpăliga, afînîndu-l bine.

—Despre noi s-ar putea spune că sîntem cei mai harnici, se auzi vocea Lenuței Creangă.

—Chiar așa?

—Păi da! Nu sîntem primii care recoltăm? Ce, adună vreunii înaintea noastră?

—Asta cam așa-i, dar tot voi îi mîncați,îi răspunse profesorul. Ce-i drept,nu singuri. Ca responsabili de... căpșuni mai aveți grijă și de colegii voștri...

Să mai fi zis cineva vreo vorbă? Nu. Au izbucnit cu toții în rîs. Într-adevăr, degustarea căpșunilor, stabilirea calitătilor lor reprezintă în fiecare primăvară una dintre cele mai plăcute îndeletniciri ale lor.

Chiar dacă imaginile sînt din albumul toamnei, eroii reportajului rămîn la fel de harnici în orice anotimp.

Tîrziu, cînd s-a terminat lucrul în straturile de legume, la cele două răsadnițe, profesorul a intrat în cancelarie. Chipul bronzat de vîntul primăverii, ochii albaștri, senini, aduceau ceva din bucuria muncii trăite alături de copii. A luat un catalog. Mîinile mari, bătătorite de muncă împiedicau adesea filele dar, rînduiau corect, în căsuțe anume, note de 9 și 10 pentru harnicii săi elevi. Acolo, la masa de lucru am început cu profesorul Constantin Rășcanu un...

DIALOG DESPRE AMINTIRI ȘI PREZENT

—Dacă ar trebui să vorbiți despre cea mai mare bucurie a dumneavoastră, ce ați povesti, tovarășe profesor? Care ar fi aceasta?

—Una singură. Bucuria de a fi folositor. În toți anii de catedră, care acum se numără cu zecile, am predat, aici, în Șuletea, Vaslui, Științele naturale, agricultura. Generații după generații i-am învățat pe copii să înțeleagă natura, să lucreze mai bine pămîntul. Mulți dintre elevii mei sînt azi gospodari de frunte în comună. Unii, pasionați de agricultură, au mers mai departe, au învățat și după absolvirea facultăților s-au întors acasă. N-am cuvinte să pot spune bucuria de a-i ști în sat pe foștii mei elevi; pe Ion Scărlătache, acum inginer zootehnist, pe Nuța Cazacu, tehnician agronom, pe Valentin Rășcanu, inginer agronom, șeful fermei de semințe, pe Anton Cain, medic veterinar, pe Ion Năsui, profesor de fizică și chimie, actualul director al școlii și alții. Îmi scriu adesea Constantin Șoitu, Cezar Sușnea și Mircea Chiorpec, toți, ingineri agronomi. Acum ei lucrează în alte localități, în alte județe. După cum au fost repartizați. ...D-apoi bucuria mea nu se oprește doar la amintiri, la foștii mei elevi,care azi sînt oameni maturi, împliniți prin idealurile lor frumoase de viață. Trăiesc acum, bucurii noi, prezente, alături de fiecare promoție de absolvenți ai clasei a VIII-a. În fiecare vară, numeroși copii mă anunță: m-am hotărît,tovarășe profesor! Merg la Liceul agricol din Huși; eu, spune altul, la Zorleni; eu, la Negrești... Și așa chiar dacă nu mai rămîn elevii mei, mă bucur să-i știu specializîndu-se în materia pe care le-am predat-o.

În dialogul nostru alte și alte bucurii prezente veneau să umple viața profesorului. Chiar dacă, fiecare în parte,acestea aduceau diferite fapte de viață, toate ajunseseră la un țel comun —crescuseră în copii, generații de generații, interesul, pasiunea pentru muncă.

Aceasta este de fapt marea, imensa bucurie a profesorului Rășcanu!

Lidia Novac

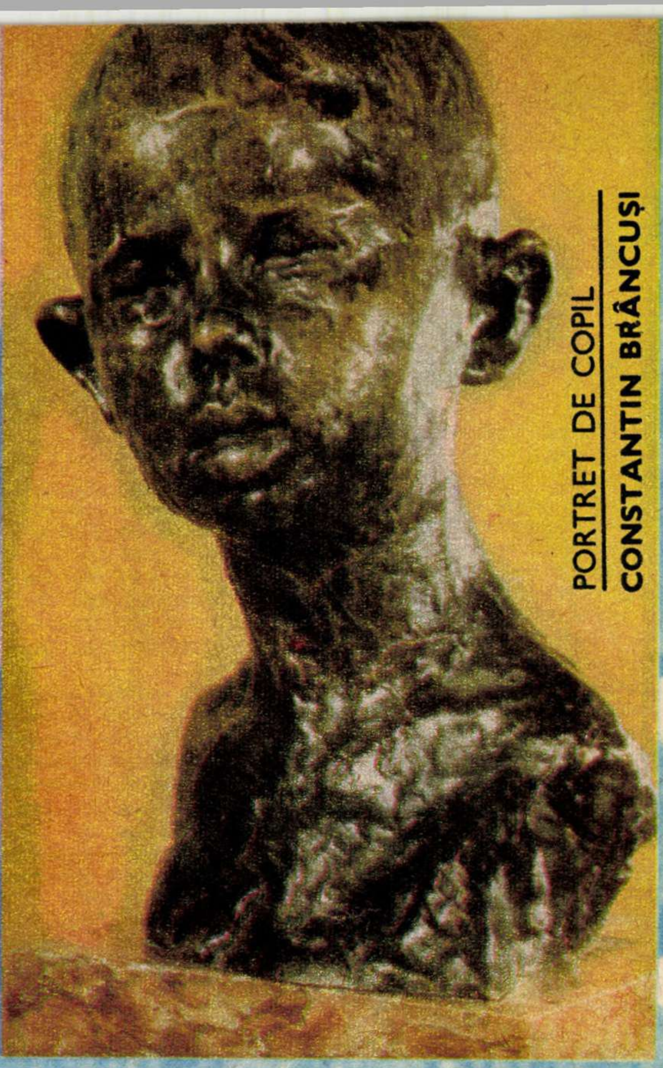

PORTRET DE COPIL
CONSTANTIN BRÂNCUȘI

Mîinile

SCHIȚĂ DE Sever NORAN

Arșița verii începea să se domolească și soarele era în asfințit cînd în capătul Hobiței dinspre Tîrgul-Jiului se stîrni vuiet de glasuri. Cîțiva gospodari se apropiară de pîrleazuri sau se urcară pe prispe să privească.

— Ce e? Ce se petrece, Chijnea? se auzi vocea mamei, care ațîța focul sub țest, că voia să facă niște azime.

Chijnea, cel mai mare dintre Brâncuși, își pusese mîna streașină la ochi și încerca să scruteze zarea fumurie.

— Nu știu, muică. Cerc să văz.

Deodată, pe linia satului o văzu pe Frusina, soră-sa cea mică. Alerga de rupea pămîntul. Ajungînd în dreptul porții, se opri și începu să strige:

— Îl găsiră, muică! Îl găsiră pe alde Costache! Vine nenea Vasile cu el de la Tîrgu-Jiului, mumă-leee!

Mama se ridică de la vatră și dădu fuga în cerdac.

— Unde-i fa? o întrebă ea pe cea care se apropia alergînd.

— Îi văzui în capu' uliții. Costache abia se ține pe picioare, de slab ce e. Îmi spuse Fane al Negovanului că e vopsît rău pe față... E ca o paparudă, continuă Frusina, intrînd în curte și cățărîndu-se pe prispă, să vadă mai bine.

Mama, mică de statură, cu fața brăzdată de riduri, părea luminată de ochii ei mici, albaștri. Spuse:

— Copilul ăsta nu mai are astîmpăr!

Între timp alaiul se apropia, Chijnea desluși silueta fratelui său Vasile, care după moartea tatălui lor preluase conducerea gospodăriei familiei Brâncuși. Alături de el, cu un mic avans pășea Costache, slab și pricăjit. Era un băiat de zece-unsprezece ani, cu fața boită, cămașa murdară de vopseluri, opincuțele sparte și ițarii din dimie, de culoarea frunzelor de nuc fierte, răriți în genunchi. Vasile îl zorea din cînd în cînd cu cîte un ghiont.

— Costache! Costache, băiatul meu! Ce ai, Costache? strigă mama coborînd din cerdac.

Ajungînd lîngă copil, îl înconjură cu brațele. Băiatul o privi ca trezit din vis. Își lăsă capul pe umărul ei. Fusese bătut de Vasile, dar nu plînsese. Fusese umilit de hobițani, dar nici o lacrimă nu se ivise în ochii săi. Și-acum, uite că se pornise pe plîns, simțind mîinile mamei în jurul trupului său.

— Ce ai, Costache? întrebă mamă-sa din nou.

— Nimic, muică. Dar nu mîncai de-asară și mă bătu și nenea.

— Te bătui, hai? strigă Vasile. Și nu aveam de ce, hai? Fugiși de acasă, iar noi te căutăm și te jelim. Muma s-a uscat de-atîta plîns. De ce fugiși mă, alimănitule? Spune să audă lumea?

Băiatul prinse curaj:

— Păi dacă mă băgarăți cioban la oi... Scăpai vitele în izlazul boierului și le luă la gloabă. Și-mi fu frică de tale, că mă bați din orișice.

— Aha! izbucni Vasile. Și n-ar trebui să te bat, hai? Dar de plătit boierului să plătesc pentru tine? Să fac clacă pentru tine, eu, moșnean din tată în fiu? Clacă fiindcă tu ești gură cască și rămîi cu ochii pironiți pe crăcile unui pom sau pe vreun bolovan de piatră? Fir-ai să fii de...!

— Lasă-l mă! Lasă-l că e copil! se auziră voci. Și crescu fără tată. Nea Radu muri cînd ăsta abia deschise ochii pe lumea albă.

În clipa cînd spunea aceste cuvinte, pe poartă intră moș Stan. Îl știau toți. Era o rudă depărtată, dogar renumit la Tismana. Toată Hobița cumpăra de la el fucii — mici butoiașe pentru țuică — cauce și vedre.

— Bună ziua! Ei, dar ce e tărăboiul ăsta, Vasile? întrebă el. Ce-ți cășună pe Costache?

— Păi nu vezi, nea Stane? E vopsît ca altă haia! Și-l găsîrăm după o lună de căutări. Acuși, că te afli ici, spune și tălică: nu fu ăsta la tale, ăsta micu, la Tismana, să învețe dogăritul? Și? Se dusă vițăl și vițăl veni. Știi mă să faci fucii și vedre? se adresă el copilului, cercînd să-l desprindă din brațele mamei.

— Știe alt meșteșug, măi Vasile, îl apără moș Stan. Costache nu-i de dogărie. Uite ici ce cauce făcu. Și ce linguri! Doar cu briceagul le făcu, mă! Zicînd acestea, bătrînul desfăcu desaga și cei aflați în curtea Brâncușenilor se bulucîră să vadă. În desagă se aflau căuce și linguri frumos încrustate. Se auziră exclamații de admirație.

— Ce mîndrețe! Doamne, măiculiță! Ce minunății, muică-le!

— Uite ici, trei lei de aur, spuse bătrînul. Pe trei cauce pe care le cumpărară niște străini care poposiră la monastirea Tismana.

Printre oameni își făcu loc Grigore. Era cu doi ani mai mare decît Costache. Vasile îl luă de păr și-l trase înapoi:

— Ce vrei, Grigore? Șterge-o de aici că acuși te altoiesc și pe tine.

— Lasă-mă, nene, că am o vorbă cu Costache. Dar de ce ești așa boit? îl întrebă el pe fratele său mai mic.

— Păi dacă-l găsi nea Vasile la un boiangiu, la oraș, interveni Fane al Negovanului. Vrusei să duc niște dimie la vopsît și cînd mă uit după tijghea, pe cine văd? Pe alde Costache! Dau fuga în obor și duc vestea lui Vasile...

— Uitați-vă la mîinile lui? zise Vasile, ca pentru a se scuza că-l bătuse pe Costache. E boit tot pe haine. Și-i slab ca un ogar care mănîncă numai mere și pere pădurețe.

Mama se frecă la ochi, de parcă abia acum îl vedea pe Costache. Ceru Frusinei să-i aducă apă și un ștergar, apoi se adresă copilului:

— Că așa e, mumă. Pe unde umblași? Of, că nu te mai strîngi de pe drumuri!

— Pierde vremea de pomană, pufni mînios Vasile.

— Ai, bă Vasile, se auzi glasul lui moș Stan. Fii și tu mai de înțeles. De ce nu dai copilul la șicoală, la Craiova ori la Severin? Sînteți moșneni și aveți o cura de pămînt. Costache are dar mare. Eu nu zic vorbe în vînt, dar cred că ăsta micu' o să fie ceva pe lumea albă. Hobița e prea mică pentru el. Și Craiova e mică...

Vasile își dădu căciula pe frunte — nici în toiul verii nu se dezlipea de ea — și se scărpină amarnic după cap.

— N-avem putere să-l ținem la sicoli, nea Stane. Sîntem noi moșneni, dar sleirăm. De aia oamenii ne zic bejuicani, adică sărăcanii Brâncușenilor. De cînd cu răscoala sleirăm. De pe vremea lui Domnu' Tudor. Și nu ne-am mai împlinit.

Între timp, Grigore, care se făcuse nevăzut, reveni cu o traistă:

— Uite ce-ți adusei în săcui, zise el, adresîndu-se lui Costache, pe care maică-sa îl ștergea de zor cu prosopul. Sînt alea de le făcuși din lut cînd păzam vitele împreună.

Vasile smulse traista și o deșertă.

— Tu făcuși astea, mă? se răsti el la copil, scărpinîndu-se și mai avan în ceafă. Vocea lui nu mai avea parcă asprimea de la început. Și, din nou, se auziră voci vălmășite,

— Ira! Ce mîndrețe! Asta seamănă cu un cocoș.

Vasile stărui cu întrebarea:

— Tu le făcuși mă? Spune mă, Costache, că doar nu ți-a pierit graiul.

— Eu, nene.

— Dați-l măcar la Oboga, la olarii de acolo, interveni moș Stan.

— Brava, frate-mio! Se auzi, pe neașteptate, glasul lui Chijnea, care cerceta cu atenție obiectele. O să te procopsești cu mîinile tale, să știi! Dar nu ici, la Hobița! Pe la noi nu-i nici o sfîrîială. Și eu cercai destul cu negustoria, dar dădui greș. Știi unde trebuie să te duci? șopti el, la urechea băiatului. La Craiova!

Vasile, care auzise șoapta, se răsti la Chijnea.

— Iar îi bagi gărgăuni în cap?

— Ia nu mai fii atît de amarnic, bă Vasile! Că, de, cine cine știe? O veni vremea cînd o să-i pupi mîinile lui ăsta micu'. Că are mîini de aur.

Vasile își îndreptă căciula și, parcă trezit din vis, se adresă celor din jur.

— Și voi... Cu voi ce-i aici? Ce căutați în ograda noastră? Duceți-vă, bă, acasă, că aici nu e tîrgul moșilor!

Oamenii ieșiră, rușinați parcă. Mama terminase de șters obrajii copilului și-l luă în casă. Ajungînd în camera din față, îl dezbrăcă și-i dădu o cămașă curată. Copilul se întinse pe pat.

— Stai așa, să-ți aduc o ulcică cu lapte cald, spuse ea. Și să nu mai fugi de-acasă, că te dejghină Vasile... Uff, doamne, de ce mă pedepsîși cu copilu' ăsta?

Se căina, dar în sufletul ei era mîndră. Privea pe furiș mîinile copilului și figurinele de lut pe care Chijnea le adusese și le așezase cu grijă pe masa scundă

În vremea asta, Costache, cu ochii pironiți în tavan, se porni pe vorbit.

— Uff, mumă, nici eu nu înțeleg ce e cu mine, ce e în capul și-n inimea mea. Am fugit de-acasă de frică, mumă-le. Am fugit pe Bistrița în sus, pînă la Dobrița. Și-am dormit într-o tindă de biserică. Și după trei zile am ajuns la monastirea Polovragilor. Și așa cum ne spusă învățătorul din Peștișani, văzui iscălitura lui Domnu' Tudor. Apoi o apucai pe Olteț în sus și un cioban mă dusă în peștera Polovragilor. Uff, mumă, ce mîndrețe taie apa în piatră... Și văzui, mumă, o masă mare, rotundă și scăunele rotunde în jur. Zicea ciobanul că asta-i masa la care stăteau la sfat căpeteniile dacilor. Iar din tavan picura apă. Cică-s lacrimile lui Zamolxe, zeul dacilor. Apoi ajunsei la monastirea Hurezi. Mumă, ce minune. Flori tăiate în piatră. Și cerdacu' și stîlpii sînt de piatră... Uf, tare aș vrea și eu o daltă și un ciocan. Și-o piatră mare, mare, să cioplesc în ea...

— Vorbește în dodii, spuse mama, apropiindu-se cu ulcica de lapte.

— Eu îl înțeleg, muică, spuse Chijnea. Eu îl înțeleg. Oof! De ce n-am putere să-l țin la șicoală la Craiova pe ăsta micu'? Off, mă fugarule, mă fugarule...

Zicînd acestea îi mîngîia în neștire mîinile arse de vitriol și tăbăcite de coloranții boiangiului. Iar mama privea și ea mîinile acelea pe care acum le vedea altfel decît altădată.

CURIER LITERAR

DOINA POLOGEA, anul III — Liceul Al. Papiu Ilarian, Tg. Mureș. «Bunica» este o schiță reușită. Ne-a reținut atenția prin atmosferă, prin acuratețea stilului, prin notațiile adesea pătrunzătoare. Poate că momentul ridicării bunicii de pe patul de suferință este privit în treacăt, prea în treacăt. Aici ochiul copilului care povestește putea să fie mai iscoditor. Totuși, e bine că acest copil își păstrează candoarea, naivitatea, fără ca tonul relatării să se încarce de patetism, fără ca glasul să-i tremure sau să-i fie înecat de lacrimi.

Vom publica povestirea într-unul din numerele viitoare.

Dar cu aceasta nu am încheiat discuția. Așa cum am arătat în regulamentul concursului «Galeria Cutezătorilor» publicat în nr. 51 din 18 decembrie 1975 — «Pe parcursul desfășurării concursului cele mai reușite lucrări primite vor apărea în revista noastră, publicarea lor însemnînd implicit includerea respectivelor lucrări în selecția finală pentru premii sau mențiuni». Încă din primele zile, Doina Pologea ne-a trimis portretul literar «Vecina noastră, eroina» pe care l-am publicat în nr. 3 din 15 ianuarie 1976. S-a văzut însă din regulament că tematica noului nostru concurs este foarte largă. Oare Doina Pologea se mulțumește doar cu acel portret? Posibilitățile ei literare se pare că o obligă la mai mult. Așteptăm deci, atît de la Doina Pologea cît și de la ceilalți cititori să surprindă în prozele lor (așa cum cere regulamentul concursului) «înaltele însușiri morale și spirituale ce caracterizează profilul omului nou, și care se formează încă din copilărie, spiritul de răspundere, curajul, combativitatea, perseverența, spiritul de dreptate, cinste și omenie», cu alte cuvinte «să reflecte aspectele profund semnificative ale realității noastre socialiste, înaltele idealuri comuniste la școala cărora se formează și cresc constructorii de azi și de mîine ai societății noastre».

LUMINIȚA ANTONESCU, clasa a III-a, Școala generală nr. 189, București. Sensibilitate, prospețime, talent.

Din cele zece poezii trimise, publicăm la această rubrică: **Mama** și **Copilărie**.

Costache Anton

Mama

Copilăria mi-a dăruit
Ani cu albe flori de liliac.
Am bătut cu ele
La fereastra sufletului tău
Și-am plecat urcînd mai departe
Cu pași repezi spre viață.
Iar tu ai rămas,
În liniștea serii de primăvară
Străbătută de gînduri și dor!

Copilărie

Nouă primăveri au răsărit
Odată cu firul de iarbă
Și-au înflorit cu florile
Mărului din livadă.
Visele mele sînt povești
Ce vor să zboare
Spre puzderia de stele.
Cu degetele mele
Răsfir clipele
În căutarea sîmburelui
De lumină și adevăr!

LUMINIȚA ANTONESCU
clasa a III-a Școala generală nr. 189. București, cercul «Freamăt»

CONCURSUL NOSTRU LITERAR **Galeria CUTEZĂTORILOR**

SURPRIZA

schiță de

Anca DUMITRESCU

Afară se întunecase a ploaie, vîntul începuse să freamăte prin frunzișul pomilor din grădină, iar prin curte se înălțau vîrtejuri de praf. Adrian stătea la geam, dar nu auzea vuietul vîntului. Era atent la zgomotele din casă.

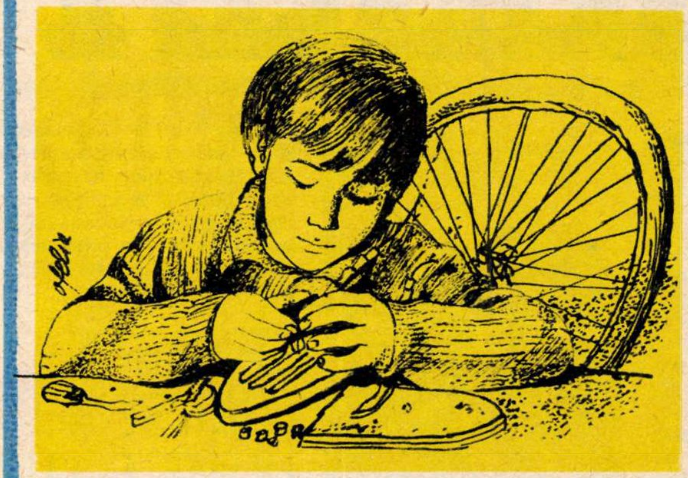

—Bunicuțo, nu-mi spui și mie de ce ești supărată?

Bătrîna se opri din lucru, se așeză pe un scaun și îl privi lung, mirată:

—Cine ți-a spus că sînt supărată?

—Ei, parcă nu se vede? zîmbi Adrian. Hai, spune-mi, am făcut vreo boroboață? Te-ai supărat că am întîrziat iar la cerc sau ce vină am?

—Tu n-ai nici o vină, spuse bunica. Fierul de călcat m-a necăjit toată dimineața. Nu știu ce are că nu mai e bun și pace! Și uite, cum stau cu grămada de rufe pe pat... La început am crezut că-i priza de vină, dar am pus veioza și merge.

—Da' unde-i fierul, că nu-l văd pe aici, spuse băiatul. Poate că îl repar eu.

—Tu?! se miră bătrîna și-l privi pe Adrian cu ochi mari. Dar ce, crezi că treaba asta e de joacă? Mai bine du-te și bate mingea cu Florinel și cu Dovlecică, sau cum îi spuneți voi ăluia din capul străzii?

—Gogoșică, bunicuțo, nu Dovlecică! rîse Adrian. N-ai văzut ce gras este?

—Ei, nu știu, treaba voastră cum îi ziceți, însă fierul de călcat nu-i de nasul tău...

—Dar am învățat la școală, la atelier, bunicuțo, cum se repară! nu se lăsă Adrian, iritat puțin de neîncrederea pe care o arăta bătrîna. Știu să montez și o sonerie, să pun o clanță la ușă, să lipesc o cratiță cu cositor...

—Ăi fi știind tu multe, nu zic, dar un fier de călcat e totuși un fier de călcat! nu cedă bătrîna în nici un fel. Lasă că m-oi descurca eu. Dacă nu venea ploaia asta, te rugam să te duci cu el la atelierul de la «complex»...

—Mă duc bunicuțo, cum să nu mă duc! zise Adrian și-și luă bascul, semn că era gata de plecare.

—Dar vine ploaia... Uite că au început să cadă primii stropi...

—Nu-i nimic, în cîteva minute sînt înapoi...

—Bine, consimți bunica și luă de sub masă fierul de călcat pe care i-l întinse lui Adrian. Iată și o hîrtie de 25 de lei, adăugă ea și scoase din buzunarul șorțului bancnota pe care i-o puse în palmă. Ia-ți haina pe tine, ia și umbrela...

—Nu iau nici o umbrelă! protestă Adrian și cu fierul de călcat în mînă o zbughi pe ușă afară, în vîrtejul de praf ce se înălța pînă sub streașină. Vin îndată...

—O să te facă ciuciulete, îi strigă bunica din urmă.

—Nici o grijă.

Adrian ieși în stradă, trîntind poarta cu putere ca să fie auzit, apoi, după ce stătu puțin lîngă gard, ferindu-se de primii stropi de apă ce cădeau de sus, intră în curte și mergînd tiptil și cît mai ferit pe sub fereastră, se duse înapoia casei, într-o mică magazie, unde tatăl său improvizase un fel de atelier cu diferite scule ca să se ajute în gospodărie. Scoase haina, bascul, le puse pe o stinghie de lemn și apoi pe o masă, la lumina unui bec, se apucă să meșterească fierul de călcat. Nu, desigur, nu-l văzuse bunica. De altfel nu era prima dată cînd tot astfel, pe sub fereastră, ferindu-se de privirile celor din casă, se strecura în magazia de scînduri și încet, să nu fie auzit își oblojea genunchii juliți la fotbal sau își schimba tricoul rupt și ud de sudoare cu o cămașă ca să nu fie cicălit că răcește. Așa că, fără să mai piardă timpul, luă un patent, deșurubă piulițele de la capacul fierului și dîndu-le la o parte, găsi de îndată stricăciunea: unul din firele ce legau șamotul de borne era rupt. Nimic mai simplu: îl prinse la loc, avînd grijă să-l protejeze cu izolația respectivă, după care montă capacul și puse fierul de călcat în priză. Și mare-i fu bucuria cînd, după cîteva clipe începu să se încălzească...

Afară ploua acum cu găleata. Fulgere brăzdau cerul negru de la un capăt la altul, ca niște șerpi de foc. Adrian îmbrăcă repede haina, își puse bascul și cu fierul sub braț ieși tot tiptil din magazie, merse lipit de zid, pe sub streașină ca să nu-l ude ploaia și peste un minut apăsă clanța ușii de la bucătărie. Bunica tocmai pusese farfuriile pe masă...

—Ai venit? se miră ea, întorcînd capul și privind către fierul de călcat din mîna nepoțelului. Așa repede?

—Da... repede... începu să răsufle precipitat Adrian ca să-i dea impresia că alergase. L-am rugat pe meșter, a lăsat totul baltă și uite, l-a făcut...

—Merge?

—D-apoi cum? se sumeți iară Adrian. A-ntîia! Ca nou!

—Dar cum de nu te-a udat ploaia? lăsă bătrîna totul și-i cercetă haina și bascul lui Adrian. Că uite afară toarnă cu găleata și pe tine nu-i strop de apă... Chiar mă gîndeam la tine...

—Ei, surpriză, bunicuțo! răspunse Adrian zîmbind și scoțînd din buzunar hîrtia de 25 de lei, i-o întinse. Poftim...

—Ce-i cu banii? privi ea nedumerită la bancnota din mîna băiatului.

—Mi-ai dat pentru meșter. Hai și nu mă mai privi așa. Ți-e teamă că am răcit? Nu, n-am răcit, pentru că ai dreptate, nu m-a udat ploaia. Păi, cum să mă ude de la magazie pînă aici?

—Nu cumva... tu... zise bunica și luă fierul de călcat în mînă.

—Da, eu...

—Și merge?

—Merge! zise Adrian, cu un aer de superioritate. N-a zis tata că atunci cînd e plecat, eu rămîn singurul bărbat în casă? Păi atunci?

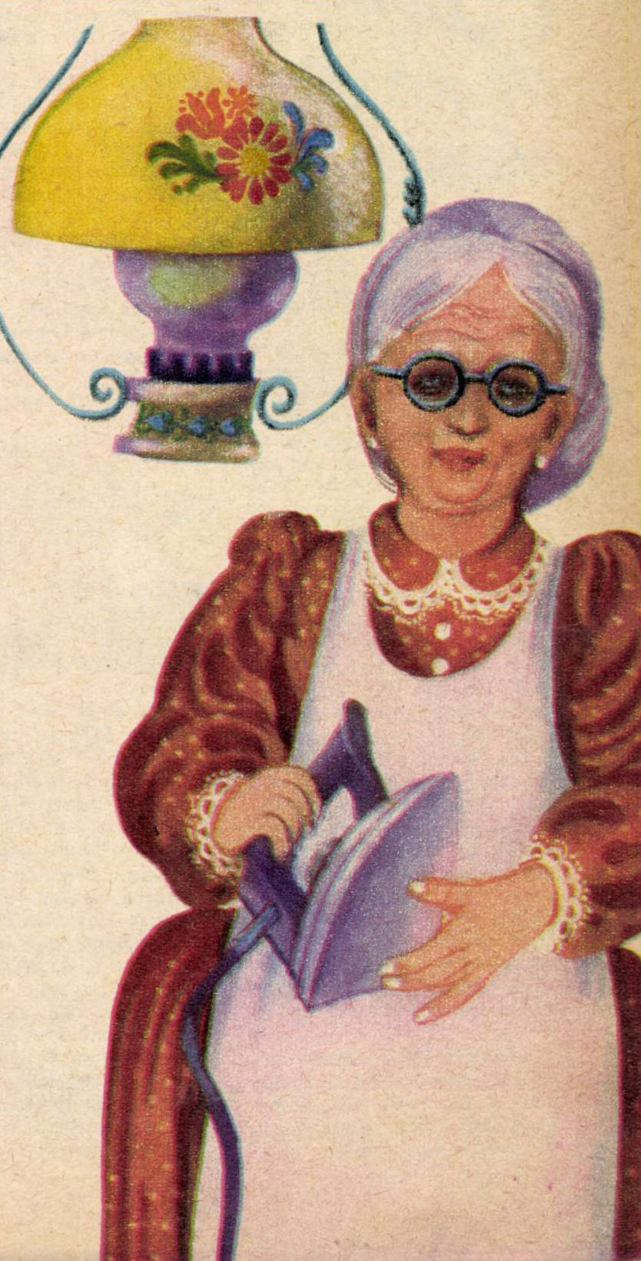

ILUSTRAȚIE: OFELIA DUMITRESCU

«Căci ochilor minţii mele, România viitoare nu se prezintă sub figura unui războinic, ci sub aceea a geniului păcii şi al luminii, propagînd limba şi cultura românească prin farmecul inteligenţei şi geniului nostru propriu naţional.»

...Aceste cuvinte ale lui Spiru Haret au avut o strălucită acoperire în fapte.

Pentru capacitatea sa a fost numit, în aprilie 1878, profesor la Facultatea de ştiinţe din Bucureşti. A fost cel mai tînăr profesor al universităţii. ● Puţin mai tîrziu, a fost ales membru corespondent al Academiei Române. ● A încurajat şi susţinut cu căldură dezvoltarea ştiinţei româneşti. În calitate de ministru al instrucţiunii (1897) a luat măsuri de organizare pe baze moderne a învăţămîntului românesc. A luat măsuri pentru extinderea reţelei de şcoli primare săteşti şi a şcolilor de meserii. În domeniul învăţămîntului universitar, s-a preocupat de dezvoltarea creaţiei ştiinţifice originale. ● A luat măsuri pentru organizarea de laboratoare şi seminarii pentru activitatea practică a studenţilor. Din iniţiativa omului luminat, cu vederi largi, care a fost Spiru Haret s-a tipărit cea dintîi revistă destinată sătenilor «Albina» (1897). ● Preocupat de ridicarea culturală a satelor, a iniţiat organizarea unor cercuri culturale la ţară în cadrul cărora se ţineau conferinţe pe teme de ştiinţă popularizată şi pe teme de igienă.

SPIRU HARET

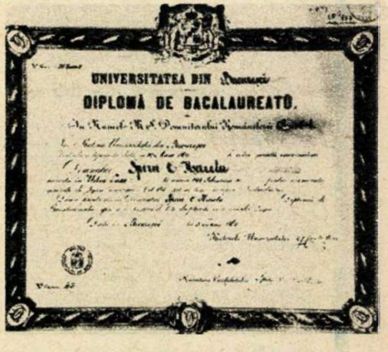

UNIVERSITATEA DIN

DIPLOMĂ DE BACALAUREATŬ.

Diploma de bacalaureat. Iunie 1869.

Ctitor de şcoală românească

de acad.
NICOLAE TEODORESCU

Spiru Haret a fost o personalitate de primă mărime pentru contemporanii săi, dar adevăratele dimensiuni şi multitudinea trăsăturilor profunde ale personalităţii sale se văd mai bine azi, în perspectiva celor 125 de ani scurşi de la naşterea sa (15 februarie 1851). Avem mîndria de a-l înscrie în cronica neamului ca primul român care a trecut doctoratul în ştiinţele matematice la Paris, la celebra universitate denumită din secolul al treisprezecelea Sorbona, la 30 ianuarie 1878, cu o teză care a produs senzaţie în lumea ştiinţifică şi ca organizatorul învăţămîntului modern de toate gradele în ţara noastră. Lucrarea sa de doctorat, intitulată *Asupra invariabilităţii axelor mari a orbitelor planetare*, a constituit o contribuţie valoroasă la dezvoltarea mecanicii cereşti. Faptul devine şi mai impresionant, dacă ţinem seama că era prima sa realizare în cercetarea ştiinţifică, Spiru Haret aflîndu-se abia la începutul drumului.

Născut la Hanul Conachi, pe meleagurile vrîncene, după absolvirea şcolii primare la Dorohoi şi la Iaşi, Spiru Haret vine la Bucureşti, unde urmează la liceul Sf. Sava cursurile liceale cu şapte clase pînă în 1869, cînd se înscrie ca student la Universitatea din Bucureşti. Aici, trece licenţa în matematici, în 1874, după ce urmase cursuri de geometrie analitică, analiză, geometrie descriptivă, mecanică, astronomie şi geodezie. Manuale de matematici nu existau nici pentru liceu, nici pentru universitate, astfel încît el însuşi a tradus, ca elev de liceu, din limba franceză, un tratat celebru de astronomie al lui Quètelet, iar apoi, ca student, a publicat, în 1873, deci la vîrsta de 22 ani, manualul «Elemente de trigonometrie» pe care au învăţat apoi generaţiile de elevi, pînă în 1928.

Obţinînd prin concurs o bursă de studii la Paris, pleacă în Franţa în 1874 şi începe prin a trece după un singur an, în 1875, din nou licenţa în matematici, iar peste un alt an, în 1876, licenţa în fizică. Predilecţiile sale pentru matematicile aplicate se afirmă cu strălucire în teza sa de doctorat, trecută în 1878. În această lucrare, Spiru Haret demonstra, cu o claritate de nezdruncinat, că în opoziţie cu opinia generală a tuturor savanţilor epocii sale, axele mari ale orbitelor planetelor nu sînt invariabile în timp, ci că au variaţii seculare. Aceasta înseamnă că sistemul nostru solar nu are o stabilitate absolută, cum se considera de către toţi astronomii şi mecanicienii. Marele Henri Poincaré, savant francez de renume mondial, care a dominat epoca sa, confirmă rezultatul lui Haret şi-l regăseşte pe altă cale.

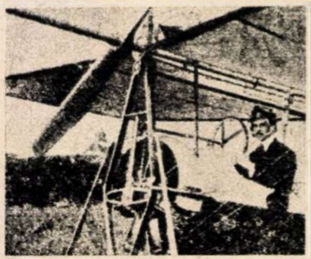

Împreună cu sora sa, în anul 1882.

Prin bogata activitate care a desfăşurat-o, Haret a susţinut şi a încurajat cu căldură ştiinţa românească. El a propus premierea avionului lui Vlaicu, despre care spunea, «că realizează însemnate avantaje faţă de cele similare».

Întors în ţară, deşi i se ofereau posibilităţile unei cariere răsunătoare, Spiru Haret s-a consacrat învăţămîntului. A fost profesor universitar, ministru al învăţămîntului, un mare reformator al şcolii româneşti. Cu un spirit de abnegaţie, cu un devotament patriotic nemărginit, şi-a închinat toată capacitatea sa, tot avîntul, toate forţele organizării învăţămîntului, drept care şi-a cîştigat numele de «omul şcolii».

Învins prematur de o boală care nu iartă, la 17 decembrie 1912, lasă contemporanilor şi prin aceştia fiilor, nepoţilor şi strănepoţilor, amintirea unui om de ştiinţă recunoscut pe plan mondial şi a unui conducător ferm şi inspirat al învăţămîntului românesc.

PE HARTA LUNII SE AFLĂ NUMELE LUI SPIRU HARET

Comisia internaţională pentru denumiri selenare a acordat unui crater situat în zona de sud-est a părţii invizibile a Lunii numele omului de ştiinţă „Spiru Haret. Este pentru prima dată cînd pe harta selenară a fost înscris numele unui român. Cu acest prilej, profesorul George Fields, de la Universitatea Harward, (S.U.A.), vorbind în numele Comisiei internaţionale, a spus: «În concepţia membrilor comisiei, craterele de pe Lună nu pot primi decît numele celor mai iluştri oameni de ştiinţă ai omenirii. Spiru Haret este unul dintre aceştia. De numele său se leagă importante studii care stau la baza dezvoltării astronomiei moderne, lucrările sale constituind opere de referinţă. Atribuirea numelui lui Spiru Haret unui crater selenar onorează nu numai memoria marelui savant, ci şi ştiinţa românească. Ştim că România nu este o ţară mare, ca întindere, dar ea aduce o contribuţie importantă la dezvoltarea ştiinţei. Iată pentru ce noi sîntem bucuroşi să vedem numele lui Spiru Haret pe harta Lunii».

În imagine vă prezentăm harta pe care se află însemnat craterul „Spiru Haret."

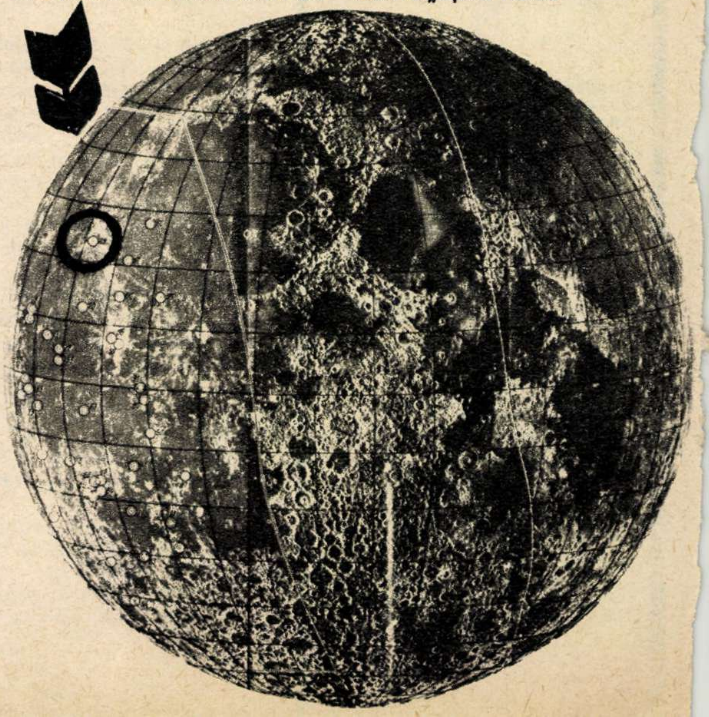

ÎNTREBĂRILE VOASTRE

CUM POT FI DESCOPERITE ALTE CIVILIZAȚII DIN UNIVERS?

(COSTEL MACREA, ORADEA)

Este oare omenirea singură în Univers? Răspunsul savanților sună ferm: nu. S-a calculat că numai în galaxia noastră numărul planetelor locuibile se situează între 50 000 și 1 000 000. Care dintre ele sînt locuite, ce fel de civilizații s-au dezvoltat pe suprafața lor nu vom putea ști însă decît dacă aspirația omenirii de a-și descoperi «semenii» și de a intra în comunicație cu ei se va realiza.

Numeroase eforturi au și fost întreprinse în acest sens.

Unele se înscriu pe linia «pasivă», a ascultării emisiunilor radio antene parabolice cu diametrul de 100 m conectate la un calculator electronic. Aparatul ar avea o sensibilitate atît de mare încît se crede că ar putea să capteze chiar și comunicațiile interne ale unei lumi care utilizează frecvențele radio.

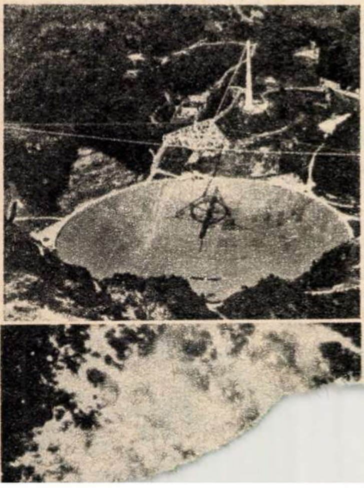

CE ESTE MOTORUL LINIAR?

(VASILICA TUDOSE, ROMAN)

În 1902, inventatorul german Alfred Zehden breveta primul motor electric liniar. În esență, creatorul lui a regîndit schema unui motor rotativ, asimilînd statorului acestuia partea mobilă a motorului liniar și înlocuind rotorul printr-o linie metalică. Într-un fel, șina aceasta nu este decît bobina rotorului desfășurată. Cînd un curent electric trece prin partea mobilă a motorului liniar, el induce un curent în șină. Interacțiunea celor două curente dă naștere unei forțe de translație, care poate propulsa un vehicul de-a lungul șinei.

La ora cînd a fost inventat acest tip de motor nu a putut fi realizat în condiții mulțumitoare datorită stadiului încă înapoiat al tehnicii timpului. Motorul a ieșit foarte greoi, iar vitezele superioare celei de 130 km/h, începînd de la care exploatarea lui ar fi devenit interesantă, erau prea puțin obișnuite la data aceea.

O jumătate de veac mai tîrziu un constructor englez aplica invenția la unele mașini de țesut. De atunci [illegible] folosită

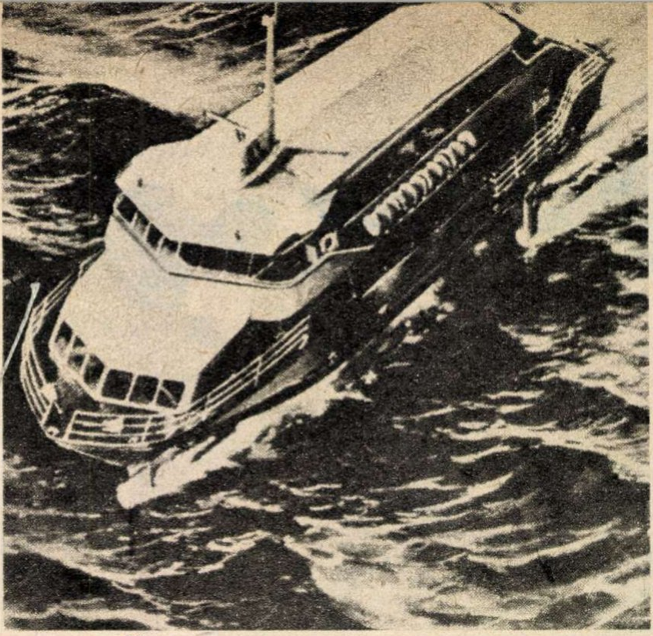

EXISTĂ NAVE-REACTOR?

(GHEORGHE BOICESCU, TÎRGOVIȘTE)

Într-adevăr, asemenea ambarcații există. Aceasta nu înseamnă că vapoarele au fost pur și simplu înzestrate cu motoare de avion. Ideea constructorilor a fost mult mai economică. Propulsoarele cele mai noi funcționează cu un jet de... apă! Mecanismele sînt simple, silențioase și ieftine. Plasate în interiorul calei, instalațiile sînt puse la adăpost de întîlniri nedorite cu obiecte plutitoare (elicele navelor clasice au adesea de suferit din această cauză). Pentru asigurarea forței de înaintare, apa este aspirată, apoi pompată cu mare presiune la pupa vasului, uneori sub coca lui. Navele de acest tip realizate pînă acum pot să transporte 250 de pasageri și sînt ultrarapide.

DE CE RUMEGĂ VITELE?

(MARIN PETRESCU, ALEXANDRIA)

Multă vreme s-a considerat că erbivorele se mulțumesc numai cu substanțele nutritive pe care le oferă produsele vegetale.

Oamenii de ști

ți însă de

tură optimă, stabilă, fiind alimentate regulat cu nutreț și apă. Aici bacteriile se multiplică, în vreme ce nutrețul dispare. Atunci boul începe rumegatul; el aduce bacteriile în cavitatea bucală, trecîndu-le în tubul digestiv. Pe măsură ce bacteriile sînt absorbite, burduful revine la volumul inițial. Cu alte cuvinte, abia rumegatul hrănește vitele. Faptul că boul se hrănește nu cu ierburi, ci cu bacterii, face ca tratarea vitelor cu antibiotice să nu fie recomandabilă. Aceste substanțe lovesc în alimentația animalelor și, în anumite condiții, le pot fi fatale.

RĂSPUNS LA O ÎNTREBARE PENTRU VOI

Cea mai recentă «Întrebare pentru voi» apărută în nr. 10/1976 s-a bucurat de o afluență de răspunsuri fără precedent. Aproape la fel fără precedent este faptul că, pentru prima oară, majoritatea răspunsurilor au fost corecte. Aceasta ne bucură și ne îndeamnă să continuăm cu perseverență apariția micii noastre rubrici.

Așadar, **au dreptate cei care au recunoscut în imaginea publicată un cuptor solar** (capabil, după cum arată fotografia, să fiarbă o oală de orez).

Cele mai prompte răspunsuri corecte ne-au venit din partea lui **Dan Potorac,** Școala generală nr. 1, Suceava, **Meda Munteanu,** Liceul nr. 16, Cluj-Napoca și **Gheorghe Popișteanu,** str. Brățării nr. 3, București. O mențiune specială se cuvine **detașamentului de pionieri al clasei a V-a de la Liceul Costești,** județul Argeș, care a participat în unanimitate la concurs

FERESTRE DESCHISE SPRE LUME

HAWAII ARHIPELAGUL PRIMAVERII *perpetue*

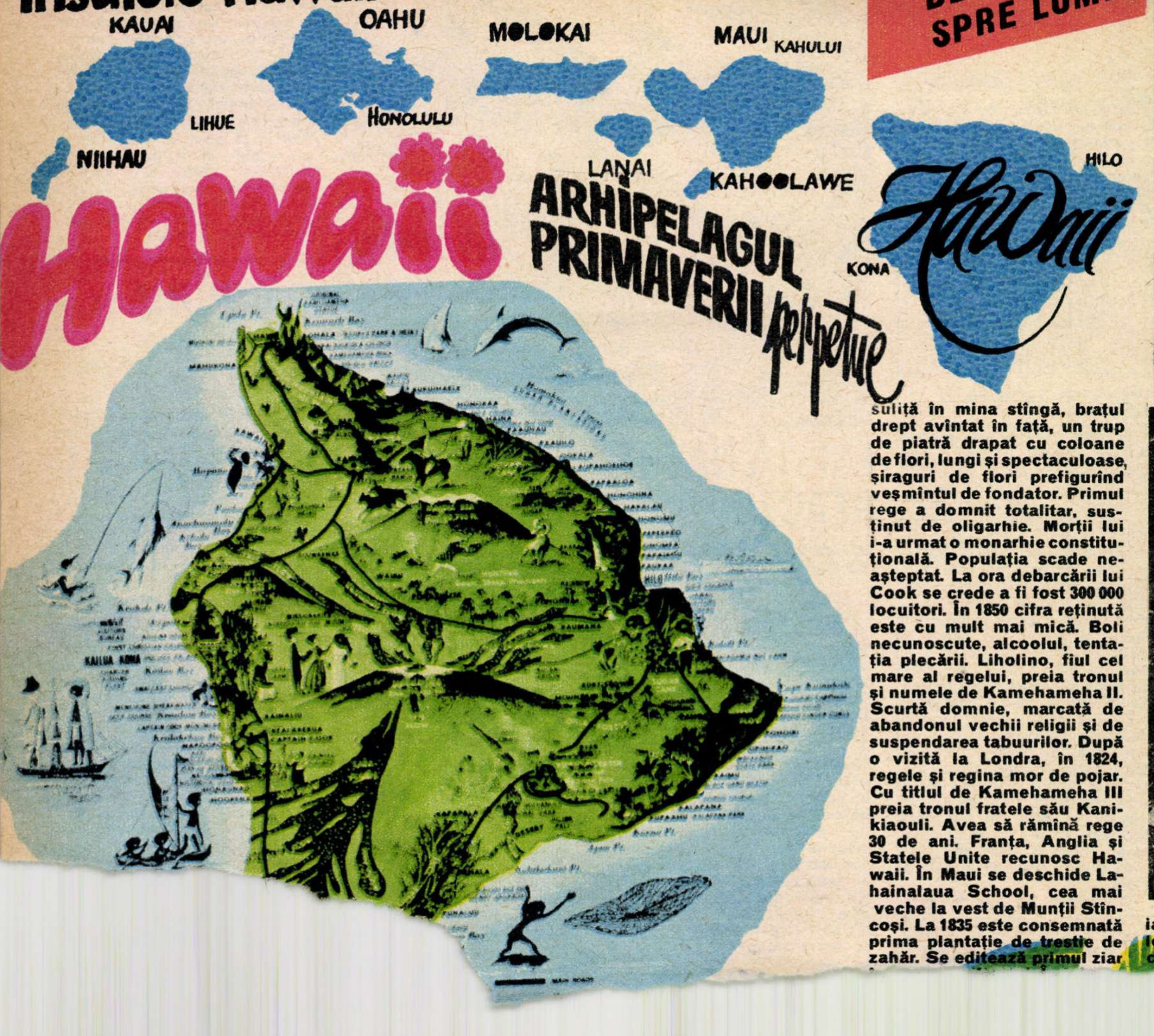

Insulele Hawaii

suliță în mina stîngă, brațul drept avîntat în față, un trup de piatră drapat cu coloane de flori, lungi și spectaculoase, șiraguri de flori prefigurînd veșmîntul de fondator. Primul rege a domnit totalitar, susținut de oligarhie. Morții lui i-a urmat o monarhie constituțională. Populația scade neașteptat. La ora debarcării lui Cook se crede a fi fost 300 000 locuitori. În 1850 cifra reținută este cu mult mai mică. Boli necunoscute, alcoolul, tentația plecării. Liholino, fiul cel mare al regelui, preia tronul și numele de Kamehameha II. Scurtă domnie, marcată de abandonul vechii religii și de suspendarea tabuurilor. După o vizită la Londra, în 1824, regele și regina mor de pojar. Cu titlul de Kamehameha III preia tronul fratele său Kanikiaouli. Avea să rămînă rege 30 de ani. Franța, Anglia și Statele Unite recunosc Hawaii. În Maui se deschide Lahainalaua School, cea mai veche la vest de Munții Stîncoși. La 1835 este consemnată prima plantație de trestie de zahăr. Se editează primul ziar

iar drapelul național al statelor Unite își adaugă astfel a cincizecea stea.

•

mai afle și alt-

locuri va găsi

edie:

care ne parvin prin Cosmos, altele pe cea «activă», de transmitere în spaţiu a unor mesaje elaborate pe Pămînt.

Recent, cu ajutorul marii antene din Puerto Rico, un mesaj al Pămîntului a fost lansat către Messier 13, o aglomerare de 300 000 de stele de la periferia Căii Lactee. Avînd în vedere distanţa imensă, se consideră că mesajul va ajunge la destinaţie la 24 000 de ani după lansare. Amintim că viteza de deplasare a undelor de radio este de aproximativ 300 000 km/secundă. Pentru răspuns ar trebui să aşteptăm alţi 24 000 de ani — în cazul în care multitudinea de aştri din Messier 13 ascunde o civilizaţie inteligentă... Antena are o suprafaţă de 81 000 mp, iar emiţătorul şi receptorul sînt instalate la o înălţime corespunzînd cu un bloc de 50 etaje.

Pentru ascultarea unor emisiuni foarte îndepărtate, evitîndu-se totodată construirea unor antene al căror cost ar întrece posibilităţile oricărei ţări, a fost imaginat un sistem de 1 500 de

ea a fost folosită în repetate rînduri, dar niciodată la viteze ridicate.

În ultimii ani se fac eforturi considerabile pentru înzestrarea cu motor electroliniar a trenurilor pe pernă de aer realizate de constructorii francezi. Linia acestui tren este formată dintr-o bară metalică în forma unui T, cu piciorul în sus. Lateral, două fîşii de beton suportă presiunea aerodinamică a pernei de aer. Linia metalică este în acelaşi timp o parte a motorului şi elementul de ghidare a vehiculului.

Realizarea practică a motorului ridică imense dificultăţi. Astfel, caracteristicile mecanice, magnetice, electrice ale liniei metalice trebuie să fie foarte precise şi constante. Continuitatea liniei şi faptul că ea este o parte a motorului face ca vechile sisteme de macazuri să fie impracticabile pentru trenurile echipate cu motor liniar. În sfîrşit, dacă perna de aer asigură sustentaţia verticală, alte mijloace trebuie folosite pentru a contracara forţele care se exercită lateral — vîntul, forţa centrifugă, anumite efecte electrodinamice.

Sistemele încă foarte complicate sporesc greutatea vehiculului, care, în forma actuală, nu va putea depăşi 200 km/h. Cu toate că pînă la cei 400 km/h avuţi în vedere de constructori mai este de străbătut o cale lungă, de pe acum folosirea aerotrenului cu motor liniar în transporturile suburbane surîde multor specialişti.

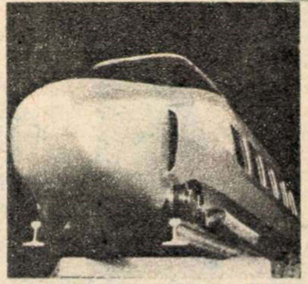

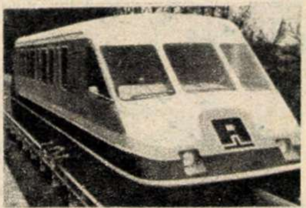

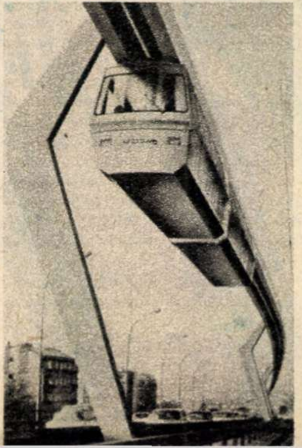

gaţ
proteinelor
Pe de altă pa
se petrec în
rumegătoarelo
dat la rîndul
au dat la iveala
realitate, boul nu s
nutreţ şi dacă îl con
face pentru sine!

Ca să înţelegem ce se
în stomacul complex al un
să ne amintim cîte ceva d
bacterii. Acestea sînt fiin
croscopice de o vitalitate
Atunci cînd au la dispozi
na trebuincioasă, iar c
sînt favorabile, bacteriile
şi se multiplică într-o viteză
egal. Ele asimilează rapid tot le prieşte şi se dezvoltă pînă la talia maximă a speciei, apoi se divizează în două bacterii identice şi procesul reîncepe. Unele bacterii sînt capabile să se dividă în 20 de minute. Cei doi indivizi devin, în curs de o oră, opt. În două ore «descendenţii» pot atinge volumul unei picături de apă, în nouă ore volumul unui corp omenesc, iar într-o zi şi jumătate volumul Pămîntului însuşi! Un asemenea fenomen nu se poate produce totuşi, deoarece însăşi multiplicarea excesivă reduce catastrofal hrana şi înrăutăţeşte ireversibil condiţiile de existenţă ale bacteriilor.

În prima cameră a stomacului său — numită rumen, erbar sau burduf — boul cultivă bacterii. Ele dispun acolo de o tempera-

de ind
linia
aparatului
din fotografie.

ÎNTREBARE: Cu ce fel de aparat avem de-a face?

Răspuns:

A: CONCORDE
B: TU-154
C: BOEING 747

O ÎNTREBARE PENTRU VOI „CUTEZĂTORII"

☐ A
☐ B
☐ C

SCALE OF MILES

U

ele-
ngi. Scă-
plu dispuse,
spre intrarea monumentală, stîlpi dubli, arc în plin centru, de mai multe ori. Piatra fundației a fost așezată acum un secol pe timpul lui Kalakaua. Aici s-a aflat guvernul pînă recent de tot. Deputății se adunau în Sala Tronului, Senatul își ținea ședințele în sufragerie. La etajul doi, în fostul dormitor al regelui Kalakaua a fost instalat biroul guvernatorului. Iolani a devenit muzeu de cînd Hawaii, sfidînd regula, și-au construit noul Capitol; blocul acesta, cu umeri masivi și cupola imensă lipsea oricum

Iolani Palace pregătise s

tă acum de pa-
, discret la rîn-
ar din fire, perso-
te. Capitol Building
luat drept orice alt-
tel, reședință de con-
asă de modă, palat al
lor. S-a preferat pen-
administrativ haina
r epatantă a unghiu-
a liniei drepte, un
olidarizat prin coloa-
jur-împrejur. În lumea
mbre ce prezidează centrul orașului, palatul Congresului este un izolat. Din trecut vin să-i păzească flacăra noutății ziduri nu foarte vechi, dar vechi, ziduri îmbrăcate în straiele istoriei. Palatul Washington a găzduit în zilele lui de fast pe Lilinokalani, ultima regină din Hawaii. Palatul justiției a fost instituție legislativă și sub Kamehameha. La Kawaiahao Church depuneau jurămîntul regii Hawaiilor și tot aici s-au oficiat slujbele funerare. Lîngă City Hall — primăria —, construcția cea mai veche dintre noile construcții din arhipelag: biserica misionarilor din New England făcută din materiale aduse pe la Capul Horn. Colțul de lume împărțit de Iolani Palace și Capitol Building afișează ambiția conservării. Prezentul, frenetic, nu reușește prea mult, locul lui este în altă parte, în Waikiki în primul rînd cartierul plajelor moderne, ca la noi Mamaia, pe Fort Sreet lămpile ard pe pervazul altor ferestre. De cînd Iolani Palace a fost zidit, lucruri s-au tot schimbat, regatul a devenit republică, republica — teritoriu, teritoriul — stat dar, dominantă rămîne, totalitară, în ambianța de stradă din veacul trecut, efigia regală. Foarte aproape, solemn, domină zările Kamehameha I. Cînd Cook se oprea la Kealakekua Bay, arhipelagul era disputat de patru regate, cu regi situați în Kauai, Oahu, Maui și Hawaii. La al doilea drum hawaiian, navigatorul englez întîlnește pe Kamehameha I, regele din Insula Mare. În 1795 Maui și Oahu sînt trecute sub sceptrul său, lupta se dă în ultimul caz la Nuuanu Valley, regele local Kalanikupule este înfrînt. Sîntem în 1819, anul morții regelui Kamehameha I, insulele se află sub o singură stemă, Regatul Hawaii va rezista șapte decenii.

Kamehameha cel Mare, statuia de colo, înaltă și bine clădită, oratorică, coif arcuit,

în zona Pacificului. În februarie 1843 se încearcă, fără succes, anexarea Hawaiilor de către Marea Britanie. Doi ani mai tîrziu regele se va decide să mute capitala de la Lahaina din Maui, dar abia în 1850 Honolulu e declarat oraș reședință regală. Cîte nu se pot întîmpla în 30 de ani, și s-au întîmplat atîtea, hronicul le păstrează, calendarul derulează oricum sub semnul zahărului. În 1852 sînt aduși, prin contract chinezii, primii japonezi apar în 1868, ceva mai tîrziu sînt remarcați filipinezii. Apoi coreenii, portughezii, portoricanii. Zahărul crește în importanță și devine subiect de prosperitate.

Doi nepoți încheie linia directă a primului monarh, Kamehameha IV și V, domnii mai scurte, cîte nouă ani fiecare, dar și neconcludente. Legislatura convine asupra prințului William Lunalili, dar moartea imediată, după un an, va grăbi desemnarea lui David Kalakaua. Lui i se datorează stabilirea pieții de fructe în Statele Unite. Visuri de mărire l-au împins să creadă în posibilitatea unui Imperiu Polinezian. Moare la San Francisco și sora lui — Lilinokalani — îl urmează la tron, predestinată a întreține ultimele pagini de monarhie în Arhipelagul Hawaii. Lovitura de stat, din 1893, anunță republica. În 1959 Hawaii devin cel de al 50-lea stat în cadrul Uniunii,

Cine vrea să
ceva despre aceste lo
notat în orice enciclope

HAWAII reprezintă un lanț de 122 insule în Pacific, la 4 000 kilometri vest de țărmul Californiei. Dintre ele, opt contează prin suprafața lor — Hawaii, Maui, Kahoolawe, Lanai, Molokai, Oahu, Kauai și Niihau. Plaje cu nisip fin, țărmuri stîncoase, văi fertile, păduri, platouri, munți accidentați — iată ce caracterizează aceste insule de origine vulcanică. Vîrful cel mai înalt — Mauna Kea se află în insula cea mai mare — Hawaii. Polinezienii ajung în Hawaii din sud-estul Pacificului, probabil la mijlocul secolului al optsprezecelea. Lanțul Hawaiilor este descoperit de căpitanul James Cook în 1778 care le și botează în onoarea mai marelui său, lordul amiralității britanice, Insulele Sandwich. La acea dată fiecare insulă era condusă de un șef ereditar, dar în 1810 Kamehameha, stăpînul Insulei Mari devine stăpîn peste arhipelag.

DATE DE DEFINIȚIE: Populație: 809 000 locuitori. Distribuție: 83,1% orașe; 16,9% la sate. Capitala: Honolulu. Motto: Ua Mau Ke Ea O Ka Aina I Ka Pono (ceea ce în limba populației băștinașe înseamnă: viața în aceste locuri se perpetuează sub semnul dreptății).

UN MILION DE PRIETENI

TIMIZI ȘI OBRAZNICI

Există multe situații cu care ne-am familiarizat, le acceptăm, dar iată că, din cînd în cînd, vine cineva și spune «**De ce** așa și nu **altfel?**» Această întrebare denotă o gîndire științifică, un spirit dinamic, dorința de a cunoaște esența lucrurilor și de a le controla. «De ce?» este întrebarea pe care și-o pun savanții!

Luminița Panaitescu din **Cotmeana-Argeș** pune sub semnul lui «De ce?» următoarele: **«Aș vrea să știu de ce unii copii sînt timizi, iar alții sînt obraznici?»**

Timiditatea nu are o singură cauză, un copil timid nu e timid în toate împrejurările. O structură temperamentală înnăscută (de tip melancolic, spun psihologii) poate genera timiditatea. Cînd ești singur la părinți și, pe deasupra, ei nu te lasă de mic să te joci cu copii de vîrsta ta, devii însingurat, nesociabil — îngroșînd rîndurile timizilor. Unele împrejurări pot marca un copil care n-a fost întotdeauna timid: contactul dur cu niște bătăuși, de exemplu, e de natură să lase în urma lui pentru multă vreme un sentiment de teamă, care duce, de asemenea, la timiditate. Un șir de insuccese școlare sau de altă natură au uneori drept consecință neîncrederea în sine, o altă sursă a timidității. Dar foarte adesea un timid nu e timid decît în anumite împrejurări: la școală, dar nu acasă (sau invers) în prezența unor persoane necunoscute dar nu printre colegi, față de fete dar nu și față de băieți, într-o discuție cu mai mulți participanți dar nu și în timpul unei întreceri sportive etc. Iată deci că, dacă reușim să identificăm **cauza timidității exagerate** a unui coleg ne este mai ușor să-l ajutăm. Am spus «timiditate exagerată» deoarece există copii sensibili, politicoși, modești și neiubitori de gîlceavă, a căror așa-zisă timiditate nu este altceva decît **delicatețea omului bine crescut!**

În ceea ce îi privește pe «obraznici»: și la ei pot exista cauze temperamentale, dar mai importante sînt cele datorate mediului. Altfel spus, obrăznicia se naște din răsfăț (acasă), din lipsa controlului ferm (la școală) din absența ripostei pe care ar trebui să i-o dea «obraznicului» colegii, cu tact și exact atunci cînd trebuie. Pe urmă, să nu uităm că obrăznicia e... molipsitoare. Se ia! Cu alte cuvinte, viitorul obraznic, ca să păstrăm termenul folosit de Luminița, își începe adesea «cariera» prin contact cu «veterani» ai obrăzniciei, care prin purtările lor «independente» îl seduc, îl atrag. Eu știu că Luminița, punînd aceste întrebări, n-a urmărit numai scopuri teoretice. Ei i-au dat de gîndit unele situații și «personaje» din clasa în care învață. Sper că, pornind de la rîndurile de mai sus, acolo poate avea loc o rodnică discuție!

Ovidiu Zotta

Scrisorile adresate acestei rubrici vor purta mențiunea «Un milion de prieteni».

PRINTRE COPIII CARE DESCIFREAZĂ TAINELE MUZICII

ELEVII PROFESORULUI HAȚEG

Intru în sala cu numărul 38 a Liceului de muzică «Ion Vidu», și nu mă pot opri să nu urmăresc, fascinat, jocul nervos al arcușului. Rezemată de un colț al pianului, Oana Suru, elevă în clasa a III-a, are fața numai zîmbet. Îi place muzica. Colega ei mai mare, Adriana Iliescu, e de pe acum un nume bine cunoscut.

Un gest al profesorului. O pauză și, apoi, din nou. Ascultăm melodii lăutărești (pretențioase în interpretare pentru un copil de 12 ani — avea să mi se explice mai tîrziu). Se pregătește o imprimare pentru Televiziune și sunetele izvorăsc ca un fluid arzător. Adriana va primi, desigur, din nou, aplauze la scenă deschisă.

— Am descoperit în Adriana Iliescu un copil înzestrat cu o voință uriașă, îmi spune tovarășul Constantin Hațeg, profesorul ei din clasa a V-a. S-a numărat printre acei atîția care la început nu știau cum arată un portativ. După prima oră de specialitate, Adriana Iliescu a mîngîiat însă cu arcușul toate strunele viorii, iar mie asta mi-a dat curajul să merg mai departe, să trec dincolo de barierele programate. La 12 ani, Adriana Iliescu deține locul I și premiul special obținute prin două participări consecutive la Festivalul și concursul de interpretare «Ciprian Porumbescu» de la Suceava.

CEL MAI TARE OM DIN LUME

Dacă vă va spune cineva că Marius Mihai, în vîrstă de 8 ani, e băiatul cel mai mic de statură din școală, să nu-l credeți! Nu are nici o importanță faptul că la ore vine însoțit de mama. Lipsită de importanță mi se pare și uriașa diferență dintre înălțimea la care se ridică arcușul și punctul unde, în mod obișnuit, ar trebui să se afle partitura.

Lui Marius îi place boxul (se «antrenează» acasă, împreună cu tatăl său), joacă fotbal împreună cu colegii de cartier și se «luptă voinicește» cu partea a patra a metodei de vioară. Ba, odată, acum doi ani, cînd a pășit pragul școlii — îmi împărtășește secretul său — Marius a vrut chiar să devină cel mai tare om din lume. Atunci, după ce profesorul l-a sfătuit să-și corecteze poziția viorii, să-și întărească mușchii brațului, Marius s-a întors acasă și... a început pregătirile. Minute în șir, ceasuri, zile, ani de exerciții asidue l-au ajutat să ajungă acum unul dintre laureații concursurilor pionierești.

Oana Suru

Mă gîndesc la un basm străvechi despre cel care crește într-o lună cît alții într-un an. O întrebare îmi stăruie pe buze și încerc să îmi răspund: dacă copiii aceștia se pare că au uitat uneori jocul, oare sunetul curat al muzicii nu răsplătește pe deplin strădania, munca lor asiduă, picătura de sudoare?

Mă reîntorc în poveste și văd vioara Adrianei preschimbată în pasăre, cu gît subțire și lung, îl văd pe Marius crescînd viguros, văd compozitori ridicați dintre micii componiști care acum, aplecați deasupra caietelor lor, se pregătesc să-și aducă contribuția la o culegere editată de Consiliul municipal Timișoara al Organizației pionierilor.

Ștefan Tiță

Marius Mihai ▲

Adriana Iliescu ▼

● ●

ANTENA

RADIO

Iată, intrăm în ultima «turnantă», mai precis în ultimul trimestru al anului școlar. De aceea cele trei emisiuni dedicate vouă, dragi pionieri — «Microfonul pionierilor», «Studio-Radar» și «Chipul țării mele» încearcă să pună în dezbatere felul în care voi veți lua startul, în care vă pregătiți să atacați această «ultimă turnantă». De altfel, radio-ancheta «Microfonului pionierilor» chiar poartă acest titlu sugestiv: «Start pe ultima turnantă». Sumarul aceleiași emisiuni mai cuprinde: «Raport pionieresc» (vești despre activitatea și manifestările dedicate celei de a 55-a aniversări a P.C.R.), foiletonul «Primăvară, hai la școală!» Emisiunea de marți, 20 aprilie, orele 18,30, poate fi urmărită în reluare miercuri, 21 aprilie, orele 11,05, pe programul I. Din emisiunile radio nu vor lipsi nici momentele retrospective ale vacanței. Puteți urmări, astfel, radioreportajul «Pe urmele dorobanților», care ne va relata despre expediția pionierească efectuată în timpul vacanței pe locuri istorice, legate de evenimentele de la 1877.

În cadrul emisiunii «Chipul țării mele», veți mai putea afla noutăți despre un traseu turistic marcat de către un echipaj de pionieri din Sibiu și noutăți — preocupări ale pionierilor din județul Hunedoara. Bineînțeles, se vor oferi încă două întrebări la care se așteaptă... două milioane de răspunsuri.

Desigur și celelalte emisiuni radio — «Studio-Radar», «Teatru la microfon pentru copii», «Radar Voinicel» v-au pregătit noutăți la debutul acestui ultim trimestru al anului școlar.

TELEVIZIUNE

● Emisiunea «Tot înainte» prezintă duminică, 18 aprilie, orele 8,40, filmul documentar «File de istorie». La cea de-a IV-a ediție a concursului de construcții și creații tehnice «Mîini de aur» se vor întrece reprezentanții pionierilor din județele Alba, Iași, Mehedinți și Olt. În continuare veți putea urmări Poșta emisiunii și filmul serial «Daktari» (la orele 9,35).

● «Micul ecran pentru cei mici» vă invită, tot duminică, 18 aprilie, la orele 19,00 să vizionați spectacolul «Cei 6 pinguini», de Boris Aprilov, prezentat de Teatrul de păpuși din Tg. Mureș.

● «Eroi îndrăgiți de copii», emisiunea pe care o puteți urmări, ca de obicei, duminică, la orele 20,00, vă prezintă de data aceasta pe «Motanul Felix» care, împreună cu prietenul său Pointexer, dejoacă o sumedenie de planuri dușmănoase.

● Emisiunea «Telescoală» de marți, 20 aprilie, orele 9, include în sumar reportajul «Dimitrie Țichindeal» și un scurt documentar intitulat «Mureșul ce ne-a fost martor».

UNUI BĂIAT ...

NICI NU VREA SĂ SE CLINTEASCĂ
DE PE SCAUN DUMNEALUI;
FIINDCĂ VREA SĂ DOVEDEASCĂ
CĂ-I BĂIAT... „LA LOCUL LUI".

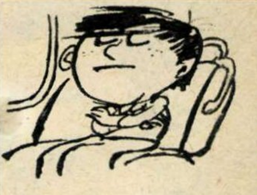

PĂREREA LUI ...

NEDREPTE-S CICĂ (DUPĂ SILE)
ALE NATURII VECHI BALANȚE:
UN AN SĂ AIBĂ-ATÎTEA ZILE
ȘI NUMAI DOUĂ, TREI VACANȚE ?!

UNEI FETIȚE ...

LA *GĂTIT* NU SE PRICEPE,
N-AR TĂIA NICI DOUĂ CEPE!
DAR, ÎN SCHIMB, E GENIALĂ
CÎND E VORBA DE ...*GĂTEALĂ*!

UNUIA MAI MARE ...

PENTRU CE-ȚI BAȚI JOC DE POM?
ÎȚI ARĂT EU ȚIE JOACĂ
ȘI TE-NVĂȚ EU SĂ FII OM!
NUMAI STAI, SĂ RUP O CRACĂ!

ÎNDEMN ...

NU PORNIȚI CU MÎNA GOALĂ
ÎN VREO VILEGIATURĂ!
LUAȚI VACANȚĂ DE LA *ȘCOALĂ*,
NICIDECUM DE LA *LECTURĂ*!

EPIGRAME DE George ZARAFU, Giuseppe NAVARA, Ion GROSU

Litovoi VOIEVOD

FILE DIN EPOPEEA NAȚIONALĂ

Scenariu Radu Theodoru :: Desene Sandu FLOREA

11

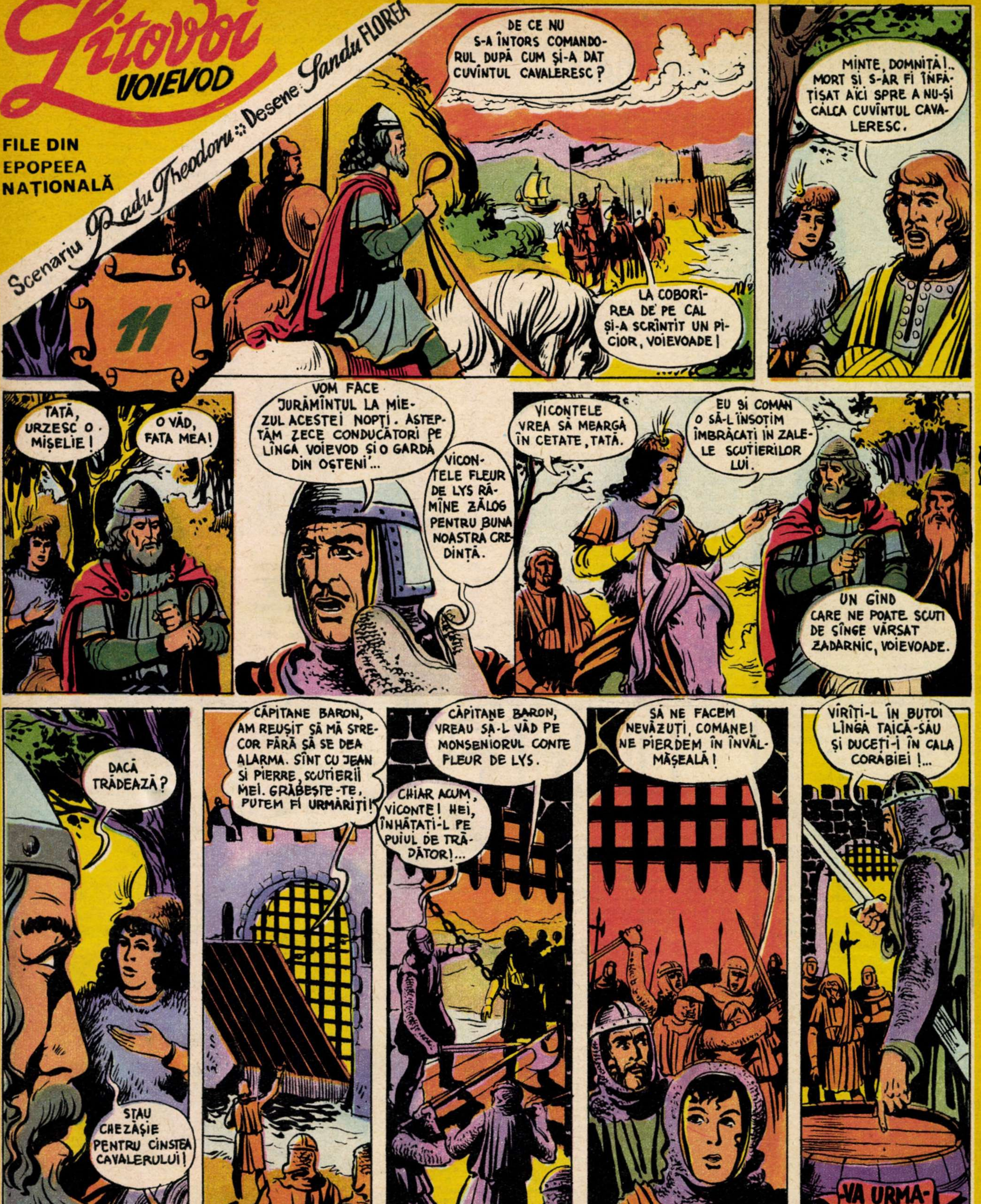
DE CE NU S-A ÎNTORS COMANDORUL DUPĂ CUM ȘI-A DAT CUVÎNTUL CAVALERESC ?
LA COBORÎREA DE PE CAL ȘI-A SCRÎNTIT UN PICIOR, VOIEVOADE !
MINTE, DOMNIȚĂ !.. MORT ȘI S-AR FI ÎNFĂȚIȘAT AICI SPRE A NU-ȘI CALCA CUVÎNTUL CAVALERESC.
TATĂ, URZESC O MIȘELIE !
O VĂD, FATA MEA !
VOM FACE JURĂMÎNTUL LA MIEZUL ACESTEI NOPȚI. AȘTEPTĂM ZECE CONDUCĂTORI PE LÎNGĂ VOIEVOD ȘI O GARDĂ DIN OȘTENI...
VICONTELE FLEUR DE LYS RĂMÎNE ZĂLOG PENTRU BUNA NOASTRĂ CREDINȚĂ.
VICONTELE VREA SĂ MEARGĂ ÎN CETATE, TATĂ.
EU ȘI COMAN O SĂ-L ÎNSOȚIM ÎMBRĂCAȚI ÎN ZALELE SCUTIERILOR LUI.
UN GÎND CARE NE POATE SCUTI DE SÎNGE VĂRSAT ZADARNIC, VOIEVOADE.
DACĂ TRĂDEAZĂ ?
STAU CHEZĂȘIE PENTRU CINSTEA CAVALERULUI !
CĂPITANE BARON, AM REUȘIT SĂ MĂ STRECOR FĂRĂ SĂ SE DEA ALARMA. SÎNT CU JEAN ȘI PIERRE, SCUTIERII MEI. GRĂBEȘTE-TE, PUTEM FI URMĂRIȚI !
CĂPITANE BARON, VREAU SĂ-L VĂD PE MONSENIORUL CONTE FLEUR DE LYS.
CHIAR ACUM, VICONTE ! HEI, ÎNHĂȚAȚI-L PE PUIUL DE TRĂDĂTOR !...
SĂ NE FACEM NEVĂZUȚI, COMANE ! NE PIERDEM ÎN ÎNVĂLMĂȘEALĂ !
VÎRÎȚI-L ÎN BUTOI LÎNGĂ TAICĂ-SĂU ȘI DUCEȚI-I ÎN CALA CORĂBIEI !...
-VA URMA-

ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul export-import presă — Calea Griviței nr. 64-66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

index 41033

REDACȚIA: Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon: 17 60 10
ADMINISTRAȚIA: Editura «Scînteia» ● *TIPARUL:* C.P.C.S.

Prezentarea artistică: ALBIN STĂNESCU
Tehnoredactor: LUCI SICOMAȘ

● Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU ● Redactor-șef adjunct: OVIDIU ZOTTA ● Secretar general de redacție: IOAN DONCA

12 PAGINI
1 LEU

Cravate roșii cu tricolor în galaxia științei și tehnicii românești. Imagine de la recentul dialog al cititorilor noștri cu Acad. RADU VOINEA
(p. 6—7)

Cutezătorii

17

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 22 APRILIE 1976,
ANUL X (NR. 448)

Trofeul „TERMOSUL DE ARGINT“

...a fost înmînat, zilele trecute, cîștigătorilor, echipajul pionieresc «**Urmașii lui Bogdan**», de la **Școala generală din comuna Bogdana, județul Vaslui,** participant la marele concurs «**Expedițiile Cutezătorii**», inițiat de revista noastră.

Acolo, pe locurile lor natale, unde dealul Taberei și pîrîul Bogdana vorbesc despre tradițiile istorice ale acestor meleaguri care «și-ar fi luat numele de la Bogdan, tatăl lui Ștefan Vodă cel mare» pionierii și școlarii au făcut din acest moment o adevărată sărbătoare.

Prin pionierii cîștigători se simțeau victorioși toți copiii, iubitori ai istoriei, păstrători ai tradițiilor populare din localitate.

● Pionierii orădeni vin adesea la Muzeul militar din oraș. Aici, ei urmăresc momente importante din istoria patriei, cunosc numeroase documente care atestă lupta dusă de poporul nostru, de-a lungul veacurilor, pentru apărarea vetrei strămoșești. Foto: Adriana Onița, Casa pionierilor, Oradea.

Constelația PIONIERII

● Deținători ai trofeului «Piramida de cristal», membrii microîntreprinderii de la Casa pionierilor din Zalău se dovedesc în continuare la fel de harnici și inventivi.

HĂRNICIE PIONIEREASCĂ

Dimineață de primăvară. În fața ogorului (ne aflăm pe întinderea de pămînt a C.A.P.-ului din Medgidia), copiii veniți să dea ajutor la pregătirea terenului agricol au format un lanț și cu pași măsurați au început să înainteze aplecîndu-se și curățind terenul. Mișcările lor ar fi sugerat privitorului cu simț poetic un dans gingaș pe pămîntul ieșit din somnul alb al iernii. În urma copiilor, ogorul își dezvelea chipul strălucind sub soare. Harnicii lui primenitori erau în acea zi pionierii de la Școala generală nr. 1 din Medgidia, băieți și fete care se mîndresc cu rezultate frumoase și la învățătură: au promovat sută la sută în trimestrul I și-n trimestrul II. La începutul acestui an ei au lansat pe județ o chemare la întrecere în munca patriotică, întrecere pe care au ilustrat-o cu numeroase dovezi de hărnicie pionierească. Inițiatorii Chemării cunosc acea răspundere care se poate exprima printr-un dicton: cel ce lansează o acțiune pionierească trebuie să fie și să rămînă exemplar.

M. MICU

Semafor „Cutezătorii”

VACANȚA... „SEMAFORULUI-CUTEZĂTORII“

Se poate spune că «Semaforul-Cutezătorii» a renunțat cu multă plăcere, în această primăvară, la vacanță. Prezent în acțiunile pionierilor, atent la ceea ce se petrece în jur, el s-a dovedit deosebit de harnic și prin fructuoasele consfătuiri, întîlniri de lucru, schimburi de experiență organizate în numeroase localități din țară.

De pildă, cu cîteva zile în urmă, pionierii redactori ai «Semaforului-Cutezătorii» de la Școala generală nr. 2 din comuna Ștefănești-Argeș (cîștigători ai premiului I la ediția de anul trecut a concursului «Semafor-Cutezătorii») i-au invitat pe toți colegii din județ — pionieri redactori-șefi ai gazetelor — la o întîlnire de lucru. Schimbul de păreri privind rolul și eficacitatea «Semaforului-Cutezătorii», cà și metodele concrete de lucru s-a extins într-o discuție mai largă asupra gazetelor pionierești ca mijloace importante de educare a pionierilor și școlarilor, de promovare în viața și activitatea lor a spiritului revoluționar.

Astfel de întîlniri au fost organizate și de către pionierii gălățeni reuniți în tabără la Ștefești, județul Prahova, și de către pionierii brașoveni, de cei hunedoreni sau ieșeni. Un moment de bucurie, de satisfacție și, în același timp, un imbold pentru activitatea viitoare l-a constituit înmînarea legitimațiilor «Semafor-Cutezătorii» oferite de redacția noastră tinerilor redactori, acelora care zi de zi, în unitățile din care fac parte, militează pentru rezultate bune la învățătură, pentru o comportare demnă, pionierească.

E. MĂNESCU

AU CUVÎNTUL PIONIERII LOCȚIITORI AI PREȘEDINTELUI C.N.O.P.

MEREU PREZENȚI!

Ultimele zile ale acestei frumoase vacanțe de primăvară ne-au găsit pregătind condițiile necesare ca al III-lea trimestru școlar să debuteze cît mai bine. Pionierii din județul Iași au participat cu însuflețire la înfrumusețarea claselor, la amenajarea laboratoarelor, a atelierelor. Evident, realizarea principalei noastre îndatoriri — învățătura, diminuarea numărului de corigenți și lichidarea repetenției — este în primul rînd în atenția noastră. În toate unitățile, pionierii redactori la «Semafor-Cutezătorii», ca și cei care răspund de panoul de onoare al hărniciei și sîrguinței pionierești au început să desfășoare o intensă activitate, fie popularizînd reușitele noastre, fie criticînd aspectele negative. Putem spune că «Semaforul» a depășit poarta școlii, deoarece articole semnate de noi, fotografii ale pionierilor fruntași apar adesea și la gazetele de stradă.

Ne preocupă realizarea obiectivelor stabilite de recenta plenară a consiliului județean al pionierilor, fiind convinși că prezența pionierilor în consiliile pionierești va ridica nivelul activităților ce se vor desfășura.

În această idee, a prezenței noastre în viața social-politică și economică a județului, pionierii locțiitori ai președintelui consiliului județean au avut o întîlnire cu tovarăși din conducerea de partid a județului. Sfaturile, învățămintele, îndemnurile primite cu acest prilej vor constitui un adevărat ghid pentru activitatea noastră viitoare, hotărîți fiind să dovedim că la noi nimeni nu este prea mic pentru a fi de folos patriei.

SILVIU IFRIM
Iași

ACTUALITĂȚI

PENTRU VIITORUL PATRIEI, PENTRU FERICIREA POPORULUI

Partidul și statul nostru, întregul popor muncitor își dedică toate forțele înfăptuirii grandioaselor țeluri stabilite de Congresul al XI-lea al P.C.R. și cuprinse în Programul partidului. Aceste obiective au în vedere asigurarea tuturor condițiilor necesare ca atît generațiile prezente cît și cele viitoare să se bucure deplin de binefacerile socialismului și comunismului.

Sub semnul acestei nobile preocupări s-a deschis, joi, 15 aprilie a.c., în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a altor tovarăși din conducerea partidului și statului nostru, o nouă sesiune a Marii Adunări Naționale. Pe ordinea de zi a sesiunii au fost înscrise probleme de importanță majoră pentru prezentul și viitorul patriei.

În prima zi au fost dezbătute și votate Legea pentru adoptarea Programului național de perspectivă pentru amenajarea bazinelor hidrografice din Republica Socialistă România și Legea pentru adoptarea Programului național pentru conservarea și dezvoltarea fondului forestier în perioada 1976—2010.

Cititorii noștri cunosc însemnătatea și actualitatea problemei apei în lumea contemporană. Dezbătut la Plenara C.C. al P.C.R. din 14 aprilie a.c., Programul național prevede un complex de măsuri pentru asigurarea apei necesare populației, precum și dezvoltării industriei și agriculturii noastre.

După cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la plenară, «programul se referă la un șir de măsuri privind amenajările hidrografice, lucrările de irigații, îmbunătățirile funciare. Acest complex de măsuri are, de asemenea, o importanță deosebită, deoarece va asigura evitarea unor catastrofe naturale, va reda în circuitul agricol suprafețe însemnate, va avea un efect pozitiv direct asupra fertilității și productivității a aproape 50 la sută din suprafața agricolă a țării, cu implicații directe asupra creșterii producției agricole».

Importanța conservării și dezvoltării fondului forestier a fost puternic subliniată cu prilejul dezbaterii în presă a programului de acțiune pînă în anul 2010. A fost pusă astfel în lumină valoarea inestimabilă a indicațiilor partidului, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, în această direcție.

Alături de întreg poporul, în această primăvară pionierii arată prin fapte că și-au însușit mesajul profund patriotic al chemării de a lua parte la marile acțiuni de împăduriri și la ocrotirea pădurii.

Sesiunea M.A.N. a luat de asemenea în discuție și a adoptat un număr de alte legi importante pentru mersul înainte al societății noastre socialiste.

Tot joi, 15 aprilie a.c., a avut loc Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste. Lucrările au fost conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii.

În încheierea examinării problemelor înscrise pe ordinea de zi, subliniind importanța deosebită pentru dezvoltarea societății noastre a hotărîrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. de a se ține în cursul acestui an Congresul educației politice și culturii socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a propus Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste să-și asume răspunderea de a convoca, organiza și asigura buna desfășurare a acestui congres.

Propunerea a fost însușită și adoptată în unanimitate de Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

DESENUL SĂPTĂMÎNII

VOM CREȘTE CÎT SALA PALATULUI

Noi sîntem mici în sala mare
Sala Palatului o locuim în vis
Dar știm că aici în adunări
Comuniștii legi drepte au scris.

Și-n fiecare an ne așezăm
În Sala Palatului ca-ntr-o balanță
Să ne cîntărim, să ne măsurăm
Cu-aceeași speranță.

Cînd vom fi mari și-nalți
Cum sînt cei pe care azi atît îi prețuim
Vom putea răsplăti prețul bucuriilor
Pentru care-acum le mulțumim.

CARMEN TUDOSE
cl. a VI-a, Șc. gen. Odobești

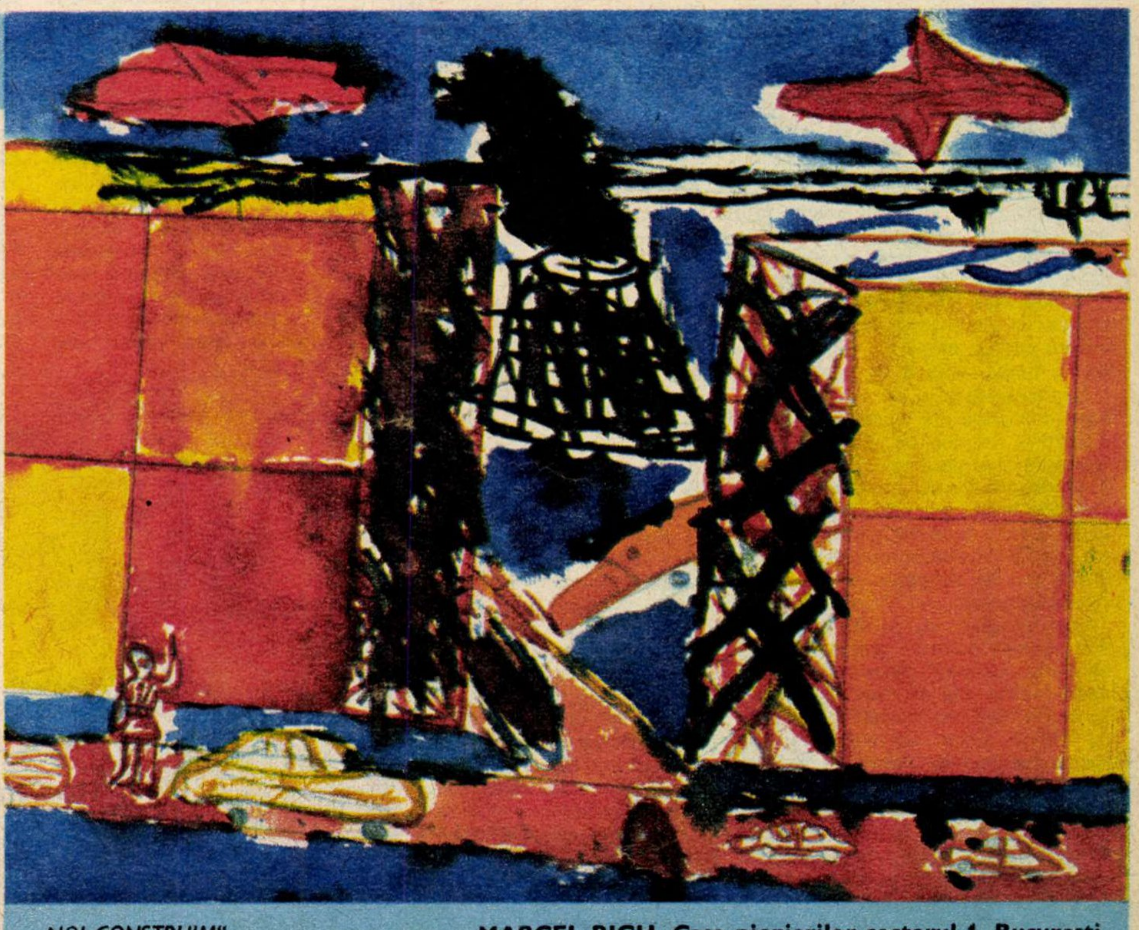

„NOI CONSTRUIM" **MARCEL BIGU, Casa pionierilor sectorul 1, București.**

Cabinet metodic „Cutezătorii" (sau „a învăța să înveți")

Materii grele - materii ușoare?

La începutul trimestrului al III-lea, să discutăm despre un subiect care surprinde nu atît aspecte «de atelier» ale muncii elevului cît concepția lui despre obiectele de învățămînt.

Mai întîi să ascultăm cuvîntul invitatului nostru, **conferențiar universitar doctor ION STANCIU, directorul Editurii didactice și pedagogice.**

Izvorul părerii despre «materii grele» se află, desigur, în experiența școlară. Dintotdeauna elevii au avut de făcut față unor obstacole pe care le ridică înțelegerea sau aplicarea unor cunoștințe noi. În urmă cu 300—400 de ani, cînd obiectul central de învățămînt îl constituia limba latină, va fi fost fără îndoială foarte greu să se execute compuneri versificate în această limbă. Pe măsură ce progresul social-economic a impus studierea altor discipline de învățămînt, în fața generațiilor noi de elevi au apărut alte dificultăți, alte «materii grele». De regulă, au fost considerate ca fiind grele **acele discipline de învățămînt ale căror teme nu puteau fi asimilate fără o bună însușire a temelor precedente.** Un exemplu tipic îl constituie matematica. La această disciplină, progresul nu este posibil fără cunoașterea noțiunilor precedente («golurile» din învățarea nesistematică) și fără exerciții de aplicare a acestora. Așa stau lucrurile și cu fizica, cu chimia, cu unele capitole din biologie. Pentru același motiv pot deveni «grele» o limbă străină, gramatica etc.

Istoria, geografia pot lăsa impresia unor discipline mai ușoare pentru că geografia Franței, de pildă, poate fi înțeleasă chiar dacă se cunoaște foarte puțin despre alte țări studiate anterior. Cel care învață «pe sărite» însă, azi o lecție, peste două-trei săptămîni alta, nu va ști niciodată în mod serios geografie și i se va părea și aceasta o «materie grea».

Este adevărat, nu pentru toți elevii sînt «grele» aceleași discipline. Unii elevi au înclinații deosebite pentru unele dintre ele; **simțind progresul** pe care-l realizează, învață cu plăcere, cu interes chiar. Și astfel, materia respectivă devine... ușoară, în timp ce pentru altul poate rămîne «grea».

Cum va evolua această opinie? Cu 100–150 de ani în urmă se considera că pentru foarte mulți copii este «**greu**» să învețe carte, să poată termina patru clase primare. În urmă cu 40—50 de ani se considera că pentru cea mai mare parte a copiilor disciplinele care se predau la gimnaziu erau foarte grele; cît despre cele din liceu se credea că sînt accesibile unui cerc și mai restrîns de tineri. În zilele noastre, cînd toți copiii sînt cuprinși în școala de 10 ani, se constată că toți copiii normali dezvoltați sînt capabili să învețe. Matematica pentru anii I și II de liceu, considerată cu cîteva decenii în urmă inaccesibilă pentru 70—80% din tineri, a devenit acum larg accesibilă.

Dar modernizarea continuă a învățămîntului, efortul profesorilor de a asigura, prin modul în care lucrează cu clasa, înțelegerea cunoștințelor care într-adevăr prezintă unele dificultăți va schimba treptat această opinie. De asemenea, se depun eforturi ca manualele să fie cît mai accesibile, bogat ilustrate, sprijinindu-se procesul de înțelegere a cunoștințelor.

Sigur, pentru unii elevi anumite materii vor continua să rămînă «discipline grele» în timp ce pentru colegii lor ele vor fi «ușoare».

Cîteva recomandări. Din moment ce nu putem spune că există în mod obiectiv unele «discipline grele» și altele «ușoare», ci doar că ele **devin** astfel după cum s-au pregătit sau nu s-au pregătit elevii, consider că raportul elev —«disciplină grea» apare ca o consecință a unui mod defectuos de lucru al elevului. Bineînțeles, învățătura nu e o treabă ușoară; nimic serios în viață nu se realizează fără muncă, fără efort continuu, perseverent.

Deci recomandarea **nr. 1:** fiecare lecție pregătită la timpul ei; tot ce se lasă pe a doua sau a treia zi va constitui apoi **o greutate** în plus; recomandarea **nr. 2:** dacă ceva nu s-a înțeles, să se ceară lămuriri profesorului în cursul lecției imediat următoare; recomandarea **nr. 3:** dacă o temă anume sau disciplina în întregul ei ridică unele dificultăți, să se ceară profesorului exerciții suplimentare; treptat, dificultățile vor fi învinse, iar materia respectivă va deveni din «grea», «ușoară»; recomandarea **nr. 4:** cultivarea convingerii că efortul zilnic face o materie **«ușoară»**, iar amînarea acestui efort o face din zi în zi mai **«grea»**.

MUIEȚI -S POSMAGII?

Acum, pe seară, pe Florică P. abia l-am dezlipit de la «program» ca să stăm puțin de vorbă.

Iată ce declară: «Eu merg greu la matematică la fizică, la română, la franceză — stă puțin pe gînduri — și la istorie». Adică acestea ar fi **materiile grele** după el. Mai punem și de la noi cîteva... și ne-am lămurit: **Cartea** — e grea! Școlarii aceștia — din păcate nu prea puțini — nici nu-și pun întrebarea cu pricina, — Materii grele — materii ușoare? — nici nu-și bat capul cu ea; ei au rămas la întrebarea puerilă și greșită: «Școală sau joacă?»

Pentru că leneșului îi e greu la toate.

CÎTEVA IZVOARE

Florin Leafu — clasa a VIII-a, Școala generală nr. 153 din București — are note foarte bune la matematică. Facem această precizare de la început, fiindcă, după opinia comună, matematica ar fi în fruntea materiilor grele.

Dar Florin merge greu cu limba engleză! Să ne lămurim.

Există cazuri speciale, cînd din diferite motive o disciplină anumită nu «se leagă» de loc. De pildă: o întîmplare anterioară, neplăcută, aflată în legătură cu această disciplină (un școlar nu putea suferi o limbă străină fiindcă, atunci cînd era mic, un personaj drag dintr-un film pătimise din pricina cuiva, care vorbea această limbă); anumite inhibiții determinate de eșecuri (mai ales în împrejurări delicate); influența opiniei cuiva în care crede (de regulă elevi mai mari, «cu autoritate», dar fără succes la învățătură), un start nefericit în contactul cu disciplina (o notă proastă, o mustrare, o ironie etc.) și alte împrejurări. În multe din aceste situații școlarul însuși **se lasă inhibat** — adică are în genere un apetit palid pentru învățătură, astfel încît «necazul», deși mic, cade pe un teren slab.

Dar de ce, Florin, la engleză? Nici una din împrejurările de mai sus nu explică pe deplin această situație. Am în față un școlar serios, harnic, inteligent. El nici măcar nu antipatizează disciplina cu pricina, dar repetă mereu că «n-o înțelege». Ce-i de neînțeles aici? Cuvîntul cutare înseamnă cutare: memorie pur și simplu — și Florin are memorie bună. Poate îl derutează faptul că se citește altfel decît se scrie? Pronunția? Ia să vedem.

Rep.: — Citește un cuvînt din limba engleză.

— Care?

— Uite, acesta (National).

— Nașionél — spune Florin, cu accent pe e.

— Nu. Nu. Neișănl — îl corectez eu, schimbînd și accentul.

— Știam, dar nu-mi venea să zic!

Florin are un complex: adică o stare de neputință în fața acestei limbi. Dar cred că-n mare măsură explicația stă în acea pronunție **lipsită de curaj;** el consideră în sine că nu e de bun simț să «stîlcești» sunetele unui cuvînt care ți se înfățișează clar, simplu — și nu se desprinde de pronunția românească, cu accent cu tot. E un băiat emotiv — aflăm Piedica este deci de natură temperamentală. Printr-o împrejurare specială, temperamentul îl stopează; pe el la engleză (învățarea unei limbi e și o chestiune de tupeu — în sensul bun al cuvîntului); pe alții la alte materii. Dar nu toți timizii sînt «victime» ale unor materii «grele»; un plus de concentrare, de hotărîre, poate, fără îndoială, să ducă la rezultate bune și aici. Dar mai ales rețineți: aceste «cazuri» nu se rezolvă numai «singur printre manuale», ci mai ales **în colectivul de colegi și prieteni!**

În grupă și detașament deci!

Matematică
Zoologie

MATERIA ȚI-O FACI SINGUR «GREA»

Materia grea a lui Tudor Preduț din clasa a VII-a, aceeași școală, este... geografia. Poate fiindcă la geografie e cam mult de memorat. «Lecția despre relieful Asiei a fost cea mai grea. Denumiri multe și ciudate». Mă rog, fie — dar și lecția despre tabloul lui Mendeleev avea denumiri multe și ciudate; cu toate astea, nu i-a fost greu s-o învețe.

Preduț este un elev cu note bune și foarte bune. El ne amintește acei școlari care declară că «Pentru noi nu există materii grele și ușoare». Deci **pentru ei** deosebirea e lipsită de sens, fiindcă se preocupă de toate materiile în aceeași măsură. Amicul nostru însă mărturisește: «Eu vreau să dau la liceul de electronică. De aceea, mă ocup mai mult de matematică, fizică, chimie». În astfel de situații, cînd școlarul **se ocupă mai puțin,** el își pierde **interesul** pentru disciplina respectivă. Aceasta îl face să recurgă exclusiv la **memorarea** în fugă, pe deasupra, a «lecției». «Înlocuirea metodelor de înțelegere — de apropiere afectivă față de-o materie anumită, cu memorarea îngreunează în cele din urmă munca și sfîrșește prin a determina **antipatia** elevului pentru obiectul în cauză» — se scrie într-o lucrare de specialitate. Prietenul nostru n-a ajuns pînă aici — și bine a făcut —, dar dacă din vreo pricină oarecare și-ar fi pierdut interesul pentru geografie în clasele mai mici cazul ar fi fost exact cel descris în textul citat.

Dar, să ne oprim aici — cu promisiunea că la întîlnirea viitoare vom prelungi dezbaterile pe această temă, ocupîndu-ne de problema atît de des ridicată: «Matematica — o materie grea?»

ILIE TRAIAN

PENTRU PREZENT ȘI VIITOR — FĂGĂDUIM!

Montaj de versuri
de **NICOLAE DAN FRUNTELATĂ**

Noi sîntem generația ce-n vîrsta țării suie
Cu dragostea pentru partid, pentru popor.
Puternici astăzi, strîns uniți și mîndri,
Prin muncă vom fi demni de viitor.

Desfășurate flamuri sînt gîndurile noastre,
Sub cerul patriei, în timp cunună,
Vorbind de dragostea, de hotărîrea
De-a apăra și de-a-nflori mereu,
Prin vis și faptă, patria străbună.

Țara mea de dor, țara mea de glorii,
Te-au slăvit poeții, te-a-nălțat poporul.
Brațe dîrze de țărani și muncitori
Pavăză ți-au stat în luptă și victorii.

Azi avem de împlinit menirea
Viselor ce-n floare se deschid.
Ne e chezășie, forță și îndemn,
Permanent, chemarea de partid.

Partidul azi ne cheamă:
Visați, creați, clădiți!
Să fie vîrsta voastră o flacără în care
Un om pentru o lume nouă făuriți.
Răspundem unanim, cu sentimentul pur
Al înnoirii încrustat în faptă,
Cu dăruire și cu brațele vibrînd
În munca cea mai dîrză și mai dreaptă.
Răspundem unanim cu tinerețea,
Ea însăși forță pentru viitor,
Cînd prin poporu-ntreg, prin tineri, prin noi,
prin pionieri,

Se-nalță națiunea spre comunism în zbor.

Pionierii cu vîrsta urcînd
În această lumină de țară,
În acest prezent socialist împlinind noi destine,
Tot ce ne cere partidul, tot ce înseamnă
Pentru oameni, mai mult și mai bine.

Azi în școală deprindem
Tainele științei, tainele gîndului,
Învățăm să-ndrăznim,
Învățăm să clădim,
Cu mintea și brațele,
Frumuseți noi pămîntului.

Învățăm că patria este
În lupta de veacuri,
În setea de libertate, de independență,
În miile de oameni care s-au jertfit
La cumpenele zbuciumatei noastre istorii,
În idealul comunist,
Lumină a prezentului,
Lumină — pururi.

Cravata roșie cu tricolor,
Însemn de-ncredere și de onoare
Pe care ni-l acordă un popor
Căruia-i sîntem demnele vlăstare,
E legămîntul nostru de credință
De-a ne-mplini cu cinste datoria,
De-a înălța în timp statornic imn
Pentru partid și pentru România.

Sîntem atît cît punem în fiecare loc,
În fiecare clipă, în fiecare vis.
Sîntem atît cît ardem, cu suflet comunist,
În tinerețe ca-ntr-un front deschis,
Atît cît munca ni-i măsură dreaptă
A clipelor, a ființei, a puterii,
Cît transformăm materia-n tipare
Înnobilate și supuse vrerii.

O, nu există cîntec și nu există semn
Mai tînăr și mai plin de poezie
Decît acest frenetic și puternic imn
Cînd stăpînim furnale, cînd sîntem în cîmpie,
Cînd școala se deschide uimirilor și setei
De-a ști, de-a învăța, de-a împlini,
Cînd, în adînc de mină, ori sus, pe albe schele,
A FI înseamnă simplu A MUNCI.

Continuăm o flacără, un crez
De dăruire revoluționară.
Cu vîrsta noastră astăzi stăm temei
Acestei inimi ce se cheamă Țară.

Stăm chezășie cu ceea ce există
Pe-acest pămînt de glorii, pe-acest pămînt
deplin,
Cu un destin statornic și-nalt al libertății,
Cu tot ce sîntem și voim să fim,
Cu tot ce tineretul a adus
În lupta poporului, jertfă și gînd,
Prin anii cei grei ai istoriei noastre,
La patria socialistă visînd,
Cu tot ce azi se schimbă sub brațul nostru
vrednic,
Cu tot ce este-n țară rîu și ram
Avem lumină vie și spațiu ferm de vise
Și certitudini — al Partidului Program.

Deschis spre inima țării, spre inima noastră,
Congresul al unsprezecelea, tribuna viitorului,
Ne arată drumul pe care
Înțelept se transformă aurul gîndului
În faptă, în izbîndă eternă.

Se-adună țara-n noi prin tot ce are
Mai'nalt, mai îndrăzneț și mai deplin.
Sîntem legați prin dragoste de țară,
Prin viitoru-acesta, pe care îl zidim,
Prin gîndu-nalt de dragoste fierbinte
Pentru partid, părinte-al tuturor,
Și pentru cel dintîi dintre bărbații
Acestui vechi și ne-nfricat popor
Care ne cheamă «Dragi prieteni tineri»
Să fim noi forța vie pentru mîine.
Muncind, gîndind, doar astfel putem ști
Cum se transformă visele în pîine,
În noi orașe clocotind de viață,
În fontă, în mașini, în mari turbine
Și cum devine omul deplin și luminat
Prin muncă și prin viață comunistă
Un om al vremii sale, un om adevărat
Pentru o patrie care există
În libertate, demnă, suverană
Și care spune lumii cuvîntul său de pace,
Și care vede lumea egală și mai dreaptă,
Cînd tinerii planetei înseamnă viitor
Și cutezanța timpului ce-așteaptă.

Muncim, creăm, doar astfel putem ști
Cum se transformă visele în pîine,
În noi orașe clocotind de viață,
În fontă, în mașini, în mari turbine.

Noi sîntem generația acestui ev,
Cu fapta și cu gîndul poporul ni-l slujim,
În fața lui ne angajăm solemn
Să împlinim Programul comunist.
Pentru prezent și viitor
FĂGĂDUIM!

PCR 55

GÎNDURI PENTRU PARTID

A fost o vreme cînd, copil încă fiind, în mijlocul lumii de odinioară, mi-a fost dat să întîlnesc minciuna. Și inima mea întristată s-a întrebat: cum o fi chipul real al adevărului?

Tot în aceeași vreme, m-a izbit nedreptatea! Și, îndurerat, m-am întrebat: dreptatea cum o fi arătînd ea oare?

Urîțenia era destulă. Mulți purtau măști. Măști bine ticluite, ce acopereau însă fețe murdare, încruntate, viclene, rele. Unde aș putea găsi frumusețea? Acea frumusețe ideală pe care o visam în visurile mele copilărești?

Sute, sute și alte sute de întrebări mi se iscau în minte, din ce în ce mai arzătoare, cu fiece an ce se scurgea.

Binele? Ce înseamnă binele? Cinstea? În ce e întruchipată? Dar bunătatea? Suprema generozitate? Iubirea de oameni?

Demnitatea! Oh, nevoia de demnitate mă chinuia cel mai mult. Dar cum puteam să-mi păstrez demnitatea, cînd o o forță hidoasă se silea să mă întineze și să mă îngenunche?

Înjosit, rănit, îmi spuneam că viața este un coșmar.

Atunci am strigat. Am bătut, deznădăjduit, în porțile vieții, cerînd ajutor. Și, dintr-o dată, o rază, ca o suliță de lumină, a străbătut bezna. Ce se întîmplase? Nu-mi dam încă prea bine seama. Aveam să înțeleg mai tîrziu. Începusem să descopăr partidul.

Cuvintele lui limpezi, ca șuvoiul unui izvor de munte, au răzbătut pînă la sufletul meu. Le-am sorbit. Zorile își vesteau izbînda. Și păsări mari, albe, mi se roteau în jurul frunții. Încolțea speranța.

M-am ridicat pe vîrfurile picioarelor ca să privesc departe, cît mai departe, pe deasupra sloiurilor de gheață și întuneric. Parcă m-aș fi cățărat pe culmea unui deal, apoi pe creasta unui munte. O cunună de aur roșu strălumina tot cerul. Cu uimire și bucurie, am întrezărit cu ochii mei de copil chipul curat al adevărului, al dreptății, imaginea frumuseții, a iubirii de oameni, a generozității, cinstei și bunătății nemărginite.

Au trecut de atunci 55 de ani!

ALEXANDRU MITRU

DIALOG ÎNTRE GENERAŢII

ÎNTÎLNIRE CU ACAD. RADU VOINEA

Studenţii care se aflau în ziua aceea pe aleile largi ce duceau spre clădirile Politehnicii bucureştene se uitau nedumeriţi la grupul de fete şi băieţi cu cravate roşii cu tricolor în jurul gîtului, pe care îi vedeau trecînd pe lîngă ei. Pionierii veniseră să viziteze această cetate a ştiinţei şi tehnicii care dă anual ţării mii şi mii de specialişti. Priveau cu admiraţie la modernele clădiri ale institutului, care se întinde pe o suprafaţă de aproape 100 ha şi este alcătuit din 12 facultăţi în care învaţă peste 19 000 de studenţi şi unde predau 1 500 de cadre didactice. Concepţia construcţiei este foarte modernă. Peste 70% din spaţiu este destinat laboratoarelor şi atelierelor dotate cu utilaj de prim rang, ceea ce demonstrează orientarea institutului spre un învăţămînt practic. Peste puţin, pionierii se aflau în cabinetul de lucru al rectorului Institutului politehnic, **academicianul Radu Voinea**. Cunoscutul om de ştiinţă, bun prieten al pionierilor, i-a primit cu aceeaşi căldură cu care tinerii emisari ai cititorilor noştri sînt primiţi întotdeauna acolo unde bate puternic pulsul vieţii noastre.

Alexandru Petru (Şcoala generală nr. 169): Vă rugăm să ne explicaţi ce se înţelege prin legătura dintre învăţămînt, cercetare, producţie.

Acad. Radu Voinea: Acesti trei factori, legaţi prin trăsătură de unire, stau astăzi la baza întregului nostru învăţămînt. Într-o ţară socialistă în plină dezvoltare industrială,ca a noastră, este foarte necesară o concepţie revoluţionară asupra învăţămîntului, care să schimbe vechea idee despre şcoală. Şcoala românească are frumoase tradiţii şi ea a pregătit în trecut mulţi specialişti de prestigiu. Învăţămîntul era pe atunci mai ales teoretic. De pildă, studenţii la Politehnică urmau cursuri de fizică, matematică, rezistenţa materialelor şi altele. Toate acestea se învăţau aproape numai în sala de curs. Cînd proaspătul inginer intra în fabrică, se deprindea foarte greu cu noua sa activitate. Acum studentul îşi continuă studiul în atelier şi laborator. Urmărim să realizăm în facultăţi un model al vieţii pe care studentul îl va continua în mod firesc, după absolvire, în producţie.

Constantin Belea (Şcoala generală nr. 170): La noi în şcoală, în atelier sau la cercurile de la casa pionierilor ne pregătim să devenim specialiştii de mîine de care are nevoie ţara. Vă rugăm să ne spuneţi cum va trebui să se prezinte un asemenea specialist al viitorului.

Acad. Radu Voinea: Specialistul de azi, şi aşa va fi şi în viitor, este un om competent, de mare calificare, întotdeauna la curent cu ceea ce este nou în profesiunea sa. El produce şi învaţă în acelaşi timp. Spirit iscoditor, mereu activ, ştie să găsească cele mai bune soluţii pentru ca maşina sau dispozitivul la care lucrează să dea maximum de randament, să producă mai mult şi mai bine. El nu se mulţumeşte să aplice doar ceea ce au descoperit alţii, ci duce mai departe ideile lor. El este un cercetător, un creator, o minte în continuă efervescenţă şi nu un simplu executant. De specialişti cu un asemenea profil are nevoie ţara noastră pentru realizarea cincinalului revolutiei ştiinţifico-tehnice şi pentru cincinalele viitoare. De aceea, încă din copilărie trebuie să începeţi să vă formaţi un spirit viu, să căutaţi noul, să tindeţi mereu spre realizări mai bune, mai frumoase. Şi de aceea, la Politehnică, cei trei factori învăţămînt-cercetare-producţie nu se realizează în paralel, ci alcătuiesc un tot unitar.

Carmen Stere (Şcoala generală nr. 200): Atelierele noastre nu sînt prea mari, dar nouă ne place să lucrăm în ele. Cum arată cele de la Politehnică?

Acad. Radu Voinea: O să mergeţi de îndată să le vizitaţi. În atelierele noastre activitatea practică este diferenţiată. Studenţii de la Facultatea de mecanică fac practică în atelierul de maşini-unelte, un atelier foarte mare de tehnologia construcţiilor de maşini; studenţii de la electrotehnică urmează o practică pe specificul lor — ei fac motoare şi transformatoare pentru aparatură de înaltă performanţă. Studenţii de la chimie produc, între altele, anumite substanţe chimice importante de care industria are nevoie în cantităţi foarte mici şi pentru producţia cărora nu ar fi economic să se înfiinţeze întreprinderi speciale. La Politehnică avem şi trei calculatoare de mare capacitate, care sînt foarte solicitate. Ele sînt utilizate atît pentru practica studenţilor, care învaţă să programeze cît şi în vederea

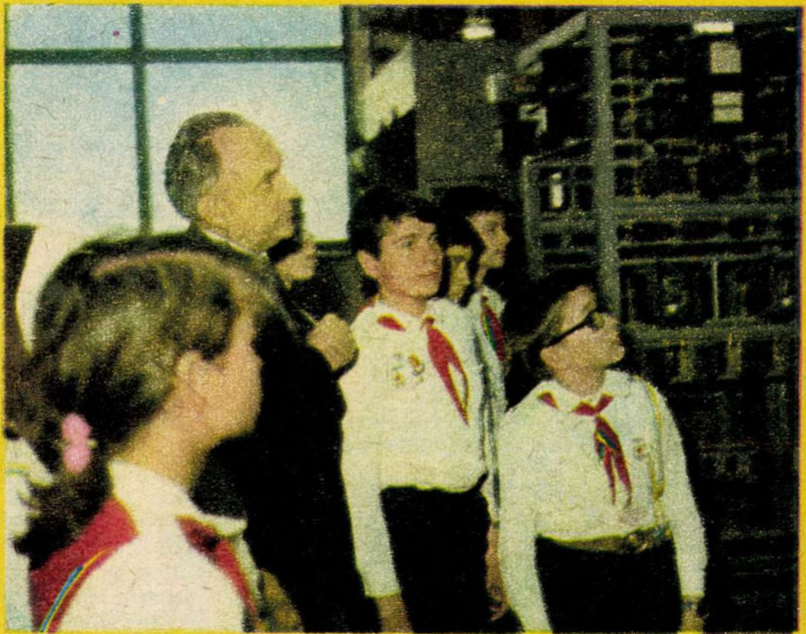

Concursul serial

CE ŞTIŢI DESPRE „MINITEHNICUS"?

Întrebare: În ultimii ani, expoziţiile naţionale «Minitehnicus» au fost deschise în sălile Muzeului de istorie a partidului comunist, a mişcării revoluţionare şi democratice din România. Începînd cu ce an prestigioasa instituţie a devenit gazda marilor expoziţii ale minitehnicienilor?

Răspuns:

A : 1972;
B : 1974;
C : 1975.

Etapele anterioare au apărut în numerele 1, 4, 6, 9, 14, 15/ 1976.

Cupoanele, avînd bifate răspunsurile corecte, vor fi expediate la redacţie toate deodată, după apariţia celei de-a zecea întrebări.

A ☐ B ☐ C ☐ . . . .

Ce ştiţi despre «Minitehnicus»? Cupon nr. 7.

„MINITEHNICUS" 1976 LA CLUJ-NAPOCA

Cine vizitează expoziţia judeţeană «Minitehnicus» deschisă într-una din sălile Casei pionierilor din Cluj-Napoca rămîne plăcut impresionat de inventivitatea, fantezia şi hărnicia celor peste 6 000 de pionieri şi şcolari din judeţ care şi în acest an au înlocuit stiloul cu pistolul de lipit, cu ciocanul sau cu rindeaua, dînd la iveală cîteva mii de creaţii tehnice, unele de o deosebită valoare, multe cu posibilităţi de utilizare în cadrul autodotării atelierelor şi laboratoarelor sau cu aplicaţii mai largi în industrie şi agricultură.

Am remarcat maşina automată de ştanţat, cu o productivitate impresionantă (peste 100 000 bucăţi în opt ore), realizată la cercul de mecanică şi carting al Casei pionierilor din Cluj-Napoca. De asemenea, aparatul pentru ionizarea şi purificarea aerului, una dintre lucrările cele mai originale din expoziţie. Realizatorii ei: un colectiv de minitehnicieni de la Casa pionierilor din Dej. Laboratorul electronistului pe care-l propune aceeaşi casă a pionierilor vine în întîmpinarea dorinţei multor minitehnicieni electronişti. Cei care l-au imaginat au montat pe un... dulap tot ceea ce este necesar într-un laborator de electronică: surse de tensiune, instrumente de măsură şi control, unelte şi dispozitive. Sertare anume rezervate aşteaptă piesele. Masa rabatabilă face ca spaţiul ocupat de acest minilaborator să se reducă şi mai mult. Lucrarea se află în atenţia inspectoratului şcolar, în vederea omologării.

Din aceeaşi serie de lucrări, proiectate pentru autodotarea şcolii, pentru aplicarea în practică a cunoştinţelor căpătate la ore, fac parte şi electroli-

rezolvării unor calcule care altfel ar necesita foarte mult timp. Vreau să subliniez încă o dată importanța activității practice în școală și în facultate. Oricît de bune calcule ai face pe hîrtie, încrederea deplină și satisfacția o ai numai atunci cînd ai verificat în practică planurile și calculele. Practica îți dă un plus de siguranță, încredere și curaj, adîncind și înțelegerea teoretică a unei probleme.

Ion Vlad (Școala generală nr. 196): Vă rugăm să ne vorbiți puțin despre cercetare, atît de importantă în cincinalul revoluției tehnico-științifice.

Acad. Radu Voinea: Avem institute de cercetare puternice, care s-au dezvoltat într-un ritm rapid, mai ales în ultimii ani. Datorită îndrumărilor date de conducerea de partid, de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, institutele și-au orientat cercetările către nevoile producției. În cursul recentei sale vizite în unele institute de cercetare, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a avut aprecieri elogioase pentru cercetările menite să ajute la îndeplinirea unor obiective foarte importante ale cincinalului. Am reușit să realizăm mașini și instalații complexe necesare industriei, pe care nu le puteam face în trecut. Proiectele lor au fost alcătuite pe baza unor cercetări eficiente. Avem toate motivele să avem încredere în înfăptuirile noastre. Să vă dau un exemplu: la Porțile de Fier, din cele șase uriașe turbine — ca să vă faceți o idee, numai o singură paletă cîntărește cîteva tone...

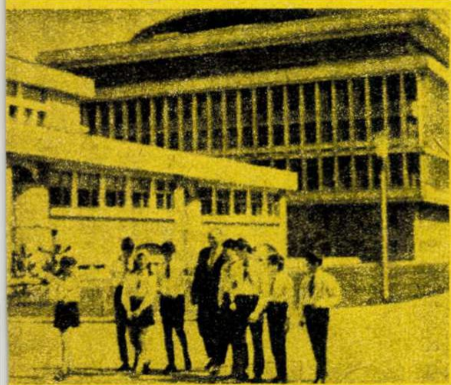

Anca Livorschi (Școala generală nr. 178): Și noi le-am văzut...

Acad. Radu Voinea: ...Cum spuneam, din cele șase turbine ale uzinei hidrotehnice românești, trei sînt lucrate la noi în țară. I-am întrebat pe tehnicienii de acolo dacă au avut vreodată dificultăți cu ele. «Se comportă perfect», ne-au răspuns. Astăzi avem toate premisele să ne concentrăm forțele spre o cercetare care, slujind industriei, să permită României să se înscrie într-un viitor apropiat în rîndul țărilor dezvoltate ale lumii. În știința românească au strălucit mari spirite creatoare. Numele lui Vuia, Vlaicu, Coandă, Cobălcescu, Haret sînt cunoscute în toată lumea. Astăzi, în cadrul a numeroase congrese internaționale, lucrările românești din domeniul științei și tehnicii sînt primite cu interes deosebit, multe fiind distinse cu premii și medalii pentru originalitatea soluțiilor.

Mircea Bălașu (Școala generală nr. 200): Sînteți președintele de onoare al Clubului «Minitehnicus». Ce părere aveți despre această activitate pionierească și cum trebuie să se dezvolte în viitor ca să fie mai eficientă?

Acad. Radu Voinea: Realizările minitehnicienilor sînt mari și importante. Am văzut lucrări de ale lor de-a dreptul uimitoare. Desigur, știți că unele au fost distinse cu premii la un concurs internațional de la Tokio. Am observat, de asemenea, interesul viu al minitehnicienilor pentru tot ce este nou. Îmi place inteligența și fantezia pe care le înmănunchează multe realizări de ale lor. Dar am văzut și lucrări în care cred că a intervenit prea mult îndrumătorul adult. Mie mi se pare important ca în cadrul cercurilor «Minitehnicus» creativitatea să devină o modalitate de existență pentru fiecare participant. Nu toți pionierii pot să facă invenții epocale. Acestea nu se fac în fiecare zi. Trebuie să vă lăsați imaginația să zboare, fără a pierde însă contactul cu realitatea. Revista «Cutezătorii» mi-a trimis adeseori propuneri de construcții prezentate de pionieri, unele extrem de interesante

și simple, lesne aplicabile, foarte utile, deși modeste în aparență. Alții însă prevedeau în schemele lor dispozitive care, pentru a nu fi atacate de acizi, urmau a fi realizate din... aur sau platină! Lăsîndu-se furați de fantezie, ei uitau de eficiență, uitau că o creație este viabilă numai prin utilitatea ei pentru oameni. Trebuie ca încă din copilărie să învățăm să ne folosim bine energia și imaginația. Cercurile «Minitehnicus» trebuie să meargă pe linia atragerii unui număr mare de participanți, fiindcă în cadrul lor mulți pionieri își găsesc drumul spre profesie. De asemenea, cercurile tehnico-aplicative trebuie să țină seama de nevoile regiunii în care activează, de perspectivele care se deschid orașului, județului. Minitehnicianul, ca să folosesc o expresie mai veche, trebuie să fie mereu cu fața spre viitor.

Dan Andronescu (Școala generală nr. 196): Ce înseamnă în zilele noastre a fi inventator?

Acad. Radu Voinea: Inventatorul zilelor noastre nu mai seamănă cu cel de acum 200 de ani și nici măcar cu cel de-acum 50—60 de ani. Astăzi, pentru o invenție, nu este suficient să ai imaginație, chiar dacă ar fi genială, ci ai nevoie în primul rînd de temeinice cunoștințe științifice, cel mai adesea din domenii foarte diverse. Înainte timpul între descoperire și aplicare era foarte lung. De la descoperirea legii lui Faraday și pînă la aplicarea ei la motoare au trecut 50 de ani. Cu timpul, intervalul dintre descoperire și aplicare s-a redus, ca în prezent să se ajungă la 2-3 ani și chiar mai puțin. Să ne gîndim numai la generațiile de calculatoare care se succed în lumea modernă cu atîta rapiditate. Astăzi, laboratorul de cercetare al inventatorului se află în uzină. În lumea contemporană, dezvoltarea tehnicii se împletește strîns cu dezvoltarea științei.

BITI CARAGIALE

---

zorul realizat la Școala generală din comuna Chinteni, aparatul pentru determinarea efectului termic al curentului electric construit la Dej sau amplificatorul stereotonic de 2×15 W, cu circuite integrate, imaginat de pionierii din Gherla.

Minitehnicienii de la Școala generală din comuna Lunca de Sus au construit un tablou meteorologic, mai exact: un barometru chimic foarte util.

O altă serie de lucrări reproduc la scară, sub formă de machetă în funcțiune, complexe instalații industriale. O realizare interesantă de acest fel semnează minitehnicienii din Cîmpia Turzii: cuptorul automat pentru recoacerea sîrmei.

Aeromodele, de la cele mai simple pînă la cele cu radiocomandă, navomodele de diverse tipuri, radioreceptoare, diferite dispozitive simple de automatizare fac obiectul unui alt sector al expoziției.

Realizările din acest an ale minitehnicienilor din județul Cluj, deținători ai Marelui Trofeu transmisibil «Minitehnicus», reprezintă o demnă încununare a succeselor lor de pînă acum.

CONSTANTIN POPESCU

Nesfîrşită e pădurea

Schiţă de VASILE MĂNUCEANU

Se privesc cîteva clipe, într-o tăcere solemnă. Şopîrla, cu capul înălţat, cu ochii ei ca două gămălii verzi, neclintită, încordată. Apoi, mica făptură înţelege că n-are de ce să se teamă. Gîfîie supărată:

—Ce tot te ţii după mine? N-ai mai văzut şopîrle?

—Ba da. Dar nu ca tine. Tu eşti altfel. Simt eu, ghicesc eu. Nu cumva eşti chiar împărăteasa şopîrlelor?

—N-ai nimerit-o. Nu sînt decît cămărăşiţa de-a doua a luminăţiei sale. Mă duc, că am o mulţime de treburi. Rămîi sănătos.

Şi, întorcîndu-se fulgerător, vietatea dispare cu un foşnet sub frunzele vechi. Victor rîde. Numai după felul ciudat cum răsună rîsul lui în pădurea pustie şi calmă înţelege că e singur. Nici nu se putea altfel. Angela şi Dinu, colegii lui de echipă, s-au depărtat demult pe potecile strîmbe şi întortocheate ca un labirint, în timp ce el scotocea după şopîrlă la rădăcina fagilor.

Nu mai rîde. Se aşază pe un buştean şi oftează amărît. Cum, necum, iar a făcut-o. Parcă le aude chicotelile cînd o să ajungă şi el la locul de adunare:

—După ce te-ai orientat tu, Victore? După steaua polară?

—Vedeţi-vă de treabă. Eu zic că a presărat firimituri ca să cunoască drumul, dar i le-au ciugulit vrăbiile.

Zăpăcit. Aiurit. Distrat. Au dreptate să-l ia peste picior. Nu, rîsul lor nu e răutăcios, e un rîs plin de îngăduinţă. Şi totuşi...

De ce pînă şi clipele lui de triumf capătă o lumină comică, neserioasă? Ieri... ba nu, alaltăieri, cînd l-a scos tovarăşul profesor Dima la lecţie şi i-a dictat problema aia grea... Poate că nu erau trei în clasă s-o rezolve atît de repede. Dar el a rezolvat-o. Punct cu punct. O demonstraţie precisă, impecabilă, fără nici o bîlbîială. Pe măsură ce umplea tabla, simţea cum creşte admiraţia clasei. Nu se auzea nici musca. Iar la sfîrşit, mîndru şi emoţionat, şi-a şters fruntea asudată cu batista. Atunci a răsunat hohotul acela formidabil, ca la cinematograf. Fiindcă nu folosise batista, ceea ce credea el că e batistă era cîrpa de şters tabla şi se spoise pe faţă ca un clovn.

De ce pînă şi clipele lui de...

Priveşte meditativ frunzişul uscat. Ah, şopîrlă trădătoare... Nu, nu trebuie să se grăbească, s-o ia la goană orbeşte, prin pădure, să strige după ceilalţi. Trebuie să se orienteze singur, liniştit, dacă-i concurs, concurs să fie, din nenorocire busola e în mîna lui Dinu, iar Dinu cine ştie pe unde-o fi acuma, dar nu-i nimic, se descurcă el, o să le arate el că nu-i atît de...

Angela mergea în spatele lui Dinu. L-a văzut cînd s-a aplecat după şopîrlă. I-a strigat:

—Hai, Victore, hai! Nu rămîne în urmă!

Dar lui i-a intrat pe-o ureche şi i-a ieşit pe alta. A rămas în urmă. Ce-i drept, i s-a întîmplat uneori s-o mai ia şi înainte. Ca săptămîna trecută, cînd a fost ziua Angelei şi i-a invitat pe toţi la ora şapte. Ce-o fi fost în capul lui? Cum a înţeles el că la şase? S-a ferchezuit, a cumpărat cele mai frumoase flori din piaţă şi la şase punct a sunat la uşă. Angela era în zor mare, făcea sandvişuri, prăjituri, ea ştie ce făcea acolo, în bucătărie. I-a zîmbit cît a putut ea mai dulce, dar după felul cum a înfipt florile în glastră, ca pe-un tîrnăcop, a înţeles cît e de supărată că a găsit-o aşa, în şorţ de bucătărie, mînjită de maioneză şi de dulceaţă, cînd ea se pregătise să-l facă praf cu rochia ei nouă, de catifea.

De ce pînă şi în asemenea clipe...? Florile erau atît de frumoase, iar el îi scrisese Angelei chiar şi o poezie de trei strofe, de ce a tre...

Nu, de data asta e hotărît să nu apară în faţa celorlalţi ca un gură-cască, pierdut în imensitatea pădurii, năuc şi neajutorat. Trebuie să găsească drumul cît mai urgent, să ajungă acolo calm şi zîmbitor, ei bine, am întîrziat şi eu puţin, am studiat fauna.

Ia stai. Ce-o fi mişcat acolo, în tufiş? Ce poa' să fie? Cine ştie ce faună mai ascunde pădurea asta misterioasă şi blîndă în aparenţă. Orice-ar fi, trebuie văzut. În definitiv nu...

Dă crengile tufişului la o parte şi izbucneşte în rîs. Merită să priveşti chipurile celor doi mormoloci, înlemnite, cu ochi în care pluteşte spaima copilărească. S-au înghesuit unul într-altul, ca două buturugi mititele.

—Ce e? Ce-aţi crezut că sînt? Lup?

—Nu, nene, am... ziceam că e ursuí...

Spaima s-a risipit. Li s-au luminat mutrişoarele, se uită la el curioşi, fericiţi; fericiţi că n-a fost ce crezuseră ei. Cîţi ani să aibă? Poate cinci, fata, băiatul ceva mai puţin. Fraţi, fără îndoială, că prea seamănă, cu nasurile lor turtite şi cu ochii lor ca vioreaua.

—Păi chiar ăla sînt. Mor, mor, mor, n-aveţi niscai miere la voi?

Copiii rîd cu sfială.

—Acuma, gata. Valea. Duceţi-vă acasă. Cine ştie de cînd vă aşteaptă, iar voi hoinăriţi prin pădure, ca iepurii.

Nu se clintesc. O mare deznădejde s-a întipărit pe feţele lor, e clar că sînt gata să smiorcăie, să dea apă la şoareci. Victor îi priveşte bănuitor:

—Ia spuneţi, aţi plecat de mult de-acasă?

Parcă le-a luat cineva graiul. Îşi bîţîie căpşoarele aurii ca floarea-soarelui de la stînga la dreapta, în semn de tăgadă, nu, nu, şi de sus în jos, afirmativ, da, da. Victor nu înţelege nimic, îi ia cu binişorul, dar trece timp pînă să se lămurească. Au plecat demult, da, dar nu de-acasă, ci de la pepinieră, unde lucrează ţa' Zoica, mătuşa lor, au plecat să culeagă brînduşe. Victor a văzut pepiniera din tren, la venire, cîteva case albe, ţuguiate şi sute de brazde împrejur, printre care mişunau oamenii, la sădit, la plivit.

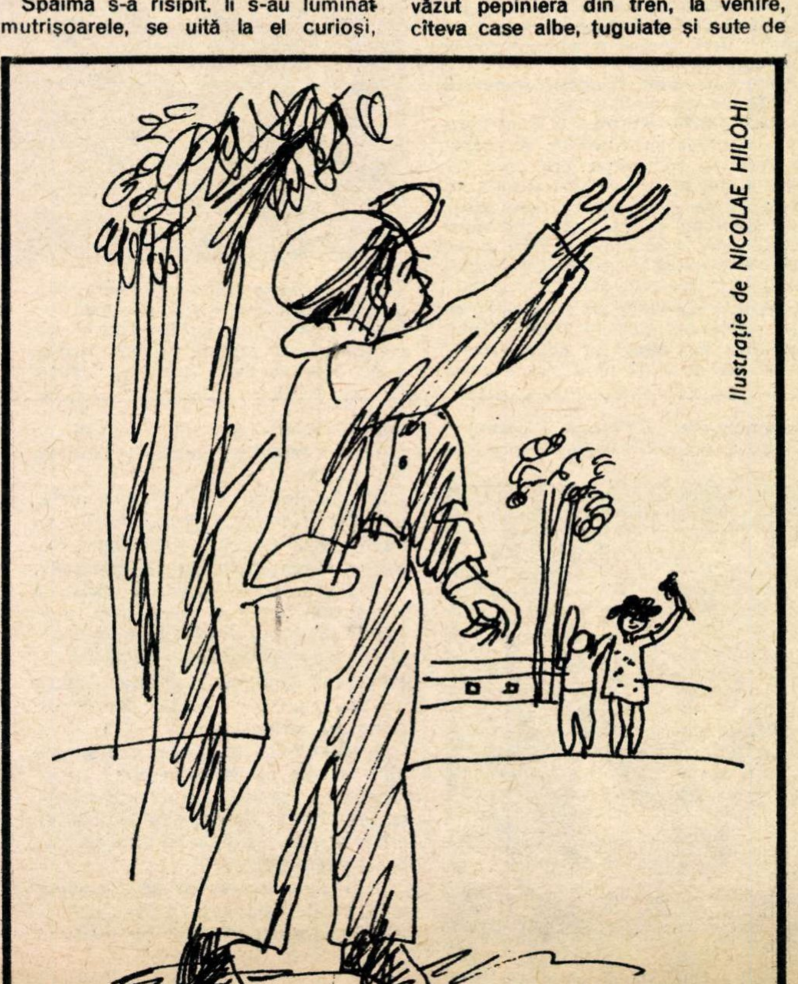

Ilustraţie de NICOLAE HILOHI

—Bine. Atunci întoarceţi-vă la pepinieră.

Lacrimile curg ca ploaia pe feţele lor necăjite. Tresare:

—Te pomeneşti că v-aţi rătăcit! Cum, chiar nu mai ştiţi drumul? Asta-i bună. Păi... Ei, gata, nu mai bîzîiţi. Lasă, vă conduc eu.

Suspinele au încetat ca prin farmec. În clipa următoare fata l-a înşfăcat de mîna dreaptă, băiatul de stînga, palmele lor cît frunzele, umede ca de rouă, fiindcă s-au şters cu ele la ochi, s-au cuibărit într-ale lui şi nici o putere din lume nu le mai poate smulge de-acolo. Se uită la el ţintă, cu o mare încredere şi cu o mare nerăbdare, adică hai o dată, ce mai stai.

Unde naiba o fi pepiniera asta? Cam aşa, cam în stînga, într-acolo parcă ar...

Nu, prichindeii nu trebuie să simtă că şovăie, că e nesigur. Pentru ei ar fi un adevărat dezastru moral. S-ar pune iar pe bîzîială. Porneşte întins, cu paşi mari, fluierînd un marş vesel, ca să-i dispună, dar nu e nevoie, copiii zburdă ca iezii pe lîngă el, habar n-au de nimic, el îi scoate la liman, le-a pierit orice grijă.

Şi dacă pepiniera nu e în partea asta?

Nu se poate aşa. N-are dreptul. Sigur, pădurea are o margine, un capăt, trebuie să iasă ei undeva, dar n-are dreptul să-i poarte pe copii aşa, la voia întîmplării, or fi obosiţi, le-o fi foame, şi...

Se opreşte. Se aşază pe-un buştean.

—Ai obosit, nene?

Ei nu sînt obosiţi deloc, dar îl privesc cu înţelegere, s-au apucat să adune alte brînduşe în locul celor pierdute, risipite cine ştie pe unde. Va să zică, s-o luăm metodic. Adineauri, cu Dinu şi cu Angela, mergeau spre nord, nord-vest. Spre locul de adunare. Adică la vreun kilometru de gară. Trenul a trecut prin stînga pădurii, deci pe la est... Dacă ar avea busola... Ei, drăcie, dar muşchiul? Muşchiul de pe copaci? Păi, e simplu de tot! Nordul... Aşadar, calea ferată încolo, pepiniera în partea asta...

Le simte iarăşi în mîini palmele mici, călduţe. Fluieră cu mai multă convingere. Merg. Lungă e pădurea, nesfîrşită e pădurea. Şi dacă, totuşi, nu s-a orientat bine? Dacă... Nu, copiii nu trebuie să bage nimic de seamă, şi aşa uite-i că de-abia mai merg, trebuia să se întîmple şi asta, te pomeneşti că pînă la urmă o să-i ia în cîrcă...

Copacii au început să se rărească. Murmurul pădurii e mai slab acum, mai sfios. Cîmpia şi lumina năvălesc triumfătoare printre ultimele trunchiuri, ultimele santinele ale pădurii, copiii se smulg din mîinile lui şi o zbughesc spre cabanele ţuguiate ale pepinierei. Fata se împiedică de-un muşuroi şi cînd se ridică rîde la el, îi face semne. Le flutură cîrlionţii ca nişte flori galbene pe cîmpie.

Victor o ia pe lîngă liziera pădurii, haida-haida, trebuie să înconjoare mult, dar nu mai are importanţă.

Sînt toţi acolo. S-au înapoiat toţi şi văzîndu-l că soseşte aşa, singuratic, din altă parte, din cu totul altă parte decît ar fi trebuit, îi cuprinde o veselie nemaipomenită, iar el zîmbeşte vinovat, îşi caută punga cu sandvişuri, dar nu e nicăieri, pesemne că a uitat-o pe locul unde s-a întîlnit cu cei doi prichindei.

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

Galeria CUTEZĂTORILOR

COLUMNA

Îi auzeam pe băieți spunînd: «mica noastră columnă» și eram foarte nemulțumită. Emoțiile, neliniștile, eforturile și mai ales bucuriile ne fuseseră atît de mari încît nu mai putea fi vorba de «mica» noastră columnă. Adîncile ciopliturí în piatră încadrau atît de frumos placa de marmură cu cele 29 de nume înscrise în ea!

Sandu, animatorul tuturor acțiunilor noastre de tineret în vremea vacanțelor, era mai emoționat ca oricînd. Propunerea de a materializa prin această construcție venerația noastră pentru aceia care, la o vîrstă foarte apropiată de a noastră, s-au bătut pe viață și pe moarte cu cotropitorii fasciști, îi aparținea. Entuziasmul a fost general și silueta columnei înalte, de la care acum nu-mi puteam desprinde privirile, avea un freamăt în ea, acela pe care i-l lăsaseră mîinile noastre. Se adunase o mulțime de oameni; mă întrebam chiar dacă din satul întreg lipsea cineva. Îi aveam în apropiere pe badea Onică, pe badea Ilie și pe badea Costan, oameni care se înapoiaseră de pe front cu cîte un picior zdrobit. Mă uitam la ei și îmi închipuiam o posibilă carte a acelor zile; în cele mai tulburătoare pagini ale sale, vedeam chipurile lor de acum. Badea Lucă, bătrînul și iscusitul pietrar, care supraveghease toate mișcările arhitecților noștri, se plimba fericit în jurul columnei, fără astîmpăr. Recunoșteam în zîmbetul și în toată ființa lui dorința de a fi foarte prezent în momentele acestea aici și în același timp dorința de a se acunde discret, pentru a ne lăsa nouă, numai nouă, laurii efortului comun. Aprins la față și emoționat, Sandu vorbea cu înflăcărare, iar mulțimea de oameni cu chipuri gînditoare avea toate privirile ațintite spre el. Mototolea în pumnul drept hîrtia pe care își făcuse notițe și nu se mai folosea de ea; privirile îi luneacu încet peste șirul de nume săpate adînc în fila de marmură albă din fața lui. Îi pomenea pe eroi, reamintind cum și unde căzuseră. Cînd Sandu rosti numele lui Teofil Bologan, am căutat-o din ochi pe bunica, dar n-am dat de ea nicăieri. Am întîlnit doar privirile neliniștite și la fel de întrebătoare ale verișorului meu. Îmi era rușine. Unde era bunica? Ce întîmplare neprevăzută justifica oare absența ei? Am trecut ca un copil fără astîmpăr printre oameni, clintindu-le încremenirea pioasă în care stăteau ascultînd, am alergat pe ulițele tăcute, fără trecători, și m-am îndreptat spre casă. «Bravo, copii!» ne spusese ea încurajator, în fiecare seară, cînd îi depănam, entuziaști, activitatea noastră de peste zi. Iar acum... Am intrat în toate odăile, în bucătărie și în cămară; am strigat-o spre podul casei și spre șură, dar nu mi-au răspuns decît curcanii nemulțumiți. Am intrat în grădină și, departe, la gardul din fund cu portiță, am zărit-o pe bunica printre pruni. Am străbătut ca o vijelie grădina. Supărarea îmi făcea pașii grei, apăsați și zgomotoși prin iarbă, dar bunica nu-i auzea. Stătea gîrbovită în straiele ei negre, ținînd în mîna dreaptă lanțul portiței deschise și urmărind, cu niște priviri grele și ostenite de așteptare, cărarea care, peste cîmp și peste deal, ducea la gară. Mi-am simțit tot trupul înfiorat de gîndurile ei, gînduri pe care privirile i le trădau. Cine știe de cîte ori în zi și de cîte ori în noapte venea aici ca să se uite la șerpuitoarea cărare, așa! Era un noian de ani de cînd bunica primise un anunț scris că băiatul ei cel mic nu se va mai întoarce acasă niciodată, dar era vădit că ea nu crezuse nici o clipă în hîrtia aceea. Filu era un Făt-Frumos cu privirea ageră, cu pieptul larg și cu brațele vînjoase, pe care nimeni și nimic nu-l putea birui. Știam din poveștile ei că Filu se născuse într-o zodie a norocului, că avea mîinile fermecate și că toate lucrurile care ieșeau din mîinile lui erau strașnice... Am plecat din grădină și întreaga noapte care a urmat m-am zvîrcolit în așternut fără somn. O mulțime de lucruri cărora nu le acordasem prea mare importanță mi se limpezeau ca prin farmec în minte. Nu știam prea bine ce era războiul, dar iată că nu știam nici că un om atît de apropiat mie îi purta în spinare povara, fără popas. Lelea Vîrvoară, bătrîna aceea monotonă, care de zeci de ani nu știa să spună decît o singură poveste, era, totuși, prietena bunicii cea mai apropiată. De la căsuța acesteia, de la capătul satului, tocmai de lîngă canton, revenea între noi odihnită, sprintenă și vioaie. Povestea lelii Vîrvoară o știam și noi, căci o știa oricine; era din «bătaia din nouă sute și optsprezece» cînd împăratul îl trimisese pe bărbatul ei să moară pentru imperiu. Rămăsese rănit la cap, pe meleaguri străine. Se tămăduise el, dar își pierduse ținerea de minte și trebuiseră să treacă 15 ani lungi pentru ca, auzind printr-o întîmplare grai românesc, să-și aducă aminte Ion al Bräducului cine era și de unde venise... Despre întîmplări identice sau asemănătoare mai auzisem și citisem ades. Totul era cu putință și noaptea aceea nespus de caldă îmi ținea gîndurile aprinse. În zori, mi-am lăsat capul greu în poala mătușii Maria, mărturisindu-i tot ce simțeam. Sprea uimirea mea, sora lui Teofil nu era străină de credințele bunicii, dar pentru credințele acelea și pentru copilăreștile mele entuziasme ea nu avu decît un zîmbet trist.

—Nu trebuie să treci nici hotarele țării, mi-a spus ea, nici să scotocești munții Tatra în căutarea martorilor poveștii lui Teofil; aici, pe vîrful Vlădesei noastre, pe panta Alunului, trăiește, nădăjduiesc că mai trăiește Toaderu Ursarului, întors din război cu ochii, cu obrajii și cu mîinile arse. Filu a murit în brațele lui. Ne-a trimis vorbă de zeci de ori să mergem ca să ne povestească, dar maica n-a vrut în ruptul capului să se ducă și nici pe noi nu ne-a lăsat. Ia-l pe văru-tău și bateți împreună cărările pînă acolo, dar față de maica, pentru nimic în lume să nu scăpați un cuvînt; lăsați-o să-l aștepte și să moară așa, în trista ei bucurie că într-o bună zi Filu are să bată la poartă.

Pînă cînd n-am pornit la drum, pînă cînd n-am aflat că mai trăiește omul acela și pînă cînd nu m-am văzut în fața lui n-am avut astîmpăr. În sufletul meu, dinainte tulburat, imaginea moșneagului aceluia a fost răvășitoare. O bandă neagră îi ascundea rănile ochilor, dar cicatricea înspăimîntătoare de pe chip nu și-o putea ascunde. De sub pînza cea neagră lunecau încet lacrimile emoției și ale bucuriei că, în sfîrșit, venisem să-l căutăm. Am stat lîngă el tot lungul zilei de vară și, cu promisiunea de-a mai veni, ne-am luat rămas bun abia în amurg, cînd trenul forestier șuiera chemător pentru toți cei ce trebuiau să coboare din munte. «Iată războiul!» ne spuseseră de atîtea ori cărțile și filmele, dar în spusele lor era ceva dramatic și captivant, care îndulcea adevărul. «Iată războiul!», puteam exclama abia acum.

Spre uimirea noastră, bătrînul avea casa plină de copii adunați de prin împrejurimi. Cum de veneau copiii aici? Ei nu-ți iartă urîțenia fizică așa cum, pătrunzîndu-ți virtuțile sufletului, ți-o iartă înțelepții. Totuși, după mulțimea căpșoarelor care-și lipeau mîngîios obrajii de mînecile cămășii albe și de mîinile arse ghiceam că există virtuți care îi fac și pe copii înțelepți. Am coborît gînditori panta Alunului și am adunat scînteiuțe. Florile scăpărau în amurg ca niște petarde sărbătorești. Cele trei Mărioare, micile mele vecine, erau îndrăgostite de florile acestea roșii și se bucurau nestăpînit cînd mă vedeau apropiindu-mă cu un buchet în mîini; se bucurau mai mult decît atunci cînd le aduceam bomboane. Sandu, care ne însoțea, aduna și el scînteiuțe. Mă uitam la mîinile lui pe furiș și mă întrebam dacă le culegea pentru vreo Mărioară mai măricică decît Mărioarele mele sau pentru ca, tîrziu în seară, cînd ne vom despărți, la poarta casei noastre, să mi le strecoare mie în mîini. Verișorul meu vorbea mult despre bunica și bănuiam că strîngea florile pentru ea. Sandu a luat din buchetul lui cea mai mare și cea mai aprinsă dintre scînteiuțe și mi-a potrivit-o în păr.

În tren și pe cărările către casă ne țineam foarte aproape unul de celălalt, dar tăceam. Sub frunțile noastre se învălmășeau prea multe gînduri fierbinți, în calmul nopții de vară. Din depărtare, de pe un deal, vedeam satul care ne aștepta cu luminile aprinse pe ulițe, numai pe ulițe, căci era tîrziu și lucrătorii pămîntului se culcaseră. Cînd am ajuns lîngă columnă, ne-am oprit ca la o poruncă toți trei și am așezat pe piedestalul de piatră proaspăt cioplită florile roșii. Mi-am adus aminte de floarea din păr și, pentru cel mai tînăr și mai frumos dintre băieții aceia, am pus-o alături de cele trei buchete.

DOINA FELICIA MIHOC
Cluj-Napoca

ORIZONT CULTURAL

O SURPRIZĂ PENTRU PĂRINȚI

De la corespondenta revistei noastre, pioniera Elena Cîrstea (clasa a VI-a, Răcarii de Sus, Filiași) aflăm: «Detașamentul nostru s-a gîndit să ofere părinților o surpriză plăcută invitîndu-i la un montaj literar-muzical intitulat **Odă pămîntului românesc.** Alcătuit din versuri ale marilor noștri poeți clasici Mihai Eminescu, Lucian Blaga, Tudor Arghezi ș.a., precum și din frumoase cîntece pionierești dedicate patriei și partidului, montajul a fost foarte reușit. Soliștii vocali ai detașamentului — Ana Trușcă, Sabina Șerban —, recitatorii — Ion Enache, Ion Marinescu și alții au fost răsplătiți cu vii aplauze, părinții fiind încîntați de frumoasa serbare care li s-a oferit.

LA ȘEZĂTOARE

După ce pionierii, membri ai cercului literar de la Casa pionierilor din Craiova, au cules o seamă de balade din zona de sud a județului lor, le-au prezentat într-o foarte reușită șezătoare intitulată «Pe fir de baladă».

Aplauze pentru inițiativa lor!

MATINEE LITERARE

Dacă te afli în comuna Costuleni, la Școala generală Cozia, poți avea plăcerea să fii invitat la o ședință a cercului literar al unității care poartă numele marelui povestitor Ion Creangă. Aici, pionieri iubitori de literatură din toate detașamentele se întîlnesc o dată pe lună și discută despre operele unor mari scriitori. Astfel, adunările cercului au fost dedicate unor momente din viața și activitatea clasicilor noștri Mihai Eminescu și Ion Creangă. De curînd, matineul de primăvară a fost închinat marelui povestitor Mihail Sadoveanu. Albumele, fotografiile, documentele, citatele privind viața și activitatea scriitorului adunate de membrii cercului literar au constituit o plăcută modalitate de apropiere a celorlalți colegi de marile valori ale literaturii române, de însușire a frumuseților limbii noastre.

IUBIND CARTEA

Inițiativa a pornit de la detașamentul clasei a V-a. Era în luna februarie, cînd la Viștea de Jos (Brașov) se desfășura Luna cărții la sate. Cu acest prilej, cei dintr-a V-a au hotărît să-și facă mici biblioteci personale și au început să-și cumpere cărți. După aceea și-au confecționat rafturi. Una cîte una, cărțile s-au adunat si aproape toți pionierii detașamentului sînt acum posesorii unor biblioteci personale. «Exemplul lor, ne spune Mariana Sandu, comandanta unității, a fost urmat și de pionierii din celelalte detașamente. Biblioteca personală a devenit astfel un titlu de mîndrie pentru toți pionierii școlii noastre».

DESENE PREMIATE

La încheierea ediției aflăm că la școala generală Drăgănești-Olt a avut loc, în aceste zile, finala concursului de desene. Un juriu alcătuit din profesorii școlii și pionieri a selectat patruzeci de lucrări care au fost reunite într-o expoziție. Cu prilejul vernisajului au fost acordate premii pentru lucrările cele mai valoroase pionierilor: Cornelia Ciongaru, Valentin Cherăstoiu, Viorel Nițu, Marian Petre, Daniela Pestreanu, Dana Tănăsescu, Silvia Kerhan și Maria Răcescu.

Enigma marelui ZIMBABWE

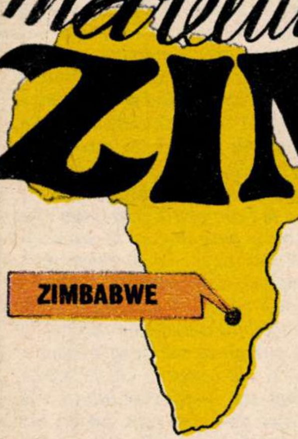

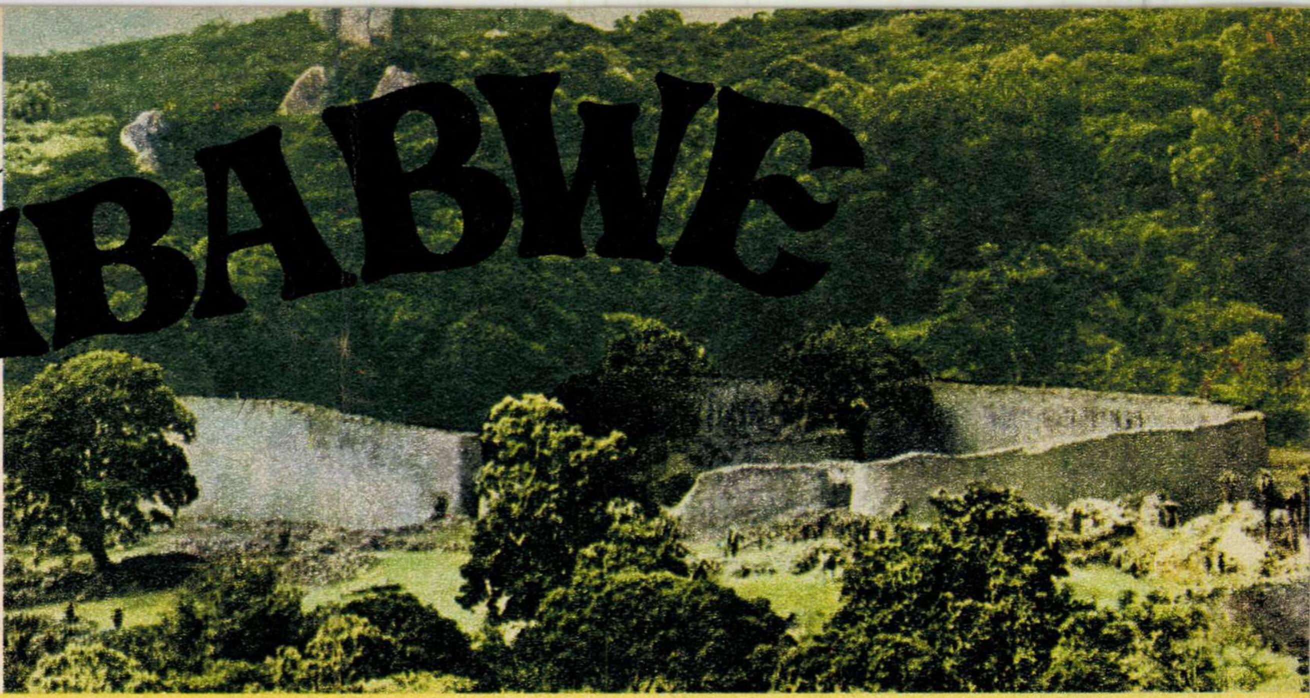

Timp de mai multe secole, istoria marilor întinderi africane situate la sud de deșertul Sahara, a populațiilor care au trăit pe aceste meleaguri înainte ca misiunile «civilizatoare» ale colonialiștilor europeni să fi pus stăpînire pe ele au rămas necercetate. Doar unii călători sau negustori care au trecut prin acele părți mînați de afaceri au menționat în jurnalele lor anumite constatări și au oferit unele informații privind viața și preocupările oamenilor, date aflate prin intermediul populațiilor indigene.

Astăzi, oameni de știință — arheologi, etnografi — caută ca prin descoperirile lor să risipească vălul de mister care plutea asupra trecutului și să pună în lumină mărturiile unor civilizații care s-au dezvoltat în ținuturile aflate la sud de Sahara. Dintre nenumăratele vestigii descoperite pe teritoriul african în ultima sută de ani, cele cunoscute sub denumirea de Marele Zimbabwe au suscitat interesul a nenumărați specialiști. Astăzi ele sînt considerate mărturii pietrificate ale unei îndelungate și complexe experiențe sociale și politice.

Marele Zimbabwe este un grup de vechi construcții circulare, din piatră, ale căror ziduri de dimensiuni ciclopice, cu lățimi ce ajung pînă la cinci metri, rup invazia apăsătoare a vegetației de junglă din sudul Rhodeziei. Tot ce s-a păstrat pînă acum — ziduri, incintă, turnuri și bolți — impresionează prin forță, unitate, ordine.

Două dintre clădiri se disting din acest ansamblu. Prima, cunoscută sub numele de «acropole», este o puternică construcție de apărare, situată pe culmea unui deal. Cealaltă, denumită «templul» sau «clădirea elipsoidală», se află pe cîmpia de sub deal. Întregul complex de clădiri, atît cele din vale, cît și cele de pe deal, se disting prin demnitate și lasă o impresie copleșitoare. Ele poartă în primul rînd amprenta unei mari originalități. Materialul folosit la construcțiile Marelui Zimbabwe este piatra paralelipipedică de granit, tăiată în unghi drept, extrasă din împrejurimi. Ceea ce uimește este faptul că aceste ziduri de piatră, care au înfruntat secolele, au fost ridicate de constructori fără nici un fel de mortar. Absența mortarului a făcut ca zidurile de cetate să reziste procesului de permanentă dilatație și contracție datorat climatului.

Pentru a-și procura piatra de granit necesară, constructorii aprindeau pe suprafețele stîncilor mai multe focuri. Atunci cînd piatra era încinsă, oamenii o inundau cu apă. Brusca scădere a temperaturii provoca transformarea stîncii în imense foi de granit, pe care apoi meșterii le tăiau în blocuri cu ajutorul ciocanelor. Folosirea pietrei la construcția caselor este tradițională la multe populații africane, dar nici una dintre acestea nu a realizat edificii de imensitatea și perfecțiunea celor de la Zimbabwe. Printre ruine au fost descoperite, de asemenea, siluetele unor păsări — unice în felul lor — sculptate în steatită și despre care specialiștii spun că sînt tot atît de enigmatice ca și sfinxul egiptenilor.

Dar cînd au fost construite toate acestea? Care dintre strămoșii băștinașilor de astăzi le-au ridicat și în ce scop? În jurul diferitelor ipoteze emise de oamenii de știință se mai discută și astăzi, fără să se fi ajuns la o concluzie definitivă.

În anul 1517, portughezul Barbosa amintește în scrierile sale despre existența unui puternic regat Monomotapa (Benemetapa), al cărui suveran locuia într-un mare oraș, situat la... 26 de zile, depărtare de marele port de la Oceanul Indian — Sofala. El menționează că acest drum era străbătut de «oameni războinici și negustori» care duceau aurul la Sofala, obținînd în schimbul lui țesături și alte mărfuri. Nu se amintește însă nimic despre marile ruine de piatră.

De Goes — alt călător portughez — amintește în jurnalul său despre ciudata cetate zidită fără mortar.

Numele de Zimbabwe îl menționează însă navigatorul De Barros, care face și o descriere a giganticelor ruine, arătînd că băștinașii le numesc Symbaoe, ceea ce în limba lor însemna palat. Din descrierile lui De Barros reiese că pe atunci nu se știa cînd și de către cine au fost ridicate acele edificii.

Nimeni nu s-a mai interesat de ruinele Marelui Zimbabwe pînă în anul 1868, cînd un vînător american, Adam Render, descoperă pe neașteptate enormele ziduri ale templului și ale enigmaticului turn care îl domină. Căutătorii de comori invadează locurile fără să urmărească vreun scop științific. Adevăratele cercetări debutează pe la începutul acestui secol și tot atunci sînt emise primele ipoteze cu privire la vechimea construcțiilor și realizatorii lor. Unii specialiști, printre care Randall Mac Iver și Gertrude Caton Thompson, afirmă că Marele Zimbabwe, ca și ruinele de la Mapungubwe, Khami, Niekerek ș.a. sînt rămășițele unei culturi de origine pur africană, dezvoltată în această parte a Africii în perioada medievală și post-medievală. Pe locurile unde se află astăzi Marele Zimbabwe ar fi trăit însă diferite grupuri de populații africane ale epocii fierului, încă din secolele VI-VIII sau poate mai devreme.

Arheologii Roger Summers, H. Robinson și Anthony Whitty sînt de părere că cea mai veche parte din Zimbabwe, «acropole», ar fi legată de ritualurile închinate ploii sau fertilității, iar clădirea «templului» este posibil să fi avut destinația de reședință a regelui. Deși nu s-a găsit pînă în prezent nici un document scris în limba bantu sau a altor populații indigene, pe baza descoperirilor de pînă acum s-a stabilit că în jurul anilor 200-300 e.n. cei ce trăiau aici știau să lucreze ceramica și să folosească fierul. Prin jurul anului 1100 se constată o bogată activitate creatoare axată pe statuete. Descoperirea unor fragmente de sticlă și a unor perle arată existența unor relații comerciale cu popoare de pe țărmurile Oceanului Indian și chiar mai îndepărtate. Construcția în piatră își face apariția către 1200, dar perioada de culme a ei este atinsă după 1450.

ECATERINA ROȘCA

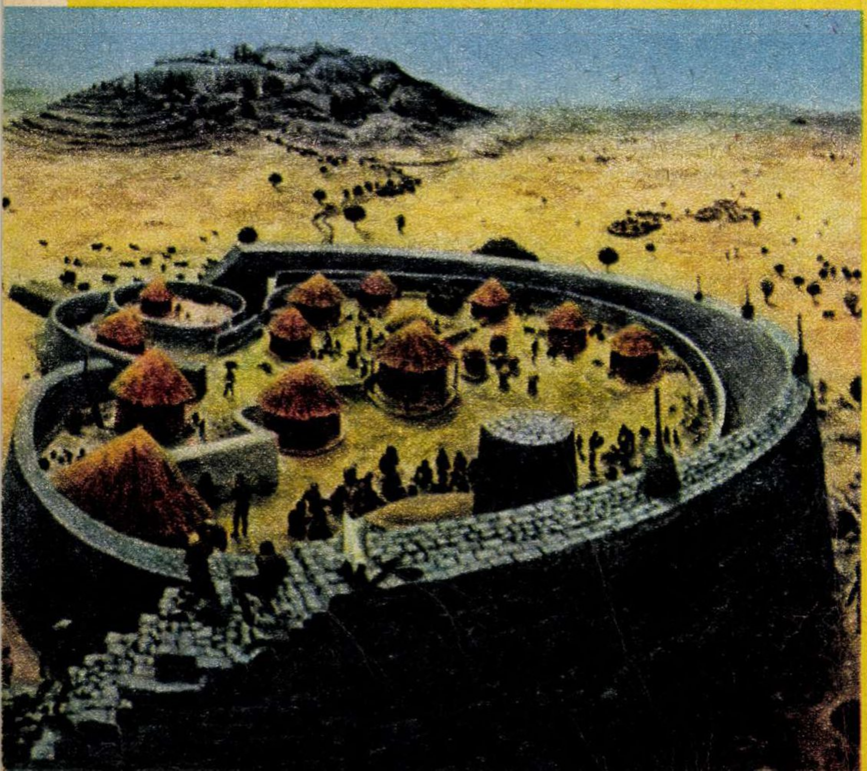

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

În această primăvară, pionierii belgieni au sărbătorit cea de-a XXX-a aniversare a organizației lor — Uniunea pionierilor din Belgia. Evenimentul a fost marcat de diferite manifestări care au avut loc atît la Bruxelles cît și în alte localități din țară. Cu acest prilej și-au dat concursul și membrii ansamblului de copii «Gawenda» din R.P. Polonă, aflați într-un turneu în Belgia.

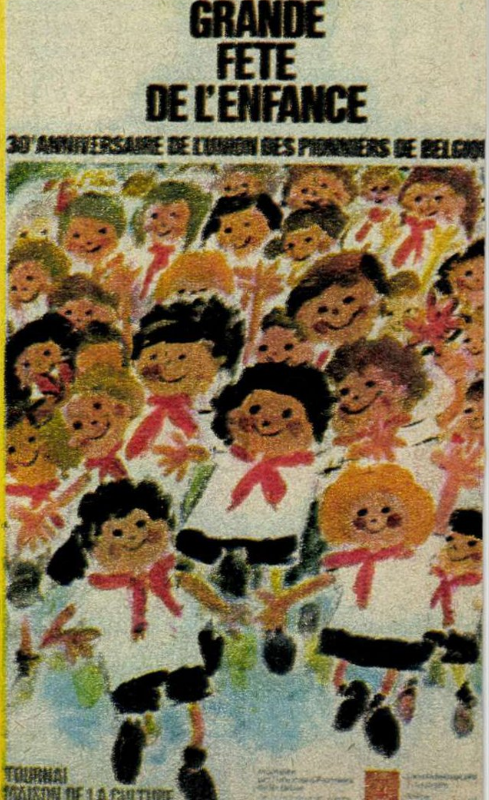

UN MILION DE PRIETENI

NEHOTĂRÎRE

Georgeta Negoiță, cl. a șaptea, com. Vlad Țepeș — Ialomița: **«Mă pasionează în aceeași măsură atletismul, desenul și franceza. Ce sfat îmi dați? Să urmez liceul sportiv, liceul de arte plastice sau liceul teoretic?»**

Este bine că te gîndești de pe acum la ceea ce vei face în viață. Ar fi și mai bine dacă ai sta de vorbă și cu părinții, cu profesorii — deci cu oameni dispunînd de o bogată experiență. De asemenea, e foarte important **să verifici** dacă, într-adevăr, ai aptitudini pentru domeniile îndrăgite, întrucît se știe că, uneori, pasiunea nu se întîlnește cu... talentul! Înclin să cred — poate mă înșel! — că te atrage mai mult strălucirea exterioară a acestor domenii. Prea sînt mari deosebirile dintre ele, și prea seamănă dintr-un punct de vedere: «sună bine» la ureche, par «mai altfel» decît alte îndeletniciri, mai «plăcute» și mai «ușor de învățat».

În primul rînd, atletismul nu este o meserie decît pentru antrenori și pentru profesorii de educație fizică. Liceele cu profil sportiv sînt de fapt licee real-umaniste, unde se învață serios matematică, română, fizică, limbi străine etc., întocmai ca în oricare alt liceu, sportului fiindu-i dedicat un program special. Elevii acestui liceu devin atleți numai dacă au talent și se antrenează ca lumea. Ei sînt însă, în primul rînd, bacalaureați. Același lucru se poate spune și în cazul liceului de arte plastice. Rămîne deci ca profesorul de desen si profesorul de educație fizică să te ajute în a te clarifica asupra posibilităților tale. Ești destul de nehotărîtă, deocamdată, și te cunoști încă prea puțin. Nu știu la ce concluzii vei ajunge cu timpul. Problema principală e să **înveți foarte bine,** iar în timpul liber — conform pasiunii care se va dovedi cea mai puternică — să te ocupi de atletism, de desen sau de franceză. Mai tîrziu vom vedea dacă avem de-a face cu o pictoriță sau cu un... specialist agronom ori electronist, care, din cînd în cînd, deschide o expoziție de pictură, doboară recorduri de atletism sau publică subtile studii de literatură și filologie franceză.

CITITORII AU CUVÎNTUL

Continuăm «serialul» de opinii declanșat de **Viorel Chindriș.**

- **Anicuța Pavel,** cl. a șasea, Timișoara: **«Eu nu sînt de acord cu Francisc Blendea din Cluj-Napoca. În numărul trecut el l-a sfătuit pe Viorel să se ducă acasă însoțit de doi colegi sau măcar de unul mai voinic. E un îndemn la bătaie! Trebuie găsită altă soluție.»**
- Și acum iată o nouă scrisoare de la «eroul» nostru, **Viorel Chindriș: «Radu Tudor Ionescu din Constanța are dreptate. Există un mic motiv. Eu fac parte dintr-o echipă de fotbal, sînt extremă stînga. Înaintea mea, pe acest post a jucat Florentin, iar eu eram rezervă. Din pricina indisciplinei și a notelor proaste, tovarășul antrenor nu l-a mai primit pe Florentin la antrenament și mi-a cerut să-i iau locul în echipă. Unul din cei trei e Florentin — dar ce vină am eu pentru necazul care i s-a întîmplat?»**

Așteptăm în continuare părerile și sugestiile voastre.

OVIDIU ZOTTA

ANTENA

RADIO

În săptămîna 25 aprilie — 2 mai, redacția emisiunilor pentru copii radio va încerca în continuare să urmărească la zi activitatea pionierească, să reflecte gusturile și pasiune voastre, să vă îndrume spre manifestările artistice dedicate vouă, transmițînd în fiecare dimineață, la orele 6,50, pe programul II, emisiunea «Bună dimineața, copii».

- Actualitatea pionierească va fi oglindită, ca de obicei, și în emisiunea «Microfonul pionierilor» de marți 27 aprilie, orele 18,30, în care veți putea asculta ancheta-serial «Nota 10 la puterea 2 000 000» și o nouă rubrică de informare politică, intitulată «Cadran contemporan». (Emisiunea se transmite în reluare miercuri, 28 aprilie, orele 11,05).
- Duminică, 25 aprilie, la orele 8, pe programul II, «Teatrul radiofonic pentru copii» prezintă, în continuarea ciclului «File din istoria patriei», scenariul «Secerișul de iarnă» de Corneliu Vadim Tudor, scenariu care vă va purta în vremea glorioasei domnii a lui Ștefan cel Mare. În aceeași zi, emisiunea «Noapte bună, copii» transmite în premieră povestea «Broscuța de aur» de Eduard Jurist.
- Emisiunea «Vreau să știu» invită pe toți pasionații științei și tehnicii la o incursiune plină de surprize în lumea fenomenelor fizice și chimice declanșate în natură de sosirea primăverii.
- Ziua de 1 Mai va prilejui, prin intermediul emisiunii-spectacol «Meridianele copilăriei», transmisă la orele 8,30, pe programul II, o întîlnire muzicală cu toți copiii lumii.

TELEVIZIUNE

- Duminică, 25 aprilie, la orele 8,40, în cadrul emisiunii «Tot înainte» veți putea urmări spectacolul pionieresc «Partidului-părinte», realizat în județul Iași. La orele 19, «Micul ecran pentru cei mici vă oferă spectacolul «Mințică-băiețică» prezentat de Teatrul de păpuși din Oradea.
- «Enciclopedia pentru tineret» de joi, 29 aprilie, include în sumar: Momente din activitatea P.C.R., Geografie contemporană (Cetățile din Cetatea Băniei), Valea Bistriței sub microscop (Stațiunea de cercetări de la Pîngărați).
- Sîmbătă, 1 Mai, la orele 9,15, «Micul ecran pentru cei mici» vă prezintă emisiunea de cîntece și versuri «Soare de mai».

TRIBUNA SPORTULUI

O nouă și prestigioasă afirmare a gimnasticii românești realizată, de data aceasta, prin intermediul altui... copil — minune: e vorba despre **Teodora Ungureanu,** colegă de școală, de clasă și de echipă cu Nadia și considerată — pe bună dreptate după cum se vede — ca a doua noastră gimnastă. Participînd — alături de autentice valori ale gimnasticii europene — la «Turneul campionilor» recent desfășurat la Londra, Teodora Ungureanu a reeditat succesul de anul trecut al Nadiei, situîndu-se pe primul loc (cu 38,55 p) și cucerind astfel, la vîrsta de 15 ani, «Trofeul campionilor» (la feminin). Deși individual, succesul Teodorei constituie, totodată, o nouă și prestigioasă afirmare a școlii românești de gimnastică, un nou și important pas al lotului nostru olimpic spre... aurul Montrealului.

CUPA CAMPIONIL
BILET PENTRU MONTREAL

Cu bucuria și satisfacția de-a vedea aprinzîndu-se pe firmamentul gimnasticii noastre încă o stea de primă mărime, folosim prilejul pentru a o felicita din toată inima pe Teodora Ungureanu pentru acest important succes al ei și de a-i adresa din partea cititorilor revistei, ei și colegelor sale, frumosul și mobilizatorul îndemn pionieresc «Tot înainte!»

Pe urmele soldatului de la Marathon a mers, la propriu, tînărul dinamovist **Mircea Damian,** care, participînd recent la tradiționalul concurs internațional de maraton desfășurat în Grecia, pe traseul clasic (Marathon — Atena), s-a situat pe primul loc între cei 105 concurenți din întreaga lume, acoperind traseul în 2 h 27:33,4.

Două dintre medaliile de aur ale ediției 1976 a Campionatelor balcanice de judo, desfășurate nu demult în capitala R.P. Bulgaria, au fost cucerite, împreună cu titlurile de campioni balcanici, de către doi sportivi români: **Cornel Roman** și **Marcel Nuțu.** Concurînd fiecare la categoria lui (la 63 kg primul și la 70 kg cel de-al doilea), amîndoi au evoluat excelent, făcînd dovada unei bune pregătiri fizice și tehnice. Ceea ce ne îndreptățește să afirmăm că judo-ul, pînă nu de mult un sport «exotic», a fost pe deplin asimilat și de către specialiștii și sportivii noștri, oferind azi posibilități de afirmare ca oricare alt sport.

C. DIACONU

SEMAFOR CUTEZĂTORII

PĂCAT DE BUCURIA COPIILOR

Faza intercomunală a concursului și festivalului de teatru al pionierilor și școlarilor. În final, brigada artistică a Școlii generale din Borsec, județul Harghita, a cîștigat locul I și odată cu acesta — **așa cum cer regulile oricărui concurs bine organizat** — dreptul de a participa la faza superioară a întrecerii. Așa au și fost asigurați de către cei în drept că se vor desfășura lucrurile.

Și au început pregătirile — voi știți mai bine decît oricine cît efort, entuziasm, cîte speranțe frumoase vă animă în astfel de situații.

Dar la 1 aprilie — tristă păcăleală — cei din Borsec sînt anunțați că brigada lor nu mai este **invitată** (n.n.) la faza județeană fiindcă n-ar corespunde, pentru că nivelul ei artistic n-ar fi destul de... Mîhnire generală.

Aflăm de la organizatori că, **ulterior,** (n.n.) s-a considerat că nu pot participa la faza județeană toți cîștigătorii celor 20 de zone ale județului și atunci **au fost invitate** numai 10 sau 12.

Fără îndoială pot exista explicații pentru o astfel de organizare dar copiii, neprevenіți au luat lucrurile în serios: concursul drept concurs, astfel încît dezamăgirea lor a fost legitimă.

E adevărat: și premiile, și trofeele ne interesează, dar este păcat mai ales de bucuria copiilor: **cîștigul cel mai adînc** al acestui festival-concurs.

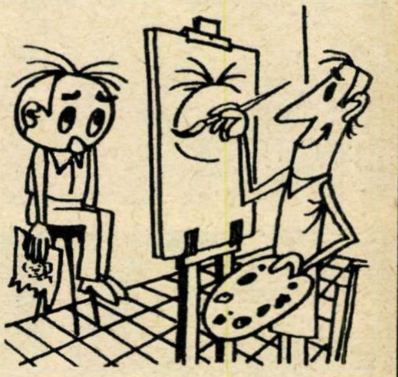

O CARICATURĂ PENTRU COSTEL!

Nici «cu binele», nici «cu răul» n-a fost bine: tot note proaste, tot chiul, tot obrăznicie. E adevărat, colegii săi din detașamentul clasei a VII-a a Școlii generale din comuna Nemțișor, județul Neamț, au cam amestecat, fără o tactică judicioasă, metodele: «ajutor» la învățătură (despre care am vorbit într-un număr al cabinetului nostru metodic), sfaturi, mustrări etc. Costel, nimic! Mergea înainte (adică, **înapoi!**) cu ale lui. Pînă cînd, într-o zi, o colegă i-a făcut caricatura la «Semafor». Costel a aflat la timp și, viteaz, harști! — i-a rupt-o din mînă! Acuma, graficianul nostru i-a făcut altă caricatură. Iar dacă nici aceasta n-o să-i placă și-o să vrea s-o... harști! îl anunțăm că... revista noastră are un tiraj de multe sute de mii de exemplare!

I.T.

COLEGUL MINITEHNICUS

Desene de Nic. Nicolaescu